

NAPILÓ

Borsodalmi újra kiadás

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóháza 8-58
Borsodalmi újra kiadás 8-10, 8-28

Működés kezdése

Negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenés
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. ÁPRILIS 14.

103. SZÁM

VASÁRNAP

Bűnöző gyermekek

Nap-nap után hoznak az újságok híreket fiatalok bűnözőkről, akik gyerekkézzel revolverhez, késhöz vagy betörőszerszámhoz nyulnak, hogy férfias elszántságuk tanujelét adják. Az ilyen büntütyök tömegéből időnként kiemelkedik a Pitaval-kronika egy-egy olyan szenzációs esete, mint a steglitzai vagy a Charlottenburgi rémdráma, amely a szereplők családjának előkelő pozíciójánál fogva felhívja a közvélemény figyelmét a gyermeknevelés válságára és a publicisztikát pedagógiai elmélkedésekre serkenti. A fiatalok bűncselekményeinek átlaga azonban a nyomorúság talajából nő ki és olyan környezetben hárpózik el, ahol hiányoznak a céltudatos nevelési rendszer kialakulásának elemi feltételei. Amikor tehát a fiatalok bűnözők számának aggasztó emelkedéséről szó esik, az oknyomozásnak főleg a korszellemre kell kiterjednie, amelynek a gyermekek ép úgy hordozói, mint a felnőttek.

Nem szül gyáva nyulat Nubia párduca — mondja Berzsenyi Dániel és az átöröklés tanának ez a költői parafrázisa alkalmazható a világháborút követő korra, amely még mindig nem tudja kivonni magát a nagy ördöklésben felszabadult ösztönök hatása alól. A háboruban résztvevő generáció lelki elfajulásai folytatódhatnak az utódokban és már a gyerek fejlődésének kezdeti stádiumain is nyomokat hagynak. A fiatalokról szóló büntetőtörvény nem mai keletű, hiszen a gyermekek bűnözését minden időben providenciák a törvényhozók. De hogy ezt a törvényt olyan sürin kell végrehajtani, az a mostani viszonyok karakterisztikus jelensége, amely gondolkodókat és a megfelelő korrektívumok keresésére készíti.

A háborún kívül hozzájárultak a gyermeki mentalitás formálásához azok a technikai vívmányok is, amelyek a világ képét megváltoztatták. A kinematográfia, az aviatika és a rádió százada a gyermekszoba életét is átalakította s már a hat éves kisfiú kíváncsisága is fölényesen fordul el a tündérmesék birodalmától az autó, a repülőgép és egyéb mechanikai játékok realitására felé. A költészetnek is bizonyos természettudományi jellegűt kell öltetnie, hogy a mai gyermeknemzedék érdeklődését lekötthesse. A serdülő ifjúság legkedvesebb szórakozása gépek konstruálása és működhetése, mozi és sportban a futball, amely az ügyesség mellett a kiméletlenségnek is tág teret enged. Ennek a gyermeki életberendezkedésnek természetes következménye a koraérettség, amely azután szoros szülői felügyelet és pedagógiai fók nélkül könnyen bűncselekményekben robbanhat ki.

Régebben, amikor a humanisztikus irányzat uralkodott, a tekintély elve volt a nevelés alapja és a gyermek egyéniségét a terrorig esigázott fegyelem nyomta el. Az így megszentszított formalizmus a múlt század utolsó évtizedeiben megértőbb felfogás oldotta fel és a gyermeki lélek autonóm hajlamainak szélesebb lehetőségeket biztosított. Ez a reformáramlat az iskolában a grammatizálás és memorizálás csökkentésére, továbbá az értelem spontán kibontakozásának előmozdítására, a szülői házban pedig a gyermek külső és belső szükségleteinek nagyobb fokú méltánylására vezetett. Ámde a háború ezt a folyamatot más irányba terelte, mint ahogy megindító kontemporalitást. Lehet-e esodálni, hogy amikor az egész világ fellöngése kizökkent normális medréből, a gyermekek között is hamis vágyakra siklott a jellemképződés? Elképzelhető-e, hogy az általános demoralizálódás közepett a nevelés megmaradhat azon a szinten, amelyre egészségesebb és konszolidáltabb állapotok idején lendült? A gazdasági és kulturális életben s az erkölcsök terén beállott dezolució a gyermeknevelést is kiemelte és a háború előtt biztató auspiciumok között elonyomuló liberalizmus most új és nehéz feladatokat elő sodrózott.

Nem lehet visszatérni ahhoz az elavult módszerhez, amely a gyermeket a szülői vagy tanítói akarat rabszolgájává kényszeríti és minden önállóságtól megfosztja. Másfelől azokba a sz-

badosságokba sem lehet belyugodni, amelyek diáksztrájkokban és a felnőttek káros példaadásai nyomán elburjánzott egyéb excessusokban jutnak kifejezésre. Ahogy a népek egymáshoz való viszonyának rendezésében, a szociális kérdések megoldásában és a gazdasági bajok leküzdésében új utak nyílnak, nem haladhat a régi csapáson a gyermeki lélek szanalása sem. A fiataloknál föltött bíraskodást szabályozó törvény bölcse és előrelátóan megtiltja, hogy a vádlott nevét a nyilvánosságra hurcolják. Ez a sajtóra kötelező diszkreció is egyik módja annak, hogy a megtévely-

dett gyermeket megállítsák a züllés lejtőjén. A probléma gyökerei azonban sokkal mélyebbre nyulnak s a közoktatási, kulturális és társadalmi intézkedések hálózatára van szükség, hogy a gyermeket megmentsük a jövő számára. A mai gyermek nem él a mesék légkörében, hanem exakt ismeretekre törekszik és játékaiban is szaktított a múlt század patriarchális hagyományával. A szülőknön, pedagógusokon és az egyes országok törvényhozásán mulik, hogy ez a gyakorlatias diszpozíció ne a büntetés tápláló forrása legyen, hanem az értéktermelés tényezőjévé izmosodjék.

Megmaradnak a régi lakástörvény főbb rendelkezései

A szakminiszteriumok számos új törvényt készítenek elő

Beogradból jelentik: A szociálpolitikai miniszteriumban elkészült az új lakástörvényről szóló javaslat és már az utolsó simításokat végzik Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszter utasításai alapján. A törvényjavaslatat kedden vagy szerdán fogja a miniszter be-terjeszteni a miniszterelnökhöz jóváhagyás végett.

A Bácsmegeyi Napló munkatársának értesítése szerint

az új törvény a régi lakástörvény rendelkezéseit fogja tartalmazni némi módosításokkal.

A lakberekre vonatkozólag úgy intézkedik az új törvény, hogy

a lakbér legfeljebb a háború utáni lakbér hat-szorosa lehet az eddigi négyszeres helyett.

A közoktatásügyi miniszteriumban elkészült a közép és elemi iskolákról szóló törvényjavaslat. A vallásoktatás tekintetében, hír szerint, úgy intézkedik az új törvény, hogy az nem fog bekerülni a rendes tanterv-

be, hanem az egyes hitközségekre bízzák, hogy ki tanítsa a hittant.

A belügyminiszteriumban működő törvényelőkészítő bizottság elkészítette az általános igazgatásról szóló törvényt és hétfőn fogja átnyújtani Zsivkovics Petár miniszterelnök-belügyminiszternek. Ez a törvény valószínűleg nem fog a legfelsőbb törvényhozó bizottság elé kerülni, hanem a miniszterelnök közvetlenül fogja Öfelsége elé terjeszteni.

Az új törvény az állami közigazgatás központjába a főispánokat állítja, akiknek a tartomány területén levő összes állami tisztviselők tartoznak referálni, amit eddig közvetlenül a miniszternél tettek.

Az új törvény megszünteti a miniszteriumokban az egyes országgrészek ügyeit intéző külön ügyosztályokat és ezeket egy közigazgatási osztályba olvasztja be.

Az igazságügyminiszteriumban a privilegizált agrárbankról szóló törvényt készítették el.

Külföldi kommunista ügynököknek hivatali titkokat árultak el a londoni bűnös rendőrtisztviselők

A nyomozás szálai egy idegen állam követségére vezetnek

A botrány nemzetközi bonyodalmakkal fenyeget

Londonból jelentik: A londoni rendőrség legújabb botrányáról, amelyet eddig titokzatos homály fedett, a rendőrfőnökség péntek este hivatalos közleményt adott ki, amely szerint bizonyítékok merültek fel arra, hogy

rendőrtisztek megszegték a hivatali titkot, sőt külföldieket, állítólag egy idegen állam Kommunista ügynökeit is tájékoztatták.

A vizsgálókat a kommunisták és a külföldiek ellenőrzésével megbízott osztály tisztjei követték el.

A Daily Mail az új Scotland Yard botrányról a következőket jelenti: A vádak kommunisták tevékenységére vonatkoznak, akik állandó érintkezésben vannak az orosz holsevikkal. A rendőrfőnököt utasították, hogy bizonyos titkos rendőrök ellen indítson vizsgálatot. Nemrégiben történt esetek, amelyek a hatóságok tudomására jutottak, arra a feltevésre vezettek, hogy

a holsevisták Angliában egy külföldi ügynökség útján titkos információkat kaptak.

Egy idő óta megfigyeléseket végeztek, hogy a hírek forrását megtudják. Azt hiszik, hogy a hatóságok most ismerik azt a csatornát, amelyen át a tájékoztatások kijutottak.

Pénteken a titkos rendőrség kihallgatott egy embert, aki kommunista körökben ismerős. Az információ, amely e vizsgálatot eredményezte,

először a hadügyvilág tudomására jutott.

Külön tisztviselőket küldtek ki rendőrautóval azoknak a detektíveknek a lakására, akik ellen gyanu merült fel. A tisztviselők beható vizsgálat után számos okmányt visszaszereztek.

A Daily Herald jelentése szerint a Scotland Yard tisztviselőinek új botránya

nemzetközi bonyodalmakkal fenyeget.

Híre jár, hogy külgügyi érdekeket érintő kérdések állanak összefüggésben a hivatalos vizsgálattal. A Scotland Yard három tisztviselője ellen a vádak vizsgálata előreláthatólag feltűnést keltő leleplezéseket fog eredményezni a Scotland Yard tisztviselőinek külföldi hatalmak titkos ügynökeivel való állítólagos kapcsolatáról, akiket titkos információkkal láttak el. Ezeket az értesítéseket hír szerint egy szomszéd országban át jutatták céljukhoz.

A rendőrség egy londoni követségnél is nyomoz.

A Daily Chronicle a Scotland Yard ügyében a következőket közli: Jelezték, hogy bizonyos rendkívül fontosságu közlések egy kontinentális hatalom, hír szerint Oroszország ügynökeinek kezébe kerültek.

Hír szerint egy polgári személy is bele van keveredve az ügybe, aki titkos jelentéseket kapott.

A vizsgálatot lord Byng rendőrfőparancsnok személyesen vezeti, aki szombaton hosszasan tanácskozott a közyád képviselőjével.

Párisi jelentés szerint *Fiancette*, Páris városának egyik országgyűlési képviselője, szombaton nyílt levelet intéz Poincaré miniszterelnökéhez, amelyben előadja, hogy

a párisi postahivatalokban a kommunisták ugynevezett kommunista sejteteket alakítottak, amelyek a magánlevelezéseket ellenőrzik, sőt részben el is kobozzák.

Hangsúlyozza, hogy biztos adatai vannak és hogy főleg a politikai természetű magánlevelezéseket szokták felbontani. A nyílt levél sürgős orvoslást kér annak a hangoztatásával, hogy a kommunisták száma a párisi postán csak jelentéktelen, egyben bejelenti, hogy a legközelebbi alkalommal interpellációt terjeszt elő az ügyben. A botránynak előreláthatólag szenzációs fejleményei lesznek.

Terjed a himlőjárvány Angliában Száznegyven himlőbeteg a londoni kórházakban

Londonból jelentik: Anglia egész lakosságát rémületben tartja most a kezdődő himlőjárvány. Még el sem múlt a pusztító influenzajárvány, amikor felütötte fejét Angliában ez a súlyos betegség. Kiderült, hogy a *Tuscania* nevű tengerjáró hajó hozta be Angliába a himlőjárványt. A *Tuscania* Bombayből jött Glasgowba. Már utközben meghalt himlőben a hajó egyik matróza. Hatszáz utas szállt partra Glasgowban és a kikötői hatóságok elkövezték azt a súlyos mulasztást, hogy

a himlőgyanus utasokat nem vették vesztégzár alá.

Glasgowban naponta számos himlőmegbetegedés történt és most kezd a betegség Londonban is terjedni.

Az angol orvosi hatóságok most felkutatják a *Tuscania* hatszáz partraszállt utasát és valamennyiüket szigorú vizsgálatainak vetik alá.

Londonból és Glasgowból három-három új megbetegedést jelentenek.

A londoni járványkórházban jelenleg összesen száznegyven himlős betegét ápolnak.

A közegészségügyi minisztérium egy nyilatkozatában kijelenti, hogy az izolálási szabályokat a hatóságok mindenütt betartják. A járványnak pénteken két új halottja volt. Az áldozatok száma ezzel ötre emelkedett.

„Az adóbüntetések elengedése az egész országban emelni fogja az adómorált“

Gospodnetics pénzügyminisztériumi segédminiszter magyarázó nyilatkozata az új fogyasztási adótörvényről és az adóbüntetések elengedéséről

Beogradból jelentik: Az új fogyasztási adótörvény, valamint a vám és az illetékbüntetések amnesztiajáról szóló törvény rendelkezései rendkívül nagy jelentőségűek a gazdasági életben. A *Bácsmegyei Napló* beogradi munkatársa felkereste hivatalában Gospodnetics dr. pénzügyminiszteri segédminisztert, hogy a legilletékesebb helyen érdeklődjék az új törvények alkalmazásáról és kérje a törvény egyes szakaszainak hivatalos magyarázatát. A kifejlődött feszületen beszélgetés során Gospodnetics segédminiszter részletesen ismertette az egyes szakaszokat, azok jelentőségét és azt a tendenciát, amely a törvény meghozatalánál a törvényhozót vezette. A segédminiszter felhatalmazott bennünket, hogy közléseit nyilvánosságra hozzuk.

Gospodnetics segédminiszter a fogyasztási adókról szóló rendelkezésekről a következőket mondotta:

A sörbéllyegek megszüntetése

— 1927 április 1-éig a Szerbián kívüli országokban a sör fogyasztási adóját a termelés alkalmával fizették, amikor a sört a gyárban a hűtőkészülékbe helyezték. Szerbiában és Montenegróban a sörgyárakból való kiszállítás alkalmával fizették a fogyasztási adót sörbéllyegekben. Tíz éves harc után, amely a sör fogyasztási adójának fizetése körül folyt, a szerbiai gyárosok álláspontja győzött és 1927 április 1-étől kezdve a söradót az egész országban a gyárból való kiszállításokról fizették sörbéllyegekben.

— Az új törvény most rendszert változtatott és úgy intézkedik, hogy a gyártási mennyiséget akkor állapítsák meg, amikor a sört a gyári raktárpincékbe viszik. Az átöntésnél való veszteség címén 6 és 1/2 százalékokat ismernek el. Ez az új rendszer két szempontból előnyös a gyárakra és az államra nézve. Az állam biztosítva lesz, hogy lelkülméretlen pénzügyi közvegek lelkülméretlen termelőkké összejártszva, nagyobb visszaéléseket ne követhessenek el, mert az eddigi rendszer szerint a pénzügyi ellenőrzés szerveinek módjukban volt megkárosítani az államot, ami most lehetetlenné vált. Ez a rendelkezés a termelők érdekeit is védi, mert megakadályozza, hogy a gyárak alkalmazottai a tulajdonos kárára visszaéléseket kövessenek el. A sörbéllyegek nyomásának megszüntetésével az állam évente kétféle dinárt takarít meg.

Egységes borfogyasztási adó

— A bor fogyasztási adóját hektoliterenként 35 dinárról 100 dinárra emelik. Az emelkedést az indokolja, hogy az új törvény megszünteti a magasabb fokozatú megadóztatást a finomabb boroknál, a palackozott boroknál és a törkölynél, úgy hogy most csak egyféle fokozat van a bor fogyasztási adóját illetően. Emellett a bor piaci ára is olyan, hogy literenként egy dinár adó teljesen jogosult és semmiképpen sem nevezhető súlyosnak erre a fogyasztási cikkre. Emellett az állam bonifikálni fogja a kivételre szolgáló bor alkoholizálását és ezzel támogatni fogja a bor kivitelét és a bortermelők versenyképesek lesznek a külföldi piacokon.

A világlitógáz adója

— Az új törvény csökkenti a világlitógáz adóját 40 paráról 20 parára köbméterenként és ezzel a gázvilágítás és a villanyvilágítás adóterhei kiegyenlítőd-

nek. Ebből a csökkentésből az államnak nem lesz évente 300.000 dinárnál nagyobb kára.

A szeszadó felemelése

— A szesz fogyasztási adóját felemelték, mert eddig ez az adó túlságosan alacsony volt. A szesziparon belül eddig uralkodott nagy rendtelenség miatt a szesztermelés állandóan esőkenésben volt és ezért a mezőgazdasági és az ipari szeszgyárak között megegyezés jött létre, amelyet törvénybe is foglaltak és ehhez kell tartani magát az államnak, valamint a gyáraknak is. A mezőgazdasági szeszgyárak évenként 30.000 hektoliter tiszta alkoholt termelhetnek, ami alkalmas ad az összes mezőgazdasági gyáraknak kapacitásuk kihasználására. Tekintettel arra, hogy Szerbián, Montenegrón és Dalmácián kívüli országokban vannak koncentráva az összes mezőgazdasági szeszgyárak, szám szerint 44, ezekben az országokban a törvény megtiltja több mezőgazdasági szeszgyár létesítését, azonkívül ipari szeszgyárat tíz éven belül nem lehet létesíteni.

— A szesz kivétel felesztése céljából az állam literenként négy dinár kiviteli prémiumot ad. Ily módon a jugoszláviai alkohol a világpiacon versenyképes lesz.

Élesztő és pálinka

— Az élesztő fogyasztási adóját kilogrammonként négy dinárban állapítja meg az új törvény. Az élesztő fogyasztási adója 1921-ig fennállott és akkor szüntették meg. A hazai élesztőgyárak vámvédelmi intézkedések által amúgyis nagy kedvezményeket élveznek és ez tette szükségessé az élesztő adóval való megterhelését.

— A pálinka fogyasztási adóját az új törvény az egész országra kiterjesztette, megtartva mindazokat a kedvezményeket, amelyeket a pálinkások eddig is élveztek a kisültő való pálinkával. A kivétel előmozdítása céljából a pálinkának is biztosított a kormány négy dinár kiviteli prémiumot literenként. Remélhető, hogy a jövőben ez az intézkedés lehetővé teszi, hogy a jugoszláviai pálinka, amelynek kiváltsága kitűnő, a külföldi piacon megállja a helyét.

Az autómobilipar érdekében csökkentették a benzín fogyasztási adóját

— A benzínfogyasztási adóját huszonöt százalékkal csökkenti az új törvény. Ez az intézkedés az autómobilipar fejlesztése céljából történt. Azt hiszem, hogy a pénzügyi eredménye ennek a fogyasztási adónak mégsem lesz kisebb, mint eddig volt, minthogy az adó csökkentése ugyanolyan arányban emelni fogja a fogyasztást.

A tartományi és községi fogyasztási adók

— Igen fontosak azok a rendelkezések, amelyek a tartományok által kivethető fogyasztási adókra vonatkoznak. A bor, sör és pálinka tartományok által is megadóztatható, eddig azonban minden tartomány különböző mértékben adóztatta meg a szeszitalokat és sok tartományok által is megadóztatható, eddig azonban minden tartomány különböző mértékben adóztatta meg a szeszitalokat és sok tartomány egyáltalán nem élt a megadóztatás jogával. Ez természetesen zavaros helyzetet teremtett és a jövőben a szeszitalok után a

tartományi fogyasztási adót is, az állami közegek fogják beszedni az állami adóval együtt és az egész jövedelmet befizetik az állami Jelzálogbankhoz. A pénzügyminiszter köteles lesz minden három hónapban felosztani a tartományok között a behajtott adót, alapulvéve az egyes tartományok lakosságának számát a legutóbbi hivatalos statisztika szerint. A tartományi adót minden tartományban fizetni kell és azok, amelyek eddig nem vezették ezt be, más adóterheket csökkenthetnek. Ilyen módon nem lesz szükséges, hogy az egyes tartományok között vámhatárokat állítsanak fel és a tartományoknak nem kell külön személyzetet tartani az alkoholfogyasztás adójának beszedésére és ellenőrzésére.

— Végül a községeket is korlátozza az új törvény a fogyasztási adók kivételénél és a községek által szedhető fogyasztási adókat a szesz italokra a tartományi adók magasságában maximalizálja. Ha ennél magasabb adót akarnak kivetni, az csak a pénzügyigazgatóságok, illetve az adók vezérigazgatóságának jóváhagyásával történhetik.

Az amnesztia törvény

— Ami az amnesztia törvényt illeti, annak első szakasza szerint 1928 december 31-éig bezárólag amnesztia alá esnek azok a büntetések, amelyeket az egyenesadókról, a fogyasztási adókról és az illetékekről szóló törvény alapján róttak ki. Ezt az intézkedést elsősorban az indokolja, hogy az adóhatóságok nagyon el vannak foglaltva az új adótörvény bevezetésével, továbbá az új adók kivételével és az államnak sokkal nagyobb haszna van, ha a pénzügyi tisztviselők az új adók kivételével töltik idejüket, mintha az esetleges büntetések kirovására dolgoznának.

— A másik ok, hogy igen sok felejtést spekulációs okokból tettek meg. Egész foglalkozási ág alakult ki és sokan könnyű keresethez jutottak, mert a felejtendő büntetésösszeg nagy részét megkapta. Emiatt rendkívül sok felejtés érkezett, amelyek közül igen sok volt alaptalan és a nagy munkával és költséggel lefolytatott vizsgálat negatív maradt. A büntetés elengedése remélhetőleg az egész országban emelni fogja az adómorált és így az adókivetés is könnyebb lesz. Ugyanígy jártak el Csehszlovákiában is, az új adótörvény meghozatala alkalmával és ezeket az intézkedéseket a csehszlovák törvényekből vették át.

A fogyasztási és illetékbüntetések

— Ami a fogyasztási és az illetékbüntetések elengedését illeti, itt is ugyanaz az eset áll fenn a felejtőkre nézve, mint az egyenes adóknál. Ezek az egész országban nem tettek ki két és félmillió dinárnál többet évente és ez a jövedelem nem állt arányban a büntetések kirovására fordított munkával. A törvény 3. szakaszának első bekezdése megszünteti a vámbüntető eljárást azokban az esetekben, amelyeknél a monopoli-büntetőeljárást az 1928/29. évi pénzügyi törvény 86. szakasza alapján szüntették meg. Ezt a rendelkezést azért hoztuk meg, hogy kifejezésre jusson a törvényhozó igazi akaratát, ugyanis a pénzügyi törvény idézett szakaszának megszüvegezése okozta, hogy a szakaszban említett esetekben csak a monopoli-büntetéseket engedték el, de a vámkilágási eljárás nem szűnt meg.

A 3. szakasz második bekezdése megszünteti a vámbüntető eljárást az élelmiszer és ruházati cikkek csempészése esetén, kivéve a szolymet, azoknál a csempészeknél, amelyeket 1929 március 31-ike előtt követtek el, amennyiben a büntetési összeg nem nagyobb, mint ötezer dinár. Ez a rendelkezés különösen a passzív határvidékek lakosságának juttat kedvezményt, amely egyébként is az államtól kapott mindig élelmiszeri segítséget és teljesen szegénysorsú, úgy hogy ezek a büntetéseket sohasem tudták kifizetni, hanem leülték az állam terhére és családjuk ezalatt nyomorgott. Azáltal, hogy az áru elkobozása érvényes marad és a rendes vámot meg kell fizetni, amúgy is eléggé vannak büntetve. Nem kaptak amnesztiát azok a személyek, akik monopoli-cikkeket vagy tiltott árukat csempészték, valamint a visszaeső bűnösök.

— A 3. szakasz 4. bekezdése elengedi azokat a különbségeket, amelyek a kedvezményes és rendes vámtarifák között fennállanak azoknál az áruknál, amelyeknek kisérői iratai az áru eredetére vonatkozólag formahiányban szenvedtek. Ezt a kedvezményt azért adja a törvény, mert bebizonyosodott, hogy ilyen esetekben legtöbbször nem volt különböző szándék a szállítók részéről, hanem a hiba a külföldi kamarák gondatlansága következtében állott elő.

A légzőszervek
megbetegedéseit,
rekedtséget,
köhögést,
légcsőhurutot
megszünteti a

KRESIVAL

Az elsülyesztett kanadai gőzös ügye nemzetközi döntőbiróság elé kerül

Kanada tiltakozó jegyzéket nyújtott át Washingtonban

Newyorkból jelentik: Kanada washingtoni követe Stimson amerikai külügyi államtitkárnak átadta Kanada jegyzékét, melyben a kanadai kormány tiltakozik az »I'm alone« elsülyesztése miatt. Mint ismeretes, az amerikai bíróság az »I'm Alone« kapitánya és sze-

előtt, hogy az amerikai hatóságok, mint közönséges gonosztevőket megvasalva rácsos börtönbe vetették őket.

A kanadai jegyzék megállapítja, hogy az üldözést a parttól tizenöt mérföldnyire kezdték meg, azaz még

Az elsülyesztett I'malone gőzös letartóztatott személyzete, amely ellen most megszüntették Amerikában az eljárást

mélyzete ellen megszüntette az eljárást, mert bebizonyosodott, hogy a hajó az üldözés megkezdésekor a hárommérföldes amerikai tengeri zónán kívül tartózkodott. A Neworleansből szabadonbocsátott matrózok a legnagyobb felháborodással mondták el újságírók

a második, tizenkétmérföldes, zónán kívül. Az elsülyesztés tehát mindenképpen törvénytelen. Amerika válasza bizonyára csak néhány hét múlva készül el. Általános vélemény szerint az ügy a nemzetközi döntőbiróság elé kerül.

A szovjetkormány hiusította meg Trockij németországi letelepedését

A volt népbiztos a Márvány-tenger egyik szigetére költözik

Berlinből jelentik: A *Vossische Zeitung* konstantinápolyi jelentése szerint a német kormány határozata, amellyel megtagadta Trockij németországi útjának engedélyezését, nem érte váratlanul a volt népbiztos. Berlini bizalmas barátai már napokkal ezelőtt értesítették Trockijt, hogy a minisztertanács elleni németországi tartózkodását és hogy rövid gyógykezelést is idejére sem kaphat bentzási engedélyt, miután a moszkvai kormány minden követ megmoz-

gatott, hogy megakadályozza a kommunista ellenzék vezérének németországi útját. A lap értesülése szerint Trockij most azt tervezi, hogy elköltözik Konstantinápolyból és a Márvány-tengeren fekvő Herceg-szigetek egyikére költözik, ahol teljes visszavonultságban akarja tölteni napjait és be akarja fejezni önéletrajzát és az orosz forradalomról szóló munkáját.

Babits Mihály és Kassák Lajos afférje egy könyvkritika miatt

Babits kivált a Nyugathól és Schöpflin Aladárral és Móricz Zsigmonddal együtt új lapot akart indítani

A magyar irodalom berkeiben ismét heves viharok dúlnak. A szélesöndes esztendő után, különösen az utóbbi hónapokban erős mozgolódás kezdődött minden vonalon. Az úgynevezett »szalszárny« előretörését már régóta nem nézték jó szemmel a konzolidált és hivatalosan is fémjelzett költők. Amikor pedig Kassák Lajos dolgozni kezdett a Nyugathoz, az összes copyright-olt költők felhorkantak. Osvát Ernő azonban ezen a téren nem ismer tréfát és bármilyen heves ellenzést keltezt is a régi Nyugat gárda körében az új akvizíció, Kassákot nem sikerült kitérnie a folyóirat hasábjairól. Kassák működését sokan kifogásolták, szemére vetették a bécsi esztendőket, politikai állásfoglalását, röviden: *féltek tőle*. Legkedvesebb megértésre a magyar költészet immár klasszikus alakjánál, Babits Mihálynál talált. Ez a csendes anti-pátia most éles összehúzóban robbant ki. Mielőtt azonban a tárgyra térnénk, szükségesnek tartjuk néhány sorban ismertetni azt a furcsa és szokatlan viszonyt, ami Kassák és író társai között fennáll. Illetve: *miért nem áll fenn*. Mert Kassák ugyebár önkéntes elszigeteltségben él Budapesten. Csak

fiatal költőkkel érintkezik. *Koszorus pályatársainak javarészt személyesen sem ismeri*. Legfeljebb az utóbbi időben rendezett vitacéteken került velük össze egy-egy félóra, amikor is a közönség előtt kifejtették véleményüket, aztán, ki jobbra, ki balra, eltűntek a budapesti éjszakában. Nemesak hogy barátai nincsenek, de még az irodalmi asztaltársaságoktól is távol tartja magát, nem vesz részt azokban a kávéházi te-referektben, amelyekben egy fekete kávé, vagy egy kapuciner mellett lecsépelek az új könyveket, megvitatják az új lehetőségeket és maliciózus tréfákat eresztenek meg a véletlenül éppen távollevőről.

Kassák csak a Nyugat hasábjain kerül össze a többi irodalmi korifeussal. Különben pedig esténként a Színiplon kávéházban tanyázik, vezérkarával. Munka című folyóiratának munkatársaival és más fiatalokkal. Amikor Babits »Halálfiat« című regénye megjelent, Kassák írt róla kritikát a Nyugathoz. A kritikát, amely elfogulatlanul bírálja a regényt, le is adták, ki is szedték, de mégsem jelent meg, mert Babits, mint a lap egyik szerkesztője, még kefelevonásban elolvasta a cikket. A kritika olyan rendkívüli hatással

A BABARUHÁZAT MOSÁSAHOZ

volt rá, hogy ott a helyszínen a nyomdal szedőszekevény előtt sírógöresöket kapott és elájult.

Amikor magához tért, berohant a szerkesztőségbe és a következő kijelentést tette Osvát előtt:

— *Ha ez a kritika megjelenik a lapban, én már itt sem vagyok!*

Megpróbálták csillítani, békíteni, hisz Kassák nem »vágta le« a regényt, de az érzékeny lelkű költő még a legenyhébb kritikát se volt hajlandó elviselni. *Őt csak hódolat illeti meg és nem bírálat*.

Osvát ekkor felkereste Kassákot és így szólt: — *Babits magánkéül van a cikk miatt. Mégis, ha ön ragaszkodik hozzá, lehozzuk, azonban...*

Mire Kassák, akibe jóadag flegma szorult, nevetve mondotta:

— *De kérem, én egyáltalán nem akarok emiatt felelősséget vállalni az uraknak.*

És visszavette a cikket, amelyet aztán a »Századunk« című folyóiratban adott le. Ez volt az előjáték a mostani fő-veszekedésnek.

Legutóbb — Babits filalma ellenére — két Kassák kritika jelent meg a Nyugat Figyelőjében. Babits, aki ahhoz a feltételhez kötötte maradását, hogy Kassák csak novellát és verset írhat a lapba, kritikát nem, emiatt ismét felháborodott és most már végérvényesen bejelentette, hogy

kiválik a Nyugathól.

Hiábavalónak bizonyult minden kérés, megvárás, Babits hajthatatlan maradt. Nem akart Kassákkal együtt dolgozni. Vele együtt távoztak barátai is. *Elhatározták, hogy új lapot indítanak.*

Az új folyóirat szerkesztésébe meg is alakult: Schöpflin Aladár lett a szerkesztő, főmunkatársai pedig Móricz Zsigmond és Babits Mihály.

A kiválás és a lapindítás már befejezett tény volt, amikor az utolsó pillanathban megérkezett *Penyő Miksa*, a Nyugat egyik finanszírozója és diplomatája, aki aztán hosszas és kínos tárgyalások után *elszánta az ellenéteket* és sikerült neki rábeszélni Babitsot, hogy maradjon vissza a Nyugathoz. Babits végre megadta magát, de egy feltétellel: *Kassákot száműzik a Figyelő rovaiból...*

A *Bácsmegyei Napló* budapesti munkatársa beszélgetést folytatott erről az esetről Kassák Lajossal. — *Annyira nem veszem tragikusan a dolgot, hogy csak nevetni tudok rajta*. De mindenestre jellemző a magyar irodalmi viszonyokra, hogy ugyanakkor, amikor valaki az »Írástudók árulásáról« beszél, nem hajlandó eltűrni a legcsékélyebb kritikát sem... Aki irodalmi íróját nem rejti véka alá, hanem a piacra viszi, annak számolni kell a véleményekkel és csak természetesen, hogy ha könyvet írok, akkor visetem annak a *konzekvenciáját is, a kritikát...*

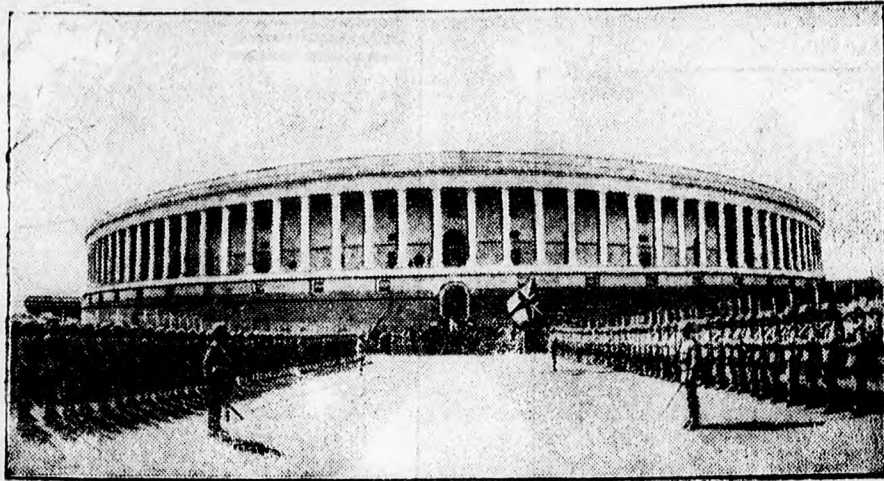
Indiában kritikus a helyzet

A képviselőket halállal fenyegetik, ha beteszik a lábukat a parlamentbe

Londonból jelentik: Az indiai nemzetgyűlés még jobban kiélezte az amugy is zavaros politikai helyzetet. A parlamentet a jövő hétre ismét egybehívták. De

mányt is a merényletek megakadályozására tett rendszabályokról.

Londoni kereskedelmi körökben az a hír terjedt

A delhii indiai parlament, amelyben a napokban bombamerényletet követtek el

a képviselők nem igen mernek elmenni az ülésre, mert legtöbbjük névtelen levelet kapott, amelyben halállal fenyegetik meg őket, ha beteszik lábukat a parlament épületébe.

A képviselők újabb merénylettől tartanak, azonban a hatóságok minden óvintézkedést megtettek, hogy ezt megakadályozzák, egyúttal értesítik az angol kor-

el, hogy az Indiába szánt áruszállítványok részére nem lehet teherhajót kapni, mert a hadügyminisztérium minden rendelkezésére álló hajón munitiót szállít Indiába.

A helyzetet Londonban nagyon komolyan itélik meg és zavargásoktól tartanak, amelyek beláthatatlan következményekkel járhatnak.

A cipőzsínortól a traktorig mindent meg lehet kapni Európa legnagyobb áruházában

Huszezer alkalmazottja van a Tietznek és háromszáz millió márka évi forgalmat csinál — Beszélgetés a Tietz-áruház főnökével, aki régi üzleti elvvel újat produkál

A német főváros kétségtelenül az, amely az összes európai metropolisok közül a legnagyobb és legmélyebbre ható változásokon ment keresztül a világháború befejezése óta. Berlin ma már tagadhatatlanul gígászi léptekkel halad a teljes amerikanizálódás felé. Az arányok amerikaiak, a rohanás, a törtetés, a világvárosi élet liktető tempója amerikaias, ugyhogy az ember már-már kénytelen igazat adna annak a newyorki újságírónak, aki nemrégiben már három nappal Berlin tartózkodás után így kiáltott fel:

— Hiába kérem, Berlin már egészen Amerika!

A világháború óta Berlin vonzóereje is más. Ma már nem azért megy az ember Berlinbe, amiért 1910-ban, vagy 1913-ban. Berlin a film, a technika, a könyv és nyomdakultúra európai fővárosává avanzsált és külső képében is érvényre juttatta az európai fővárosok sorában elfoglalt nagyobb rangját.

De van egy háborúelőtti nevezetessége is Berlinnek, amely semmit sem veszített jelentőségében a világháború és az ezt követő szomorú emlékü idők forogtatásában sem. A Tietz, Európa és a világ egyik legnagyobb áruháza ez, amelynek nem ártott az infláció, nem ártott a defláció, nem tette tönkre a háború és nem bírta vele a háborút követő gazdasági válság sem. A Tietz ma is az, ami régen volt. Talán a világ nyolcadik csodájának lehetne nevezni ezt a rengeteg árucarnokot, amelyben valóban meg lehet kapni mindent a cipőfüzőtől a traktorig és a kabátgombtól a hadhengeres autógigáig mindent. A Tietz ma is hatalmasabb, mint akár a *Louvre*, akár a *Lafayette* Párisban, vagy a *Wanamaker* Londonban, a budapesti Párisi Nagy Áruház pedig igazán kiskereskedésnek számít a berlini árucarnok mellett.

A *Bácsmegyei Napló* tudósítója látogatást tett a modern kereskedelemnek ebben a Babeljében. A modern áruház ma már nemcsak kereskedelmi tényező, hanem látványosság, nevezetesség is, amelynek megtekintésére tördülnek az idegenek. Eltekintve az ilyen zsánerű monstreáruházak fel nem becslhető gazdasági előnyeitől, meg lehet állapítani, hogy például a newyorki *Marshall Field* egyik legszebb és leghatalmasabb épülete az amerikai metropolisnak, amely egy egész városrész képét karakterizálja.

A Tietz adminisztratív főnöke a legnagyobb örömmel állt rendelkezésünkre, amikor megkértük, hogy a

Bácsmegyei Napló számára ismertesse néhány szóval az áruház organizációját, munkarendjét és üzleti elveit.

A Tietz áruházat — mondotta informátorunk — 1882-ben alapította *Tietz Hermann* a híres Tietz kereskedődinasztia őse. Természetesen egészen szerény keretek között indult meg a munka és a megalapítás idején aligha gondolta volna valaki, hogy a szerény házból ilyen osillogó és hatalmas lepke kel majd ki. Az öreg Tietz a megalapítás pillanatától kezdve pontos üzleti könyveket vezetett és ezekből állapították meg, hogy az üzlet első napi bevételé pontosan 34 márka és 50 piennig volt. A régi üzleti könyveket ma is kegyelettel őrzik az áruház muzeumában.

Mert muzeuma is van a Tietznek. Ma az áruháznak tizenhét fiókja van különböző német városokban és minden fiók külön-külön háromszor akkora, mint például a budapesti Párisi Nagyáruház. Huszezer alkalmazottat foglalkoztat, ezeknek két harmadrésze nő és csak egyharmada férfi. Az elárúsítót külön két éves tanfolyamon képzik ki és csak ennek sikeres elvégzése után állhat valaki a Tietz puljtjai mögé, hogy megkérdezze a t. e. vásárló közönséget:

— Mivel szolgálhatok?
A Tietz iskolában a fegyelem igen nagy, a tanrend terjedelmes és a tanárok szigorúak. Különösen az udvariasságtan számít fonttárgynak ebben az iskolában és aki ebből a tárgyból megbukik, az még javítóvizsgára sem mehet.

A berlini Tietz évi forgalma meghaladja a háromszáz millió aranymárkát és ezzel az összes európai áruházak bevételi rekordját tartja. A vevők száma napi negyven és ötvenezer között mozog. Egy egész kis város az, amely a napnak minden órájában a Tietz labirintusaiban bolyong, hogy bevásárolja szükségleteit. Soha nem történt meg még — és erre a legbüszkébbek az áruház adminisztrátorai, — hogy valaki ne találta volna meg a nyolcvanhét áruosztály valamelyikén azt a cikket, amit éppen keresett.

Természetes, hogy a barangolásban elfáradt vevőnek pompásan felszerelt, hatalmas éttermek is rendelkezésére állnak, amelyekben a világ összes népeinek szájaize szerint előkészített ételeket kaphatja. A vallásos zsidó sem maradhat ki egyszerűen itt kell fáradságát a »kóser terembe«, ahol szavartott, rituális elővigyázat-

RADIO KATALOG

sa mnogo ilustracija i novim kemama - izašao iz štampe

RAZAŠILJE SE INTERESANTIMA BEZPLATNO

VIKING

ZAGREB,

BEOGRAD,

Baruna Jelačića ulica 2.

Konjginje Ljubice ul. 5.

tal készített ételekkel lakhat jól.

A sok látóvalótól szinte kábultan hagyjuk el az áruházat. A monumentális épület homlokzatán hatalmas reklámbetűk világitanak:

WEISSE WOCHÉ

A Tietzben soha sincs hétköznap, minden napnak, minden hétnak új és új jellegzetességet adnak és ennek a keretében mindig okkázios vásárlási alkalmat hangsúlyoznak ki. Fehér-hét, gyermek-hét, leltári-hét, szünidei-vásár, husvéti-vásár, stb. Megannyi csábító cégér a vásárlási kedv felköltésére.

— Stagnációnak sohasem szabad beállni — mondotta informátorunk, — a Tietznek nincsenek hétköznapjai. Az áruházat szinte kéthetenként alakítjuk át, átszortirozzuk az árut, átírjuk az árakat. Mert ez a kereskedelem kérem, tempo, rohanás és változatoság. Mi a vevőnek nemcsak az erszényéhez szólnunk, a kíváncsisághoz, no meg a hűségéhez is van egy-két szavunk.

— Egy utolsó kérdés: mi az üzleti jelszavuk?
Valami nagyot, szokatlant és frappánsat vártam, olyant, mint ez az egész labirintusa a technikának és a civilizációnak, amit úgy hívnak, hogy Tietz-áruház. Ezért lepődtem meg, amikor nagy szavak helyett ezt a régi ismert és sokszor hangoztatott jelszót hallottam.

— Nagy forgalom, kevés haszon!
— Ez lenne a Tietz cég üzleti sikereinek a titka. Hisz ezt minden falusi vegyeskereskedő a firmatáblájára pingáltatja. Ebből nőtt ki a tizenhét monstre-áruház és a háromszázmilliós forgalom?

A cég adminisztratív főnöke mosolyog.
— Nem az üzleti elv a fontos — mondja — hanem az üzletvezetés.

Greif

Oszijeken tárgyalják le újból a besikai hazaárulási pert

Április 22-ikén lesz a főtárgyalás

Noviszadról jelentik: A szremszkamitrovicai törvényszék 1927 március 7-ikén tárgyalta azt a nagy szenzációit keltő bünpört, amelynek vádlottjai besikai német polgárok voltak. Az ügyesség vádirata szerint a vádlottak 1914-ben hazaárulást követtek el azzal, hogy az akkori szerb hadseregnek a Szerémségből való kivomlása után besugták az osztrák-magyar hadsereg főparancsnokságának, hogy kik voltak azok a szerb polgárok, akik a szerb hadsereg Szerémségben való időzése alatt az akkori viszonyoknak meg nem felelő módon viselkedtek. A vádak alapján az osztrák-magyar hadvezetőség annakidején több szerb polgárt agyonlőtetett.

A mitrovicai törvényszék több napos tárgyalás után *Grünberger Róza*, *Nonnenmacher Péter* és *Jakab besikai lakosokat nyolc-nyolc évi*, *Ewinger György* és *Ewinger Mária besikai lakosokat pedig három-három évi súlyos börtönrre* ítélte, míg a többi vádlottat bizonyítékok hiányában felmentette.

Felebvezés folytán került az ügy 1927 szeptember elsején a zagrebi hétszemélyestábla elé, amely megemléstette a mitrovicai törvényszék ítéletét azzal az indokolással, hogy a bíróság az ítélet meghozatalánál nem vette kellő mértékben figyelembe a tárgyalási anyagot és nem volt tekintettel az enyhítő körülményekre. Filendelte a tábla a bünpör újból való letárgyalását és ennek lefolytatásával az oszjeki törvényszéket bízta meg. A táblai ítélet indokolásában megállapítja a felelviteli bíróság, hogy báró *Lüggendorf* tábornok, az akkori szerémségi és bánáti osztrák-magyar hadsereg főparancsnoka több besikai szerb polgárt közvetlenül figyelgetett meg, amikor a szerb hadsereget ünnepélyes fogadtatásban részesítette és házára fehér lobogót tűzött ki. Bebizonyult továbbá az is, hogy az elfogott szerb polgárok ellen az osztrák-magyar tábornok sem vizsgálatot nem vezetett, ügyükben tárgyalást nem tartott, hanem internálta és az ő közvetlen rendelkezése végezték ki őket. *Lüggendorf* a táblai ítélet indokolása szerint evvel a tetteivel elrettentő példát akart statuálni.

Az oszjeki törvényszék 1927 december hó 12-ikére tűzte ki első ízben az ügy újból való tárgyalását, az ügyesség javaslatára azonban újabb tanuk megidézése végett elhalasztották a főtárgyalást és annak újabb határéjéül 1929 április huszonkettedikét tűzték ki.

Csak a jövő hét közepén alakul meg az osztrák kormány

A keresztényszocialisták több engedményt tettek a szociáldemokratáknak és megnyirbálják Schober bécsi rendőrfőnök hatáskörét is

Bécsből jelentik: A keresztényszocialista párt körében most már biztosra veszik, hogy a kormányválság legkésőbb jövő hét szerdájára véget ér.

Péntek óta a kancellári állással kapcsolatban Kunschak keresztényszocialista képviselő, a bécsi keresztényszocialista pártklub elnökének nevét emlegetik és mellette még a Seipel-kormány volt közoktatásügyi miniszteréről, Schmitz Richárdról is szó van.

Minden jel arra mutat, hogy

a szociáldemokrata párt a politikai téren kapott engedmények fejében teljesen szabad kezdet hagyja a keresztényszocialistáknak a személyi kérdésekben.

A lakhérkérdésben a keresztényszocialisták éppoly engedményeket tettek a szociáldemokratáknak, mint a bécsi közlekedési rendőrség kérdésében és hozzájárultak ahhoz, hogy a közlekedési rendőrség a jövőben ne a bécsi rendőrfőnök, hanem a tartományfőnök rendelkezése alatt álljon. A közlekedési rendőrség főnöke a jövőben tehát nem Schober bécsi rendőrfőnök, hanem Seitz polgármester, mint bécsi tartományfőnök lesz. Bizonyosságok látszik, hogy

az új kormányban a vezetés szerepét ismét Seipel bizalmas barátai fogják vinni.

A keresztényszocialista pártkongresszus jelöléséi szerint kerülnek a nemzeti tanács főbizottsága elé, amelynek javaslata alapján

az osztrák parlament csütörtökön választja meg az új kormányt

Schober bécsi rendőrfőnök

és így a kéthetes kormányválság a jövő hét közepén véget fog érni.

IGY TISZTITJA
VIM A KANNÁIT

Ily játszva csak a VIM tisztítja az összes cinn, alumínium, email, üveg, agyag- és porcellán tárgyakat.

VIM-et használj, hatása csodás, Csillog, vakít majd a ragyogás

Amerika nem csökkentette jóvátételi követeléseit Németországgal szemben

A párisi szakértők konferencián részt nem vevő hatalmak véleményét a jóvátételi bizottság útján kéri ki

Párisból jelentik: A *Matin* szombati számában az amerikai szakértők köréből szerzett információk alapján erősen cáfolja azokat a híreket, hogy az Egyesült Államok a szövetséges hatalmak példájára szintén hozzájárultak a Németországgal szemben fennálló jóvátételi igények csökkentéséhez.

Erről szó sem lehet — írja a lap — már csak azért sem, mert Owen Young nem az amerikai kormányt képviseli Párisban.

A lap szerint a szakértői tárgyalások során még számos vitás kérdés vár tisztázásra.

Azokat az államokat, amelyek nincsenek képviselve a szakértői konferencián, a jóvátételi bizottság útján kell megkérdezni, hogy hozzájárulnak-e jóvátételi követeléseik csökkentéséhez.

és így a régebbi húzódozó jóvátételi kérdés végleges szabályozása még bizonyára hosszabb időt fog igénybe venni.

mire Péter Péter is néhányat rásújtott, mire Kalics eszméletlenül összeesett, Péter Péter kiszedte a zsebéből a pénzt, Zavodszki az erszényt, azután a földön keresztül elszaladtak. Nagy kerülővel Topoláig mentek, ahol osztozkodtak a pénzen. Nyolc-kilenc nappal később fogták el őket Topolán, amikor egy radikális gyűlésről hazajövet összeeszkedtek két oroszral, mire a rendőrök bekisértek mind a négyüket és megmotozásuk alkalmával találtak náluk öt darab ezrest. A csendőrök ekkor kivallatták, hogy ők követték el a szivaci utonállást.

Péter Péter vallomásaiban ellenkezően adta elő az ügyet. Szerinte Zavodszkitól ered a rablás terve. Zavodszki a kocsmában italt rendelt, de Péter Péter nem akart inni, mert részegen nem tud csinálni semmit. Zavodszki ütött először Kalics fejére, majd odahívta Péter Pétert, aki birokra kelt az erős Kaliccsal, aki megharapta a vádlott kezét. Zavodszki rabolta ki az áldozatot.

Az elnök szembesítette a két vádlottat, akik izgalmas jelenetek között cáfoltak egymásra.

Néhány tanu kihallgatása és több tanuvallomás felolvasása után dr. Jociés Milorád mondotta el védőbeszédét, majd a felelősségi bíróság a 92-ik enyhítő szakasz alkalmazása miatt megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és a vádlottakat tíz-tíz évi fegyházra ítélte.

Tíz évi fegyházra emelték fel a topolai rablók büntetését

Egymás ellen vallottak a vádlottak

Noviszadról jelentik: A szubotocai törvényszéken Szteresevicz Mátó-büntetőtanácsa ez év január 23-ikán tárgyalta Zavodszki Ferenc és Péter Péter bácskótopolai napszámosok büntetését. Az ügyészség vádirata szerint a két vádlott múlt évi november 29-ikán délután két és három óra között a szivaci országúton megtámadta Kalics Péter szivaci marhakereskedőt és elraboltak tőle 13.600 dinárt. A szubotocai törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondotta ki minősített rablás büntetésben valamint súlyos testi sértés vétségében és fejenként *nyolc-nyolc évi fegyházra* ítélte őket.

Az ügyész és a vádlottak felelőssége folytán a büntény a noviszadi felelősségi bíróság dr. Gyurgyev Boskó-tanácsa elé került. A felelősségi tárgyaláson elsőnek Zavodszki Ferencet hallgatta ki az elnök. A vádlott elmondotta, hogy bűnösnek érzi magát, de tettét ittás állapotban követte el. A kritikus napon Péter István eladott egy disznót a piacon és ezután Péter István, Péter Péter és ő bementek egy kocsmába áldozást inni. Ugyanabbe a kocsmába jött be Kalics Péter marhakereskedő is és látták, hogy nagy csomó pénzt kap egy embertől. Péter Péter hívta fel a figyelmét Kalicsra és azt mondotta, hogy jó lesz ezt a pénzt valahogy megkaparítani. Péter István közben elment és Péter Péter rábeszélte őt, hogy rabolják ki Kalicsot. Előre mentek, kocsi kerítették és a bajsai uton vártak Kalicsra, mert tudták, hogy arra kell mennie. Alig mentek két-három kilométert, már jött fákó lovával Kalics és egy kocsmánál megállott. Ők is betértek oda és azt kérdezték Kalicsotól, hogy hol vehetnének disznót. Kalics azt felelte, hogy Szivacon sok disznó kapható és Kalics épp oda megy. A vádlottak erre a szivaci uton álltak lesbe Kalicsra és utközben két hatalmas ágat törtek le a fákról. Így felügyervekve várták Kalicsot. Au kor hozzájuk ért Péter Péter meg-

vaci uton álltak lesbe Kalicsra és utközben két hatalmas ágat törtek le a fákról. Így felügyervekve várták Kalicsot. Au kor hozzájuk ért Péter Péter meg-

Zavodszki Ferenc és Péter Péter

fogta a zablát, Zavodszki pedig úgy vágta fejbe a faggal, hogy lefordult a kocsirol, de hamar felugrott,

A menyasszony mérget ivott, a vőlegény agyonlőtte magát

Megrendítő szerelmi tragédia Vrsacon

Vrsacról jelentik: Megrendítő szerelmi tragédia történt Vrsacon. Koszó Mária gyári munkásnő zsrizódával megmérgezte magát, vőlegénye pedig magára lőtt és a golyó halálosan megsebesítette.

Koszó Mária már régebben ismeretséget kötött Drobnyák Ferenc velükiszedestel fiatalemberrrel, aki Vrsacon katonacéveit töltötte. A fiatalok között csakhamar szerelem fejlődött és elhatározták, hogy meg esküsznek. Már az eljegyzés is meg volt, amikor a fiu szüleitől levél érkezett és a levélben közölték a szülők, hogy nem egyeznek bele a házasságba. Drobnyák a levelet megmutatta menyasszonyának, aki rendkívül elkéseredett és amint vőlegénye eltávozott, zsrizódát vett be. Az öngyilkossági kísérletet hamarosan felfedezték, azonnal értesítették a mentőket, akik a szerencsétlen leányt beszállították a kórházba. A fiu, tudomást szerezve menyasszonya öngyilkosságáról, kiment hozzá a kórházba. A leányt borzalmas kínok között találta a kórházi ágyon és ez a látvány annyira hatott rá, hogy egyenesen visszatért a kaszárnyába és szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A golyó szétronsolta az agyát és azonnali halált okozott. A leány állapota is annyira súlyos, hogy nincs remény életbenmaradásához.

TÖZSDE

Zürich, április 13. (Zárlet.) Beograd 9.125, Páris 20.30, London 25.2225, Newyork 519.50, Brüsszel 72.15, Milánó 27.215, Madrid 77.50, Amsterdam 208.50, Berlin 123.20, Bécs 72.95, Szófia 3.7525, Prága 15.37, Budapest 90.54, Varsó 58.225, Bukarest 3.08.

Noviszadi terménytőzsde, április 13. Buza bácskai és tiszavidék bácskai 79—80 kilós 244—246, Bánáti paritás Vrsac és Bega hajó 79—80 kilós 240—242.50, szerémi 79—80 kilós 245—248. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 242.50—245, bánáti 237.50—240. Tengeri bácskai, bánáti és szerémi 262.50—265, bácskai és szerémi V. 267.50—270, bácskai és szerémi VI. 277.50—280. Liszt 0gg és 0g bácskai 340—350, 2-es sz. 320—330, 5-ös sz. 300—310, 6-os sz. 285—292.50, 7-es sz. 275—282.50, 8-as sz. 207.50—212.50. Korpa bácskai és szerémi juttaszásokban 180—182.50, bánáti juttaszásokban 177.50—182.50. Irányzat gyengébb, forgalom 46 vagon buza, 4 vagon liszt, 31 és fél vagon tengeri.

Chicago terménytőzsde, április 13. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza május (122 egynegyed) 122 háromnyolcad, július (126) 126, szeptember (128 háromnyolcad) 128 és fél, Tengeri május (94) 94, július (97) 97, szeptember (97 ötnyolcad) 97 ötnyolcad, Zab május (49 ötnyelcad), július (47 egynyolcad), szeptember (45 egynyolcad). Rozs május (102 háromnyolcad) 102 háromnyolcad, július (103 egynegyed), szeptember (103 hétnyelcad).

Winnipeg terménytőzsde, április 13. Középfolyamok: Buza május (126 háromnyolcad) 126 háromnyolcad, július (128 ötnyolcad) 128 és fél, október (128 és fél) 128 és fél.

Budapesti gabonátőzsde, április 13. Határidőzárlet: Buza októberre 28.57—28.62 zárlat 28.60—28.61, májusra 25.27—25.34, zárlat 25.32—25.33. Rozs októberre 23.74—23.92, zárlat 23.92—23.93, májusra 22.90—23, zárlat 22.96—22.98. Tengeri májusra 27.90—27.99, zárlat 27.94—27.95, júliusra 28.08—28.16, zárlat 28.10—28.11. Készárúpiac: buza 25.20—26.45, rozs 22.70—22.85, takarmányárpa 26.25—27, sórárpa 27—29, köles 27.50—28.50, tengeri 28—29.40, zab 25.45—26.50, korpa 19—19.25.

VIZÁLLÁS

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 350 (+20), Apatin 437 (+20), Bogojevó 422 (+20), Vukovár 356 (+18), Palánka 362 (+14), Noviszad 392 (+12), Zemun 460 (+6), Pančevo 445 (+3), Szmederevó 510 (+1), Orsava 426 (+2). Dráva: Osizjek 154 (+12). Száva: Zagreb —22 (+32), Sisak 188 (—4), Jasenovac 458 (—1), Bród 484 (+1), Samac 419 (—3), Mitrovica 494 (—8), Sabac 330 (+3), Beograd 419 (+2). Tisza: Senta 420 (+24), Becej 397 (—21), Tittel 460 (—11).

A hamis bélyegzésű ezresek

Miért mondott le a noviszadi tőzsde volt alelnöke?

Dr. Hesslein József, az időközben megszünt *»Vajdaság«* című napilap volt szerkesztője 1925-ben cikket írt abból az alkalomból, hogy dr. Palics Emil, a noviszadi terménytőzsde volt alelnöke, az ellene a noviszadi tőzsden lefolytatott fegyelmi vizsgálat felmentő ítélete után erről a tisztségéről lemondott.

Dr. Hesslein József cikkében foglalkozott a lemondás okaival és azt írta, hogy dr. Palics Emil, dr. Apics Ljubomir noviszadi bankházában másfél millió korona hamis bélyegzésű ezerkoronás bankjegyeket helyeztet el és vásárolt azokért a napi árfolyamnál tizen négy koronával drágább áron dollárokat. Amikor azonban dr. Apics Ljubomir a dr. Palicstól kapott másfél millió korona értékű bankjegyből 400.000 koronát átutalt a Srpska Bankához, az azzal küldötte vissza, hogy a bankjegyek bélyegzője hamis. Dr. Apics Ljubomir, hogy a bankjegyek bélyegzőjének hamis voltáról meggyőződjék, egy darab ezerkoronás bankjegyet beküldött a Narodna Banka noviszadi fiókjához beváltás végett. A Narodna Banka a beküldött bankjegyet hamis bélyegzésűnek találta és azt elkobozta.

Erre dr. Apics Ljubomir magához hívatta dr. Palicset és közölte vele, hogy az általa befizetett másfél millió korona értékű bankjegyet hamis bélyegzésű és felszólította, hogy vegye azokat vissza. Dr. Palics nem akarta elismerni, hogy a bankjegyek tőle származtak és azonosak volnának azokkal, amelyeket ő befizetett, de végül is visszavette az ezreket.

Dr. Palics ellen, aki a noviszadi tőzsdének akkor alelnöke volt, fegyelmi vizsgálat indult, amely ugyan felmentő Palicset, de Palics pár nappal utóbb mégis beadta lemondását erről a tisztségéről.

Rádiósok!

Értesítjük az igen tisztelt rádióvevőket, hogy Suboticán a korzón (Aleksandrova ulica 7)

elárusítóüzletet nyitottunk

Főleg fenti üzletünkben fogjuk a detail elárusítást, valamint az akkumulátorok töltését lebonyolítani. **Inspekciós szolgálatot is szerveztünk, melynek értelmében vásár- és ünnepnapokon délelőtt szerelő és töltött akkumulátor áll a t. közönség rendelkezésére.** Telefonhívásra (tel. 805) szerelőink minden rádiósnál haladéktalanul megjelennek a hiba vagy zavar megszüntetésére. — Díjtalan szaktanácsokkal, szakrajzokkal mindenkinek rendelkezésére állunk. **Naponta korzó-koncert!** Készülékek és hangszórók díjtalan bemutatása. Kérjük a t. közönség további szíves pártfogását és vagyunk kiváló tisztelettel

KONRATH D. D. SZUBOTICA

Pašičeva ulica 1

Aleksandrova ul. 7

Telefon 6—23.

383)

Telefon 8—05.

Dr. Hesslein József mindezt megírta a Vajdaságban, mire dr. Palics sajtóperért indított dr. Hesslein ellen. A per évek óta húzódtott, közel tíz tárgyalás volt ebben az ügyben, de ítéletre csak pénteken került a sor.

Levakovics Matija tanácselnök büntető tanácsa tárgyalta péntek délelőtt a sajtóperet, amelyen ismét kihallgatták dr. Apics Ljubomirt, aki a Vajdaságban foglalt állításokat igazolta. Elmondotta, hogy dr. Palics csak a rendőrséggel való fenyegetés után vette vissza a másfél millió korona hamis bélyegzésű bankjegyeket.

A bíróság ezután dr. Dungverszki Gedeon nagybíróköt, a noviszadi tőzsde akkori és jelenlegi elnökét hallgatta ki tanúként. Dungverszki Gedeon elmondotta, hogy dr. Palics annakidején maga ellen fegyelmi vizsgálatot kért, amelynek során Apics nem tudott teljes bizonyítékokat szolgáltatni, viszont dr. Palics sem tudta magát kellőleg tisztázni. Miután azonban dr. Palics ragaszkodott, hogy a fegyelmi ítéletet mondjanak, a fegyelmi bíróság felmentette dr.

Palicset. Röviddel ezután a tanu, mint a tőzsde elnöke, felszólította titkára utján dr. Palicset, hogy mondjon le alelnöki tisztségéről, perelje be Apicset és ha tisztázódik az ügy, visszahelyezik az alelnöki állásba. Dr. Palics azt mondotta a titkárnak, hogy nem mond le, mire dr. Dungverszki Gedeon magához kérette és személyesen szólította fel a lemondásra. Dr. Palics ekkor sem akart lemondani és arra a kérdésére, hogy mi lesz akkor, ha nem mond le, a tanu közölte vele, hogy aszethen kényyszeríteni fogja erre. Dr. Palics kérdésére, miképen lesz ez lehetséges, dr. Dungverszki közölte vele, hogy ez úgy fog megtörténni, hogy az egész igazgatóság lemond és az új igazgatóságba dr. Palics már nem kerül be. Erre dr. Palics beadta lemondását.

Néhány jelentéktelen tanuvallomás után dr. Nikolics Szevén ügyvéd, a főmagánvádló képviselőjének vádbeszédé után dr. Radosavljević Péter ügyvédjelölt védő mondotta el beszédét, mely után a bíróság rövid tanácskozás után felmentette dr. Hesslein Józsefet a rágalmozás vádjá alól, mert sikerült állításait bizonyítani.

Sulyos szerencsétlenségek Buenos-Airesben egy repülőgépet startjánál

A két oecánrepülő spanyol pilótát kísérő argentinai repülőraj több gépe összeütközött és lezuhant

Buenos Airesből jelentik: Péntek reggelre volt kitűzve Jimenez és Iglesias spanyol pilóták startja Chilébe. A két spanyol pilóta, mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt átrepülte az Atlanti Oecánt és most sorra látogatják Nagyhatalmu Jézus nevű repülőgéppel a délamerikai államokat. Közvetlenül a két spanyol repülő startja előtt sulyos katasztrófa történt, amelyet néhány perc múlva egy másik szerencsétlenség is követett.

Az argentinai kormány intézkedésére több katonai repülőgépet szállt föl, hogy elkísérje az ut egy részén a spanyol pilótákat. Az egyik repülőgép közvetlenül a start után lezuhant és darabokra tört, pilótája pedig, egy hadnagy szörnyet halt, míg a gép mechanikusa sulyosan megsebesült. Alig néhány perccel később az argentinai repülőraj két gépe a levegőben összeütközött. Mind a két repülőgép lezuhant és összetört, de a pilótáknak szerencséje nem történt komolyabb bajuk.

A spanyol pilótákat a két szerencsétlenség anynyira elkedvetlenítette, hogy elhalasztották startjukat és csak déiben indultak el Chilébe.

Szemző Gyula detektívek kíséretében színházba és kávéházba jár Pozsonyban

A volt bácskai főispán grófi titkárát is kártyán nyerte

Pozsonyból jelentik: A bécsi tartományi törvényeszk kiadatási kérelme Szemző Gyula ügyében már megérkezett Ptozsonyba, elintézése azonban hosszabb időt vesz igénybe, miután a döntő szót végző fokon Frágában mondják ki.

A volt bácskai főispán addig a pozsonyi rendőrség fogházának lakója marad, ahol egyébként egyáltalában nem bálnak vele úgy, mint a foglyokkal szokás, hanem inkább mint valami internátat kezelik. Leszámítva a mozgási szabadságának korlátozását, Szemzőnek aránylag jó dolga van a rendőrségen. A volt főispán egé zen otthonosan rendezkedett be a cellában, amelynek immár harmadik hete lakója. Mozgási szabadsága nincsen egészen korlátozva, mert engedélyt kapott arra, hogy felügyelet mellett naponta kimehessen a városba sétálni.

Szemző élt is az engedéllyel és az elmúlt napokban többször is ellátogatott a Múzeum-kávéházba, ahová aztán barátait is elhívatta. Péntek este színházba

is volt Szemző. A fogoly elegánsan, szmokingban, kezén az elmaradhatatlan monogramos kesztyűvel egy elsőemeleti páholyból nézte végig az előadást.

A kiadatási kérelemben szerepel Szemző titkárnak, gróf Laveaux-nak a neve is, aki nem mindennapi körülmények között került a bácskai főispán szolgálatába. Laveaux Viktor gróf, aki egy előkelő francia arisztokrata család sarja, állandó kártyapartnere volt Szemzőnek. Egy alkalommal Budapesten nagyobb kártyacsatát vívtak, amikor Laveaux minden pénzét elvesztette. Erre utolsó tétként Szemző megengedte a grófnak, hogy barátánjét tegye fel.

A gróf vesztett, mire Szemző azt mondta neki, hogy egy téttel mindent visszanyerhet, de ha veszt, akkor köteleznie kell magát, hogy két évig titkári szolgálatot teljesít majd mellette. Laveaux gróf belemény a dologba és megint vesztett. A gróf megtartotta szavát és valóban titkára lett a volt bácskai főispán

HIREK

— A szubotical polgármester Beogradban. Osztojics Szelimir, Szubotica város polgármestere szombaton délben Beogradba utazott. A polgármester hétfőn reggel tér vissza Szuboticiára.

— Rakics Radenko noviszadi rendőrfőkapitányhelyettes átadta hivatalát. Noviszadról jelentik: Rakics Radenko rendőrfőkapitányhelyettes, a bünyügyi osztály főnöke, akít tudvalevőleg a zagrebi rendőrséghez helyeztek át, szombaton délelőtt átadta hivatalát. A főkapitányhelyetteséget Djakov Alekszander rendőrfőkapitány, a politikai osztály főnöke vette át, míg a bünyügyi osztályt Malencsics Rodoljub rendőrfőkapitány, a közlekedési osztály főnöke fogja vezetni.

— Klein Adolff dr. szuboticali zsidó hitközség elnököt városi képviselővé nevezte ki a bácskai tartományi főispán. Matkovics Dobrica bácskai tartományi főispán szombaton értesítette a szuboticali polgármestert, hogy dr. Klein Adolff orvos, a szuboticali zsidó hitközség elnökét a szuboticali képviselőtestület tagjává nevezte ki. Egyben értesítette a főispán polgármestert, hogy annakidején dr. Klein Mátyás ügyvéd képviselővé történt kinevezése tévedésen alapult, mert eredetileg is dr. Klein Adolffot akarta kinevezni. Osztojics Szelimir polgármester utasította a főjegyzőt hivatala, hogy dr. Klein Adolffot hívja meg az április 19-ikén megtartandó közgyűlésre.

— Görögkeleti plébánost választanak Beeskereken. Beeskerekről jelentik: Vasárnap tartja meg a beeskereki görögkeleti szerb hitközség a plébánosválasztást. Az állásra három pályázat érkezett, még pedig Dimitrijevic Koszta káplántól, aki jelenleg a plébánosi teendőket végzi, továbbá Popov Triva melencei és Csonics Dusan orlovati lelkészekétől.

— Nem lesz nagyobb a földadó Szerbiában. Beogradból jelentik: Dr. Svriljuga Sztankó pénzügyminiszter szombaton hosszasan nyilatkozott újságírók előtt azokról a hírekről, amelyeket volt politikusok terjesztettek Szerbiában és amelyek szerint a földadó az idén lényegesen több lesz, mint ezelőtt volt. A pénzügyminiszter erőlyesen kikelt az ilyen híresztelések ellen és kijelentette, hogy azok vagy rosszakaratból, vagy tudatlanságból erednek. Az új rezsim lényeges könnyítést hozott, mert az adó kulcsát 17 százalékról 12-re szállította le.

— Újabb összeesküvést lepleztek le Portugáliában. Madridból jelentik: Lisszaboni jelentések szerint Portugáliában ismét elfojtottak egy forradalmi összeesküvést. Egy gyárban ezer föltetlen bombát foglaltak le házkutatást eszközölő katonák. A lisszaboni hatodik vadászrezd tizenkét tisztjét letartóztatták, mert résztvettek a zendülés előkészítésében.

— Kisiklott a Páris—marseillei expresszvonat. Párisból jelentik: Avignon közelében kisiklott a Páris—marseillei expressz, amelynek több kocsija súlyosan megrongálódott. A szerencsétlenséget, amelynek halálos áldozata nincs, sintörés idézte elő.

— Az amerikai filmek beviteli korlátozása ellen védekeznek az Egyesült Államok kormánya. Washingtonból jelentik: Az amerikai külügyi kormány utasította a párisi, berlini, prágai, bécsi, budapesti, római és madridi követeit, hogy figyelmeztessék az ottani kormányokat arra, hogy az Egyesült-Államok igen nagy jelentőséget tulajdonítanak az illető államok intézkedéseinek, amelyek az amerikai filmbehozatalt korlátozzák. A washingtoni kormány rövidesen jegyzéket intéz az illető kormányokhoz, amelyben le fogja szegni az álláspontját az amerikai filmbehozatal ellen irányuló rendelkezések ügyében.

— Halál a tanári konferencián. Bródból jelentik: Tragikus haláleset történt pénteken Bródban. Podhorszki Vladimir, az ottani gimnázium tanára, konferencia közben hirtelen meghalt. A fiatal tanárt szívvelhűdés ölte meg.

— Életunt gyermekek. Budapestről jelentik: Két megrendítő gyermekönnyilkosság ügye foglalkoztatja a pestkörnyéki rendőrhatalóságokat. Mind a két öngyilkosság áldozata péntek este került a Rókus-kórházba, ahol az éjszaka folyamán kiszenvedtek. Az egyik öngyilkossági dráma Rákosszentmihályon történt. Itt egy tízennegy esztendő polgári iskolai tanuló rokonainak lakásán agyonlőtte magát. A fiatal életuntat Szabó Vilmosnak hívják. Pénteken délben a rokonai eltávoztak hazulról és este tértek vissza. Anikor benyitottak az egyik szobába, megdermedten látták, hogy a padlón fekszik a kis Szabó Vilmos nagy vértócsában. Mellette levert a revolver, amely mellbelőtte magát. Az orvosi segítség nem használ, az öngyilkos kis polgárista anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, kiszenvedett. A másik tragédia áldozata egy tizenhat esztendő tanoncyere: Pécsi Ferenc, aki Rákoshegyben, szülei lakásán mellbelőtte magát. A szüfők a legközelebbi vonattal Budapestre szállították Pécsi Ferencet, de az inasgyerek alig pár órával azután, hogy tettét elkövette, a műtőasztalon halt meg.

„Sokat járunk szorakozni,“

mondja Bölcs Kató ifiasszony. „Böven van időm, a háztartásom nem tulságosan vesz igénybe, nem kinlódok nagymosáskor rumplizással, dörzsöléssel, hiszen RADION egymaga mos helyettem.“

Kiméli a ruhát!

— Pola Negri válik. Párisból jelentik: Pola Negri, aki két évvel ezelőtt ment férjhez Mdivani Szergely emigráns orosz herceghez, válópert indított férje ellen. A két éves házastársak között nézeteltérések merültek fel és a világhírű flmsztár nyomban benyújtotta válókeresetét. A válóper híre Párisban, ahol Pola Negri jelenleg filmkezik, nagy szenzációt keltett.

— Újabb gáztesőrobbanás Londonban. Londonból jelentik: A Canningtown városrészben péntek este felrobbant a gázvezeték főcsöve. A robbanás következtében az aszfalt körülbelül száz méter hosszúságban megrepedt és a szerterőppenő aszfaltburkolat tizenhárom járókelőt megsebesített. A robbanás ereje összetörte a környéken levő üzletek kirakatait, úgy hogy az anyagi kár jelentékeny.

— Szerencsétlenség a pancsevői hidépítésnél. Beogradból jelentik: Súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt szombaton reggel a pancsevői hid építésénél. Vidmar Ede montőr munka közben leesett a készülő hídról és összezsuzta magát. A szerencsétlenül járt munkást beszállították a beogradi kórházba.

— Kétzáz ezer eszteronát sikerült egy kassai állami főtisztviselő. Kassáról jelentik: A kassai törvényszék vizsgálóbírájának rendeletére letartóztatták Kadles Jánost, az állami földhivatal főtisztviselőjét. Kadles ellen sikasztás miatt indult eljárás, mert többektől felvett százezer cseh koronát azzal, hogy földet szerez számukra. Földet természetesen nem szerzett, ellenben a pénzt elköltötte. A letartóztatás Kassán nagy szenzációt keltett, mert Kadles bizalmi embere volt a földhivatalnak.

— Autószerencsétlenség Hercegovinában, négy súlyos sebesüléssel. Mosztárból jelentik: Prozor és Rami községek között egy utasokkal telt postautó a keskeny serpentinút egy éles fordulójánál a mélységbe zuhant. Négy utas súlyosan megsebesült.

— Leugroit egy ismeretlen férfi egy budapesti ház ötödik emeletéről. Budapestről jelentik: Szörnyű halálugrás színhelye volt pénteken délelőtt a Gyulai Pál ucca 1. szám alatti ötemeletes ház. Egy elegánsan öltözött férfi levetette magát az ötödik emeletről. Összetörte kezét-lábát, koponyáját és holtan terült el a keramiton. A rendőrség pár perc múlva odaérkezett, de a nyomozás eddig még semmiféle eredményre nem vezetett. Az életunt férfit vadonatúj tavaszi ruha volt, cipője, felhőneműje, mindene teljesen új, kalapja és felöltője azonban nem volt. A halott valamennyi zsebet kiforgatták, de semmiféle írást, vagy egyéb ismertetőjelet nem találtak nála. A rendőrség arra következtet, hogy az öngyilkos titkolni akarta kiletét.

— Szuboticali főgimnáziumi tanárnő, aki magyarul is beszél, szerb nyelvórákat ad felnőtteknek is. Cím a kiadóban.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: Enyhés részben felhős idő várható, itt-ott kevés esővel.

— Életveszedelemben fergott a volt román trónörökös. Avignomból jelentik: Károly román herceg a város közelében autójával beleütközött egy társzerkebe. Sem a hercegnek, sem öt utitársának nem esett baja és az automobil is csak kevésbé rongálódott meg, úgyhogy folytathatta útját Avignonba.

BÁCSMEGYEI
A NAPLÓ-ra
bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

Kunyhóban és palotában egyformán közkedveltségnek örvend a PYRAM

— Londonban senki se vásárol teát, cukrot, kávé és kakaót. Londonból jelentik: Egész Anglia óriási érdeklődéssel várja Churchill pénzügyminiszter költségvetési beszédét, amelyet hétfőn fog elmondani az alsóházban. Mindenki azt hiszi, hogy Churchill nagyjelentőségű pénzügyi reformokat fog bejelenteni a választások küszöbén. Hétfőn fogja nyilvánosságra hozni Churchill az új költségvetés tikkait, amelyek állítólag igen előnyösek lesznek. Általában az a hit terjedt el, hogy Churchill csökkenteni fogja a tea, cukor, kávé és kakaó vámját. Ennek a hitnek látható következménye az, hogy az utóbbi napokban senki sem vásárolt sem teát, sem cukrot, sem kávé vagy kakaót. Mindenki vár a jövő héttig. Azt remélik, hogy akkora már lényegesen olcsóbbak lesznek ezek a vámente-sített élelmiszerek. Az áruházak, a fűszerkereskedések nem tudnak tudni tea- és cukorkészletükön. Arról is beszélnek Angliában, hogy Churchill, hogy a választók kedvében járjon, csökkenteni fogja a sör-adót is.

— Árdrágításért eljárás indult a becskerekeli hal-kereskedők ellen. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli rendőrség, amelynek tudomására jutott, hogy a hal ára aránytalanul emelkedett, raziát tartott a piacon és valamennyi halkereskedő ellen eljárást indított árdrágítás címén.

— Noviszádon a villamostársaság új vasutvonalat épít a repülőtérről. Noviszádról jelentik: A noviszadi villamostársaság a Futaki-utón, a vasúti átjárótól új vasúti vonalat tervez a repülőtérről, amelyet a repülőterparancsnokság kívánságára fog kiépíteni. A villamostársaság most dolgozik a terveken, amelyeket azután benyújt a városhoz.

— Május 19-ikén és 20-ikán lesz a jugoszláv banktisztviselők egyesületének kongresszusa. A jugoszláv banktisztviselők szövetségének országos kongresszusát május 19-ikén és 20-ikán fogják megtartani Ljubljánban és nem május 5-ikén, mint azt korábban közölték. A banktisztviselők ötven százalékos vasúti viteldíjkedvezményvel utazhatnak a kongresszusra és vissza.

— Lopták a virágokat a Szent-utól temetőből. A Szent-utól temető gondnoka szombaton felkereste szerkesztőségünket és elpanaszolta, hogy egy hét óra ismeretlen tettesek lopták a sírokra ültetett virágokat. A tolvajok éjszakánként garázdálkodnak a temetőben és eddig nem sikerült őket elfogni. A temető gondnoka kéri a közönséget, hogy ne vásároljanak ültetni való virágot gyanús emberektől és ha netán tudomást szereznek arról, hogy a virágok a temetőből lopták, tegyenek jelentést az első rendőrorszemnél.

— A régi ügyvédvizsgáló bizottság folytatja működését. Noviszádról jelentik: A noviszadi felelőviteli bíróságnál működő ügyvédvizsgáló bizottságot az igazságügyminiszter az új ügyvédi törvény értelmében még nem nevezte ki és így egyelőre a régi ügyvédvizsgáló bizottság folytatja tevékenységét.

— Az osztrák tartományi Vörös Kereszt közgyűlése. Osztrákról jelentik: Az osztrák tartományi Vörös Kereszt egyesülete csütörtökön tartotta meg évi közgyűlést, amelyen a következő új vezetőséget választották meg: Elnök Rapp Albert, I. alelnök dr. Alekszandrovics Ante djakovici püspök, II. alelnök Szemrenok István, titkár Szilberbauer Ferenc, pénztáros dr. Müller Drágán. A választmány tagjaivá Banac Ljubomir, Cvijanovics Budiszláv, dr. Divics Matejt, dr. Dödig Gojko, Franek Ferencot, dr. Hirsch Szilvákot, dr. Kostics Emilt, Kraicsan Józsefet, Kucsics Jurajt, dr. Muzsa Alfonzot, Pascher Ernőt, Szirovatka Hinkót, dr. Tomljenovics Grgát, Radovics Milánt, Herzer Adolfot és dr. Grgics Braniszlávot választották meg. Számvizsgálók lettek dr. Bozsics Jován, Antunovics P. Oszkár, Knezevics Rudolf, Vodicska Károly, dr. Keiser Maxó, dr. Dietz Erik és Govorkovics Iván.

— Szívén ölte meg egy katonaszőkegyény. Vrsacról jelentik: Csütörtökön szívenlőtte magát Vrsacon Novovics Milutin őrmester, aki ellen szökés miatt már régebbi idő óta folyt az eljárás. Novovics egy évvel ezelőtt megszökött az ezredtől, de később önként jelentkezett, mire vizsgálati fogságba helyezték. Novovics egy őrizetlen pillanatban ismét megszökött. Ezúttal Romániába ment át, de a román hatóságok elfogták és kiadták. Csütörtökön megszerezte az egyik őr fegyverét és még mielőtt megakadályozhatták volna, golyót röpített a szívébe.

— Tanítógyűlés Becskereken. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli, a novobecseji és a szerbhorvát tanítóegyesületek tagjai szombaton délelőtt Becskereken közös gyűlést tartottak. A gyűlésen Jovánovics Dusan vrsaci tanítóképzőzet igazgatója érdekes pedagógiai előadást tartott, majd a vranjevi tanítótestület bemutatta a szerb nyelv tanításának új módszerét, amely kitűnően bevált. Végül Koljencsics Blagota sztojcsevi tanító tartott előadást.

— Kerepesi Vince volt képviselő sajtóperc. A szent-utól Összetartás című hetilap 1927. május 8-iki számában »Adóhátralékok behajtása« cím alatt egy cikk jelent meg, amelyben ki volt fejtve, hogy a tartományi pénzügyigazgatóság rendelete szerint június elsejéig le kell zárni az adókönyveket, mert enélkül nem lehet az adóhátralékokat rendezni. Ezzel kapcsolatban a cikkíró bírálta az adóhivatal működését. A cikk miatt Kirjakovics Braniszláv adóügyi tanácsnok rágalmozás címén pert indított a cikk írója, Kerepesi Vince volt nemzetgyűlési képviselő ellen. Ezt az ügyet tárgyalta szombaton a szubotocai törvényszéken Sztárcsevics Mátó tanácselnök büntető tanácsa. Kerepesi Vince vádlottat dr. Papp Lajos ügyvéd védte, míg a főmagánvádló képviselőiben dr. Ludaics Miklós ügyvéd jelent meg. Kerepesi Vince vállalta a cikk szerzőségét és eladta, hogy a cikk nem volt egyéb, mint jogos kritikája a szent-utól adóhivatal működésének. A cikkben egyébként senki sem volt megnevezve. Tanukat nem hallgattak ki és a bizonyítás a vádlott kihallgatásával véget is ért. Ludaics dr. kérte a vádlott megbüntetését, míg Pap Lajos védő kifejtette, hogy a sajtótörvény 54-ik szakasza analog a szerb büntető törvény 104. szakaszával, amely hivatalnoksértésre vonatkozik és így az ügy amnesztia alá esik. A cikk különben sem tartalmaz rágalmozás kitételeket. Felmentést kért. A bíróság megállapította, hogy az ügy amnesztia alá esik és ezen a címen a vádlottat felmentette.

— Szurkáló rendőr. Osztrákról jelentik: Az osztrák törvényszék pénteken tárgyalta Dabics György rendőr büntületét. Dabics ellen az volt a vád, hogy 1927 július 27-ikén veszekedés közben bajonettel súlyosan megsebesítette Dudics Bogoljub nevű rendőrtársát és annak feleségét. A bíróság Dabics Györgyöt hűnsöknek mondta ki és háromhavi börtönrre ítélte, de a büntetés végrehajtását öt évre felfüggesztette.

— Közrekerült tohéntolvaj. Topoláról jelentik: A topolai csendőrség letartóztatta Janusko Mátyás topolai földműves, aki több tehenet elhajtott a topolai és malidjevi tanyákról.

— Helyreigazítás. A Bácsmegeyi Napló 1929. évi március 29-iki számában »Elitelték a volt belmanasztiri főtisztgyabirót, aki három magyar emigránst ádott a határon. Levelet irt Andréka Károly akkori budapesti rendőrtanácsnoknak és még több magyar politikai menekült kiszolgáltatását helyezte kiltatásba« cím alatt megjelent közleményre a sajtótörvény alapján kérem a cikk helyreigazítását: 1. Nem felel meg a valóságnak, hogy bármikor is Belmanasztiron lettem volna főtisztgyabiró. 2. Nem felel meg a valóságnak, hogy egyetlen egy szót is irtam volna Andréka rendőrtanácsnoknak. 3. Nem felel meg a valóságnak, hogy az ítéletben megnyugodtam volna. Az ítéletet megfellebbeztem. Mihajlovics Vladimir volt batina főtisztgyabiró.

— A szubotocai agrárszövetkezet közgyűlése. A szubotocai agrárszövetkezet vasárnap délelőtt kilenc órakor a Páics-vendéglőben tartja rendes közgyűlését. A közgyűlésen új tisztikart választanak.

— Két lopás egy éjszaka a szubotocai pályaudvaron. Szombatra virradó éjjel két lopás történt a szubotocai pályaudvaron. A vasúti rendőrségnél feljelentést tett Szűcs János, a vasúti hűfő helyőre, hogy az éjszaka folyamán ellopták zsebjáróját, amely a fogaon függő kabátjában volt. Ugyanevak feljelentést tett Aladási Anna topolai lakos, akiél, amíg a Topolára induló vonatra várt, ellopták ezer dinárt tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Rókkantnap Szentán. Szentánról jelentik: A szent-utól rokkantegyesület május 9-én nagyarányu rokkantnapot rendez gazdag és változatos programmal, amelynek előkészítésén lázasan dolgozik a rendezőség. Az eddigi tervek szerint a szent-utól rokkantnap ünnepe a szent-utól istentisztelettel fognak kezdeni, majd disz-felvonulás lesz. Délután fúthallverseny és népművelés lesz, este pedig szerb-magyar kultur-est gazdag és hívő programmal, amelyet tánc követ. A rokkantnapot, amelynek jövedelmét a legzemesebb célt fogja szolgálni. Szentán és környékén már most is nagy érdeklődés előzi meg.

— Becskerek város közgyűlése. Becskerekéről jelentik: Becskerek város képviselőtestülete a jövő hét folyamán közgyűlést tart. A közgyűlésen tárgyalásra kerül a város 1929. évi költségvetése is.

— A szaribecseji tartalékos tisztek és harcok egyesületének közgyűlése. Szaribecsejről jelentik: A tartalékos tisztek és harcok egyesülete most tartotta meg évi tisztújító közgyűlését, amelyen a következő új vezetőséget választották meg: Elnök dr. Vlahovics Miklós, alelnök Janulov Szilvákó, titkár Gyurasevics Vidó, pénztáros Szpajics Milán. A választmány tagjai dr. Galambos Ferenc, Fetter Imre, Zorics Nikola, dr. Deheljaeski György, Fetjanszki Iván, Osztrogonic Sándor, Pejakovics Mitár és Goszpodinacszi Brankó.

— Nagy tűz egy baranyai községben. Osztrákról jelentik: Pénteken reggel nagy tűz pusztított Bilju baranyai községben. Schwartz Artur kereskedő háza gyulladt ki és a lángok csakhamar úgy szétterjedtek, hogy az osztrák tűzoltóságnak is ki kellett vonulnia. A tüzet csak három órai munka után sikerült lokalizálni, de addig a ház teljesen leégett. A kár megközelíti a félmillió dinárt.

— Rablásért letévi legyház. Noviszádról jelentik: A noviszadi törvényszék most tárgyalta Mándics Nikola és Ovcin Lázár paraki legények büntületét. A vádlottakat az ügyészség rablással és súlyos testi sértéssel vádolta. A vádirat szerint Mándics Nikola és Ovcin Lázár 1929 január 22-ikén este Obradov Gejko szilbasi legénytől, aki velük együtt mulatott, az uccón erőszakkal elvettek 350 dinárt és a károsultat meg is verték. Mándics Nikola ártatlanságát hangoztatta. Ovcin Lázár, a másodrendű vádlott szintén tagadott. A bíróság Mándics Nikolt hűnsöknek mondta ki rablás, súlyos testi sértés és hivatalos személy megsértése büntetésben és kétévi és egyhavi börtönrre, ötévi hivatalvesztésre, valamint a költségek megfizetésére ítélte. Ovcin Lázárt felmentette a vád alól.

— Párisi bijouterie és ridiküljodságok megérkeztek. Balog Lina cég.

— Külföldi futballeredmények. Bécs: Hungaria—Ausztria 2:2 (1:0). Prága: Slavija—Ujpest 6:4 (4:2).

— Állatvédelemből sajtóperc. Noviszádról jelentik: A noviszadi törvényszék csütörtökön tárgyalta Skubány Sámuel kucorai lakos sajtópercét. Skubány Mihajlovicszi Jankó kucorai lakos azzal vádolta, hogy az egyik kucorai kisorosz újságból megtámadta őt és feleségét és ezáltal nagy anyagi és erkölcsi kárt okozott neki. A vád szerint Skubány Sámuel azt írta Mihajlovicszi Jankóhoz, hogy az kecskéjét, mert nem adott elegendő tejet, visszaválva agyonverte. A cikkben Skubány mint állatvédő szerepelt és emiatt ő hónapokig nem talált alkalmazást. Dr. Ilics Radoszláv, Skubány Sámuel védője rámutatott a vád tarthatatlanságára. A törvényszék elfogadta a védő álláspontját és felmentette a vádlottat.

— Könyörgést, meghilést, rekedtséget, tudóbajokat biztos eredménnyel gyógyít a Siroten. Gyógyszerárakban kapható.

— A pansevói görögületi lelkes sajtóperc. Noviszádról jelentik: A pansevói törvényszék az évi január 14-ikén tíz napi fogházra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte Petkovics György pansevói ügyvédjelöltet, aki a »Pansevác« című lapban sértő cikket irt Makszim Péter pansevói lelkesről. A noviszadi felelőviteli bíróság dr. Gyurjev Boskó felelőviteli bírósági alelnök tanácsa megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és a pansevói törvényszéket új ítélethozatalra utasította.

— Kezdődő érelmeszesedésnél a természetes »Ferenc József« keserűviz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja. A gyakorlati orvostudomány vezérei a »Ferenc József« vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez szívbajosknál is, gyorsan és enyhe módon, szabályozza a szervezetre annyira fontos gyomor- és bél-működést. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 28

— Négy száz német automobilista érkezik vasárnap Zagrebba. Zagrebből jelentik: A német autóklub négy száz tagja százharminc automobilon vasárnap délután érkezik jugoszláviai utia során Zagrebba, ahol ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a német vendégek tiszteletére. Azt az utvonat, amelyen a német automobilok bevonulnak a városba, zászlókkal díszítik fel és a német vendégek két napos zagrebi tartózkodása alatt is gazdag program gondoskodik a német automobilisták szórakoztatásáról. A vendégek érkezésénél a zenekar a jugoszláv himnusz mellett a német himnusz is látszani fogja. A német autóklub tagjainak fogadtatására vasárnap Zagrebba érkezik dr. Köster hegradi német követ is.

Serravallo

KINA VASBOR

serkenti az anyagcserét, erősíti az idegeket, javítja a vért és ezért lábbadozók, ak és vörz gónveknak az orvo tudomány előkelőségei ajánlják

Kitűnő ízű

10.000-nél több orvosi elismerő levél

Kapható minden gyógyszerárban

— **Állatorvosi vegyvizsgáló állomást állítanak fel Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi higiéniai intézet kebelében állatorvosi vegyvizsgáló állomást állítanak fel, amely állati élelmiszerek, tejtermékek stb. vegyvizsgálását is végezni fogja. Az állomás működése különösen azért fontos, mert ismeretes, hogy sok tehén tüdővész és a tejjel a bacillusok az ember szervezetébe is eljuthatnak. Állandó felügyelet alatt fogja tartani ez az intézmény a piacokat is, hogy az élelmiszerhamisítókot megátalják. Ezenkívül vezettség elleni preventív oltásokat is végez a vegyvizsgáló állomás. A vegyvizsgálat tíz dinárba kerül. Hivatalos órákat reggel 8-tól 12-ig és délután 2-től 5-ig tartanak.

— **Tolvajlőzés a sötétben.** Szentáról jelentik: Szombaton hajnalban a külvárosban az őrjárat egy gyanús alakot vett észre, aki zsákok vitt vállán. Megállásra szólították fel, de az ismeretlen ember futásnak eredt. A rendőrök lövészeket is végez a menekülő ledobta válláról a zsákokat és eltűnt a sötétben. A zsákokban ruhaneműt, húst és szappant találtak. A rendőrség keresi a tolvajt.

Anderl-Ögge elismerten elsőrendű **Leánynevelőintézet**
GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29-93
Szüniei otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

— **Három nappal meghosszabbították Szubotičán az alkalmazotti adó befizetésének határidejét.** A szubotičai állami adóhivatal közli, hogy az alkalmazotti adó befizetésének határidejét három nappal meghosszabbította. Az alkalmazotti adót tehát április 18-ikáig lehet befizetni.

— **Megmérgezte magát szerelmi bánatában.** Szaribecsejiről jelentik: Rizó Erzsébet tizenhat éves szaribecseji leány megmérgezte magát és kórházba szállítása után meghalt. Bucsulevelet hagyott hátra, amelyben közli, hogy tettét szerelmi bánatában követte el.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— **Felhívás a noviszadi adófizetőkhöz.** A noviszadi adóhivatal felhívja az adófizetőket, hogy adótartozásaikat tizenöt napon belül fizessék be, mert máskülönben végrehajtást vezetnek ellenük.

— **Eljegyzések.** Schneiderbeck Magduska (Bezdán) és Stein Ádám (Sombor) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Perlesz Vilma,** az Obnova R. T. tisztviselőnéje, Debeljača és Berger Sámuel kereskedő, Petrovac, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Terjed a feketehimlő Angliában.** Londonból jelentik: A Toscania közös matrózai által behurcolt feketehimlőnek két újabb halottja volt, két asszony, akik közül az egyik Manchesterben, a másik Nottinghamban kapta meg a himlőt. Az áldozatok száma ezzel háromra emelkedett. Glasgowban több új megbetegedés történt és négynek az állapota életveszélyes. A feketehimlő terjedése ellen nehéz a védekezés Angliában, mert az oltás nem kötelező.

EREDETI FRANCIA
VALDA-PASZTILLA
megóvja Önt a hideg, aköd és nedvesség, valamint a bacillusoknak a légzőszervekre való káros hatásaitól. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

A legszebb séta sem okoz Önnek zavartalan örömet, ha nehéz munkából jön vagy nehéz munka áll meg Ön előtt. Sok munkát és fáradságot takarít meg, ha a mosáshoz Schicht-féle Radion-t használ.

— **Kommunista propaganda miatt letartóztattak egy szarajevói gimnáziumi tanárt és tíz zagrebi egyetemi hallgatót.** Zagrebból jelentik: A zagrebi rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta Prica Ognjen szarajevói gimnáziumi tanárt és tíz zagrebi egyetemi hallgatót, akiket kommunista röpiratok gyártásával és terjesztésével vádoltak. A diákoknál tartott házkutatás alkalmával a rendőrség egy sokszorosítógépet talált, amellyel a diákok a brosurák százait gyártották. Az ügyben pénteken be is fejezték a vizsgálatot és az iratokat megküldték a beogradi állami bíróságnak.

Kolini cikória minden háziasszony legkedveltebb kávépótléka, mert csak általa készíthet kitudó és kellemes illatú fehérkávét.

— **Huszonhét emberre ömlett az olvasztott vas.** Bukarestből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a grivital vasúti műhelyben. A munkások egy olvasztott vassal telt kazánt sínre toltak az egyik teremből a másikba. Közben a kazán az egyik munkás vigyázatlansága folytán felbillent s az olvasztott vas kiömlött. Hét ember olyan súlyosan összeégett, hogy felgyógyulásukhoz alig van remény. Ezenkívül husz munkás könnyebb égési sebeket szenvedett.

— **Elindult az első vajdasági munkástranszport Németországba.** Noviszadról jelentik: A vajdasági mezőgazdasági munkások németországi munkára való toborzása befejeződött. Összesen 1350 munkás jelentkezett a Vajdaságban, akiknek első csoportját pénteken este indították el Mallingyosról Németországba. A transzportot Jovánovics Radován, a noviszadi munkástársada főnöke kísér Murszka-Szobotáig, ahol Wieser német központi munkáshivatali kiküldött veszi át a csoport vezetését. Szlovéniában 900 főnyi munkáscsoport csatlakozik a transzporthoz. A munkásokat Berlinben fogják csoportosítani és onnan küldik szét őket Németország egyes vidékeire. Az első vajdasági munkáscsoport 48 tagból áll, ennyinek tudta ugyanis a szombati főispáni hivatal idejében kiállítását a szükséges okmányokat. A második csoport április 22-ikén, a harmadik, 1200 főnyi csoport pedig május közepén indul Németországba.

— **Ezer láda alkoholt kapott a washingtoni angol nagykövetség.** Newyorkból jelentik: A washingtoni diplomáciai karra, mint ismeretes, nem vonatkozik a »száraztörvény«: a diplomaták saját használatukra annyit alkoholt szerezhetnek be, amennyit akarnak. A portugál követ, a testület doyenje, a multkoriban ugyan kijelentette, hogy ez az ügy nem a törvény, de az udvariasság szabályai alá tartozik és eltiltotta saját alárendeltjeit a szeszitalok élvezetétől, ugyálszik azonban, hogy példáját nem sokan követik. Erre vall az a tény, hogy a Maryland nevű angol gőzös, amely most kötött ki Baltimoreban, ezer láda alkoholt hozott a washingtoni angol nagykövetség címére. A szeszt teherrautókon, katonai fedezettel vitték el Washingtonba.

— **Elítélte egy beogradi kávést, mert későn jelentette be fizetésképtelenségét.** Beogradból jelentik: Rendkívül érdekes ítéletet hozott a beogradi kereskedelmi bíróság. A bíróság Risztics Nasztáz beogradi kávést kéthavi fogházra ítélte, mert Risztics nem jelentette be idejében fizetésképtelenségét. A kávészarjái 8,180.000 dinárra ruának, aktívája pedig csak egy 610.000 dinár értékű ingatlan és van 1715 Gosztionicsarszka Banka részvénye, a bank azonban nemrégiben megszűnt. Risztics a bíróság előtt azzal védekezett, hogy őt a bank bukása sodorta magával. A banknak igazgatósági tagja volt és jótállásokat is vállalt. A legtöbb követelés, melyet ellene támasztottak, ebből származik. Ingatlanla 1,600.000 dinárt ér és magánadósságai ezt az összeget nem haladták túl. Mint-hogy a bírósági szakértők az ingatlan csak 600.000 dinárra becsülték, a bíróság megállapította, hogy Risztics későn jelentette be a fizetésképtelenséget és ezért kéthavi fogházra ítélte.

A serdülő fiatallagnak

elsősorban is rendkívül jó táplálkozásra van szüksége, hogy bőségesen pótolhassa azokat az anyagokat, amelyeknek elhasználódása éppen ebben a korban olyan nagy.

nagyon jóízű, tápláló ital, amely a fiatal szervezetnek mindazt a tápanyagot nyújtja, amelyre fejlődéséhez szüksége van. Ennél-fogya az Ovomaltine a legmegfelelőbb szer a testi és szellemi energia fokozására.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában dobozonként 18.50 dinárért.

Kérjen erre a lapra való hivatkozással ingyenes mintát

Dr. A. Wander D.D. cégtől
Zagreb

KÖZGAZDASÁG

Jugoszláv Union Bank R. T. Zagreb—Beograd március 11-én tartotta Zagrebban az 1928. üzletév mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Az igazgatóság által beterjesztett mérleg 22,589,095.63 dinár tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság az 1929. április 20-án megtartandó közgyűlésen 10%, vagyis a 200 dinár névértékű összevont részvények után 20 dinár osztalék kifizetését fogja javaslatba hozni. A közgyűlés ügyrendjén szerepel azonkívül a beogradi Agrár-és Iparbank r. t. (Agrarna i Industrijska Banka) már előzőleg tervbe vett fuziójának elhatározása is.

Leszállították a pléh behozatali vámját. A pénzügyminiszter a nyers pléh behozatali vámját (egy milliméteren aluli vastagságban) 10 dinárról 3 dinárra szállította le. Ez a rendelkezés mindaddig marad érvényben, amíg Jugoszláviában ilyen pléh nem állítanak.

Három nagy beogradi cipőkereskedőcég csöde ment. Beogradból jelentik: A beogradi kereskedelmi bíróság csődöt nyitott Djonovics és Taszics, Nikolics és Társa, továbbá Markovics Mihajló beogradi cipőkereskedő cégek ellen. Mind a három cég, mint szolid, nagyforgalmu üzlet volt ismeretes Beogradban.

FILM

Két vigjáték, két dráma

A Lifka és a Városi-Mozi új műsora

A Városi Mozi hétfőtől kezdve két kitünö vigjátékot mutat be. Az egyik a *Bűnös éjszaka*, amelynek legújabb érdekessége, hogy hosszú idő után viszontlátjuk benne Putty Lját, még pedig — vigjátékszerelőben. A szép és démoni Puttyt Amerikában új szerepkörre fogták és a magyar származásu filmsztarból, aki legnagyobb sikereit démon-szerepekben aratta, návvát neveltek. Az összehasonlítás talán a régi Putty Lya javára üt ki, de viszont meg kell állapítani, hogy a náiva-szerepkörben Putty Lya valószággal megfiatalodott és talán még szebb, mint volt. Tud kislányos lenni, ártatlanul nézni nagy, fekete szemével, szóval jó színész, akit minden szerepkörben lehet foglalkoztatni. A film, amelynek főszerepét játssza, kedves és mulatságos amerikai vigjáték, tipikus amerikai katoná-humorral átszőve. Az ügyesen rendezett film főszerepét Putty Lya mellett a mulatságos és nagyon tehetséges Zazu Pils, a rokonszenves Malcolm Mc Gregor, James Marcus és Eddie Gröbbon játssza.

A műsor másik filmje, a *Selyemharisnyya* talán még több alkalmat ad a kacagásra. Egy nagyon szerelmes, de folyton veszekedő fiatal házaspár válásának a történetét dolgozza fel ez a vigjáték. Mulatságosnál mulatságosabb bonyodalmak származnak abból, hogy a fiatal férj zsebébe egy pár női selyemharisnyát csempésznek és ugyanilyen kacagató bonyodalmak után kerül vissza a szerelmes fiatal asszony a férjéhez. A nagyon ügyes és fordulatos vigjáték főszerepét Laura La Plante játssza, aki veretelenül az első a film vigjáték-színésznői között. Ez az egész film az ő tehetségén épül fel és valóban emmi valóan aranyos minden jelenetében. Amit a válópör tárgyalásán csinál, az a legmagasabb csuca a színjátszásnak. Partnere Otis Harlan közvetlen színész és a mulatságos vigjáték rendezője és operatőre is kifogástalan munkát végzett.

A Városi Mozi új műsora két órást szórakozást nyújt és állandóan gondoskodik a nevetetésről, úgy-hogy méltán megérdemli a sikert.

Kitünö műsort ad hétfőtől kezdve a Lifka-mozi is. A *démon* Greta Garbo nagy filmje, kitünö amerikai film-dráma. Egy démoni nő sorban tönkreteszi az újába kerülő férfiakat, míg végre egybe komolyan és halálosan beleszeret. Egy párisi karneváli ünnepségen lobban fel a szerelem és Argentínában folytatódik, ahová a nő követi a férfit. Itt aztán a démoni szépségű párisi asszony megörjítli sorban a férfiakat és a legjobb barátok válnak miatta halálos ellenségekke. Csak az a férfi, akinek a kedvéért az asszony vállalkozott a nagy utra, nem akar róla tudni. Argentinal rablóromantika, egy szörnyű árviz pusztítása és sok izgalmas bonyodalom teszi mindvégig lebilincselővé a filmet, míg végül a nő szépsége és szerelme győzedelmeskedik. A film nagyon érdekesen, néhol már szokottnál mélyebben világít rá arra, hogy egy nő önhibáján kívül, csak a kíváncsúság szépsége miatt is lehet démoni és nagyrészt a férfiak teszik azzá. Nagyszerűen rendezett film ez, amelyben igen sok a figyelemreméltó jelenet és a szép felvétel és különösen az árviz filmrevelte művészi. Greta Garbo izgató szépsége, fojtott erotikuma perszelő és színészi teljesítménye is elsőrangú. *Démon*, de amellet szenvedélyes szerelmében szenvedő igazi asszony is, aki mellette a dáiás férfiaságu Antonio Morenonak is szerelmeire kell végül gyulni.

A másik film, a *Kaméliás hölgy* felújítás. Ez a nagysikerű film kitünöen dolgozza fel az ismert dráma-tal nagyon jó rendezésben és kitünö szereposztásban. A címszerepben Norma Talmadge ideális kaméliás hölgy és kitünö partnere Gilbert Roland. A kitünö kettős műsornak bizonyosan nagy sikere lesz. (L.I.)

A pacséri olvasóközönség figyelmébe!

Ezúton mondok hálás köszönetet a kedves barátoknak, a jólelkű rokonoknak és az összes ismerősöknek, szóval mindazoknak, akik lányomat a szülői háztól elcsábitották, szökésének útját egyengették és szökésében segítették. Köszönöm, hogy egy ártatlan gyermeket valólan híresztelésekkel soha meg nem bocsájtható és jóvá nem tehető cselekedetre birtak. Az áldásokban gazdag, jóságos Isten fizessen cselekedetükért mindenkinek érdeme szerint a saját családjában.

Pačir, 1929 április 12.

Pásztor Bálint

SPORT

Mi lesz a Bácska—SzAND mérkőzés eredménye?

Szombaton ezernél több szelvény érkezett a sportpályázatra

A Bácsmegeyi Napló sportpályázatának utolsó napján, mint előre várható volt, még az eddiginél is nagyobb számban érkeztek be pályázatok. A beérkezett szelvények végleges összegezése még nem történet meg, mert előreláthatólag még a vasárnap reggeli postával is néhány száz szavazat fog érkezni, másrészt pedig

szombaton egész nap szakadatlanul hozták be a szelvényeket

és így lapzártáig még a szombati pályázatok végleges megszámlálása sem vált lehetségessé. Szombat este hat óráig

ismét ezernél több szelvény érkezett

és így a beérkezett szavazatok száma már eddig felülmulta a négyezret. A szavazatok aránya úgy látszik állandó marad, mert

száz beérkezett SzAND-tippre átlag nyolcvan Bácska-szavazat esik.

A pályázatok között nagyon sok a csodabogár, amelyekkel a pályázók aligha remélték sikert elérni. Így például *ekadt egy pályázó, aki 15:0-ös SzAND győzelmet jósolt, míg a másik oldalon 13:0-ös tipp a legmagasabb, de ezektől lefelé 0:0-ig mindenféle jöslás akad a beérkezett szelvények között, még pedig mindenféle eredményre több és azokra, amelyek valamennyire is a valószínűség látszatával bírnak, több*

száz. Így, ha csak valami különleges nagy meglepetés nem lesz, a pályázat eredménye az egyformán helyes tippek között

sorshuzással fog eldőlni.

Van igen sok tréfás pályázat is. Így jó néhányan úgy vélik, hogy a bíró fogja megnyerni a mérkőzést, csak épen azt nem közölték, hogy kinek a javára. Mint örvendetes jelenséget állapítjuk meg, hogy mindössze két olyan szelvény érkezett, amelyekben a bírótól attól tartanak, hogy a mérkőzés hoztrányba hullad.

Az érdeklődés tehát rendkívül nagy ugyan a mérkőzés iránt, a hangulat azonban a két tábor között nem harsány és így valóban *remélni lehet, hogy a nagy meccs minden incidens nélkül fog telni.*

A sportpályázatra, mint ismeretes, három díjat tűztünk ki:

1. egy ötszert versenylablát, amely a szuboticai Buda sportklub vég kiállítását látó,
2. kétszáz dinárt,
3. száz dinárt.

A pályázat eredményét, amelyről a szavazatok osztályozása még vasárnap este lehetségessé lesz, hétfő reggeli, ellenkező esetben kedd reggeli számunkban közöljük.

Nivós és fair küzdelmet vár a közönség a Bácska—Szand mérkőzéstől

Kiegyensúlyozott erőviszonyok mellett eldöntetlen eredményre van kilátás

A nagy derby izgalommal várt vasárnapia is elérkezett és a sportolók ezzel vonnak ki délután a Bácska-pályára, hogy tami lehessenek a döntő erőpróbának. Az érdeklődésnek az a kivételesen nagy megnyilvánulása, amely a meccset megelőzi, nemcsak a mérkőzéshez mindkét csapat részéről fűződő érdekek döntő hátrányokból, hanem kifejezője annak a bizalomnak és elismerésnek is, amelyet a két csapat képességeivel szerzett magának az évek folyamán.

A SzAND—Bácska mérkőzése mindenkor többet

jelentettek a közönség számára, mint a még oly érdekesnek és izgalmasnak ígérkező pontharcok harmadika. Ezek a mérkőzések mindig felemelőek voltak a szubotica-i futballélet fejlettségének is, amelynek iramát a két vezető egyesület rivalizálása diktálta. Az erőviszonyok a SzAND és a Bácska között váltakoztak: hol az egyik, hol a másik tartotta a hegemoniát. De egy-egy mérkőzés eredménye soha sem ütött csorbát a legyőzött csapat tekintélyén. Volt idő, amikor a Bácska évekig szinte megközelíthetetlenül tartotta

kezében a bajnokságot és a SzAND nem is volt mindig biztos a második helyezéshen, megtörtént, hogy a harmadik-negyedik helyezéssel is meg kellett elégednie. A közvélemény azonban ilyenkor is ép úgy két riválist ismert csak, mint a legutóbbi években, amikor megfordult a kocka és a SzAND tartotta behozhatatlannal előnnyel az első helyet.

A szerencse és vele együtt a dicsőség forgandó. Ma ismét fej-fej mellett állnak a csapatok, ami pillanatnyilag mindenestre növeli a mérkőzés jelentőségét és érdekességét, *elhibáztunk tartunk azonban minden olyan tendenciát, amely a vasárnapi SzAND—Bácska mérkőzést mindendron élet-halálharcnak akarja minősíteni, amelynek kimeneteléhez a résztvevők leérdeke fűződik. A két egyesület évtizedeken megalapozott vezető pozíciója nem inoghat meg egy esetleges vereségen és rossz szolgálatot tesznek a sportérdekeknek azok, akik az ilyen jelszavakkal idegesítik az amúgy is felhevült kedélyeket.*

A komoly sportemberek — és szerencsére ezekből áll a derby közönségének nagy része — *nivós és mindenek fölött sportszerű küzdelmet várnak a mai mérkőzés küzdőfeleitől. A bajnokságra való rátermettséget nem a kiméletlen és ellenfelet nem becsülő játékmódor dönti el, még ha történetesen ennek segítségével eredményt is lehet elérni. A bajnokságról folytatott küzdelemből kivívott győzelemnek erkölcsének is kell lennie és ezt a technikai tudásban megmutatózó felsőbbesség mellett a korrekt sportolót jellemző jellembeli kvalitásokkal kell megszerezni.*

Nem csak reméljük, de hisszük is, hogy Szubotica két kipróbált tudású vezető együttese nem is okoz csalódást a sportolók ezreinek, akik a mai erőpróbát kivételes élménynek tekintik és áttól minden tekintetben kiemelkedő sportteljesítményt várnak. Ha mindkét csapat legjobb tudását viszi a döntő küzdelembe és emellett nem feledkezik meg a sportszerűség követelményeiről sem, úgy a közönség megelégedetten fog távozni a mérkőzéstől, amelynek eredménye legyen a jobbik csapat megérdemelt győzelme, vagy eldöntetlen, de mindenképpen méltó esemény lesz Szubotica futballsportjának.

Az erőviszonyok, mint a Bácsmegeyi Napló pályázatára beérkezett szavazatok is mutatják, teljesen nyitnak. A két csapat tudása kiegyensúlyozott és az eredményt is kétségtelenül a nagyobb lendület és állóképesség fogja eldönteni. *A legutóbbi formák alapján eldöntetlen eredmény lenne a legrealisabb.*

A derby-meccs négy órakor kezdődik a Bácska-pályán. Előtte negyed négykor az I. B. csapatok mérkőznek a bajnokságról.

Bevonuló kerékpárhajtók, Erdélyi Dénes, a SzAND tehetséges kerékpározója, aki Zagrebban és Noviszadon nyert bajnokságokat, a napokban bevonul katonai szolgálatra.

A Juzoszláv Sportélet hétfőn reggel a szokott változatos és érdekes tartalommal jelenik meg.

Jegyek a SzAND—Bácska mérkőzésre. A vasárnapi SzAND—Bácska mérkőzésre jegyek elővételben vasárnap délelőtt kilenc órától kezdve kaphatók a Beograd kávéházban Brajkovic alszövetségű pénztárnál.

Bajnoki mérkőzések Oszijeken. Oszijekről jelentik: Vasárnap végre megindul Oszijeken a bajnoki szezon. Az első összecsapás már derby jellegű, mivel a két örök rivális Gradjanski—Slavija mérlik össze erejüket. A Slavija, a többszörös bajnok most már csak árnyéka a régi Slavijának s így a Gradjanski hívők bizalommal tekintenek a küzdelem kimenetelére. A mérkőzés érdekessége az, hogy a Slavijában vasárnap véd először Konrad, Oszijek válogatott kapusa, aki a Gradjanskiból lépett át a Slavijába. A kitünő kapus, aki jelenleg nagyszerű formában van, meglepetést okozhat. Általában két-három gólos Gradjanski győzelmet várnak. A második bajnoki mérkőzésen a Graficsar és a Hajduk mérlik össze az erejüket. Itt még meglepetésre sem lehet számítani. A régi jóképességű Hajduk biztos három-négy gólkülönbséggel veri a törekvő, de fiatal erőkből álló Graficsart.

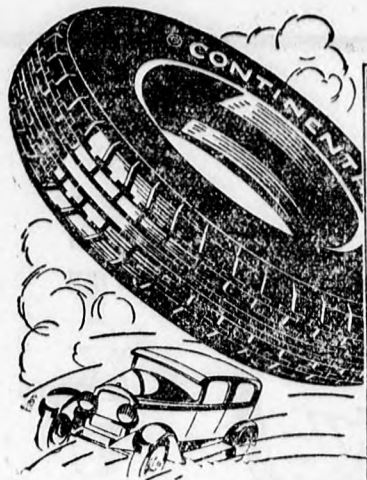

Perzsa és gyári

szőnyegek

nagy raktára.
Havi részletfizetés ellenében is.

Székely divatáruház
Subotica

A gazdaságosságot

a Continental-umniknál az a nagy teljesítésképesség igazolja, amelyet ezekkel bármily keményen használnak a világ egyik legkeményebb területein tartósság tekintetében.

Continental-gummi idő- és pénzmegtakarítást jelent

Continental

Beograd, Masarikova ulica 4

A Bácsmegyei Napló „Ragasszunk” pályázatának márciusi eredménye

A »Ragasszunk« pályázat írási hónapban sokkal nagyobb érdeklődés nyilvánult meg, mint az előző hónapban és az eredmény minőség tekintetében is sokkal jobb, mint az első pályázatnál. Összesen 41

Szubotica jellegű pályamunkák. Dicséretet nyerték »A telefon« című munka és özv. Tussay Gáborné Szombor, pályázata.

Az első díjat nyert pályamunkán kívül a többi pá-

Egy Iroi elindult!
 Nagy regény, akarok írni VALAMI, egész en KÉPES. Egy este Irás közben Előb ISKOL tam.
 álomban A pokol völgyébe Tévedtem ahol nem Volt se PHILIPS
 Rádió SE 6 hengeres „Opel” 12 havi részletre, csak enoda jó Központi fűtés, kényelmes családi
 ház Vajdaságiaknak 20% engedménnyel kivételesen néregetem Szét LucIFer cár különös
 országában, éppen ve lom SZEMB en Egy KIS F ülkében pisz-
 kos kötényben egy ismerős alak mosogatott zsíros cserép funkot.
URAM ! mondok ámulva-bámulva, Hisz ez CIGNARD abbeur!
 Mestert jó mesterem! rohanok hozzá TE IS tudod hogy
 minő állapotban kell látni őt! e világon A siker
 szelid Mosolyjal legyintette: nagyon relativ dolog,
 Nem tesz semmit fiam JAKAB!
 A csillagok útját GRETA GARBO járja de nem az iro! menj át
 Dosztojevszki hez ott mindent megludhat sz. rajdalm szivve menTem hobb,
 Mig egy kis Barlangban meg nem lelTem A siheder iróiat.
 Egy nagy kád közönséges, nyúlós csukamájolaj földben. udíve Arcubasevvel kedélyes
 duetben énekeltek a Volga.. Volgat. halkán Kösön tem be a világmrü
 művészekhez és elmondtam jó Mesterem szavalt. fiataltomber! szolt Dosztojevszki,
 most IGAZA van A vén gazembernek manapság A költő sorsá, hogy
 Még MaceszBól sem ehel ElegER, mert uják előfizetés re nyomtatékNAK adják A
 könyvet en és Hiszterkusan telnevetet, hát én Akkor mit tegyek?
 kérdeztem, semmit se Komám! bókte ki Arcubasev,
 azaz FIZESSEN elő BÁCSMEGYEI Klubjon be
 NAPLÓ-ra a 165 dinárt
 akkor megkapja egy Negyedévre A Bácsmegyei Naplót s teljesen ingyen A végső ponton
 című nagy regényem, ha LEjár az előfizetés olvassa el a könyvem, Vegyen egy
 alkalmas ZSIRÓt és kösse fel Magát!...
 nagyot köpött a cipőre, mire felbredTEM.

kel ez a kedves, — s mint látni méltóztatik, nem is egészen haszon nélkül való időtöltés, igyekezzék az áprilisi hirdetésekben novellákat gyártani. Arra figyelmeztetünk azonban mindenkit, hogy a lap szövegrészből ne vágiának és ne ragasszanak. Elvégre az nem nagy művészet, hiszen akkor ki lehetne vágni a fárcát s felragasztani. — A mi célunk ezzel a pályázattal az is, hogy a hirdetések intenzívebben olvassa a közönség.

Ezek után a pályázóknak csak türelemre, figyelemre, gumiarabikumra s — ötletességre van szükségük.

RÁDIÓ

Hét operaelőadás a rádió vasárnapi műsorán

Hétfőn a bécsi filharmonikusok adnak monstrehangversenyt az európai leadó-állomások számára

Pénteken már semmi okuk nem volt panasza a rádióknak. A vételi kifogástalan volt, a kisebb energiával dolgozó állomásokat is jól lehetett hallani. Így Zagreb meglehetősen hangerővel jelentkezett és nívós koncertet nyújtott hallgatóinak. Beogradban műsorcsere volt, egyrészt Budapesten sem adta a bejelzett Hubay hangversenyt, hanem helyette kvartett szerepelt a mikrofon előtt. Kiemelkedet a hangversenyek közül a stuttgarti filharmonikus hangversenye, valamint a »Bolygó hollandi« prágai előadása. Érdekes volt a »Bohémélet« gramofonlemezek. A teljes opera hallható volt a budapesti stúdió közvetítésében és a különleges gramofonelőadás művészi értékét még növeli, hogy a lemezeket a világhírű milánói Skala-színház előadásáról vették fel.

A vasárnapi program kiemelkedő eseményei

A vasárnapi műsor a szokott ünnepi jellegtel magán. Beograd délutáni programján folytatja etnografiai zenés előadását és ezuttal a műsoron egy bosnyák falu vasárnap délutánja szerepel (15). Este Rusa Vinaver zongorahangversenye hallható (20.35). Nívós hangversenyt nyújt Kassa, ahonnan Verdi, Wagner és Dvorak-szerzeményeket közvetítenek zene-kari hangverseny keretében (20.10). Prágában Jan Hermann, a neves zongoraművész ad hangversenyt a mikrofon előtt (21.30). Bécs pedig az első bécsi mandolin zenekar jubiláris hangversenyét közvetíti (20.00). Művészi teljesítménynek ígérkezik a budapesti leadás, Astri Kalseth norvég hangversenyének, aki jelenleg Budapesten vendégszerepel, ad önálló hangversenyt a stúdióból (19.15). Ljubljana pedig norvég estét rendez a rádió-zenekar közreműködésével (20.00).

A prózai előadások közül ugyancsak Ljubljana leadása ígérkezik érdekesenek. Műsoron Shaw-darab szerepel (17.30). Budapest a stúdióból Rákosi Jenőnek »Éjjel az erdőn« című parasztyivjátékát adja (19.45).

Operaelőadást nyújt Zagreb a Nemzeti Színházból (20.00), egyrészt Róma is, ahonnan Verdi Falstaffja hallható (20.45). Münchenből Wagner Tannhäuser-jét közvetítik (18.05). Milánó a Skala-színházból ad operát (21). Lipszcból szintén Wagner-opera hallható, mégpedig a Lohengrin (18.00). Köln leadója Albert Lortzing »Cár és ács« című népszerű operáját tüzte vasárnapi műsorára, míg Hamburgból Leo Blech »Száműzőt« című operáját közvetítik (20.00). Az egyetlen operettelőadás Königsbergből hallható, egy Lehár-operett szerepel műsoron.

A hétfői program kiemelkedő eseményei

Hétfőn a dus vasárnapi program ellenére sem mutatkozik visszaesés, különösen nagy érdeklődés előzi meg a bécsi leadást, amelyet Berlin, Budapest, Zagreb, Prága és a többi csehszlovákiai állomások is közvetítenek. A műsoron a bécsi filharmonikusok és a bécsi szimfónikus zenekar monstre hangversenye szerepel. A hatalmas programot a legkiválóbb zeneszerzők műveiből állították össze (20.00). Kiemelkedik a hangversenyek műsorából München kamarazene-estje (21.45). Köln Mozart-hangverseny (20.00). Bresslau Schubert-estje (21.00) és Ljubljana Johann Strauss-estje (20.00). Beograd hétfői estjét a finn zeneirodalom ismertetésének szenteli (21.05). Nápoly operaelőadást nyújt, műsoron Cunaroze olasz zeneszerző nálunk ismeretlen dal-műve szerepel (21.02). London pedig Offenbach »Az ezred leánya« című operettjét közvetíti (20.05).

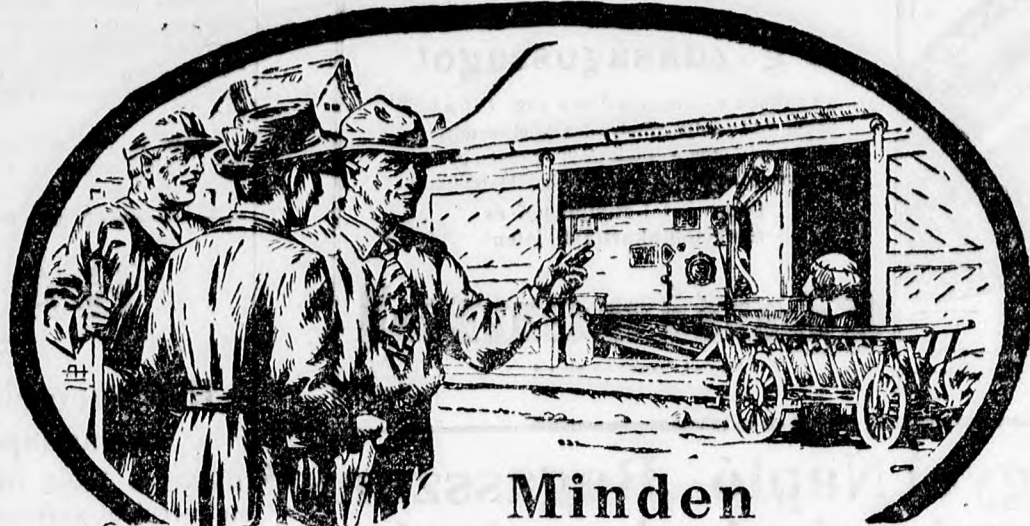
pályázat érkezett be, amelyek közül legjobb Sikorszki Lajos (Pancsevó) munkája, amelyet a bírálóbizottság 500 dinárral jutalmazott. A nyertes pályamunka fényképét itt közöljük. Ezenkívül 500 dinárral jutalmaztuk Szücs Ágoston, Sarajevo, Kraljica Maria 4/a, pályaművét, aki összesen 705 szót ragasztott fel s az apróhirdetésekből egyetlen szót sem vett igénybe. Egyenként 200 dinár jutalomban részesültek: Vass Árpádné Szubotica, Szeles Zsuzsa Szombor, »Ragasszunk vicc-lap«, továbbá Ivanov meg a szeretője és Ke. Bé.

lyamunkát nem közöljük. A szövegszerinti közlés nem mutatja meg, hogy mennyi ügyesség s leleményesség van az egyes pályamunkákban, ha pedig 4—5 pályamunkáról fényképet akarnánk készíteni, oldalakat kellene egyéb szöveg elől elvonni. A nyertesek és az érdeklődők nyugodjanak meg abban, hogy a többi pályamunka is ötletes, ügyes és kedves.

Uj Ragasszunk pályázatunk határideje 1929 május 5-ike. Ezen a pályázaton szintén két 500 és öt, egyenként 200 dináros jutalmat osztunk ki. Akit érde-

Használja Ön is a legkedveltebb
Idol cipő-krémet

»PETKUS«

»PETKUS«

Minden

gazda földjén annyi a gaz, amennyit érdemel!

30-40%-os vetőmagmegtakarítás és kisholdankén 5-6 métermázsa terméstartalom érhető el, ha a vetőmagot „PETKUS“-sal tisztítja, osztályozza és pácolja

Ön is meg lesz győzve, ha a „PETKUS“-t üzemben megtekinti!

Vezérképviselőt:

Bárdos és Brachfeld R. T. Novisad

Željeznička ulica 105/107

Somborban díjmentes információval szolgál TOMA GROMILOVIĆ,
ahol a gép üzemben is megtekinthető**ELADÓ**

Bácska legjobb, legszébb 107 holdas birtok, bevetve, urilakkal, komlóteleppel, komlószarítással, közvetlen nagyközség alatt, köves országút mellett, vasúti állomáson.

Bácskapolán 23 és 24 holdas elsőrendű tanyás birtok, bevetve, holdja 22.000 dinár.

Bácskapolán 95 holdas kistanya, 3 tanyás birtok, bevetve, holdja 22.000 dinár.

Monostoron 43 és 109 hold földterület, tanyás birtok, bevetve, 320.000 és 550.000 dinár.

Gradiskán 120 holdas elsőrendű birtok, bevetve, fe szerelvé 6500 dinár holdja.

Bácskopolán alatt, szuboticeai határban, kövesút mellett, 9 hold kistanya, bevetve, épületek nélkül, 2.600 dinár holdja.

Zabaron 216 hold, elsőrendű, gazdagon felszerelt birtok, malom és tanya tartal, 6000 din. holdja.

Cajkovcsin 17 hold, felete szőlő, komlótelep, jó épületek, tej- és felszerelés, vétel, 210.000 dinár.

Ügyvédek Emi ügyvédek Bácskapolán

Ügyvédek Emi ügyvédek Bácskapolán

Figyelmeztetés!

Mindazokat, kik a Hitközségnél macot elő nem jegyezték, figyelmeztetjük, hogy szűkségüket f. hó 18-ig bezárólag szerezzék be, mert később nem áll módunkban őket kiszolgálni.

Mucses-sütőde

379) Botičeva ul. 8.

Berkširi

fajmalacok,

3 hónaposak, kaphatók Prokesch Gyula állatorvos radonováci gazdaságában. Cím: Subotica, Vilsonova ul. 45.

3793

Hol vásárol

a vidéki Suboticán

CHIFFON — VÁSZON

Férfi és női

fehérneműk, pyjamák és gyermekkelengyék

elegáns és divatos kivitelben

Wagner Ferenc fia

divatárú üzletében, Főter — Karadjordjev trg

BUTOR

Legszébb

Legjobb

Gyári árak

Részletre is

F. Star Gu ztáva 11, Fra Ješe trg 6

Báčtók temploma során

Autók Duco-lakkozását

kézi fényezését és tapacirozásánál előforduló összes munkákat garanciával vállalja

Szkalá Mihály

Oslobodjenje ul. 23

Saját készítésű

gyermek-, leány- és fiuruhák

tavaszi felöltők, fehérneműk, szép kivitelben és olcsón kaphatók

Facsar szalonban

Subotica, Paje Kujundžičeva ulica 11

RADIO

KONRATH D. D.

rádiókészülékei
olcsók, jók, megbi hatók**BUTORT**

biztonságos és jó minőségben, méltányos árban, részletre is

Nagy Varjas Rókus

asztalosmesternél

VI. kör, Vukovičeva ulica 38. (Csirkepiacnál)

MECHANIKAI-GÉP

Speciális fém- és vaszertergá munkák, gépjavitás, új konstrukciók s mindenemű szivattyúk készítése és javítása

PUSKAS FERENC

modern mechanikai és gépműhelyében Tolstojeva (volt Odor) ulica 7 szám

Menyasszonyok figyelmébe!

Ajánlok tiszta len-damaszt abroszt, szalvétát, ágyneműt, törülközőt.

Varga Flórián len-damaszt szövőgyár

Subotica, Trubičeva ulica 3.

Épület és Butor

vasalások nagy választékban

Szerszám

fém- és faipari különlegességek jótállás mellett

Weiner

vaskereskedésében

Subotica, Rudics-u.

Rózsaburgonya

prima Voltman étke ési és vetőanyagban és kisinyben prompt szállításra kapható

Weisz Hugó

gabona kereskedő

Csirkepiac 3783

Ha előnyösen és olcsón akar jó

vetőmagot

vásárolni, beszerzőhetti nagyban és kisinyben

Kurteš Miloš

fűszer- és esszenciák kereskedésében

SUBOTICA,

Hospice. — Telefon 183

Házlebontás miatt

uborka, paprika, savanyított káposzta és különféle fűszerek-konzervek olcsón kiárussítatnak

Uborka kilója 4-10 din. 80

Paprika 6-10 300

Ecet- és konzervgyár

I. Vojn vicéva u. 5

NYILT-TÉR

Finanszijska Direkcija u Nevom Sadu.

br. 40505. od 1929.

Prodaja gradjevinskih objekata

Prodaju se gradjevni objekti na Drzavnoj Lebnu u Beodri (prije vlasništvo grofa Karačonića) kao gradjevinski materijal.

Javna usmena prodaja održati će se dana 28. (dvadesetosmog) aprila 1929. na licu mesta u Beodri.

Isključna cena jeste 220 000 (dvestodvadesethiljada) dinara.

Vadium 5% od isključne cene.

Kupac je dužan u roku od 3 meseca nakon odobrene dražbe da zgrade poruši, materijal odveze i zemljište od ruševina očisti.

Kupac sniža sve takse i ine troškove u vezi sa ovom prodajom.

Finanszijska Direkcija

Odeljenje za Katastar i Drž. Dobra.

3585

Konkurs za podoficirske škole

I. Pešadiska podoficirska škola u Beogradu.

II. Pešadiska podoficirska škola u Bileće.

III. Pešadiska podoficirska škola u Zagrebu.

Primaju pitomce 10. maja tekuće godine.

Kandidati ne treba da su mlađji od 17. godina niti stariji od 21. godine. Sva bliža obavještenja kandidati će naći kod svojih Opština i žandameriskih stanica ili kod ma koje najbliže vojne komande.

Potiska Divizija E. Br. 985. 24. II. 1929. godine.

1900

Opštinsko Poplavarstvo Stara Moravica.

Br. 1537/1929.

Objava

Poglavarstvo opštine Stara Moravica na osnovu rešenja opštinskog predstavništva br. 2. skp./1929. ovim objavljuje, da će se u mesecu maju ove godine izvršiti u beležničkom stanu potrebna veća renovacija iznutra i spolja, kao i sve sobe iznova malati i sve podove, prozore i vrata premazati.

Pozivaju se sve zanatlije, koji žele ovaj rad prijaviti, da podnesu u zapečaćenom kovčegu svoje ponude taksirane sa 100 (sto) dinara (taks. markom poglavarstvu opštine Stara Moravica najkasnije do 18. aprila 1929. god. pre podne do 12 časova, poslo se ponude otvaraju istog dana u 14 časova.

Rad koji se ima izvršiti, može se videti svakog dana pre podne od 11 do 12 časova u beležničkom stanu U St. Moravici, 6 aprila 1929. god.

Nikolajević S. Milivoj s. r.

beležnik

3731

Fačar Mihalj s. r.

knež

Na'ečaj

Oblasna Uprava Bolesničkog Fonda pri Direkciji Državnih Železnica u Subotici raspisuje natečaj za jedno mesto lekara specijaliste za kožne i venerične bolesti sa sedištem u Subotici.

Dotični lekar specijalista primaće i lečitiće članove Bolesničkog Fonda i članove porodice u svojoj privatnoj ordinaciji i upotrebljavaće svoje instrumente i sanitetski materijal, sem lekova, a Uprava Bolesničkog Fonda u Subotici honorisaće ga paušalno.

Svaki reflektant na ovo lekarsko mesto mora:

1. biti doktor celokupnog lekarstva sa diplomom, koja vredi u ovoj zemlji,
2. biti državljanin Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca,
3. znati potpuno srpsko-hrvatski ili slovenački jezik,
4. imati opšte i lokalno pravo prakse i
5. imati uverenje Ministarstva Narodnog Zdravlja u Beogradu, da je lekar specijalista za kožne i venerične bolesti.

Svaki ponudjač ima u ponudi da navede koliki honorar traži i u koje će časove raditi za članove Bolesničkog Fonda.

Pismene ponude taksirane sa 100 dinara u taksnim markama sa uverenjem označenim od tačke 1—5, u originalu ili u overenom prepisu dostaviti Upravi Bolesničkog Fonda u Subotici najduže do 30. aprila t. g.

Ponude se imaju dostaviti u zatvorenoj i zapečaćenoj kuverti a na kuverti spolja ima se naznačiti: »Ponuda k br. 1165/29. za specijalistu za kožne i venerične bolesti.

Akt. br. 1165/1929.

Iz kancelarije

Oblasne Uprave Bol. Fonda

pri

Direkciji Državnih Železnica

u Subotici.

3704

R. K. Crkvena Opština u Somboru.

Tečaj

Polpisano zastupništvo r. k. crkvene opštine ovime raspisuje tečaj na zidanje dva tornja nove kalvarijske kapele i na druge zidarske, betonske, bravarske, limarske, drvodeljske (dugjerske) i stolarske radove.

Zatvorene ponude ima se podneti do 12 sati pre podne 25. aprila 1929. godine u prostorijsana bazarne r. k. crkvene opštine, gde se može videti i opisni građevinski uslovi.

Sombor, 9. aprila 1929.

3711

R. K. CRKVENA OPŠTINA.

Od Saveta Grada St. Kanjiže.

Br. 1806/929.

Oglas

Gradski Svet u St. Kanjiži ima na prodaju veću količinu sadjenica belog američanskog jaseca od 2—5 godina, a isto tako i veću količinu semena od gornjeg jaseca.

St. Kanjiža, 11. aprila 1929. god.

3809

Vernački s. r.
gradonačelnik.

Önagysága ruhái

Vevöimnek a fazónválasztást óhajtóm megkönnyíteni és ezért a szezón ideje alatt hetenkint a **Bácsme gyei Napló**-ban bemutatok néhány sikerültebb modellet.

4. **Délutáni ruha**, világoszöld crepe de chinból. Ferdén szabott passzéval, glocknis aljjal.

5. **Ruha mintás anyagból**, a szoknya berakott ráncokkal, csészel, szallagövével.

6. **Apart délutáni ruha** beigesztű crepe-szatínból. Az egyszerű fazónt csak a rávarrott szegélyek élénkítik, amelylyel a csipőben és az ujjak végénél geometriai mintákban nyernek elhelyezést.

Vujkovic's Pero
divatárúháza, Subotica.

3813

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE

(... Hogyan is lesz az csak Sándor? Hogyan is lesztek majd Pesten az apáddal? Miből fogtok élni? A te díjnoki fizetésedből? Hisz magadnak is csak úgy elég, ha a vaesorázásokat megszakítás-sal gyakorlod!)

Sándor most mélyebben erről az ügyről nem gondolkodott. Csak érezte, hogy kötelessége így beszélni. Hát így beszélt.

Alig értek haza, a kórházi szolga sietve jött utánuk.

— Tessék azonnal visszajönni! Rozsosné nagyon rosszul van.

Visszasiettek. Az orvos az ágyánál állt. Már messziről hallatszott a hörögés, ez a szörnyű ének, amellyel az élet bucsuzik a testtől.

— Ez hamar történt, — szölt az orvos. — Váratlan komplikáció. Az orvosi tudomány itt már nem segít.

Az ápolónő papért küldött. Ott álltak a haladokló ágya körül. Rozsosné mereven fekiült, nyugodt arccal. Szemére az elmulás homálya borult. Aztán egy sóhaj. A testen egy utolsó reszketés fut végig. Rozsos Istvánné elérkezett a nagy út végére.

Temetnek. Sándor Kurtástól kapott pénzt temetésre. Ha majd visszamegy, a hivatalában fizetési előleget vesz fel és abból megküldi a kölcsönt a kikötött hatszázalékos kamattal együtt.

Igy Rozsosné szépen, rendesen kikerült a temetőbe. Bizonyára jó ott neki. A gyászkeszret nem volt nagy. De az idő is esuf volt. Hideg, zord, esős délután. Temetés után Sándor most már komolyan gondolkodott, hogy miképpen is fogja megoldani azt az ügyet az apjával. A szobájába lehetne még egy ágyat beállítani. Ez rendben volna.

A háziasszony nem is fog sokkal többet kérni. De az ebéd? Hát a vendéglőben való étkezést be kell majd szüntetni. Először azért, mert két személyre nem futná a fizetésből. Másodszor, mert, hát nem lehet. Hiába no, ami igaz, az igaz. Hiába szépíti az ember. Itt nem használ semmi érzélgőség! Apját nem ültetheti a kollégák közé. Ha külön asztalhoz ül, az is kelleetlen, meg feltűnő is. Szóval mindenképen bajos. A vendéglői kosztolást tehát ezeregy okból ke kell szüntetni. Talán a háziasszony — egyszerű szegény asszony — főzne nekik otthon olesón? Igen és a vacsora? Hát, baj, baj! De lesz, ahogy lesz! Ez kötelesség. Nem lehet, nem szabad kitérni előle!

Temetés utn azonban így szölt Rozsos a fiához:

— Édes jó fiam! Nagyon köszönöm, hogy öreg napjaimra olyan szépen akarsz gondoskodni rólam. Áldja meg az Isten a jó szívedet! De én azt el nem fogadom. Én innen már el nem megyek. Minek? Nem hagyom el a feleségemet holta után se! Iparos vagyok, megkeresek én annyit, a mennyi magannak kell. Áldjon meg az Isten, a mért olyan jó vagy hozzám. De látod, nem mehetek. Nem érdemes már nekem innen elmenni!

És igaz volt az öregnek. Másnap beteg lett. Az orvos tüdőgyulladás állapotot meg. A temetésen hült meg. Abban a cudar időben.

Ő is kórházba került. Sándor távirati uton kérte szabadságának hat nappal való meghosszabbítását. Nem kellett annyi. Harmadnapon már nagyon rosszul volt az öreg. Sándor az ágyánál ült. Rozsos esendesen fekiült. Alig beszélt egy-egy szót. Délután magához intette Sándort. Ezt mondta neki:

— Érzem, jön a vég. Nem bánom már. Várom. Sokat gondolkoztam. Mindenen, ami velem történt.

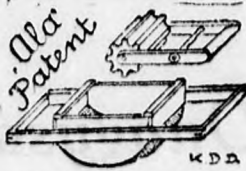
Elmúlt. Most én is elmulok. Ugy volt jó, ahogy volt. Ahogy Isten akarta. Csak egy fáj. Nagyon fáj. Hogy amiért éltem, amiért dolgoztam, amiért mindent elkövettem, az nem sikerült. Nem úgy, ahogy én gondoltam. Ahogy én szerettem volna! Nem birtalak téged boldoggá tenni! Ez az, ami fáj. Most magadra maradsz. Fiatalon. Egyedül a világban! Senkid és semmid! Ezért nehéz az utolsó óram. Én édes fiam! Én jót akartam! Nem én vagyok az oka, hogy nem sikerült. Csak arra kérlek drága jó fiam, engem ne átkozzál miatta soha. Mert én csak jót akartam! Talán rosszul tettem, hogy tanítottalak. De én jót akartam! Hogy ur legyél. Talán jobb volna most neked, ha munkás, ha iparos volnál. De Isten látja lelkemet, én jót akartam. Egyedül maradsz a világon. Ilyen fiatalon! És nincs senkid és semmid. Még csak tanácsot sem adhatok neked. Hiszen te sokkal okosabb vagy, mint én. De egyre kérlek! Ha elfelejtess engem, nem baj. Sok öröme nem volt tőlem, hogy nagyon megemlegessél. De ne átkozd az emlékeket! Mert... mégis az apád voltam... És te az egyetlen fiam!... Akit én úgy szerettem! Ó Istenem!

Nagyon nehezen beszélt már az öreg. A végét elzokogta. Sándor vele sirt és megcsókolta az arcát. Az elgyöngült testtel könnyen elbánt a betegség. Éjjelre meghalt esendesen.

Sándor apját is kikísérte. Rozsos István odakerült a felesége mellé. Most már mindkettő ott nyugszik. Sirjuk elhagyatott, gondozatlan. Emlékkő nincs rajta. Nem keresi fel senki. Csak a kósza szellő sir, amikor föltötte elsuhan. De tavasszal vadvirág nyílik ezen a két siron is.

(Folyt. köv.)

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy a mi szabadalmunkat képező passzirozógépet némi változással, utánózzák.

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy a szabadalmunk bármilyen bitórlását, tehát úgy a jogosulatlan gyártást, — ha megváltoztatott formában is — mint a vételt és az eladást a törvény teljes szigorával fogjuk üldözni és a kihágás elkövetőit felelősségre vonni. A törvény szerint teljes mértékben felelős az a kereskedő is, aki az utánzatot, akár tudatlanul is, forgalomba hozza.

A mi gyártmányunkon a következő jelzés van a fába préselve:

Patent „Ola”

Konrath d. d. Subotica

A szabadalom tulajdonosa:

Konrath D. D., Subotica

Egyedüli jogosított előállító:

Braća Lénárd, Subotica

Subotičko Jevrejsko Sveto Društvo.

Felhívás

Felkérjük mindazon hittestvéreinket, akik ez évi ünnepek »Hazkarah« istentisztelete alkalmával elhunyt hozzátartozójuk nevét felolvastatni óhajtják, hogy ebbeli kívánságukat a Szent Egylet irodájában (VI. kör, Zrinjski trg 23. sz. a.) bejelenteni sziveskedjenek, miután a múlt évben eszközölt összes előjegyzések lejártak.

Szírpólosokra is elfogadtatnak már jelentkezések Subotica, 1929 április hó 4.

3398

Izr. Szent Egylet Előjárósága.

ROSSIJA-FONCIÈRE
BIZTOSÍTÓ ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ÉLETBIZTOSÍTÁSI
OSZTÁLYA

Életbiztosítás kötése előtt kérjen ajánlatot tőlünk! Liberális feltételek, méltányos díjak, legjobb kombinációk! — Levéleim: *Rossija-Foncière* főigazgatója *Subotica* (Aleksandrova ul. 4. Rossija-Foncière palota)

Tüchtige, agile

Vertreter

für Subotica u. Novisad
zum Verkauf von

Neigungswaagen

gesucht. Gefl. Anträge
unter „Vaga No. 3692“
befördern die Exp. ds.
Blattes

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy má 1 dinár, vastagbetűs és címszó közzétételére számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásra fogadjuk a leveleket továbbítani. Kérdéseinkre csak válaszoljuk, ha megadják a címet.

Női fodrászsegédet két éves bizonyítvánnyal, aki ondulát és esetleg eluttalás Adára keresek. Cím a kiadóban. 3853

Ügyes háziállat, ki a felsőruha, fehérnemű és gyermekruha varrásához kitűnően ért, ajánlkozik napi 35 dinárért. Vidékre, puszta- tára is elmegy. Raacsmany Teréz, Subotica, Pletkosiće-va ul. br. 13. 3786

Képviselő. Kis munkával nagy kereseti lehetőség. Az ország minden városában keresünk szorgalmas képviselőket és képviselőket állami értékpapiroknak kisösszegű részletekben való, valamint más cikkek eladására. Garancia nem szükséges. Szóbeli vagy írásbeli ajánlkozás. Zumbulović, Zagreb, Bakačeva 3/1. 3701

Társat keresek 50—60.000 dinár tőkével géperőre berendezett közszükségleti cikket előállító üzem termelőképességének fokozásához. Cím a kiadóban. 3829

Perfekt könyvelőt, aki egyben német, szerb és magyar levelező és gépirni is tud lehetőleg izraelita, azonnali belépésre keresek. Nödlenek és gépszakmában jártasak előnyben. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével »Gépvállalat« jellegre a kiadóba kérek. 3647

Kelmefestő és vegytisztító segédet felvesz Vichart, Subotica, Sokolska ul. 3. 3789

Gyógyszerészt, okleveles vagy nem okleveles munkatársat keresek április huszadikára egy havi kisértésre. Stanojević gyógyszer-tár, Novibecsej. 3756

Középkorú, intelligens, zsidóasszony 20 éves fiával munkaalkalmat keresnek falun vagy tanyán. Leveleket »Szorgalom« jellegre kérem. 3727

Fényképességét (nő), gyors munkás azonnali vagy másnapra eljárnak felvételt. Alkalmnyelv tudása megkívánatlik. Ajánlatok fényképpel és igények megjelölésével »Fotó Korzó« Vel. Beckerek, Aleksandrova ulica 13. intézőndök. 3812

Házvezetőnő, kötszemélyes családhoz felvételt. Csak személyesen lehet jelentkezni. Pátka, Városi Takarék. 3852

Kocsis jó bizonyítvánnyal felvételt Ecetgyár, I., Vojnovićeva 5. 3859

Varrólanycat, csakis elsőrendű munkaerőket felvesz a Čornay-szalón. 3782

Fiatl kovácsosági felvételt. Save Tekelije ul. 46. 3811

Juhász Gábor és Társa
fakereskedő cég, Bácska-Topola

vevőinek és fizletharainak ezuttal tudomására hozza, hogy a céget néhai Juhász Gábor elhunyt után öz. Juhász Gáborné fogja tovább vezetni.

Igyekezni fogunk tisztelt vevőinket a jövőben is ép olyan szolidan és megbízhatóan kiszolgálni, mint a múltban is, aminek annál is inkább eleget tehetünk, mert áruraktárunknak ép a legutóbbi időben történt alapos kiegészítése folytán abban a helyzetben vagyunk, hogy a t. vevőközönség igényeit minden téren kifogástalanul módunkban áll kielégíteni.

Nagyon kérjük tehát t. vevőközönségünket, hogy cégünket továbbra is jóindulatul támogatni sziveskedjék.

Bácska-Topola, 1929. április.

3761

Tégla- és cserépgyár
eladása

Folyó évi május hó 11-ikén d. e. 9 órakor Stara-Kanizsan a városházán megtartandó bírói árverésére eladásra kerül a csödben levő Bata-féle gótzégla- és cserépgyár. A gyár teljesen jókarban és üzemképes állapotban van, modernül felszerelve, közvetlenül a város mellett, a vasúti és hajóállomás közelében fekszik, kapacitása hárommillió darab. A gyár 1923-ban épült, nagy körkemencével, munkáslakásokkal, nagy szárítókkal és minden szükséges mellékkeliségekkel ellátva, minden a legjobbban. A gyárhoz tartozik öt hold föld. Kiküldési ár 400.000 dinár. Közlelbi felvilágosítással alulírott tömeggondnok szolgál.

Szenta, 1929 április 6.

Dr. Miloš Knežević

ügyvéd — csödtömeggondnok

3823

Szenta.

Iparvállalat

életképes, jól menő

feles társrésze eladó

Szükséges tőke 120—150.000 dinár. — Ajánlatok »Seriös« jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

LEVELEZÉS

C. Sorai elkéstek, amiért csak eképen csókolhatom forró szájaról a vágyakozásokat. 3716

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavítást és drágakövegyarítást megvárhatják. Blahánál, Subotica, Edegyipiac. 3758

Palomita! Boldogult édesatyád emlékére összekulcsolt kézzel könyörgünk, jelenkez, hiszen tudod, égies rajongással szeretünk. Alice. 3758

Nem sablonok, hanem külön egyéni izlés szerint készülnek Branchler butorai. Subotica. Ilapiac. 411

HÁZASSÁG

Megnősülne fiatal, intelligens, képzett kereskedő vallásos izr. családból. Önállóításhoz 100.000 dinár hozomány megkívánatlik. Magas szép barna leányok, vagy hozzátartozóik »Diszkrét« jellegre alatti leveleik a kiadó továbbítja. 3655

Benősülne 27 éves, izraelita, egészséges fiatalember izraelita családba. Csak komoly ajánlatokat kérek »Perence« jellegre a kiadóba. 3521

Nősülni óhajt 39 éves, intelligens magánhivatalnok, 30—35 év közötti házias nevelésű urleány vagy özvegy ismeretséget keresem, kinek megfelelő hozománya van. Lehetőleg arképpel ellátott leveleket »Boldogság« jellegre a kiadóba kérek. 3855

Intelligens, csinos, festéshez vagy zenéhez értő urleány-nyal vagy 20—24 éves fiatal asszonnyal levelezne Buenos-Airesben élő színházi diszkrét kősbőbi házasság céljából. Fényképes levelet »Tul az operenanc« jellegre Reconquista 416 Buenos-Aires címre kérek. 3857

Gyógyszerész, keresztény, 35 éves, jófogalmu gyógyszerészár bérleje ismeretség hiányában ezuton keres intelligens, házias, 20—25 éves leányt élettársul megfelelő hozománnyal. Teljes-című, fényképes leveleket »Komoly elhatározás« jellegre alatti kiadóhivatal továbbítja. Diszkrétó becsület-szóra. 3695

Férjhezmenne 54 éves gyermektelen iparos özvegye 6 láné föld, ház és 20.000 dinár közszpénzhozománnyal nyugdíjas vasutashoz, fizetvélőhöz vagy mozdonyvezetőhöz. Leveleket Molnár könyvkereskedésbe Senta kérek. 3334

Megnősülne középkorú, jó módu, izr. önálló kereskedő. Közvetlők díjaztatnak. Cím: Weiszbergerné, Subotica, Palmotičeva 79. 3525

FOGLALKOZÁS

Vaskereskedőség, jó bizonyítvánnyal mielőbbi belépésre ajánlkozik. Beszél három nyelven. Cím a kiadóban. 3811

Önálló elsőrendű női szabókat angol munkára keres Hegyi Fülöp női konfekció áruházán, Subotica. 3796

Mechanikust autójavítóműhely részére és egy kifizetői iroda részére azonnallal keres Ford Dealer F. Divi K. D. Novi Sad—Subotica. Szóbeli vagy írásbeli ajánlatok irodánkba Novisadon, Futoski put 68 vagy Subotican, Manojlovićeva ul. 3. intézőndök. 3807

Gépész keresek Compound kondenzátoros Collmann gépmehhez. A gépésznek a csépléshez, valamint a gazdasági és malomgépek javításához kell értenie. — Ugyanott eladó egy Graepel-féle 2. számú tarár. — Cím: Prakatur Vince gőzmalom, Duboševica, Baranyn. 3801

Negatív retushoz perfekt női, vagy férfi erőt keres sürgősen Timár fényképész, Subotica, Aleksandrova ulica. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igényekkel kéretnek. 3845

Gőzgépész gyakorlattal, több éves bizonyítvánnyal, félstabil géphez felvételt. Ajánlatok postafiók 10. Subotica. 3827

Keresek 7 és 5 éves gyermekeim mellé nevelőnőt, aki a magyar, szerb és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Lehetőleg olyan nevelőnőt szeretnék, aki gyermekeimet fűrdőhelyre is önállóan el tudná küldeni és ott el látni őket. Fizetés meggyezés szerint. Bačka Topola, postafiók 50. 3821

Fiatl üveges-, porcellán- és fuzterkereskedőség azonnali belépésre állást keres. Elmenne utazónak is. Leveleket a noviszadi kiadóhivatal továbbítja. 3808

Ugyes helyi műszaki aquisitort keres helybeli cég. Ajánlatokat »Meghízható« jellegre a kiadóba kérek. 3611

Kosáronoságok kismunkára azonnal felvételnél. Stiegler Boldizsár, Ada. 3401

Közcetítők a legrövidebb idő alatt az engedély minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik. kávékimérés, lico i mesne pravo stb). Nemzetközi Iroda, Subotica. Aleksandrova utca 9. 2349

Nevelőneket, okl. tanítóneket nyelv- és zenetudással vagy anélkül, gyermekkertésznöket egyszerű fräuleinokat a nál a leglétkiemertesebben: Pädagogenbund, Wien, IV. Karlsplatz 7. Az összes ifúsági felvételre kerakata. Távtanítás. 1929 január 1-től: Wien I Kumpfgasse 7. 13579

Hölygfodrászegédet vagy bubihaigót, aki ondolásban is járta, azonnal felvesz German Pál, Veliki-Beckerek, Aleksandrova 4. 3776

Szakácsnő vendéglőbe, tisztikönyhára, vagy szanatóriumra ajánlkozik. VI. Ilirka ulica 5. 3718

Fa-szobrászegéd, azonnali alkalmazást nyerhet. Közepes erő megkiváratatik. Rígó Antal, Dunavska 26. 3687

Jogvégzett egyén magyar-német nyelvismerettel szerény feltétellel irodai állást keres. Cim a kiadóban. 3620

Vizagázott stabilgépész, aki a motorok kezelésében is járta, mielőbbi belépése állást keres. Cim: Dobó János, Sztara Kanjiza, Aranya Jovana ulica 9. 3618

Paprikamalom képviselét Nyorsad és környékére elvállalom. Kolb agencúra, Apolo dvorište 19. 3624

Villanyzerelő, elsőrendű munkaerő, állást keres. Cim: Deutsch Pál, Subotica, Sudarević 72. 3323

Intelligens házvezetőt, aki a főzést is vállalja, keres szuboticiai úri család. Ajánlatokat, az eddigi működés megjelölésével, esetleg fényképpel »Nyugodt otthon« jellegre a kiadóba kérek. 3612

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÚVEGEK VITRUMNÁL NOVISAD, FUTÓSKI PUT 137. 1734 2420

Eladó gépek. 1 db 10 HP 9549. számú Ruszton Proktor motorgép-alkomobill, 1 db Miski rendszerű dupla daratszitógép, 1 db 21-es Ganz dupla hengerező, 2 db Progress hámozógép, 1 db Zentrifugálszita, 1 db szabadonlengő kétrétű szikszita kitűnő állapotban, továbbá 1 db 30 HP szivógázmotor generátorral, mely jókarban levő gépek még üzemben megtekinthetők. Reinhold-malomban, Senta. 3341

Ariel-motorkerékpár akar ma mindenki. A képviselénél Prágai György első vadasági motorkerékpárüzletében Velika Kikindán az 1929-es modellek már rakatáron vannak. 3825

Jóforgalmu vendéglő tancsteremmel, 4 vendégszobával, 3 másk szobával, hozzátartozó 3 szobás, konyha, spájzból, pincéből álló lakással, a község foterén, szép nyári kerttel eladó. Bovehét Josef Becker, Crvenka (Bácska). 3843

Földeladás. 7 és fél lánca föld anyával eladó. Értekezhetni Gömöri Jánossal Sentán, a beesei országot mellett. 3842

Predaje se odmah po polovinu uslovia jedna vrlo dobra razdeljena radnja u centru grada Subotice. Isto tamo prodaje se vrlo dobro stelaže i ostali domestaj. Informacije daje Pallas, Subotica. 3791

Vadbarack csemete 2 éves darabonként 15 para. szofora japánaké, 2 éves 15 para. Rind Mihály kertész, Čantabir, Bačka. 3854

Házhely bent a városban eladó. Cim a kiadóban. 3828

Kirakat rollóval, ajtóval, 210x265 nagyságban eladó. Ponie Gábor, asztalos, V. Miška Prčića ul. 4. 3887

Szlavónia legjobb részén kisebb-nagyobb birtokok eladók. A földek minősége megegyezik a bácskai földekkel. Borbély János és Társa Kovács Lajos, Subotice. 3745

54 colos magányos cséplő Kovarik gyártmányú, 10 éves, gyűrűs kenésű, kitűnő üzemképes állapotban eladó. Kelemen József gépész, Ada, Bačka. 3625

Paliói villámát, 3 kapa szőlővel elesenélm a városban kis családi házárt, vagy eladóm. Pátkai, Városi Takaréka. 3652

Eladó 500 méter sásmentes föld. Eladó vagy egy évre bérbeadó 220 holdas gazdaság épületekkel. Matjević Vasa, Padej, Bánát. 3662

Megvételre kerestek fiatal kisüvesű, lehetőleg tiszta fehér pincsi kutya. Cim megvételre e lap kiadóhivatalában. 3652

Urixcbeberendezés, nagy garderobeszekrény, háromajtós fűrés konyhaszekrény könyvekkel, ágyak, szolnokok, konyha, élekkamraberendezés, varrógép eladó. Cim a kiadóban. 3863

Hélszobabutor és egyéb más butor, háztartási dolgok, jégsekény hűtőgéppel felszerelve elköltözés miatt olcsón eladó. Carinarska ul. 11. 3861

Bécsi gyártmányu nagyon jó karban levő kitűnő zongora jutányosan 8.000 dinárért eladó. Megtekinthető ifj. Kincses Pál gazdánál Sentán, Tópart utca 27. 3706

1902 évbéli 8 HP Hoherr magánjáró, egy teljes 8-as Hoherr-gőzmagánjáró garnitúra, 16 éves 8-as Gazdasági cséplő, egy teljes 8 HP Gazdasági magánjáró garnitúra, egy teljes Umrath magánjáró garnitúra, egy Fordson-tractor Clayton Shuttleworth cséplővel olcsón, jó fizetési feltételekkel eladó. Kérjen ajánlatot, leírást. »MASINA« gépzület, Veliki Beckerek. 3332

17 éves Clayton-Shuttleworth fogaskerékes, átalakított 8 HP 10 légheres magánjáró, igen jókarban, más vállalkozás miatt eladó. Érdeklődni lehet Földvári Béla cégnél Sztaribecsz. Ugyanott használt gőz- és traktor-garnitúra cserék legelőnyösebben. 3580

Faiskolat virág és lakóházalattal együtt, mely 2100 m²-es területen fekszik, szabadkészből eladó. Steiner Fülöp, Bajmok, Beogradska ulica. 3839

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címező körrel. Lényegesen alacsonyabb díjat számolunk az apróhirdetésekre. Csak felhívást jeltés leveleket továbbítunk. Kérdésekben válasszunk meg.
 Részletek a 10. oldalán.

Rézagy éjjeli szekrényekkel két szekrény, előszobafal eladó. VI. Kubačeva ul. 2. 3804

Tengeri vetőmag céljaira 1927. évi termés, 100% csiraképes garanciával. Ára méterméterenként 320 dinár Branovački Toša, Senta. 3840

Antik butorok, üvegnevelők, képek, szőnyegek, függönyök, porcellánok, zongora, elköltözés miatt eladó. — Megtekinthető naponta délután 1—2 óra között Mucsy-telepen, Meštrovićeva ul. 31. 3599

Előnyomda-üzlet, jólmenő, családi okok miatt berendezéssel együtt olcsón eladó. Ugyanott új pull, egy nyitott állvány és ponyva eladó. Cim a kiadóban. 3783

Használt harmóniumot keresek megvételre. Bata Lukács bogár, Sztara Kanjiza. 3846

Komplett, kétesapos sörfejlesztő dugaszolóval jutányos áron kapható. Pollichek Mátyás sörraktárosnál Veprovácon. 3759

Megvételre keresek 10 év körüli gőzcséplőgarnitúrát, 6 HP gyári magánjárót, lehetőleg láncos Hofherrt. — Német János kereskedő Crna Bara (Bánát). 3702

Korai rózsaburgonya, amely júniusban megérkeik, 1 vagdon, 4 220 dinár, eladó. — Danilo Ivkov, Sztapár (Bačka). 3797

Eladó két pálinkafőzőkazan teljes felszereléssel. — Érdeklődni a tulajdonosnál: Fontányi Jánosnál, Mali Iljos. 3798

Betögek, akik a tavaszi levegőt élvezni akarják, olcsón juthatnak elégáns, keveset használt masszív, gummikerekű betegtető kocsikhoz. Cim: Pleesz, Kula. 3800

Jóforgalmu koresma fűszerüzlettel, trafikál, haláleset miatt eladó. Csak személyesen tárgyal a tulajdonos özv. Ács Ferencné, Mali Iljos. 3799

Jókarban levő Fordson háromvasú ekével eladó. Csak személyes ajánlatokra reflektálók. Hameder Károly, Sombor. 3817

Motorkerékpár, angol gyártmány, 350 cm. kitűnő állapotban, eladó. Üzembn hármikor megtekinthető Vadóc Károlynál, Bačka Topolán. 2717

Ebédeltnter, nagyon szép, barokk stílusú, jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet a következő címen: Berger Anna, Osijek, I. Desati ulica 41. 3768

Bácska Topolán motornakom felerésze eladó. A malom szemáram volt, amely most le van szerelve. Érdeklődni lehet idősb Domonkos Ferenc tulajdonosnál. 3815

Ház Reinitz-faluban, Kozárska ulica 9. szám, mely áll 3 uccai szoba, 2 konyha, 2 éléskamrából, eladó. Érdeklődni Szegedi szőlő, Tomićeva ulica 47. 3726

Eladó Wertheim-kassza, 2. sz. jókarban, 2700 dinárért, Szorezik Márionnál, Senta. 3836

Autó vennék, használt, jókarban levő. Ajánlatok az autó leírásával Stanojević gyűjtőszerszhez, Novibecsz küldendők. 3757

Fő utcában: Beogradski put 67. szám alatti 260 négyzetű területű ház hely azonnal eladó. 3792

5 kapa szőlő sürgősen eladó (1 kapa csaszálával). — Bákássy János, Pesti vasút 127. órház mellett. 3794

Rózsák, magastörzsű és alacsony bokorózsák 120 különféle változatban a legolcsóbban kaphatók a Kuman téglagyár kertészetenél. Vinkovcin. 2740

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban kész férfi. női, fiú és gyermekruhát? Szuboticián? Földes Samu ruhaárúházában. Rudics uca gyümölcsiac. Férfiöltöny 525, divatraglán 675, női felöltő 425, gyermekruhák 225, Trenes coat 725, munkásruhák 140 dináról. Tesők meggyőződni véteklényszer nélkül, ügyeljen a cégre. 2751

Teljes vadászfelszerelés, fali fegyvertartó, vívőkeze-tyük, fejtűdök, stopperóra magánkészből eladók. Megtekinthető 12—4 óra között. Cim a kiadóban. 3645

Gyenge férfiak kérjék a szenzációs »Amor Star« ismertetőt, azonnali eredményért garancia Mayerhof optikus, Vel Beckerek. (10 dinárért prospektus és felvilágosítás.) 2643

Ford-személyautó, Ford-egytonnás és Austro-háromtonnás teherautó kifogástalan, ázemképes állapotban olcsón eladó. Megtekinthető Weiss Simonnál, Sombor, Konjovićeva ulica 18. 3646

160 dinár 10.000 kg I. osztályu Dunahomok, 120 dinár II. osztályu Bogojevon vagonba rakva. Szállítás azonnal. Johann Merkl, Senta. 3536

Cséplőgarnitúra, 6 HP, 22 éves Shuttleworth magánjáró eladó. Kapitány István, Senta, Vilsonova ul. 8. 3674

30 család jól kitelett méh »Zirzom« kaptárokkal, 18 kereten eladó családunkint 400 dinárért. Bodó György méhész, Novi Bečej. 3633

Burgonyát vagonfütelekben és kicsinyben azonnali szállításra ajánl Szemző Béla, Subotica, Oslobodjenya ul. 12. Tel. 687. 3659

Írógép vétel, eladás, javítás és karbantartás szakszerűen Gémesi egyedüli írógép-specialistánál, Subotica, Paje Dobanovačkog ulica 8. 207

Drótkerítések legjobb minőségben Kovácsnál, Subotica, Lifka-mozi épület.

Fatkanin patkányt felelősséggel irtja. Kapható Suboticián, Herel drogéria és Kurtes kereskedésekben. 2978

Szotova utca 11. számu ház az I. körben szabadkészből eladó. Értekezni Thymárnál Horgoson, községéha. 3517

Eladó ház Velika Kopanicán hozzátartozó 2 hold telekkel a község legforgalmasabb helyén. A házban hosszú évekig kovácsműhely és mázsárszék volt. A községben még sok föld van eladó. Felvilágosítással szolgál Kelnin gyógyszerész Dolnji Andrijević (Szlavónia). 3747

Kazán, Tischbein 10 légheres 95 m² tűzfűtelletű fűstűsével, hullámos tőcsövel, jó állapotban eladó. Nagy Sándor, B. Topola. 3516

100%-os csiraképes ötenceri, urasági faj, minden mennyiségben kapható. Csajkás Ferenc, hízladá. 3720

Élősvénynek legjobb a Maklura (vadrarancs) egy-éves 1 dinár, 2 éves 2 dinár, 3 éves 3 dinár. Magról nevelt akác sorfa 7 dinárért nagy mennyiségben kapható. Kiss Lajos, Bačka Topola, Postafiók 15. 3614

Hoherr-Schrantz gyártmányu 1925-beli cséplőszekrény 8 HP Umrath 33 éves kazánnal, teljes felszereléssel, eladó. Mihovj Bikić, Obilicevo, Bánát. 3634

Négy-hat szobás ház keresünk megvételre a város belterületén. Érdeklődni lehet Kudlik Sándornál Suboticián, I. Dunav Art puka (Trenkova) ulica 5. Közvefitők díjaztatnak. 3681

Veszek használt cséplőgarnitúrákat, cserélek új MÁV-gépeket kedvező fizetési feltételek mellett. — Schumacher Rezső, MÁV-gépgyár kerületi képviselő Sztári Beesjen. 918

Trafikbódé forgalmas helyen más vállalkozás miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 3646

Többféle gyártmányu és nagyságú, használt cséplőgarnitúra eladó olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett Schumacher Rezsőnél, Sztári Beesjen.

Nemes rózsák, magas törzsű, bokor, futó rózsák, cirka 8.000 drb 38 fajban, továbbá olasz szegfü dugványok, muskáthi, Vanilien Salvien, Begonia, Szemperflor, mindenféle kerti palánták, azonkívül Cirklemen, Begonia Rex, Fixusok, jácint, tulipán, buxusok kicési, nagy, rendkívül nagy választékban kaphatók, viszonteladók kerestetnek. Kain élővirág kertészeti telepén Palići ul. Villanytelep mellett. — Parkirozókat rendkivül olcsó áron vállalom. 3041

Bécsi házat jugoszláviai alattvalótl megvételre kereselek. »Bega« hrdelő Veliki Beckerek. 2832

Selyem-gummi esőköpenyek nagy választékban 290 dinárért kaphatók Hegyi Félőp női konfekció áruházában Subotica. 3290

Jogi könyvek, könyvszekrény eladó. Filó könyvkötő, a postával szemben. 3727

Ház a SzAND-pálva mögött szép lakásokkal, villanyvilágítással, eladó. Tomićeva ulica 56. 3722

Ház két teljesen új melléképülettel és kerttel elköltözés miatt eladó. Érdeklődni Gara Dušana ulica 2. a cipőüzletben. 3781

Jégsekény teljesen jókarban eladó. Megtekinthető Krausz Geza szállitónál. 3775

Sőraparátus, jókarban levő, jutányos áron eladó. — Megtekinthető a szuboticiai személypályaudvarral szemben levő pincében. 3766

Jégsekény, komplett hálószoza ruganyos matracokkal s egyéb butortárgyak eladók. Cim a kiadóban. 3765

Tenyészbika, szimentháli, prima, 21 hónapos, 155 cm magas, 210 cm hosszú eladó a tenyésztőnél. Wöfl Péter, Ridjica (Bácska). 3764

Eladó Ruston-kazán Heippcséplővel. Özv. Mikula Andrásné, Bačko Petrovo-selo. 3714

Jóforgalmu fűszerüzlet családi okok miatt azonnal eladó és átvehető. Bovehét Harambašićeva ul. 1, vendéglő. 3713

Kulán, a Vasut-utcában, forgalmas helyen, jómeneteli vendéglő házzal együtt betegség miatt eladó. Bovehét felvilágosítással szolgál Beck József Kula, 785. házszám. 3707

Fajtengeri, abszolút csiraképes Bánkuti, arany lófegy, korai kapható minden mennyiségben Sken-derović Tamásnál, Kunbajai megálló, Tavankut.

Zeneautomata, katonazene utánzattal dinár bedobással, 4 éves kottákkal eladó. Nagy Sándor, B. Topola. 3516

Elköltözés miatt jutányos áron eladók zongora, jókarban levő hálószoza berendezés, 3-as számú Wertheim-kassza és különböző butorok. Paralelni put 10, I. emelet. 3691

A „Planinka“-tea
 felújítja, tisztítja és frissíti a vért, szabályozza az emésztést, megszünteti a bélrnyeheséget, kúntőnen hat felhúzó-dánsál, a máj megbetegedéseinel, epekönl, stb. Fokozza az étvágyat, különösen jó a hatása eredményelmesesedésnél és idegbajoknál.
 Kérjen a gyógyszerertáran csak valódi „Planinka“-teát, amely nem nyitva, hanem leplombált, 20 dináros csomagokban kerül forgalomba és minden csomagon fel van tüntetve a készítő neve: **Mr. L. BAHOVEC, gyógyszerész, LJUBLJANA**

LIFKA-MOZI

Vasárnap utoljára a nagy kettős műsor
Pola Negri—Beregi Oszkár
Szerelem vására

Ujjé repülünk

Pártos Gusztáv fenomenális vígjátékattrakciója kacagás és nevetőroham 6 felvonáson keresztül

100
éve

gyárt az amerikai
IHC DEERING
GYAR

aratógépeket
tengeri ültetőket
manillát
(kéveköztöző)

Kizárólagos lerakat:
BARZEL D. D.
géposztálya
Szubotica

Üzletfelosztás folytán egész üzletberendezés, u. m.: állványok, pultok, tizedes mérleg, egy 3-as Wert-hem-kassa, vaskályha, valamint a még raktáron levő különféle rövidáruk rendkívül jutányosan azonnal eladóknak. Cím a kiadóhivatalban. 3688

Csőplőgépparnitura kék-fekete legelőszobában szállít Weiss-kefégyár Szubotica.

Eladó 8 HP Hofherr-Schranz gyári léncos magánjáró 54 collos cséplővel, gyári elevátorral, 7 éves, kifogástalan állapotban. Csak személyesen tárgyalok. Vica József, Bačka-Topola. 3494

Ház a főuton, két három szobából álló lakással, összes mellékhelyiségekkel, két üzemhelyiségekkel, nagy udvarral eladó és azonnal átvehető. Szubotica, Frankopanska u. 15. 3561

Eladó jökraban levő 501-es Fiat és egy Citroen luxusautó. Ugyanott egy feltöher, Ford-autó, esetleg egy erősebb motorkeféppárral elcserezni. Bővebbet: Holczer-cukrászda, Sombor. 3274

Eladó földek. A madarasi határában, 5-6 km-nyire Bajmóktól 50 khold nagy tanyával, 10 khold tanyával, 25 khold új szállással. Tavankuton a bajmoki rúta mellett a Vukovics sorban 35 khold épületekkel. Érdeklődni Berger József tulajdonosnál madarasi tanyán. 3415

Öszberack ojtványok gyönyörűek, középérésűek, koraiak, magbaválók, duraiak 8 dinárral. Szobonya, Kraljevbrag. 3616

Aglárszt egy csavarnál csak viszonteladókna legelőszobában szállít: Nagy Kázmér, Szubotica, IV., Palmotičeva ul. 89. 3629

Vadonat új gyulapad szerzőkkel eladó. Lazicek, VIII., Grnojevičeva u. 56. 3867

Tekegolyók, bábuk, biliárd-golyók, dákók, sakk, dominó és minden más esztendőgyos áruiban nagy választék. Legelőszobák bevásárlási forrás. Szalay, Szubotica, Postanska u. 3. 3850

Gőzcséplőgarnitura, 8 HP Hofherr és Schranz, 1912-ben épült, fogaskerekűre átalakítva, bácskai elevátorral, kütűnő karban, továbbá két fűkaszáló, kevéssé használt és egy harangjávány eladó. Filip Schmidt, Buljkesi. 3529

8 HP 10 légkörös fogaskerekű rendszerű MÁV-cséplőgarnitura gyári elevátorral eladó. Vicoi Antal, Bačka-Topola. 2415

Mészárosoknak legjobb és legelőszobák jökraban levő satináló gépet megvételre. Foto-Record, Gergic, Szubotica. 3697

100%-os csiraképes, lőfogú kukorica 1927. évi kapható. Lehr János Seki, Bačka. 3719

Fényképezők figyelmébe! Keresek jókarban levő satináló gépet megvételre. Foto-Record, Gergic, Szubotica. 3822

Verzek jókarban levő boros és pálinkás hordókát. Ecetgyár, L. Vojnovičeva 5. 3858

Erősebb, nagyobb ládák eladó. Chic de Paris, cipőelőrakat. Karadjordjev trg 4. 3866

KÜLÖNFÉLE

Különbejárata esinosen butorozott szoba kiadó. Pietsch ház. 3855

Hentes- és mészárosüzlet, jól jövedelmező, forgalmas helyen azonnal kiadó. — Beogradski put 103. 3784

Keresek bérbé kisebb lakást nagy udvarral vagy kerttel és szántót 3 lánccig. Popović jegyző, Crvenka. 3742

Entorozott szoba 1-2 szobájú jobb nőnek magányos asszonynál kiadó. Cím megtalálható a Palicsi uton Ádám fűszeresnél. 3788

Ötözobás lakás, orvosi rendelőnek is alkalmas, kiadó. Cara Dušana ul. 3. 3838

Kiadó ház Palicsi ut, Blesakova ul. 11. sarok. 3832

2 szobás butorozott lakást keresek konyhabasználattal ágynemű nélkül május 1-re. Cím a kiadóban. 3864

Fényképezésnél olcsó kamattal bácskai földre kiadó. Szalay, Szubotica, Vukovičeva 17. 3862

Elveszett a Jugovičeva utcában egy kis fehér selyem pinisi kutya. Megtaláló jutalom ellenében hozza be a Bács megyei Napló kiadóhivatalába.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olcsó kitérőre számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívogott jelzés levélkelet továbbítunk. Kérdéseküldözésekben válaszoljog mellékelünk.

„Tanaton” dohánykivonat

szőlő, gyümölcsfák permetezésére, továbbá mindenféle kártékony férgek és rovarok elpusztítására teljesen biztos szer. — Kapható nagyban és kicsinyben

Todorović M. nagytrafikjában
Subotica, Kralja Aleksandra u. 8. 3861

Ismét jönnek azok

a régi bajok, amikor az időjárás megváltozik. Végtagok, a fej, a fogak, a kéz, a láb és az egész test részére reumatikus bajknál és különben is a Feller-féle Elsalfuid, amelyet már 32 év óta mindenütt használnak és amely valódi áldás a háznál. Külsőleg és belsőleg használható. Kapható mindenütt, próbaüveg 6 dinár, kettős üveg 9 dinár. Ahol nem lenne kapható, rendelje meg közvetlenül postán legalább 62 dinárért Feller gyógyszerésznél Stubica Donja, Centrala 185 (Hrv.) A gyomornak: Elsa-pilulák 6 doboz 12 dinár.

Mielőtt **VETITŐGÉPET** vásárol, tekintse meg legjobb rendszerű, ventilátor hűtével ellátott **A. E. G.** „Successor” és „Triumphator” gépeinket! **ORIENT-FILM D.D. Szubotica** Cirił-Metoda 10

FIGOL
APOTEKA
DR. SEMELIĆ
DUBROVNIK 2.

Sokan nem tudják,
hogy a gyomor- és bélbajokat, fejfájást, idegességet, álmatlanságot, étvágytalanságot, arany-eret a rendszertelen emésztés okozza, amelyet azonban gyorsan rendbehöz az ismert FIGOL gyógyszerrel.
Győződjék meg ön is arról, hogy a kitűnően bevált FIGOL-elixír gyógyszerkülönlegesség rendbehozza az emésztését és visszaadja önnek az egészséget.
A FIGOL-t előállítja és postán utánvétellel szétküldi
Apoteka Dr. Semelić Dubrovnik 2.
Eredeti ládika 3 üveggel csomagolással és postadíjjal együtt 105 dinár, 8 üveges láda 245 dinár, egy üveg 40 dinár.
Allandóan érkeznek hozzánk köszönőlevelek a FIGOL eredményes hatásáról.

VUKOVICS MARICA
Szerb-magyar nyelvkönyv
második javított és bővített kiadásban
április 15.-én jelenik meg
Ára 30 dinár
Megrendelhető a Bács megyei Napló könyvostályánál. — Szállítás a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett. Vidéki rendeléseknél 5 dinár portóköltség. — Az április 15-ig beérkező rendeléseket a megjelenés napján szállítjuk.

VÁROSI MOZI
Vasárnap utoljára
BORIS HERCEG
Főszereplő IVAN MOŽUHIN
Hétfő—szombat
Vígjáték esteK Kettős műsor
EGY BÜNÖS ÉJSZAKA
Főszereplő LJA DE PUTI
A megfoltozott házasság
Tagikomédia a házasság frontjól
Főszereplő L'URA LA PLANTE

Két üres utcai szoba kapualatti külön bejárattal előszobával május 1-re kiadó. Irodának vagy orvosi rendelőnek igen alkalmas. — Trumbičeva u. 30. 3787

Krumpliföld a város alatt kapaszámra kiadó. Érdeklődni Senec ul. 16. 3833

Uccai szoba, szépen bútorozva, kiadó. Zmaj Jovina ul. 4. 3795

Cipőüzletemet áthelyeztem a Huspiacra, volt Mácskovic házba, Vujković Péro divatárüzletével szembe. Cipővétel előtt jöjjen el hozzám, ha szép, olcsó, jóminőségű és divatos cipőt akar venni. A »PALMA« cipők kiválósságát minden vendöm dicséri. »PALMA« cipőáruház. 3631

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással most tíz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy okmányhelyvegen. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova u. 9, Szubotica. 3469

Szubotica legforgalmasabb útvonalán 2 helyiségű üzlet- vagy műhelynek szobakonyhával, esetleg külön is, kiadó. Beogradski put 104. 3705

Üzletelhelyiség azonnala kiadó. Steiner Kálmán, Manoičevićeva ul. 3. 3171

Kifogástalan diszkrét lakás kiadó. Cím: Radio Reklam Jugoslavija, Pašičeva 7. 3676

2 szoba, előszoba, konyha és az az összes mellékhelyiségekkel jutányos árban május 1-re kiadó. Telefon 182. 3619

22 éve ismert Larucin kapszulák a legjobban bevált mindennemű húgyvesebetalmaknál, női fehérhólyásrál. Gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként 25 dinár. Postai szétküldés Blum gyógytár Szubotica, főpostával szemben. 375

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosítást adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrevítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Szubotica, Aleksandrova u. 9. 375

Halló!!! Hol vasaltatód gallérodát, hogy olyan fehér és fényes? **Pinković gőzmosóházban**. Szubotica, Vilzonova ul. 16. Ugyanott vegytisztító felvétetik. 3511

Négyoszobás lakás a beltéren május elsejére kiadó. Cím a kiadóban. 3773

GARAY-SZALONBAN
Aleksandrova ul. 11.
nyári
divatlapok
és skitzek megérkeztek

Palicson szobát közel a tóhoz, ellátással keresek május elsejétől. Ajánlatok N. L. jelűre a kiadóba küldendők. 3774

Két szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás május elsejére kiadó. Vujković-fatelep. 3779

Iparosoknak 4 műhelyhelyiség kiadó. Singer Mátyás, Senta. 3672

Marhalegő banatski-monostori tanyámon kiadó. Singer Mátyás, Senta. 3673

Palicson szép széken és éves lakások azonnala is kiadók. Bővebb felvilágosítással szolgál Neumann, Mazuraničeva 11. 3663

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel álló két lakás május elsejére kiadó. Vujković-fatelep. Skotus Viora és Jukičeva u. 3778

Kiadó Bajsán üzletház leltárral, lakással, fűtéren. — Bővebbet Lamnek József, Crvenka. 3643

Motor- és szélmalom Ludason a esendőrlaktanyánál, mely lisztelőre, darálásra és különösen paprikaörlésre van berendezve május elsejétől bérbeadó. Bővebbet a tulajdonosnál. Nagy Torma György hengermalom, Ljutovó, vagy hétón és pénteken a Tapso vendéglőben, Szubotican 12 — 1 óra között. 3314

Butorozott szobát keresek külön bejárattal feltétlenül íróasztallal 15-ikére, csakis a központban. Levélben ajánlatokat 3564. szám alatt a kiadó továbbít. 3564

Lakások 1-2-3-4 szobával május elsejére kiadók. Grünwald-ügynökség.

Keresek május elsejére a beltér közelében 3 szobás lakást mellékhelyiségekkel. Ajánlatok kiadóhivatalba vagy telefonon 3-17. 3607

Apróhirdetések Szubotican az Aleksandrova utcán a Pressburger-téle üzletben, a Manojlovičeva utcán a Rádió-Reklam irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova u. 11., Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcs piac, Noviszadon, Somborban, Szentán, Veliki Becskereken ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók

HANGULATOK

Hangverseny

Szemvedő embertársam, ki szintén ott voltál tegnap este a hangversenyen, mondd, mit éreztél, amikor az édes muzsika lágy hullámai körülölelték a lelkedet?

En azt éreztem, hogy végtelenül boldog vagyok. Azt éreztem, hogy kimondhatatlanul lágy és bársnyos hullámok ömölnek bele a vérembe, szerelemre regés fut keresztül ideghurjaimon és valami végtelen boldog békeség költözik szenvedő szívembe. Éreztem, hogyan röppennek ki lelkemből a gyöttrő gondok, a szegénység, az öregség, a tél és a világ néhez gondolai és egyszerre minden olyan lágy, olyan drága lesz, az élet megszépül, én erős vagyok, gazdag és huszéves és megcsókolom az első szeretőmet.

En azt éreztem, hogy minden embert nagyon szeretek és mindenki szeret engem és könnyű fut a szemembe erre a gondolatra és mindenkire mosolygok és mindenki visszamosolyog rám. En ragyogó fényeket és színeket látok, édes illatokat érzek, nemes ízeket ízelek. És minden-minden nagyon szép és nagyon jó és nagyon kedves, nagyon-nagyon békeséges és olyan nagyon boldog vagyok.

En azt éreztem, hogy a muzsikáló hölgyek és urak csak azért jöttek ide a hangszereikkel, hogy engem megnyugtassanak, elringassanak és elaltassák szenvedéseimet. Ugy szeretnék odamenni közéjük, hiszen a testvéreim és áhitattal, hálaival megcsókolni a kezét annak a szép komoly asszonynak, aki beleöntötte a lelkét a zongorába, csak hogy engem megvigasztaljon és annak a fiatal szép lánykának megcsókolni a homlokát, testvéri szeretettel, hiszen a hugom, amiért úgy megríkatott a hegedűjével és megölelni a fiukat és mindnek, aki muzsikált, megköszönni szépen, hogy olyan jók voltak hozzám!

En ezt éreztem ott az este. És Te mint éreztél szenvedő embertársam?

*

A levegő csupa parfüm, hogy ragyognak a csillagok, milyen édes, lágy melegség... Gyönyörűek itt az asszonyok, a válluk hófehér, szemük csillognak, szép piros az arcuk, édes a mosolyuk, koblik szerelmes ölelésre tárva... ó, milyen drágák, édesek itt a nők...!

En az urak milyen udvariasak, milyen finomak itten, nem tolatkodnak, nem törtetnek, most senki sem irigy, senki sem féltékeny, meghajlítják magukat, finoman mosolyognak, egymás utóból kitérnek. Minden arcon lágy mosoly, minden szívből vig öröm, a ruhák is finomak, akár a lelkek, lágy simulással simulnak a testhez, a szemek óvatosan gyengéden kísérik a többiek lépteit, az urak szeretettel kímálják karjukat a nőknek és kedves, vidám, gáláns szavakat sugnak a fülükbe. Ebben a tereben béke van, itt minden csupa öröm, itt meghalt a bánat és a gond, itt szeretik egymást, itt mind olyan jók az emberek.

Leülnek. Pent a zongoránál repdesőfűrtű fiatal-ember hajol meg a várakozás feszült néma csendje fogadja, aztán a zongorából szerelmes, lágy zene folyik szét az idegekben és a lelkekben. Csodálatos, bűvös hangok, úgy ölelik körül hízkelve fáradt lelkemet, mint hófehér leánykarak és áttörők szívemen a családok acélpántjait, megnyugtatók és felvidítanak, mintha kislányom simogatná gondbarázdás homlokom.

Lehunyor a szemem és színes ragyogás fénylik től előttem... No lám, milyen jók az emberek: szeretnek, mosolyognak, kedveskednek, mind szépek, finomak, nincs harc, nincs gond, nincs nyomor és szenvedés, ó, milyen édes, milyen szép, milyen jó is élni...
...A hangversenynek vége, a hangok meghalnak, a káprázat elszáll és belépnek a hideg és sötét éjszaka-bába...

Párom...

Kirakat

Sétálok a napsütéses becskeréki korzón, gondolaim messze járnak, melegebb tájakon, kezemben fogom kicsi lánykám kezét és nem látom a szembejövő meleg asszonyi pillantásokat. Egy kirakat előtt megállít a kislányom és remegő hangon kiáltja:

— Istenem, nézzem ide, apukám!

A gyermekhang csemetyűje merengéséből visszaránt a becskeréki aszfaltra, ránézek látó szemmel az óriás kirakattüvegre és magam is elámulok azon, amit ott meglátok. Pedig csak egyszerű, mindennapi dolog van a kirakatban: **csokoládé**. Csak hogy rengeteg, borzasztóan sok, óriási nagy hegy csokoládéból, valamint késtzer nagy tábla csokoládé egymás tetejébe rakva. Kislányom ragyogó szemekkel bámul a csokoládérengőre, arcockáján ragyog a végtelen vágyakozás és ajkáról áhitattal jönnek a szavak:

— Mennyi... mennyi csokoládé!... De gyönyörű... Istenem!

Csak ennyit mond, csak azt mondja: gyönyörű. Pedig a szeme, az arca, a csöpp kezei, mind a vágytól reszketnek. De ő már tudja, hogy az ő apukájának nincs pénze, ő nem kér, ő már megtanult lemondani. Ő már megelégedik azzal, hogy nézi a csokoládét,

gyönyörködik a látásban és kicsi szíve már ettől is megtelik örömmel.

Csendesen továbbmegyünk, kislánykám hangtalanul tipeg melletttem, és én magamban számolgom, hogy azzal a rengeteg csokoládéval Becskerek összes szegény gyermekeit boldoggá lehetne tenni legalább egy napra...

*

Szeretem nézni a korzón a gyönyörű kirakatokat Mennyi öröm, mennyi boldogság, mennyi gazdagság, mennyi jószág, szépség és gyönyör húzódik meg a korzó fényes üvegablakai mögött. Az ember csak megáll és bámul, és boldog mesecországban találja magát, ahol bőség van, jólét, boldogság és minden, ami után csak szívünk vágyakozik.

Ékszerész kirakatában gyönyörű kékemálos arany cigarettatárcá, mennivel jobb lehet ebből rágyújtani a finom, illatos egyiptomiira, mint így, a mellyezzebből kihuzott vézna zetára. Egy butorizlet kirakata egész hálószoba, pazarul berendezve, perzsa-szőnyeg a földön, falon művészi képek, milyen jól esik

nézni az ilyen egy különbejáratu szerény udvariszoba lemondában megszűlt szegény lakójának. Átellenben ilyen ételek mosolyognak rám, eszbitó hivogató mosollyal, Szardella, oszté, ementáli, sütemény és más ezernyi jó, szem-szájának ingere.

Amott meg ruhák, elegánsak, finom szövetekből, sötét meg világos, kék, barna meg szürke színekben. Csak pár lépés innen és ragyogó lakkeipök, elegáns barna fűzősek és sikkes félcipők kíváncznak barát-ságos intéssel felém. Ruganyos sarkak könnyű járás kélét ígérnek. És ugy megy ez tovább, van itt a korzón minden ami a boldogság, ami tartalmat adna anynyi szenvedő ember esziggéd életének...

...A végén hazamegyek butorizott szobámba, rágyujtok egy ócska, rossz zetára, vacsora nélkül fekszem le és becsukott szemmel továbbálmodom a kirakatok boldog mámorát. És azt álmodom, hogy minden az enyém, amit csak láttam és boldog vagyok és gazdag vagyok és automobilon járok és mást se teszek csak élvezem ezt a gyönyörű életemet...

Hesslein József

Harun al Rasid

Irta: BAEDEKER

Este szeretett együtt ülni a családjával, mintha nem is király, hanem az ország egyik jómódú, gondtalan polgára lett volna. Nem ismerte a népszokásokat s a polgári erkölcsöket s az alattvalóiról azt hitte, e jó emberek a dolguk elvégzése után mindannyian a családi élet intim melegénél sütkéreznek és távolról se sejtette, hogy ezeknek nagy része ilyenkor a koresmákat és kávéházakat látogatja s azoknak füstös levegőjében keres »üldülés«-t a nap izzadságos fáradalmaira. Ófelsége sajátmagáról kélt...

Az igaz, kevés embernek volt olyan kellemes otthona mint neki. »Otthon« alatt persze nem a fényűző lakása, az utikönyvekben két csillaggal beajánlott várapalota értendő, amely oly nagy volt, hogy még ő maga is eltévedt néha benne, hanem az a néhány meghitt szoba, a melyben a családi élete folyt.

Mintha mesét mondana az ember: szép feleségén kívül három gyönyörűségese leánya volt. Mesékben a királyoknak mindig három fiuk vagy három leányuk van — a szerencsés szám mesészműl meg egy pompás fiúcskát is kapott, a trónörökös. Persze, ez a fiatal ur volt a legkisebb. Ha ő jön világra elsőnek, aligta született volna a felséges párnak még három szépséges leánya, mert nehéz gazdasági viszonyok között az ember, ha még oly biztos hivatalban ül is, nem szaporítja könnyelműen a kenyérpusztítókat, de mivelhogy a fiatal hölgyek előbb méltóztattak születni, félre kellett tenni a gazdasági szempontokat s csak az állam jövőjére volt szabad gondolni. Így született meg a trón várományosa dupla anyui ágyúlovás durranása mellett mint amennyi a királykisasszonyok földi megjelenését üdvözölte.

A királyné az ő harminchat esztendeje ellenére alig látszott harmincnek, sőt bátran adhatta volna magát ki ennél is fiatalabbnak és pedig nemcsak azért, mert ily nagyuraknak, bármit állítanak is, nem mer ellentmondani senki, de azért sem, mert a nagyocska leányai meg a göthai almanach statisztikai adatai ugyis rácafoltak volna. Királynék ninesenek abban a helyzetben, hogy egyetlen napot is eltághassanak az életükből. — a történelem számon tartja minden órájukat s ebben a vonatkozásban akármelyik boltkisasszonynak jobb dolga van, mert annyi esztendőt tagadhat el az ifjúságából, amennyit elhisznek neki. Am azt a királynét, aki ebben a történetben fordul elő, ez a körülmény nem bántotta. Aki az urát igazán szereti, kevesebbet törődik a földi hívságokkal s ő nagyon szerette az urát, biztosra vette annak a viszontszerelmét, s tudta, hogy az imádó és imádott férj szemében ő most is épp úgy 18 esztendő, mint 18 év előtt volt, amikor államrezónból a felesége lett... A királyoknak azok voltak a legboldogabb órái, a melyeket vele s a gyermekeivel töltött. Mondta is néhány aulikus udvari ember, aki királyabb volt a királynénál és pápább a pápánál, hogy ebben a tekintetben a Felső nem eléggé s nem egészen »királyi.«

És valóban, — a gondolkozása polgáribb volt mint nem egy alattvalójáé, akit az ő kegye emelt a burzsoák rendjéből a nemesek magasabb kasztjába s aki aztán nem tudott hová lenni a gögtől s olyan fennem hordta az orrát, mintha azzal akarná megigazítani a toronyórát.

Akár csak az u. n. művelt középosztály valamely érdemes tagja — mert a műveltség nem zárja ki, mint sokan hiszik, az idealizmust — a királyi tetőtől-talpig derék fiú volt, aki az erényt szerette, az igazságot kereste s arra vágyott, hogy népét, ha már az a sors érte, hogy uralkodnia kelljen fölötte, boldoggá is tegye. A

történelemben elég járatos volt, mert nemcsak azokat a történelmi munkákat olvasta, amelyeket *ad usum delphini* az események célzatos beállításával és hamis következtetésekkel a levonásá-lyan egyenesen az ő számára szerkesztettek, hanem olyanokat is, amelyekre az újságok (s néha éppen az ellenzékiek) vezércikkei hivatkoztak s így arra a meggyőződésre jutott, hogy a nemesek még csak igen kevés kollégája érthette el. S amint a környezetén, a miniszterein és egyéb tanácsosain végigtekintett, az az aggodalma támadt, hogy ez neki is aligta fog sikerülni. Ré kellett jönnie, hogy eszményének a megvalósításához nem elegendő az ő meleg vágya és becsületese szándéka, — híveinek a hasonló törekvése is szükséges hozzá. Kellene, hogy mindazok akik az államigazgatásban s az udvari életben körülötte vannak, támogassák őt ebben a demokratikus munkában.

Ezt pedig, kiismerte őket, hiába várta tőlük. A felelős, kevésbé felelős és abszolút felelőtlen tanácsadók még azt az óhaját is »különös«-nek tartották, hogy az alattvalóival közvetlenül érintkezzen s velük alakszerűségekhez kötött feszes kihallgatások keretén kívül szóba állhasson. Ha efféle kísérletre tett célzást, a személye körüli miniszter fejszóvala jegezte meg:

— Felsőged terve ellenkezik az alkotmány-nyal és beleütközik a miniszteri felelősség elvébe.

A miniszterelnök is csóvalta a fejét s aggodalmának ezekkel a szavakkal adott kifejezést: — Ily történelemellenes cselekedetet a magam részéről nem memek ajánlani.

A főudvarmester pedig nemcsak a fejét csóvalta s ekképpen tiltakozott:

— A királynak kerülni kell minden feltűnést. Ha a népe egyszerűbb gyermekeivel akart találkozni, a lelkükbe pillantani s velük közelebb-ről megismerkedni, az excellenciás urak összenéztek, megorzongtak, Szent Etikett asszony-ságra. Tradíció apóra s a többi udvaroknál bevett szokásokra hivatkozva azt tanácsolták:

— *Quia non movere*, Felsőged Ur. Ne méltóztassék hóglyatni, ami magától nem mozdul. Az uralkodóknak megvan az a nagy előnyük, hogy helyettük ezer szem néz és ugyanannyi szempár vigyáz rájuk. Mi mindnyájan a Felsőged szemre vagyunk. Saját felséges tekintetét ne legeltesse oly tárgyakon és személyeken, amelyek magas figyelmére különben se méltók. Mi Felsőged helyett éleget látunk és cselekszünk, és mindenért felelünk, ami a királyunk — tenni látszik.

Nem csoda, hogy a még fiatal király (az uralkodók negyvennyolc éves korukban még fiatalok), akit a hatalom, amelyet évtizedek óta gyakorolt s a hízgelés, amelyet ugyanannyi idő óta unt már, nem tudott embergyűlölvé tenni, elégedetlen volt — mint trófsan mondani szokta — a »pozíciójával« s különösen azzal, hogy távol tartották a néptől, amelyet szeretett s a melynek sorsát egy kissé maga is, személyesen, kívánta volna intézni. Egyre azon töprengett hát, mint lehetne ez állapoton változtatni s főleg olyan megoldást találni, amely lehetővé tenné, hogy az alattvalóival szemtől-szembe állhasson s azoknak vágyait, panaszait tőlük maguktól hallhassa. Uralkodók, akik a sorsukkal többé-kevésbé elégedetlenek, a csekély szűkület tekintve, aránylag nem is éppen ritkák... E történetnek hőse félig-meddig fogolyának érezte magát a nagy uraságában, fogolyának, akinek a szabadsága bizonyos területre, az embereknek egy szabadalmazott osztályára s a napnak egynéhány órájára van korlátozva. Egyre erősbödött volt a vágya menekülni e lelki börtönből a szel-

lem friss és szabad levegőjére s szomorúan állapította meg magában, hogy Ő, a hatalmas ember kegyelmet adhat a szabadságvesztésre ítélт bűnösöknek s feltárhajta előttük a királyi jószág varázslatával a zártházuk kapuját, de a saját börtöne ajtaját kinyitni nincs elég hatalma...

Visszaemlékezett boldog gyermekéveire. Ezek a királyfiaknak életében is derűsek. E korokban még nem érzik a nagy osztály- és rangkülönbséget, amely őket más, esetleg boldogabb halandóktól elválasztja. Még nem jutottak tudatára az egyedülségnek, amelyben élni kénytelenek s amelyre csak később, későn eszmélnék... Emlékezett az időkre, mikor neki se voltak gondolái s ő is oly nyugodtan játszhatna végig a napiait mint bármely szegény szülőnek a gyermeke s eszébe jutott, mily mohó-bohó gyönyörűséggel olvasta akkor az Ezeregyjéj színes-fantáziás meséit, — különösen azokat, amelyekben Harun al Rasid, a Bagdadban székelő khalifa árulába öltözve bolyong a fővárosa uccáin és saját szemé-füle útján tudja meg annak a lakosságától, hogy azt hol és miért szorítja a jól vagy rosszul szabott cipő. (Mert nem mindig a szűk cipő szorít a legfájdalmasabban.)...

Kikereste könyvtárából a régi meséskönyvet amely nem tud elavulni s újból elolvasta a mindig újként mulattató — mert mesés és minden lehetetlenségük mellett igaz és kortalan — történeteket. Elolvasásuk után még ellenállhatatlanabb vágya támadt megismerkedni a népével, a melyet közelről eddig csak bizonyos távolságról látott, — hiszen nemzeti- és népiünnepélyeken mindig katonák, rendőrök, zsoldárok, sőt detektívek (a miniszterekről nem is szólva) furakodtak közébe és az őt éljenző tömeg közé, mintha féltették volna attól... Mily jó volna bolyongani e jó emberek közt, inkognitóban érintkezni velük s megtudni fölük, mivel segíthetne a bajukon, ha panaszkodnak s meghallgatni a kívánásaikat, ha azok nem túlságosan szerénytelenek! Mily jó volna igazán jó királynak lenni! Olyannak, aki apja vagy testvére minden jóra való polgárnak.

...A vacsorához egy árnyalattal borosabb arccal ült le mint máskor s a királyné részvétellel kérdezte:

— Van valami bajod, fiam?

A királyi pár azon a bizalmas és becéző hangon szokott társalogni, mint más jóléző házaspár és fiamnak, meg édesemnek, meg szívemnek szólította egymást. Ebbe szerencsére nem avatkozhatott bele semmiféle szertartáskönyv.

— Semmi, édes szívem. — Csak elgondolkoztam valamin.

— Oh, gondod, tudom, van elég! — busult a felséges asszony.

— Azt megszoktam s mint a hivatalommal járó kötelességet szívesen viselem. Ha ma egy kissé komolyabbnak látsz, annak talán az az oka, hogy épp az imént — a referensek békén hagytak egy órácskát — mesét olvastam egy régi könyvből, amely a gyermekéveim emlékéit idézte fel előttem s egyuttal vágyat keltett bennem egy régi álomnak a megvalósítására. Tudod, mi csoda könyv volt ez? Az Ezeregyjéj Meséi.

A »három a kislány« tapsolt. (A kis trónörökös már rég aludt pici ágyában.)

— Igazán papa? — kiáltotta a legnagyobbik, már »eladós« lány, maholnap tizenhét esztendő. — Oh, az nagyszerű könyv! Én is jobban szeretem mint Lamartine költeményeit, amelyeket a tanár ur most olvastat velünk.

— Igazad van, kislányom, — mondotta a király. — Én is jobbnak s főleg mulatságosabbnak találok mint a francia poéta holdvilágos verseit.

A kisebb leányok (egy-egy évvel fiatalabbnak a »legöregebb«-nél) is így ítélték Lamartine költészetéről, mert viharosan helyeselték a néniük és papájuk kritikáját. A királyné pedig nevetve fordult az urához:

— Azt hiszem, te vagy az egyetlen király, aki ezeket a meséket férfikorában is olvassa. Ha szabad tudnom, mi összefüggésben van ez az olvasmány a hangulatoddal és a vágyaiddal?

— Megmondhatom. De hát tudtok-e hallgatni?

Négyen kiáltottak:

— Tudunk!

— Nos hát, én Harun al Rasid történetét olvastam, amint jár-ke a népe között és kiakarja venni az alattvalóiból, hogy azok minő véleményvel vannak róla, jó vagy rossz embernek tartják-e, s hogy mi a kívánni valójuk, — hátla segíthetne rajtuk. Nekem, tudod, mindig voltak némi romantikus hajlamaim, amelyeket sokáig elfojtott a rámehezető koronának súlya, ez a hajlam most föltámadt. Nagy kedvem volna utánozni ezt az eredeti embert. Szeretnék én is úgy vegyülni a népem közé, hogy az ne is sejtse, kivel van dolga.

A királykisasszonyok megint tapsoltak.

— Oh, milyen nagyszerű volna! — kiáltotta az egyik. — Apa bizonyára csupa diadort és halálra s arról győződne meg, hogy rendkívül nagyszerű. Hiszen ugy szereti mindenkit!

— Csacsí vagy, kislányom, — viszonzotta a király. — Az ember sohase tudhatja, ki szereti, ki nem, amíg próbára nem teszi őket.

A királyné nem tapsolt. Megértő asszony és együttérző élettárs volt, oly rokonlélek az úrával, hogy amit az elgondolt, az neki is mindig okosnak tűnt föl. De praktikusan gondolkozott (a nők rendszeren praktikusabbak a férjeiknél) s hamarosan észrevette az akadályokat is, amelyek a terv elé tornyosulnak. Nem ellenkezett s csak annyit jegyzett meg:

— A kaland körösztülvitele nehezebb mint gondolnád. Ma nem szokás álarcosan járni az utcákon mint régente Velencében s neked sokkal nehezebb észrevétlenül kiutálni a palotából, mint akármelyik inasodnak. A királyok egy lépést se tehetnek, hogy a szolgálk, a titkos rendőrség s a riporterek ne értesüljenek róla.

A királynak jól esett, hogy életének osztályosa elvben egyetértett vele s csak a nehézségeket említette, amelyek a kivitel útjában állnak. Az igaz, hogy ily nehézség sok van.

— Gondoljunk ki valamit, — mondotta, — a mi megkönnyíti a szándékomat. Annyira bele-szerettem e gondolatba, hogy úgy érzem, beteg leszek, ha meg nem valósíthatom.

— A házból csak kijuthatsz valahogy, — folytatta a felséges asszony, aki már egészen megbarátkozott az ura kalandos tervével, — de hát az arcképpel ugy tele van a város, hogy mindenütt, a legszélsőbb zuguccában is menten

rád ismernének.

— Szeretném, ha ez volna az egyetlen akadály, — jegyezte meg most már egészen jókedvűen a király. — Eszem ágában sincs, hogy a székes fővárosomban cirkáljak, ahol minden újságrikkane és perccsere ismer. Vidéken próbálnék szerencsét, valamely kisebb városban, ahol legfeljebb az ifjúkori arcképem lóg a fontosabb hivatalokban s az szerencsére vajmi keveset hasonlít a mostani fotográfiámhoz, annál kevésbé hozzám.

— Hó! — ijedt meg a fölséges asszony. — Ez még nehezebb! Ilyformán hosszabb időre, legalább 2–3 napra kellene elhagyni a rezidenciádat. Hogy képzéled ezt? Mit szólnának hozzá az esti lapok, ha nem tudnák értesíteni az olvasóikat, hogy hová lett az uralkodójuk?

— Azt, amit a reggeli lapok. Semmit. Ugy kell rendezni a szökésemet, hogy ne tudjon róla senki. Ezért nevezem szökésnek a »kimenő«-met. S mivelhogy látom, hogy a hölgyvilág helyesli a szándékomat, keresztül is viszem. Küldjétek az orvosért.

— Hát csakugyan betegnek érzed magad? — kérdezte aggodalommal a fölséges asszony.

A királykisasszonyok is megijedtek.

Ellenben Öfelsége nevetett s így szólt:

— Abból, hogy valaki orvost hívat, még nem következik okvetlenül, hogy beteg.

(Folytatása jövő vasárnap ugyanezen a helyen.)

Történelem apró történetekben

Jókai Mór

(1825—1904)

életéről s a megörökítésre méltó mondásából kitelene jókora kötet. Álljon itt ezekből két adat, amelyek kapcsolatosak Tánicsics Mihállyal (1799—1884), a nem nagyon tehetséges, de igen lelkes íróapostollal, akinek neve elválaszthatatlan az 1848-iki eseményektől, mert ő volt az, akit a »márciusi ifiak« az ujjongó nép örömriválgsága közben fogságából kimentettek s mint a szabadság győzelmi jelvényét diadalmenetben vitték a városon keresztül.

A szegény jó Tánicsicsnak bizony a buzgalma s a lelkesedő kedve nagyon túlszárnyalta a vékonyka talentumát s az ideák, amelyeket fölvetett, nem voltak mindig szerencsések. Egyszer például, kevéssel a kiszabadulása után, azzal a tervvel állott elő, hogy az új idők egyenlőségi szelleméhez híven ezentul a magyar ember — valamint egykor a francia forradalom után citoyen-nak — kend-nek szólítson mindenkit.

Jókai, aki akkor a *Március Tizenötödike* című lapot szerkesztette, ezt írta válaszul röviden Tánicsics reformtervére:

— Bolond kend, Tánicsics!

Az így ilyen elintézésnek nevetett az egész ország, — egy embert kivéve. Tánicsics bizony haragudott nagyon s attól fogva ő is nem egyszer kötött bele a nagy regényíróba. Persze nem nagy szerencsével, mert a ketjük közti évődésben, civakodásban mindig Jókai maradt a győztes.

De a Tánicsics nehezeltése se tartott örökké. Jókainak az volt a szokása, hogy ha megbántott valakit (s tudott róla), azt szívesen jóvátette.

Valami husz évvel később egy kevéssé tapintatos »köztársasági« cikkért száz pengőforint pénzbüntetésre ítélték, mely behajthatatlanság esetében egy havi fogsárra volt átváltoztatandó. Az öregnek (akkor már öreg volt) éppen — ahogy most mondjuk: pont — száz forintja hiányzott ehhez a rengeteg summához és kitiltása se volt rá, hogy a barátai a pénz összeadják. (A barátok tudvalevőleg szerteszaladnak, ha valaki bajba kerül.) Am Jókai, az »ellenfél«, nem ilyen barát volt. Küldött Tánicsicsnak kilenvenkilenc forintot a következő sorok kísértetében:

— Kedves öreg barátom! Itt küldök neked birságod törlesztésére 99 forintot, a századikat csak azért nem: küldöm, hogy azzal adósod maradhassak. Isten veled! Régi barátod: Jókai Mór. 10 III. 69.

Az »öreg« meg volt menve. Nem kellett esüestülnie. A hiányzó századik forintot kiguberálta ő maga, vagy (ha az elbeszélő gonoszokdó akarna lenni) »összcadták« a többi barátai.

Horoné de Balzac

(1797—1850)

A nagy regényírónak sohase volt pénze, s ha volt, nem sokáig volt nála maradása. Mégis megtörtént vele, hogy egyszer betörték hozzá, ami szinte megiszteltetés arra nézve, akitől nincs mit elrabolni. A betörő, aki így eltévészttette az adresszt, épp azzal vesződött, hogy feltörje Balzac íróasztalának a fiókját, amikor egyszerre csak harsogó kacagás hangzik át hozzá a szomszédos szobából. A Goriót Apó szerzője lehetőzött jö-zien.

A tolvaj egészen megmerevedett erre, mert valószínűleg első csata volt, hogy ily jókudval fogadták, jö-zienben lecsitotta a műszereit s abba hagyta a meg-

kezdett munkát, a híres író pedig így szólott hozzá: — Tudja, mit nevetek? Azt találok nevetségesnek, hogy maga, derék férfiú, éjjel és sötétben keres pénzt ott, ahol én nappal és teljes világítás mellett se találok.

Ezt az adomát természetesen mindazokról az írókról és művészekről szokták kolportálni, akik krónikus pénzzavarokkal küzdöttek. Az idősb Dumas-ról épp ugy mesélik mint a magyarok közül Lauka Gusztávról, Balázs Sándorról és Bernáthi Gáspárról. Legvalószínűbb mégis, hogy Balzac-kal történt, mert ő maga beszélt el az esetet a Girardinné asszony szalonjában, még akkor is nagyokat nevetve a pörlüjárt tolvaján.

S hozzátette:

— Hogy mégis ne menjen el egészen üres kézzel, adtam neki két szivart.

Alphonse Karr

(1808—1890)

a kitünő satirikus író, akinek nem egy könyvét magyarrá is lefordították, egyike volt a százada legszellemesebb férfiaknak. Tíz éven keresztül havonta kiadott egy *Les Guêpes* (A darazsak) című könyvsorozatot, amelyben kiméletlenül, de soha nem lankadó esprítvel ostorozta kora gyarlóságait, a divat túltengéseit s a politikuskok nagyképtűködését. Pompás anekdoták is maradtak fenn róla, amelyek a kiváló elmésségét bizonyítják. A legsikerültebbek egyike talán az, amely itt következik:

A jeles írónak a birtoka Normandiában egy olasz grófé mellett feküdt, akinek messze földön híres és gazdag könyvtára volt. Alphonse Karr-nak szüksége lett volna egyszer egy könyvre, amelyről tudta, hogy a szomszédja bibliotékájában megvan, s udvarias levélben megkérte őt, adja azt neki pár napra kölcsön. A felelet ugy szölt, hogy a nemes gróf elvöl nem ad ki a házból könyvet, de ha Karr ur olvashat akar valamit, szívesen látja a kastélyában, ahol rendelkezésére bocsátja az egész könyvtárát.

A híres író nem élt ezzel a föltalalmazással, de amikor bizonyos idő múlva grófi szomszédjának lecsalóknárra volt szüksége, s arra kérte, hogy kölcsönözön egy ilvet neki, Karr azt üzentte vissza:

— Elvöl nem adok ki a házból öntözőkannát, de ha a gróf urnak lecsaló kedve van, erre a célra egész nap rendelkezésére áll a kertem, ahol annyit öntözhetsz, amennyi jól esik neki.

Napoleon

(1769—1921)

azokkal a nőekkel szemben, akiket nem szeretett, nagyon is korzikai módon, lehet mondani brutálisan viselkedett. Udvariasság dolgában igazán nem volt francia. Ennek sok példáját jegyezték föl az adatgyűjtők. A sok közül itt következik egy.

Genlis grófné (1746—1830), korának ismert írónője, egy alkalommal »szakszerű« beszélgetést kezdett Napoleonnal annak politikájáról, háborúiról, stb. Napoleon hallgatta egy darabig a hölgy előadását, amelyet végül ezekkel a szavakkal szakított meg:

— Mondja, kedves grófné, avatkoztam én valaha az ön ügybe, s kérdeztem-e valaha öntől, hogy maga szoptatta-e a gyerekeit?

Legjobb hirdetési orgánom a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“

Ha ő volna az egyetlen nő egy lakatlan szigeten...

Hogy akkor azt a hirtelen szöke fiatalembert meg nem lincseltek, azon még ma is csodálkozom. Egy automata büffében történt. A hirtelen szöke fiatalember ép habozott, hogy málnaszörpöt, forrált bort vagy sört csapoltasson a poharába, amikor oda lépett hozzá egy rongyos ruhájú pergamenarcú gyerek és könyörgött némi adományért. A gyerek az élő tüdőbaj volt. Mégis jogában lett volna átmézni a szerencsétlen feje fölött és nem meghallani a nyomor szavát, amikor ő éppen sorakozik. Különleges gonoszság azonban hirtelen ott hagyni csapat-papot, málnaszörpöt és nem restnek lenni ahhoz, hogy kiszaladjon az uccára rendőrért. Jött a rendőrnek öre és lecsapott a koldus ifjura. Az emberek, akik tanúi voltak majd, hogy meg nem lincseltek a feljelentőt. És ha a rendőr az engedély nélküli koldulásra tetten ért fiúval együtt nem invitálja őt is a rendőrszobára nem tudom, hogy a felháborodott tömeg nem veri-e félholtra. Én is felelte fel voltam háborodva és szerettem volna a lábára taposni. Disznó! A szemébe kellene nézni ennek, egy tanulmányt lehetne írni róla, mint az emberi gonoszságról. Elhatároztam, hogy megvárom a rendőrszoba előtt és megismerkedem vele. Egy kis félóra múlva kipirulva kijött a rendőrségről Judás. Nyomban neki esem:

— Most boldog? Nem félt, hogy megpofozzák, mert egy ilyen szerencsétlent rendőrkézre juttat?

— Ha megpofoztak volna, akkor sem cselekedtem volna másképp — mondotta nyugodtan.

— Ember! Maga még büszke arra, amit tett?

— Büszke? Nem. De azt hiszem, hogy nekem van igazam. Bejött a gyerek a büffébe, más messziről leírta róla a tüdőbaj és az éhség. Mégis disznóság — gondoltam magamban — te most sört fogsz inni és ez a beteg fiú nem ilatik egy pohár tejet. Erre hozzám lépett, hogy adjak neki néhány garast: az apja elesett a háborúban, anyja beteg és még három testvére éheznek otthon. Ha adok neki néhány garast, vagy akár egy sillinget és mert ha nagyon megerőltetem magam, egy sillinget is adhattam volna neki, de ezzel e szegényen még nincs segítve. Itt gyors operációra van szükség! Ha egy rendőrt hívok, úgy lehet, hogy a bíróság elé fogják állítani, mert engedély nélkül koldult, de egyúttal felhívom a hatóságok figyelmét őt ember szörnyű nyomorára. Talán így segíteni fognak rajtuk, a betegek kórházba kerülnek...

— Bocssáson meg, ez már más. A látszat azonban őn ellen volt, még szerencséről beszélhet, hogy nem lincseltek meg.

Mosolygott apostoli mosolygással:

— Én azzal sem törődtem volna, én megyek a magam útján. Az emberek többsége megnyugtatja a lelkiismeretét, ha néhány garast oda hajt a szegényeknek. Én huszéves vagyok, ismerem az életet, én nekem más elveim vannak.

Barátom, mert most barátomnak nevezhetem, részletesen kifejtette elveit. És példával is szolgált arra vonatkozóan, hogy odavál esetekben az ember miképpen teljesítse kötelességét eseten embertársaival szemben.

— Nézze — mondotta — hónapokkal ezelőtt megismerkedtem egy fiatal leánnyal. Egész fiatal volt és már rossz utra tévedt. Sirt, hogy szülei kitagadták, nincs otthona és egészen biztos, hogy teljesen el fog zúllani. Nincs sem pénze, sem állása. Erre én adtam neki pénzt és mondtam neki: Böszike ne sirjon majd én szerzek neki valami elhelyezkedést. Elmentem különböző hivatalokba. Egyikből a másikba. Egyszer, kétszer, tízszer. Addig beszéltem, könyörgöttem, ordítottam amíg végre sikerült egy leányotthonban felvétetnem. Örömmel rohanok hozzá, hogy végre lesz otthona, tiszta ágya, ellátása és kimenekülhet a mocsárból. Egy hotel ajtajában esiptem meg, cigarettázott és egy fiatalemberrel diskurált. Nevettek és vihogtak, az arca ki volt pirosítva. »Azonnal jöjjön, szeretem felvételt egy leányotthonba» — mondtam neki. Mire ő azt válaszolta, hogy hagyjam őt hétkében a leányotthonnal. Ő azt fogja csinálni, amit akar és ne avatkozom az ő privát ügyeibe. Majdnem azt mondta, hogy mars a fenébe!

— Lásd, ilyen esalódások érhetik az embert — szóltam, miközben a randa gyanu nem hagyott nyugton, hogy ebben a történetben olyan momentum is szerepelhetett, amelyet az az elbeszélő nem érintett. Adván egy husz éves fiatalember, aki egy fiatal szép leányt a zülléstől meg akar menteni. Miután a legkönyvesebb kérdések tisztázásától sem szoktam visszaradni, nyomban az elevenére tapintottam:

— Vallja be fiatalember, magának is céljai voltak a kisasszonnyal.

Kiegyenesedett és ünnepélyesen kijelentette:

— Ha egyedül volnék vele egy lakatlan szigeten, ő volna az egyetlen nő, nekem akkor sem kellene!

Az ilyen nagy mondások és súlyos szavak engem mindig frappiroztak. Az ilyen mondatok örök életűek. Ezek a híres emberek mondásai, melyeket az utókor állandóan idéz és aplikál. »Ha egy lakatlan szigeten ő volna az egyetlen nő« ez majdnem úgy hangzik, mint amikor egy francia király azt mondta: »Az állam én

vagyok!« És ha a francia király ezt mondotta, bizonyára hitt is benne és bizonyára ragaszkodott is mondásához. Vajjon a jelen esetben nem hazug frázis, ami a fiatalember ajkát elhagyta. Vannak-e a világon ennyire büszkék emberek? Szeretném próbára tenni. Egy kies szép lakatlan szigetre kitenni őt és a szóban levő

Uj háboru elpusztitaná az emberiség nagyrészét Borzalmas hatású mérges gázok egész sora készül Európá laboratóriumában

A készülődés az emberiség kiirtására, azaz: a mérges gázok gyártása a jövőben »vegyi háboru« céljára egyre növekszik. Az Egyesült-Államokban vándorkiállítás rendeztek a vegyi háboru technikai felszerelésének fitkaiból, igen tanulságos kiállítást, amelyen pontos tabellákat mutattak be arról, melyik fajta mérges gázzal, hány óra alatt sikerül kiirtani egyetlen repülőgépet ezt vagy azt a világvárost, vagy országot. Azóta a német birodalmi gyűlésen Stresemann külügyminiszter beteriesztette az évekket ezelőtt a gázháboru megültására kötött washingtoni nemzetközi szerződés ratifikálására vonatkozó törvényjavaslatot. A német birodalmi gyűlés el is fogadta ezt a javaslatot, hogy bebizonyítsa Németország békeszándékait. Egyszóval Németország törvényileg elveti és megtiltja a mérges gázok alkalmazását hadi célokra. Ez igen embereséges állásfoglalás. De a törvény tárgyalásánál fölállott dr. Helene Stöcker képviselő és letett a német parlament asztalára egy-néhány mérges gázbombát, amelyek a legutóbbi hetekben készültek Németország éajta gyáraiban. Kiderült, hogy Stresemann ratifikálta ugyan az egyezményt, de

Németország annál inkább folytatja a mérges gázok gyártását.

A legveszélyesebb, a leggyorsabb ölő és a legkínosabb halált okozó mérges gázok: német találmányok. »Blaukreuz« és »Grünkreuz« (kékkereszt és zöldkereszt) a nevük ezeknek a mérgesgázoknak. És mindenki tudja, hogy a német vegyi ipar egész sor olyan mérges gázt talált fel és gyárt a jövőben háboru céljaira, amelyeknek még nincsen nevük és amelyeknek a gyártási titkát nem ismeri senki sem.

Különben pedig, hogy mit ér a gázháboru tilalmának törvénybe iktatása, arra meggyőző példát adott Franciaország, amely annakidején szintén hozzájárult az egyezményhez, de nem ratifikálta azt, hanem alkalmazta a mérges gázokat a rifkabilok elleni harcban.

Egész törzseket irtott ki Franciaország olyan gázokkal, amelyeknek használati tilalmához Washingtonban hozzájárult.

Nem ér tehát semmit sem a gázháboru ellen sem az egyezmény, sem a ratifikálás.

A gázháboruról, ha rákerül a sor, egyik állam sem hajlandó lemondani. Ma már mindegyik állam lázasan készülődik rá és halmozza a mérges és robbanó gázkészleteket. Dániában legalább nem titkolják, hogy az állam maga gyártja a mérges gázokat. Ott nem csak bevallják, hogy állami laboratórium van erre a célra, hanem a múlt héten bemutatták ezt a laboratóriumot a sajtó képviselőinek és a parlament tagjainak. A laboratórium élén Dánia egyik legnevesebb kémikusa, Nansen áll. Szeretreméltó mosolygással vezette végig a sajtó képviselőit a terméken, amelyekben apró szekrények állnak, különböző felíratú üvegekkel.

— Ebben az üvegen például — mondotta Nansen — tüsszentő gáz anyaga van.

Ez a gáz behatol a gázmaszk mögé is. Nincs ellene védekezés.

Egy milligramnak háromszázad része, azaz egy grammnak három milliommódrésze elegendő arra, hogy iszonyatos szorongást, leküzdhetetlen tüsszentést és kibíratatlan fejfájást idézzon elő. És ez még barátságos gáz, mert mindössze másfélórára tesz harcképtelenné, de nem öli meg az embert. Ellenben ebből a másik gázból itt — folytatta az igazgató —

a klorpikrinből elegendő két gramm, hogy másodpercek alatt menthetetlenül megölje az embert.

A foszgén gázból fél grammal kevesebb mennyiség elég, a mustár gázból másfél gram elég az ölésre.

A látogatás végén pedig büszkén csak ennyit mondott Nansen igazgató:

— Van összesen negyven kilogram mérges gázkészletünk olyan gázokból, amelyekből ez a negyven kilogram elegendő arra, hogy bármilyen nagy támadó hadsereget azonnal megsemmisítsen.

Tudjuk, hogy Dánia lakossága mincisen több három és fél milliónál. Hadserege mindössze 12.000 gázmaszkkal rendelkezik. Igazi védekezése a mérges gáz: 40 kilogram elég arra, hogy megvédje az országot és elég arra, hogy megsemmisítsen akár minden nagy had-

fiatal hőlyget. (Fogjuk a szaván a hirtelen szöke fiatalembert). A magam részéről nem merném vállalni a felelősséget a bekövetkezendő eseményekért. A lakatlan szigeten először is nincsenek tanuk. Tehát egyszerűen le lehet tagadni. Barátom azonban más vágású ember, bizonyos számú évek múltán, kérdőre vonatván, felvonultatná a nagyszámú gyermekesereget, bizonyára ezt a feleletet adná:

— Ellenálltam, ameddig lehetett. De ne felejtjük el: a lakatlan szigeten igaz, hogy ő volt az egyetlen nő és ő nem kellett volna nekem. De viszont én voltam az egyetlen férfi...

Eos

sereget. A repülőgépek előtt nincsen távolság és országhatár. A jövő háboruja a repülőgép, a motor és a tank háboruja lesz és a gázbombák háboruja. Ezek a gépek lehengerelik a hadsereget, a gázbombák pedig megsemmisítik, még pedig nemesak a katonákat, hanem a békés civil lakosságot is.

Gyermekek és öregasszonyok csakugy elpusztulnak majd, mint az eddigi háborukban a frontkatonák a pergőtűz alatt.

És itt téved a dán mérgesgáz-laboratórium igazgatója. Hiába gyártja Dánia a mérgezőgázokat, ez még nem védi meg más ország mérgezőgázátadása ellen. Az a kérdés, melyik országnak gyorsabbak a repülőgépei. Egyetlen repülőgép, amely rekordmotorral van felszerelve, teleszórhatja néhány óra alatt az egész ország városait gázbombákkal. Ezzel a háboru el van döntve.

Fejezzük be e borzalmas látások felsorolását a »Német orvoslók Folyóirata« legutóbbi számából vett azzal a jelentéssel, amit a »Vörös Kereszt Nemzetközi szakértőbizottsága a civil lakosság védelmére a gázháboru ellen« ugyancsak az elmúlt héten tett közlé. Ez a bizottság Bruxellesben ülészeit és jelentését most megküldte valamennyi ország kormányának. A jelentés lesújtó. Lényege az, hogy

a polgári lakosságot gázháboru ellen megvédeni egyáltalán nem lehet.

még pedig azért, mert a mérges gázok ellen nincs védekezés. Még csak gondolni sem lehet arra, hogy védekezni lehessen a civil lakosságnak a mérges gázok ellen — mondja a jelentés, — mert hiszen minden kormány a legnagyobb titokban ujjaitán, nagy hatóerejű mérges gázokat gyártat, amelyeket nem ismernek, amelyek salátságait előbb pontosan tanulmányozni kellene, hogy ki lehessen találni olyan anyagot, amely mint gázmaszk védelmet adhatna a támadás ellen. De még ez a megfontolás is csak illúzió — folytatja a jelentés — mert

egész sor olyan gáz van, amely mindentéle anyagon áthatol, ami ellen semmiféle gázmaszk nem véd meg.

Azonkívül minden egyes gázfajta ellen egészen különleges más és másféle gázmaszkok kellene. Tehát nemesak minden egyes embert el kellene látni egy-egy gázmaszkkal, ami pénzügyileg megoldhatatlan feladat, hanem ha ez meg is történék, semmit sem érne: mert minden egyes embernek annyiféle gázmaszkot kellene készletében tartania, ahányféle gáz van, már pedig ezeknek a száma leírhatatlan. De még ha ez is sikerülne, ha minden egyes ország minden egyes polgárát ellátná ezekkel a fejeként megszámlálhatatlan gázmaszkkal, akkor sem volna védelem, mert senki sem tudná, hogy a repülőgépről ledobott gázbomba milyen gázt tartalmaz, tehát milyen gázmaszkot kell ellene felvennie. Sok mérges gáz szagtalan és íztelen és másodpercek alatt hat, a leghalálosabbak pedig átmennek minden eddigi ismert anyagban. Azonkívül a mérges gázok keverve vannak, például két gázból, amelyek közül az egyik átmege a maszkon, a másik nem. De amelyek áthatol a maszkon, az elfojtja a lelekzetet, úgyhogy az ember letépi arcáról a gázmaszket. Abban a pillanatban hat már a másik gáz, amelyik a maszkon nem ment át és az ember borzalmas kínok között, másodpercek alatt meghal.

A legborzalmasabb azonban — írja a bizottság jelentésében — két legujabb találmány. Az egyik abból áll, hogy

a gázbombákat tempirozzák, azaz a repülőgép olyan bombákat dob le, amelyek úgy vannak beállítva, hogy csak órák múlva robbannak fel.

A gáztechnika elérte, hogy 36 óráig is késleltetni tudják a ledobott és beigazított bomba robbanását. A repülőgép már régen hazaérkezett és a megtámadott ország lakói azt hiszik, hogy tul vannak a veszedelemen és a bomba csak 24 vagy 36 óra múlva robban fel. Egyszerre megkezdődik az emberek és állatok kidöleése, tízezrek és tízezrek pusztulnak el és nincsen mentés. A másik szörnyűség, hogy most

fel találtak egy olyan fajta gázt, amely nemcsak azt az embert öli meg, akit közvetlenül ér, hanem ha a mérgezett embert beviszik egy

helyiségbe, akkor mindenki elpusztul, aki a helyiségben tartózkodik.

Sőt meghal mindenki a kórházban, ahova ilyen beteg-bevisznek. Az ilyen gázok ellen földalatti helyiségekben lehetne csak védekezni, amelyekben nagyobbak kellene lenni a légnyomásnak a normális külső légnyomáshoz. Ez a feszültség távol tudná tartani a gázt, de egyúttal igen magas levegő rétegekből kel-

lene tiszta levegőt bevezetni, amire viszont különleges építmények kellenek, amelyeket az ellenség nyomában észrevenne és elpusztítaná.

A bizottság jelentése a következő mondattal végződik:

— A vegyi háború a nem harcoló lakosságra katasztrófát jelent, mert a gázháború ellen teljesen ki van zárva minden védekezés.

Az aszkézistól a test kultuszáig

Dante Gabriel Rosetti

1848-ban, a forradalmak évében, néhány fiatal fiatal festő a nyilvánosság elé lépve hadat üzent az akadémiák és hivatalos testületek Európászerte egyeduralgó klasszicizmusának.

„Mi alultrottak kijelentjük, hogy az emberiség halhatatlanságának itt következő felsorolása hitünk és meggyőződésünk egész tartalmát visszatükrözi, semmiféle további halhatatlanság nincsen azon kívül, a melyet az alábbi nevek jelképeznek...”

Meglepően öntudatosak és ma már mosolyra készítenek ezek a szavak, amelyek azonban igen komoly mozgalom kezdetét jelentik. A praeraphaelita testvérszövetség (Preraphaelite Brotherhood) a kor festészetét ki akarta valamiképp segíteni az erőltetett természetimádás kátyujából és ezt a célt úgy vélte a legkönnyebben megközelíteni, ha a Rafael meg-előző quattrocento művészetét tartja szem előtt. Az eleinte három, majd hét tagból álló csoport nem a híres olasz művész irányával szállt szembe, hanem az az iskolával, amely Rafael hagyatéka és neve mögé húzódáva igyekezett a maga eszméit és tanításait népszerűsíteni.

A praeraphaelita testvérszövetségnek lelke és kétségtelenül legértékesebb tagja Dante Gabriel Rosetti volt, akinek százesztendőss születési fordulóját néhány hónappal ezelőtt ünnepeleék Angliában. Atyja, Gabriel Rosetti Nápolyból menekülni volt kénytelen, mert szabadelvű fellegója miatt a Bourbonok mint forradalmárt kiutasították. Ekkor Angliába költözött és a londoni King's College-en olasz irodalmat adott elő. A fiatal Rosetti örökölte atyjától a szabadság szenvedélyes szeretetét, anyjától pedig, aki Byron titkárnak nővére volt, a romantizmusra való hajlandóságot.

Dante Gabriel Rosettiben egész életén keresztül állandó harcot vívott egymással a költő és a festő. Hol az egyik, hol a másik kerekedett felül, pályájának legnagyobb részét azonban a festészetnek szentelte. Az utókor is elsősorban ebből a szempontból foglalkozik vele, bár valóban nyílt kérdés, hogy egyenlő érvényesülési lehetőségek esetén tehetségének melyik ága alkotott volna maradandóbb jelentőségű műveket. Hogy ez a kérdés tehetség mennyire egymásba olvad, azt a legjobban egyes versei mutatják, amelyek szinte írásba foglalt kép benyomását keltik.

Rosetti már kora gyermekkorában meglepő feltelességnek adja jelét. Ötéves korában olvasni és angolul ír és olvas, nyelvelés korában pedig megírja első olasznyelvű verseit. Művészeti tanulmányai folyamán kerül össze Millais és Hunt fiatal festőkkel, hármukból alakul azután az a triumvirátus, amelynek nevéhez a praeraphaelita mozgalom megindítása fűződik. Lapot is alapítanak, ennek azonban csak négy száma jelenik meg. Első együttes kiállításukat a közvélemény meglehetősen ölsmeréssel fogadja, amidőn azonban a második jelentkezésük alkalmával már merészebb fellegást juttatnak érvényre, a konzervatív testületek és beoliasúk következtében a saját élesen szembe forduló törekvésekkel. Részben a beves támadások folytán, részben pedig annak következtében, hogy a triumvirátus egyik tagját, Millais-t aleszerelési szándékkal az Akadémiába választották, a Brotherhood 1853-ban, alig öt évi fennállás után megszűnik.

Ez azonban távolról sem jelentette a mozgalom bukását. Kévs kivétel nélkül valamennyien fokozott mértékben kezdenek dolgozni, különösen Rosetti, aki igazán művészi fejlődését csak 1853 után kezdi meg. Képei, amelyek korábban a praeraphaelitizmus vallásos és misztikus felfogását tükrözték vissza, most az erotikum felé kezdenek hajlani. Egyik társa, Hunt szerint Rosetti néhány év alatt egész illozóját megváltoztatta: aszkézist, öskeresztény fellegású festőből, a test kultuszának apostolává válik. Hunt ennek okát is megtalálja Elisabeth Siddall szemfényében, ez az igen egyszerű családból származó, feltűnően szép nő eleinte mindnyájuk modelljeként szerepel, később csak Rosetti alkotja utána nőalakjait, végül pedig hét év elmúltával feleségül veszi. Hosszu időn keresztül Rosetti valamennyi képén Elisabeth alakjával találkozunk, ami bizonyos fokig jogosultá látszik tenni azt a vádat, hogy típusokat fest. Ha művészetének tárgyai nem is nagyon változatosak, a feldolgozás módja határozott fejlődést mutat, a színeknek és árnyalatoknak páratlanul gazdag, életlőt lüktető, gyakran erősen érzéki hatású, változatos sorával találkozunk nála.

A praeraphaelita iskolának még egy rendkívül érdekes hatása mutatkozik: William Morris nyomán a kézműipar felé fordulnak és ezen a téren is vissza akarják állítani a művészet uralmát. Il' öleg a mes-

terek egyéniségének érvényesülését. Morris Londonban műhelyt alapít, amelyben ő maga tölti be a raj-

Örök menyasszony

Írta: Berényi János

Nem tudhattam, hogy Amál édesanyját, hol és mikor fojtották meg, csak azt, hogy őt már kétszer rántották el onnan, ahol a halál, félbeszakítva üres ásitózását, figyelni kezd a szája felé ödögő életre. Első ízben valami szelidszínű, befűl haragos porokkal kísérletezett, másodsor a kuttal a csonttorku februári reggelek valamelyikén, de onnan is kibúzták. Nem rőtelt a dolgot, nem borzongott bele a vad-hideg víz emléke s annak sem örült, hogy kimentették és most közömbösen mesélhet az ő három titkos életéről. Három élete volt Amálnak, nem több, de ezeket mind egyszerre, egymásra halmozva élte, mint ahogy a falánk elvasók turják előre izgalmaikat egyszerre több regényben is.

— Az első életet — magyarázta komolyan és sugva — magokkal hozzák az emberek. Apjuk, anyjuk véreben kapják kezükben, hétszer is lepecsételve mint a fontos levelet. Legjobb, ha ezt az életet egyszerűen elvesztjük valahol, még mielőtt az idő föltörné a pecsétet. Nálam lássa — épen az volt a baj, hogy ezt is meg kellett őriznem mostanáig. A második élet csupa könnyű és édes gyerekesség, mint valami csöpp, fényes edényke, vagy játékos tükör. Egy kicsi figurát látok benne mindig: halgát, énekel, ugrándozik, nevet és önmagának puskog csintalan meséket. Ez az apró figura én magam vagyok, még az első élet fölragyogása előtt időből. Szerettem elnézni, táncoltatni, néha nagyon megsajnálni, kéjegek, amikor szomorúan néz és majdnem sírok most már, ha alszik vagy nevet. Az órák a másik élet koszlán ülnek és csupa titkos, régen átélt földvilágokat lopnak vissza az időből, mind olyanok mint a vér, most képzelje el, hogy ennek a szegény buri kis gyermeknek papír, ceruza nélkül meg kell magyarázta életét a rejtvényeket, felénekel belőlük. Ugye hogy elbuktatják az embert ezen a vízgán, ha még azt sem tudja kellő értelemmel megtanulni, hogy mire való rajta a ruha, minék a két láb, miért áll egyszerre a mellé és miért nézik alólól fölfelé az emberek?

— De most már ezt is tudja? — kérdeztem tőle és kedvem lett volna itt megfoglalni néhány megfogható piros szőrt az izgalmas százcélú előző fejtegetéssel. Mert másként nem tudtam látni, hogy ennek a gyermeknek húsú gyümölcsfőlen a szerelmi viselkedés magvait és minden ide bimbózó furcsaság egyszerű tudását csak közönséges szavakba bujtatva őrizné a csönd.

— Hát igen, most már mindent tudok. Mindjárt a vizsga után megmutatom, mint a jóeszű lusta diák. Csupa új dolog volt, de lészenem, engem mégsem érdekel.

Nem pínült el, nagyon egyszerűen mondta. El is hallgattam, mintha erről volna szó s én nem tudnék hamarjában elég szép szavakat találni.

— A harmadik életem — folytatta ő higgadtan — egészen más. Csodálom, hogy ráérett ki mindjárt a második alatt és hogy élekezhetik vele. Ez a vad élet, lárma a csöndben, szurony a szelidség alvó mellén, az ordít, a holddal jön harag, a kéz másnap kiszivott vörös-kék helyekkel van tele és csak az a különös, hogy az ember a saját apró fogainak nyomát látja reggel a karján. Pedig az éjszaka méteres fogakkal mar és a hold bárdál, ha arra kerül a sor, egész szinesomókat vágnak át. Néha még rosszabb ez az élet: majdnem légtűz, elszintelenedik benne minden, elfagy benne a hang. Az érzések után fölszórtuk nyitni szemünket és kijavítjuk az elhibázott pillanatokat, de itt ez lehetetlen, mert nem látunk, nem hallunk semmit.

— Nézze — válaszoltam neki, mert szerettem volna a sok élethől legalább egyet leakasztani. — ez mind semmi. Sőt kevesebb: egész természetű; nem éri meg a hegyes szót, hogy az ember rátűzze, hiszen...

Közbevágott.

— Mért olyan olyan természetes? Azért gondolja, mert itt beszél velem, ahova akárki jöhet és nem rácsom keresztül mondom, kék lámpaernyős szobából, ahol esetleg falhoz kötözve üres órámban kigondolhatom az életeimet?

Tiltakozni akartam, kérni, de arcára kellett néznem. Arca fehér volt, a mélységig lehár, szája tulpiros, szemé tulnyugodt. A nap rózsaszínű enyőt esi-

zöld, a cizelőc, az üvegfestő, az illusztrátor és a könyvkötő szerepét, tehát igen egyszerű munkák kerülnek ki keze alól. (Legismertebbek könyvnyomtató üzemének, a Kelmscott Pressnek termékei. Ezek nagyrészt a saját, vagy barátai munkái, amelyeket Morris saját maga nyomtatott.) Társaságot is alapítanak, amely be akarja bizonyítani, hogy szép és jó kiállítás sokkal inkább az izlés, mint a pénz kérdése.

»A művészet épp oly kevéssé lehet egyes kiválasztott egyének privilégiuma, mint akár a tudás, vagy a szabadság. A szépség épp úgy megnyilvánulhat az egyszerű konyhában, mint a fényes palotában.« Ezek a megállapítások érdekes fényt vetnek a praeraphaelita mozgalom társadalmi vonatkozásaira, mert ez az irány a l'art pour l'art időnkénti erős hangoztatása és az egészen végigvonuló arisztokratikus színezés mellett is határozott szociális gondolatot foglal magában.

(k. l.)

nált a házakra a tulajdon szétpermetező véréből és egyszerre arra gondoltam, hogy jöhem már a hold, ezt az arcot úgy volna jó látni, talán melegebbnek érezném akkor az én egy életemet is. Igaz, hogy arca akkor se lehetne halványabb, legföljebb a szem sötétebb, üresebb és a helyes kis orrocska écsőbb. De iuresa, új volna az érzés, hogy az eleven hajlásu ort felé a hold, mint valami távoli nagy ezüstleány kinyújtja sugaras hideg szívókjáját. Talán hinném, hogy lázalmos mesében vagyok és menthető volna merev izgatottságom, esetleg azt is elhitetném magammal, hogy különös szép szobrot tudnék most faragni, ha véletlenül szobrász vagyok. A nap azonban még nagytorku volt, ezer nyelvű és ezer fenyegetésű, vakmerően bizakodott, hogy ma nem is fog lezuhanni.

Annál tovább akart magyarázkodni, de én már elcsuszítottam ezen a tejuton, meguntatót is a folytonos elmélet. Ruhája ráncsaiból ismerős földi virágok szaga ébredezett. Közönségesebb kérdéssel fordultam hozzá.

— Ki az, aki olyan gyakran meglátogatja mostanában és itt szokott sétálni magával?

— Mintha ő kapott volna engem valami bujkáló turpisságon. Elmosolyodott. Nem nagyon, csak úgy, hogy a halványsága nem értett vele.

— Jó ismerősöm. Neki mindent el szoktam mondani. Biztat vele, hogy meggyógyít, más életet hoz, csak hallgassak rá. Halkan beszél, de szemé néha nagyon lármásan zug, talpam alá csúszik vele és szinte fönevel. Talán jó volna, ha egyszer összekötözne és csupa erőszakkal tuldebná mindenem.

— Szereti? — valltam kissé idegesen és valami cseszt, féltérszü gyötrelmet éreztem.

— Mit érez iránta? Szereti ugye?

Vállat vont.

— Érdokes, ő is gyakran kérdezi ezt. Nehéz azt szeretni, aki mellettünk van. Aztán időm sincs rá, folyton csak magamra kell figyelnem. De hiszek neki és egyszer azértis megpróbálok mindent, amit tanácsol: Hátha csak gyáva voltam eddig.

Lanyitá mély iszonyodással gondoltam erre az emberre. Bántam az egész találkozás, a céltalan belestelődést a szürkülőthe egy épen ilyen zsákmánynak kinálkozó képpel az álom karvalyárnyéka alatt. De megint eszembe jutott, hogy ez a szintelen arc kétszer már horogra csalta a halált.

— Mért akart maga meghalni?

— Magam se tudom pontosan — felelte unatkozva — először talán az eljegyzés miatt. Érdekesnek ígérkezett az, hogy menyasszony leszek, beleegyeztem. A továbbiakról talán nem vártam sokat, de az első megadás a mások akaratának mintha fövillanyozott volna. Mondhatom: nagyon hamar következett a családás. Sohse unatkoztam úgy, mint épen az eljegyzésem. A második aztán egy évvel ez előtt történt. Az orvos mondta, hogy nem szabad sokat olvasni, gondolkodni: járjak társaságha, táncoljak minél többet. Hát én táncoltam, eleintén jó is volt. De nem kellett.

Nagyon nyugodt volt. Nézett a laza gerincű hegyek felé. És akkor a szürkeségből mintha előnyújtózott volna a negyedik élet, az egyetlen. Nagy szájjal jött a hegyekből és éhesen, hogy elnyeljen minden kisebb életet. Tenyere olyan mint valami hinta, fölkapja vele a szívet és a leglázasabb órából egy pillanat alatt ellendíti a megdermedésbe, forró ágyból márványkockákra lök, esilághól kuba, véres fogadkozásból kéjes esküszegésbe és a rohanás elé egy csavarintással odavarázsolja az elmaradt vidéket. Arasznyi távolságok a végtelenségnek susogtak szerelmes lírát és a rajongós izalmi viharokról sorra megéreztem még irigységemben is, hogy a lesöpört felér uten az egy perces véres utálkozás szirtjéba fognak botlani mind és jaj nekik, ha drága csecehecsékét is visznek tarsolyukban a messze évek számára. Közben beesteledett, a hold is ott terpedt az ég alján, akár egy nagy megfagyott és vörös puskalövés. A sápadt, bizsergő arcot nézte, de egy sugárral se bántotta, a szem sáncán se tágitott, az ajkra nem kent feketeibb vonalat és a ruha könnyű szinét se szippantotta föl. Száján az égitestek közös szomorúságával buborékolat a suttegas, félve, vizgázva, ruhán, mintha szeretőjével beszélne.

írta:

Tamás
Strán

Régi rossz szokások

Családi kör a kávéházban. A rőmfi ütököt most ért véget, a felek fegyverszínemet kettőztek és Apuka a kisháról mesél, aki már önállósítottá magát és a saját lábán akar járni.

— Képzéljétek — mondja büszkéségtől ragyogó arccal — képzéljétek ezt a bikficut, amint az asztal körül topog! Tegnap is, kimászott a böleséből és mire Mari, az a malé eseléd észrevette, már a szék lábát fogva tántorgott a szoba közepén!

— Örület! — lel-szendeznek a többi apák — micsoda sikerült gyerek!
— Minthá csak magamat látnám! — így az apa.
— Az anyá egy darabig hallgat, aztán kipakkoija, amí a lelkén fekszik. Szé-

les gesztussal rivall rá férjére:

— Mintha csak magadat látnád! Igen! Én is eleget gyönyörködöm ebben a látványban! Reggel amikor részegen botorkálsz haza és a székbe kapaszkodva tántorogsz a saját tengelyed körül! Pont úgy, mint a fiacska!

A társaság har-sányan nevet.
— Jó pófa, igazán pompás egy asszony — jelenti ki valaki — de szeren-esére nem az én feleségem...

Egy ur aztán pár-huzamot vont a gyerekkor és a férfikor analóg esetei között. Igazán, az ember ugyszólyán semmit se változik. Például...

— Például én szenvedélyesen glikkeréztem... már mint kölyök elemista hódoltam emek a némes sportnak. Falim mi más szórakozása lehet a szegény

kiskorunk? Vere-bet löni eszli pus-kával, kiszedni a madárfészkeket és glikkerézni. Az iskolát vajmi gyákr-an elhícceltük... és elmeréngt szép emlékei fölött Önagysága nyomban lecsapott rá:

— E tekintetben ma sem változtál. A golyók iránti szenvedélyedet a kávéházi billiárd asztal mellett tőmbeod ki. Kérem — fordult a társaság tagjai felé — úgy kell erőszakkal kicipelni a billiárd szobá-ból! Karkataommal! Könyörgök neki: «Oszkár hagyd abba! Mire ő: «Csak még egy turt kési pófám! Na jó, engedélyezem a turt, leülöl abba a fekete vágni való füstbe és vá-rok. Eltelik egy tur, két tur, három tur. «Az istenért Osz-

kár, hisz azóta... De ő közhevág: «Kicsi lelkeim,

most akarsz elüldözni, győzelem előtt? Amikor ilyen mesés karambolra van kilátás? És olyan szemrehatónyóan néz, hogy elszorul a szívem...

— Én — meséli egy szivaros ur — náthás kölyök koromban mindig nagy fantasztá voltam, mindig ábrándoztam, légváratok szőttem és kártyaváratok építettem. Órákig el tudtam játszadózni egy pakli kártya mellett... valóságos Babel tornyát építettem, ha romba-dólt újra kezdtem. Aztán, hogy felesé-jázdóztam a ke-peredtem, sokat rités mellett kis-paj-tásaimmal. Valami különös vonzódás volt ez...

Mire önagysága közbévágott: — Maga se jobb az én uramnál! Eleget panaszkodott a feleséggel! Egész nap a kaszinóban veri a blatot! Tényleg, most már himni kezdtem, hogy az ilyesmi a tudat alatt gyökerezik...

— Igen — jelenti ki nagy komolyan egy másik ur — szegény nem tehet róla, öröklött szenvedély, ami már korán megmu-tatkozik. Mint ahogy vannak gyere-kek akik pelynes állu korukban vonzód-nak a hegedű, vagy a gépek iránt. Ez már a vérben van az embernek.

— Juj, hallani se szeretek a kártyáról — futotta el a mérég önagyságát, akinek kezében még ott rezgett a Jolly — az uramat ez tette tőnkre. Meg az az átkozott faspékuláció. Amennyi nekünk ott eluszott!! Keserű sóhaj tört fel kebléből.

— Én — nyilat-kozta ásitva egy szürke ruhás ur — hét megyében is-mert híres alvó ba-ha voltam. Sohase bögtém, mint a többi eszememő. Jó anyu-kám mesélte, hogy ha egyszer álomba merítem, hét ágyut süitőgethettek a filem mellett. Nem ébredtem fel. Mí-ndig rám hivatkoztak a konkurrens mamák, ha a eszememőjük rendetlenkedett: «Látod milyen jó fiu az Ele-mér? Meg se múlkan!»

A társaságban történetesen jelen volt egy Álmos ur hivatali főnöke is. Csendes rezignációval a hangjában jegyezte meg:

— Uram, ha há-rom évvel előbb is-merem ezt az ön jó szokását, ma nem dolgozok az én iro-dásban! Most már értem, mért találom mindig a főkönyvre borulya, amint ke-gyetenül horkol.

Mért nem megy ön Csipkerózsikának? Akkor akár száz évig is szunyókálhatna!

Miután kimulatták magukat, a nők vették át a szót:

— Hat éves lehettem — csicseregte önagysága — amikor egy napon rájöttem a pirosítóra. Ez egy üveg tek...

A férfiak unatkoztak.
— Jöttök a Kék Madárba? — kérdezte a tántorgó férfi és fizetett.

A többiek is szedték a sátorfájukat.
Ki jön billiárdozni? — érdeklődött a glikkeres gyerek.

— Én a kártyaszobába vonulok vissza — mon-dotta a légváros ur.

Mindenki felkelt az asztaltól, elbucsuztak egy-mástól és kifelé indultak. Az egyik molett asszony hirtelen felsikoltott:

— Jesszasz, hol az uram?
Visszasietett a kávéházba. A híres minta csese-mő, aki sohase bögtött, ott fekiótt az asztalra borulya és az igazak álmát aludta...

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ-RA
bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

Tibor György:

Megy az uton...

Meggörnyedt háttal, vérező lábbal
meghajtott fejvel, szomorú testtel
kell menned az Uton,
végig kell menned...

ha verejtékezel, nem tudsz pihenni
hogya chezel, nem lesz nálad senki
aki emi adjon
a lábada szurnak fekete szögekkel
fekete játék, szomorú szívvel
fekete szögekkel.

nógatnak előre, zokogó véresen
viharzó esőkos mezőre,
s szemedből le hullik egy könnyesepp kristály
keserű királya rózsás szerelemnek
ez marad utána.

tejed ha emeled korbácsapásra
rátekintenek a szádra,
sirásod átcsuklik kínos kacagásba,
hisz Te vagy királya esőkos szerelemnek!!

Az idő kifulladászt, Remeg a futásod.
Fáradt keresésen torpan meg a lábod,
Gondolod, elhullasztt?

Tovább, csak tovább fáradó tagokkal.
Áradt illatokkal terhes a levegő,
testedet vonzolatod fekete keresztrel
s mindennek fekete kerete: szerelem.

Meggörnyedt háttal, kisebzett lábbal,
vérező szívvel, fáradt kacagással
járód az Utat...

Az új névtörvény életbe lépett

Hivatalosan a családnév irandó elsőnek s azután a keresztnév; tehát nem Gábor Nagy, hanem Nagy Gábor, nem Péter Kis, hanem Kis Péter

Ügyvédek, kereskedők, iparosok részére

az új névtörvény rendelkezései-nek megfelelő nyomtatványokat olcsón, gyorsan s izléses kiállítá-sban készít és szállít

Minerva-nyomda r.-t., Subotica

Palesztina

a lehetőség hazája

Chaim Weizmann, a „zsidók fejedelmé”
a szentföldi telepítésekről

Chaim Weizmann Herzl Tivadarának, a magyar származású bécsi újságíró cionizmusalapító örökét vette át. Herzl Tivadar alapította meg az első cionista egyesületet, amelynek tagja volt több nagyírű professzor, író, zenész és politikus mellett Nordau Miksa, a kiváló író is. Herzl Tivadar, mint ismeretes, azért küzdött, hogy visszaszerezze a zsidóság számára Palesztinát. Ez kezdetben nehezen ment, mert hiszen a török szultán csak annyit engedett meg, hogy a zsidók számára nagyobb telepítéseket eszközöljenek Palesztinában.

Erről a cionista mozgalomról nyilatkozott Chaim Weizmann Amszterdamban, ahol a »zsidók fejedelmé» megüleitő ünnepélyességgel fogadták.

— Anglia — mondotta — huszonöt évre vette át a mandátumot Palesztina fölött, azután *önálló zsidó állammá alakul át a bibliai ország*. Anglia támogatja mozgalmunkat és segít az országot felépíteni. Palesztinát otthonnak kell neveznünk, mert ott hont találunk benne az üldözött és honukat vesztett zsidók mind, ott hont találunk azok, akiknek számára tarthatatlan műsult a tartózkodás és ott hont találunk mindazok, akik dolgozni akarnak és tudnak. Nem áltatjuk magunkat azzal, hogy a kis államban milliók és milliók telepedhetnek le, de egyelőre elég az is, ha több ezer zsidó család talál Palesztinában munkát, megélhetést és ott hont. Főként kelet-európai zsidó családok telepednek le Palesztinában, mert hiszen ezekben az országokban érzik legjobban a zsidók fajuk minden szenvedését. A nyugati és főleg amerikai zsidóság anyagilag és erkölcsileg támogat bennünket.

— Nem tagadom, vannak még gáncoskodók, akik szeretnék a cionizmus kudarcát bizonyítani. És lehet, hogy nem minden fenékig tejfel Palesztinában. Ne felejtsük el azonban, hogy alig tíz éve, hogy a kétezer évig parlagon heverő országban munka folyik. De a chalucokban (az uttorók héber neve) megvan a lelkesedés és csupa szorgalmas és lelkes ember indult utnak, hogy a nagy eszmét valóra váltsa. A munka lassan, de biztosan halad előre. *A ma még kopár mezőkön két-három év múlva virágzó szántóföldek kezdenek. Lakatlan puszták virágzó telepítvényekké alakulnak át.*

— Két nagyobb alapot létesítettünk. A Keren Kajem (Főalap) és a Keren Hajeszod (Újjáépítőalap). Az előbbi kizárólag mezőgazdasági célokat szolgál: földeket veszünk régi tulajdonosoktól és szegényebb zsidó paraszt családokat földhöz juttatunk. A második alapból pedig a városépítkezést, a kulturális költségeket, stb. fedezzük. Az alapokat közadakozásból tartjuk fenn, ezt azonban nem alamizsnának, hanem zsidó-adónak tekintjük, amelyhez köteles minden zsidó hozzájárulni. A legtöbbet természetesen Amerika zsidósága adja, de jelentős is az, amit Németországból, Dél-Afrikából és Romániából kapunk. Számos gazdag zsidó pedig Palesztinában telepszik le és ott gyárakat, házakat épít, mert *Palesztina most a lehetőségek hazája*. A kultúra szintén tért hódít az »Új-szentföldben». A héber sajtó egyre erősödik, európai színvonalu napilapok, folyóiratok jelennek meg. *A héber nyelv újjáéledt anynyi ezer év után*. Ennek többek közt az is az előnye, hogy az iskolákban és a közéletben ápolja a vallásosságát. Azok, akik azt hozzák fel a cionizmussal szemben, hogy figyelmen kívül hagyja a vallást, itt is rossz érvet emelnek a cionizmus ellen, mert hiszen a héber nyelvvel való folytonos érintkezés vallásiszteletet eredményez. A héber irodalom is szép eredményeket mutathat máris fel. Számos költőnk, írónk eredeti héber nyelven írják műveiket. Hogy csak egy párat is említsek, Chaim Nachum, Blalik műveit a világ majdnem valamennyi országában ismerik. Itt van Saul Csernichovszky, a lírai költő, vagy Avigdor Hameiri, aki Budapestről származik és mint műfordító is jelentős. A klasszikus és modern magyar írókat, költőket fordítja le héber nyelvre. Jeruzsálemben nemrégiben épült fel a héber egyetem. Haifa és Jordan között, továbbá a Földközi-tenger partján Jaffa és Jeruzsálemben között elterülő kolóniák mind zsidók tulajdonában vannak. Tel-Aviv, amely a tenger mellett terül el, igazi héber város, szisztematikusan kiépült, rendezett hely, ahol minden azt bizonyítja, hogy mindent el lehet érni, amit a kitartás és emberi szívósság elérhet, amire a történelmi mult predestinál.

SZABÓ JÁNOS:

Dal

Csak azért szeretnék nagyvárosban lakni,
Hogy az én Drágámnak pompát tudjak adni...
Nagyvárosba lakni, napestig táradni...
Az én galambomat selyembe jártni,
Bársonyba jártni...

Csak azért szeretnék őserdőbe lakni,
Hogy az én Drágámnak békét tudjak adni...
Madárflútyos erdőn békén megpihenni,
Az én galambomnak védő párja lenni,
Övő párja lenni...

Színésztípusok

A régi becskeréki színészet néhány aikija gyakran tér vissza az emlékezetembe és elhozzák ilyenkor a könnyed, mosolygós, tavaszokat, meg a verőfényes öszöket, amik azóta kimentek a divatból. A város, valóban, lázban égett, a borostás álluak sűrűbben borotválkoztak, a törvényszék udvarán, (ahol a színház van) feltűnő sokat forgolódtak az ügyvéd urak, jó magam pedig lelkesen hirdettem írásban és szóban, hogy ilyen pompásan szervezett társulat még nem működött városunkban.

I. A TAKARÉKOS DEÁK PÉTER.

A multak ködéből egy furcsa emberke körvonalai bontakoznak ki. Olyan apró és vékony, amilyen valamikor, a kezdés éveiben, Ferenczy Frici se volt. Már pedig azzal épp ugy eljátszották a komikus szerepeket, mint amennyire bevált a gyermekdarabokban.

Azonban emberünk mindig loholt, az arcán gondredők hűledeztek s nagyobbakat tudott sóhajtani szegény jó Nádasz Jósokánál is. (Ámbár Nádasz sóhajtásaiban lendület, mügond, valóságos skála volt. Nem csoda, sokat üldözte a sors. Vízbe fult a szép nagy fia, aztán Szubotícán is kigyulladt direktorsága alatt a színház, Kaposvárott is.)

Akkor mondta Sebestyén Géza, akinek semmi se szent:

— Mégis csak előkelő ur ez a Jóska! Hazamegy a próbáról, megeléged, megissza a borocsokáját, aztán lányadtól a diványon és rágyujt egy színházra.)

A mi apró figuránk is tudott sóhajtani s tördelte kétségbeesetten a kezét.

Deák Péternek hívták. A kerülete meglehetősen sok városból állott, örökös vándorlás volt az életük. Becskerek, Lugos, Vrsac, Belacrkva, Noviszad, Szombor, Kikinda tartoztak különféle variációkban a körzetébe, a szerint, amint a városok meg tudtak egyezni. Egy szezon 6—8 hétig tartott, az ütött-kopott díszleteket aztán vitték tovább, hogy még jobban rongálódjanak.

Lényegtelen kis szubvención kívül a hérlet volt a legnagyobb alap, amire számítani lehetett. Ezért a kettőtör balalós reszketést állottak ki, mert az volt a titokban terjesztett hír, hogy a szubvención az igazgató föltétlenül meg tudja takarítani. Néha még a hérlet egy részét is félre teszi.

A szezon előtt néhány héttel megjelent a hatalmas testi terjedelmű Leövey József (a Leó apja) s tisztelgette tete a családoknál, a notabilitásoknál. Ő kivülé más nem is értett a hérletgyűjtéshez, ugvannyira, hogy a kerület igazgatói változtattak, de Leöveyt leltári tárgyként mindegyik megszerezte magának. Jubileumokat is rendeztek neki, még pedig több ízben és változó miködési évszámok felütnetésével. Amint az jobban passzolt a város stílusához.

Ismertem én is színészt, aki ugyanabban az évben ünnepelte Becskereken a harmincötödik, Vrsacon pedig a harmincadik színészi fordulóját.

Leövey bácsi megjelenése jelentette az édes lázat, az elővendő gyönyörűségeket az állandó szürkeségek és unalmak színhelyén. Az aranyfüszár körülfogta, vascorákkal bőven megvendégelte. A stréberje pezsgőt is rendelt, erről tudtuk meg hogy a primadonnának akar udvarolni. Mert megtudja ám azt még a bevonulás előtt a primadonna is.

— Ez már gavallér! — csetint a nyelvével a művész, aki minden időben rendkívül éles elmével volt megáldva és ilyen apró adatokból szinezte ki a szezon várható eseményeit söt szenzációit.

A művész, korának legformásabb teremtmése, ma néhány száz dinárnyi nyugdíjból él s kócosan, megföhéredve, egy deszkabödében gonozza tizenkét kutyáját.

— Juhászoktva lennék magáért! — mondogatták neki akkoriban sürtien.

Lehet, hogy az Isten meghallgatta a szívük vágyát s az ő ellátásukért éheznek most P. N.

Mikor ősszel megérkezett a társulat, Deák Péter husz-husz centiméteres, vastag bajuszi viselt mellég éró koromfekete szakállal. Ezt csak az első előadás napján szedette le. A szörnyen takarékos, söt garasoskodó, emberre ráfogták, hogy ezt is spórolásból teszi. Először is megtakarítja a borbélyt, (akinek amugy sem fizetett, lévén az járulnoka a színháznak), azonfelül szörzetét felhasználják parákának, kelléknek. Rendkívül gyorsan termelte a szakállat.

Szívöböl nevetni senki se látta. Állandó köd borongott a homlokán, föfoglalkozása is inkább az volt, hogy feltette a feleségét, Vlád Gizellát. Ő volt a primadonna, ragyogó hangu, csodás megjelenésű szép asszony, aki a néhány év előtt Szegeden öngyilkossá lett Deák Flóra naivának. Szegény lány semmit sem örökölt az anyjától, egészen az apjára ütött. Vlád Gizella román leány volt, rajongott érte mindenki, egyesült benne a szépség a művészettel. De mulatásban volt a legszeretreméltóbb művész.

Szegény Deák Pétert majd megölte a féltékenységg. El is vált tőle később az asszony. Péter alig akart beleegyezni ebbe a szörnyűségbe, skandalumokat rendezett, végül is azt kötötte ki.

— Azért eljár sz hozzád vendégszeretelné. Nem csak ha rossz a szezon és attrakció kell, hanem amugy is,

Igy is történt. Vlád Gizella közben a Magyar Színház primadonnája lett, Deák Péter pedig vele huzatta szárazra szezonjának roskadozó csolnakját.

A különbség mindössze annyi volt, hogy míg azelőtt a művész öltözöjének airta mindig nyitva volt, — óh, jaj, bohém könnyelműséggel még öltözökös közben is, — addig most szigoruan bezárta.

— Gizike, kopogott Péter az airtón, valami fontosat szeretnék mondani.

— Mingyárt kijövök.

— De sürgős!

— Neked lehet, nekem nem.

Ott nézte az előadást a nézőtérrel Deák Péter is. Sokáig nem bírta, kirohant valamerre és öklével szigoruan verdeste a fejét. Szegény feje!

2. A SZEZON-HÓS.

A hősszerelmest időnkint ma is látom, amint megörnyedten, kopottan, a legnagyobb szegénységben, megjelenik a kávéházban, csak ül, nem fogyaszt semmit, de a könnyekig hálás, ha valaki megvendégeli egy csésze kávéval.

Zengő, mély, orgánuma volt valamikor, a szerepeibe pedig annyira beleélte magát, hogy egy olasz drámában egyszer komolyan fojtogatni kezdte a hősnőt.

E. Aranka ezen aztán annyira felbőszült, hogy felvonás után lécdarabbal térítette észre partnerét.

— De Aranka, a művészi hevüket...

— Én is hevülök most. Nesze.

A következő felvonásban a férfi megtört alakot ábrázol. Nagyszeruen csinálta, még a feje is be volt kötözve.

Annak idején az esti korzónak kedves állomása volt a Grünbaum-féle kereskedés. Itt szórta ötleteit a rendkívül elmés Grünbaum Arnold, sok külföldi vicclap munkatársa, itt szeretett stációzni hősünk is.

— Ah, — mondta öntelten — önök idegenül élnek ebben a városban, az igazi sikereket csak mi aratjuk le. De hát ez természetes is. Önök itt maradnak, míg mi tovább megyünk és magunkkal visszük a gáláns kalandok titkát.

Hallgattuk nyugodtan-nyugtalanul volt aki mosolygott rajta.

— Sok kalandja van a művész urnak? — kérdezte Arnold.

— Mi az, hogy sok? Rengeteg.

— És a minőség?

— Előrendű.

— Azért vannak megközelíthetetlen nők is — folytatta Grünbaum. — Teszem azt, nézze csak...

Egy nő haladt arra, jól öltözött külsejű, ismert valaki, akit a kezdő ifjuság, sokszor a hámból kirugni akaró hajlam is, hálával emlegetett mindig.

— Ott megy egy hölgy — folytatta Grünbaum. — Ha maga olyan ellenállhatatlan...

A művész odatekint és szörnyen izgatott lesz.

— Uram, becsületszavukat, hogy köztünk marad, amit mondok. Kezet rá, kezét.

Megszorongatja a tenyerüket, aztán tovább izgul.

— A hölgy barátnóm. Becsületszavamra! Esküszöm.

— Mióta? — kérdi Grünbaum?

— Egy hete.

— Na azért — fejezte be halálos komolysággal Grünbaum — mert én már huszonöt év előtt szakítottam vele.

Torontáll.

Tamás István:

Paripa, ha megöregszik

Délután öt óra van, mindenki ernyövel jár a nők hőcipőben,
míg a szöke paripa az esőben dzik,
főltötte mázsás felhők, melyek minden percben a nyakába szakadhatnak,
tizenhat éves,
nyolc évvel fiatalabb ndlam és mégis milyen reménytelenül életunt,
tizenhat éves,
—
a szüzek ilyenkor vágnak neki a szerelemnek,
de ő a fényrekládot nézi
és nem kíváncsi a titkokra,
csak bámúlia közönyösen, akár a többi csudákat,
a napot, holdat és a csillagok koszoruját,
néha blazírtan odanyerit a didergő verebeknek,
cinikus megjegyzést tesz az időjárásra,
és a sorsra általában,
aztán pihen állásba helyezkedik,
hajszányira robognak el mellette az autók,
tükkök, hajhók és csikorgó kerekék tépik az idegeit,
de bánja is ő a felfordult világot!
Népszöveget, háborút és hogy jó a külkereskedelmi [mérlegünk,
végre abrakolhat!
...és fülig temetkezik a zabostarisznyába,
akár aranyaiba a bankár,
váltóiba az uszorás,
vagy a homokba a strucc.

Egytől — százig

Elbeszélés

Irta: Terescsényi György

A tettes megállott a sarki hirdetőoszlop előtt, amelyről suta rajzok, érthetetlen ábrák és betűk kínáltak az iparcikket, meg a szórakozást. Az egyik plakátról lángvörös betűk lobogtak. Alul egy nőalak rajza, finom bokák, mosolygó szép lárvare. Csak a plakátok rikoltó ábrázolásai merevítik meg ily életlenre az emberi képmást.

Hűvös volt a hajnal. Éppen, hogy éledtek az utcák, lágy, kékes köd fátyola lengett a palotaormokon, letakarta és elsímitotta a szögletes vonalakat, a lehunyt ablakok sorát, az égre kapaszkodó kémények kariatáit, a járdaszélen gubbaszkodó autókat és a munkára igyekvő járkelőket.

A tettes sokáig nézte a rajzot, amelyen a szétbomló haj elszakadt kigyói a tánc lendületének heveséget mutatták, megbámulta a szétívelő két kart, a keblek gyöngéd halmait, melyek olyannak tűntek a rajzról, mintha selyemgyolccsal drágamivű alabástromkelyhekét takarták volna le.

— Bea... — suttozta és összerázkódott. Aztán körülnézett és mintha rémületben tenné, a házfal alá surrant. A közeli tejívőből meglepetve néztek utána a reggeliző sofförnek.

Elhagyott két uccasarkot és egyszerre megint hátratorpant.

Ekszerűzet előtt állott és a kirakatban a ferde siku tükör eléje villantotta saját alakját.

— Jaj... — hebegte elhaló hangon.

A tükörben gyűrött ruháját, dult arcát, elítélt száját pillantotta meg és megint összehorzdta. Ha forgalom lett volna az uccán, körülállták és megszólították volna. Ösztönszerűleg riadt szét maga körül és míg a rángatózást igyekezett lebírní tagjaiban, zsebkendő vett elő, hogy letörölje balántékáról a verítéket. A kendő fehér redőin skarlátpiros foltok voltak. Vér...

Elállt a lélegzete. Remegő ujjai a feltápt szederjes szájj nyílásába akarták begyűrni az áruló kendőt. Mozdulatlanul állt sokáig és várta, hogy leszakadjon a világotól menyholoztat, ledőljenek a házfalak, meghasadjon a föld és mindent alátessen...

— Vér...

Öblös hang szólt ki a zürzavarból:

— Hideg vizet... Föl kell szivni lassan... Az elállítja.

Nem tudott válaszolni, nyöszörgött. Az öblös hang folytatta:

— Na jöjjön. Innen a csapról... semmi az, orvívzés, sok a vére és leadja a fölösleget. Na, hajljön le...

Mint az álomjáró engedelmességet. Az alkalni doktor munkásforma ember volt. Kiesattanó piros orcáján hajuszászló, hóna alatt elemózsiás batyu. Munkába induló napszamos lehetett.

— Markával merítsen — bízta — most szívia fel lassan, tartsa hátra a fejét. Már el is állott, ugy-c mondtam, ez használ.

— Használ... — mondta utána a tettes és míg élvezte a víz hideg csepjeit, ügyetlenül tapogatott a kendővel az orra alatt.

— Na, Isten áldja — billentette meg a kalapot amaz és tovább ment. A tettes villámgyorsan zsebrögyűrte a kendőt, besurrant a melléküccába.

Szűk sikátor... A tejesboltok és szatócsüzletek kinyitottak már. Elkerülte őket és átvágott egy komor középsület irányába, amelynek nagy lezárt tölgyfakapuja, mint összeharapott óriási száj meredt rá. Mintha hívna és csalogatna és csak a pillanatra vár, a néhány lépésre míg odaér... akkor fölpatannak a ropant kapuszárnyak, hogy elnyeljék.

Nem mert közeledni. Tekintetét a főbejárat homlokára tévedt és leolvasta a fölírását:

KERÜLETI BÖRTÖN.

Oldalt kis barna faköppönyeg mélyén valami csilant. Kékposztós egyenruha látszott. Az ör, aki hátradölvé a pihenő padkáján s strázsák boldog hajnali álmat élvezte. Gyárkürt bögött fel a közelben, nyomban rá harangszó felelt a másik irányból. A két különzen-gésű hang riadtan sikoltozott össze a fejében. Ugyan-ekkor hullámos selymeket is látott, egy ágy nehéz függönyein, amint háromszögű rést hagynak, sejtlemes fekete nyílást, vánkósk, takarók, csipkék árnyékait.

— Össze kellett volna huzni a függönyt — rohanta meg a gondolat és szívében újra felóriásodott a félelem.

— Ha visszamennék összehuzni... Most még nem késő... A házmester kinyitott már, de a lakók még alszanak...

Tovább vánszorgott... A gyár szirénája régen elhallgatott már, csak a megrémült szív kongatta mel-lében a láthatatlan harangot... Visszanézett az uccá-ba és látta, hogy a faköppönyegből kilép az ör, karját szétveti, nyújtózkodik. De ő nem nyújtózkodásnak látta ezt a mozdulatot.

— Állj! Gyilkos! Elébe! — mintha ezt ordította volna utána és csodálatos, az uccában hirtelen lármá riadt, kocsirobogás, patkók csattogása...

— Tíz kilót az emeletre! A szívet vágjátok ki... A vére vigyázzatok... Ha nem elég, le kell szurni még egyet... Kettéhasítva...

Kocsik robogtak el mellette és ő összeroskadva reszketett a fal fövében...

— Vér... Leszurni... Kettéhasítva — kavargtak agyában a szavak.

— Ezek már tudják... dadogta — de miért ro-bogtak el?...

Csak hogy a mézárások eltűntek már az uccafordulóban, nyomukban újabb rémségek következtek. Lassan élénkülő városnegyed felé vitte a sikátor. A piac-téren lerakodtak már a zöldeszes szekerek és a sarki villanyóra pontosan hatot mutatott. Rikkancsok futot-tak végig az uton és mint a tű szurt füleibe a kiáltás.

— Ujság! Ujság!

Egy kövér kofa hátamegett belesett az egyik új-ságba. Betűt, címet, akombákot táncoltat előtte. A lármán keresztül hallotta, amint a kofa méltatlankodik:

— Lopnak, csalnak... disznóság... Ilyenekkel vannak teli a lapok...

— Hja, Mária néni, manapság...

— Rablók, gyilkosok...

Elővakodott az üres ládák felé, amelyek nagy ha-lomba voltak fölhányva a mázsaház mögött. Azon a helyen nem járt senki. Lerogyott az egyik oszlop mel-lé és rendezgetni próbálta megbomló öntudatát.

— Képtelenség... Még nem tudhatják. Ezek a la-pok még nem... Majd a délel...

Most viszkét kíváncsiság fogta el. Látni, olvasni akarta a fölfeledést, a következtetéseket, a nyomozás megindulását. Ugyanekkor egy másik, még erősebb vágy ejtette hatalmába.

— Látnom kell a házat... a rendőrséget, a szo-bát...

— Oh, igen — simitotta hátra az összecsapzott hajfürtöket — ez így van... A gyilkos visszatér... Hol is olvastam?... valami orosz regényben vissza kell térnie...

— Nézd csak nézd!... Hé uram!... Vagy alszik — kiáltottak rá egész közelről. Öreg anyóka volt, ne-héz zsákkal birkózott, hogy a hátra lendítse a terhet. — Segítsen, kérem szépen.

Gépiesen odaugrott, megemelte a zsákot és míg oldalt lenézett, világosan látta, mint lüktet az öregasz-szony sovány nyakán a kidagadó ütőér...

— Milyen érdekes — figyelte az eret és hirtelen élettani tételek, törvények és számok jutottak eszébe.

— Hat liter közepesen... Ugyan mennyi vére le-het ennek? Semmiestre sincs sok... hat liter talán.. Az utolsó szavakat hangosan mondta ki, a vén-asszony rábámult.

— Tévedni tetszik. Véralmát hoztunk, de nem li-terrel megy ez kérem...

— Hat liter véralma...

— Furesának tetszik lenni, mázsával mérük az al-mát, de tényleg nem adott ki hatot... Most mérjük, jó ha öt lesz. Ugy bizony, véralma...

— Vér... motyogta és odébb ballagott.

Valami raktárszerű helyiségből kellemes gyümölcs-illat áramlott ki az uccára. Benn emberek nyüzsgöttek. — Itt mérük, itt osztják — szét eszmélt a tényekre. Be sem pillantott és elhaladva a parasztkocsik előtt másik uccába fordult be.

A kirakatokba akasztott hentesárkokra, az ajtók elő gördített heringshordók fanyar illatára és a friss sü-temény sajátos lenyírág-szagára összefutott szájá-ban a nyál.

— Éhes vagyok — mondta magában, de mindjárt hozzá is tette:

— Fölösleges most már...

Lassu léptekkel tovább ballagott. A zaj, a kocsi-robogás, a napfény — ekkorra a nap is felsütött — lassan szelidebb gondolatokat tergettek eléje. Ezek a gondolatok, mintha a járda köveire lettek volna elhul-latva és neki szép csendesen át kellett lépdelnie raj-tuk. Némelyikre ráhagott, másokat kikerült... Így tá-madtak a gondolatok... Éhes vagyok... A rendőr ugy áll a sarkon, mint tegnap ilyenkor... Mintha mi sem történt volna...

Egy hatalmas gránit szegélykövön ez a gondolat gubbaszkodott:

Még sem történt semmi!

Megállott és óvatos mozdulással ég felé emelte ar-cát. Könnyű rózsaszínű fellegek usztak fönn, de nem lehetett tudni sokan jönnek-e, elmaradnak-e, mert csak az uccarés sávját boltozta be az ég és a szél, kereszt-ben fujta át a felleget.

— Milyen érdekes, hogy nem térítettem ki utjuk-ból... És a nap is melegít a verebék...

Kis tér következett. Virágzó hársfák illatoztak a pázsitok szélein, a lombok között verébhad... Ahol ál-lott, a sarki festékesbolt ajtajában, cinóberszínű bá-dogbödön tetején egy cirnos macska leste a verebe-ket. A fák alatt padok, a legközelebbin két férfi ült, az egyik újságpapírból falatozott...

— Leüljek? — révült maga elé, de mire elhatá-rozta a dolgot, már oda is ért és félénken leereszke-dett az ülőke szélére.

Hirtelen túlköelés riadt fel, automobil suhant a jár-da mellett. A sofförnek fehér, lapos sapkája volt, zész-ló lengett a vereskeresztel.

— Mentők... — szólt meg mellette a falatozó fiatal és a másik, az öreg rábólintott:

— Hullik a nép...

— Mint a légy...

— Azám...

— Némely része időelött...

— Sok az öngyilkos...

— Gyilkos is akad...

Összerázkódott. Válláiba huzta fejét, nem mert szembenézni velük. Óvatosan a pad karfájához dőlt és lehunytá szemét. Érezte, hogy esontjaiban lassan elszongul a kimerültség... Később valami kellemes bágyadság járta át, a zürzavar is oszladozott és föl-derengett a józan mérlegelés, mint ahogyan kimerítő nagy munka után latolgatni és bírálni kezd az elme. A nap langyosodó sugarai melenceni kezdtek a tes-tét.

— Mi is történt, lássuk csak? — idézte emlékeze-tébe az elmúlt órák eseményeit, — délután öt óra volt, amikor fölmentem hozzá... Öt óra föltétlenül volt már, de háromnegyed bizonyosan.

Előre igyekvő emlékezetét valami láthatatlan erő nyomban visszakényszerítette. Áthághatatlan fal zárta le az öntudat multbanéző tekintetét, sehogysem tudott előbbre jutni és elhelyett apró, mind erőse-ben feltűlő esetlegességek akadályozták kikapasz-kodó gondolatait. Minduntalan fölémlett valami hit-vány semmiség, egy elkurjantott hang, autótülköelés, fűtyszó, amire figyelnie kellett... Az uccalárma a szívég hatott, mintha minden jelenség egyes egve-dül az ő számára született volna meg. Eközben a nap-sugár behatolt porusain és csiklandozta arcának bo-rostásodni kezdő bőrét.

— Hagyd most azt a dolgot, most már mindegy — simogatta a meleg — most már nem fontos az egész... Pihenj... Ugy-e milyen jó így, kinyitóz-kodva a fényfényben és számolni: Egy... Kettő... Három... Négy...

— Na számolj hát tovább... Tizenkettő... Ti-zenöt... Ez jó... Csak ez a jó... Nem szabad gon-dolkodni... Mélyen és szabadon kell lélegzeni... Így... Kényelmesen elhelyezkedni, hogy a deszka ne törje a hátgerincet... A könyököt sem... Most jó... Csak gondolkodni nem... Huszonkilenc... Har-minc...

— Ha a kilencvenkilencez érek, akkor történni fog valami, — feszegette zárait a lebörtönzött gon-dolat — borzasztó... Harminché... tehát lassabban, egész lassan tovább... Negyvenegy...

— De miért éppen a kilencvenkilencet? Oh... Semmi esetre sem előbb... Ez föltétlenül bizonyos, de még messze van... Negyvennyolc...

— Megállni! Itt a Negyvennyolcnál... Ujjel! Milyen egyszerű ez! Ez a módszer minden problémát megold... Itt lesz a vég és tovább semmi... Jaj...

Hirtelen előrehajolt és egész testében reszketve két tenyerébe ejtve arcát, lebámult cipői közé a földre.

— Nem lehet kibírni... Irtózatos... Negyvenkil-lenc, Ötven... Ötvenegy... Irgalmas Isten...

A nyögésre figyelmes lett a másik két padon ülő. Az öregebbik megérintette a vállát.

— Mi baja? Beteg?

Eszelösen összerázkódott és rámeredt az emberre — Ötvenhárom! ordított rá teljes erővel. — Nem érti? Ember! Ötvenegy! Segítség! Segítség!

Felugrott a padról és nekiszaladt a nyílt uccának. A sarkon visszanézett és látta, hogy a két ember földre dermedt lábakkal áll a pad előtt, utána néz és az egyik furesán nyujtogatja karjait. Szögletesen nyult ki a kar, mint ahogyan a madárijesztők póz-nája mutat az üres messzeségbe, pedig semmi sem látszik arra, de a kar konokul és kitartóan figyel-meztet...

Befurta magát a sűrűn hullámzó tömegbe, amely itt az ócsó rövidáruboltok, sajt és tojásüzletek sor-fala között ellepte az uccát. Settenkedve ontra, mene-kült előre. Darab idő múlva a folyó partra ért. Éppen a kőkorláthoz, melyen áthajolva lelátott a szürkén hőmpolygó vízre. A tulpart lankás hegyein kék párák füstölögtek, távolabb a hidak... Ziháló tudóval sugta maga elé:

— Kilegven.

— Most itt... pihenni kell — gondolta — ugyis mindegy már... Mindegy, ha óramulva mondom is ki a következőt, ha napok múlva... Évek, évtizedek múlva is mindegy... A kilencvenkilenc közeledik...

— A kilencvenkilenc közeledik! — ordított fel bel-sejében a kin. — Akármít csinálás, nem térhetsz ki előle, nem futhatsz el, nem menekülhetsz... Utólr!

— És ha megbőlném magamat?

Ebben a pillanatban élesen tudta, mit fog csele-kedni ezután. Szája fanyarul félrehúzódott és bele-mosolygott a vízbe. Most határozottan megérezte, mit jelent ez a megfoghatatlan valami: Hogy a csele-kedetek nem változnak a dolgok folyásán.

Az ember él és mozog, sodródik és vergődik a dolgok között. Teremt és gyilkol... De nem tud meg-változtatni semmit... Nem képes arra sem, hogy visszalépjen megtett lépéseit, hogy elozzlassa elshaj-tott sóhajtsait. A cselekedeteket nem lehet meg nem történné tenni...

— Mi az, hogy meg nem történté?
— Hiszen nem is történt itt semmi... Nem látrám, nem hallani semmi rendkívülit. A víz folyik, a propeller kedvesen himbálódik a part felé. Alul az elevátor kénye bodor karikákat fut az égre. Barna munkások iszonyu zsákokkal bibelődnek és a teherhaló mögött leng a csónak... Egészen kicsinyke barna csónak... Ember ül benne, pipázik és keresztudra kötött négyzetes hálót eresztget a vízbe. Leereszt, vár egy darabig, aztán kiemeli megint...

— Nincs hal a hálóban... Kilencvenegy.
— De akkor miért halászik? Van-e egyáltalán reménye arra, hogy fog? Nem bírom nézni, nem lehet nézni a türelmes halászokat...

— Kilencvenkettő... Rettenetes...
Megint nekiindult és így suttogott magában:
— Régen, gyermekkoromban láttam a halakat, amint a víz fölületén uszkáltak... Neki is volt egy bala... Beának... Kis halacska platinából... Mindig a nyakában hordta aranyláncot... Én vettem neki... Láttam az éjjel...

— Kilencvenhárom...
Most emésztő vágy fogta el, hogy újra lássa. Félt, hogy nem jut idő erre a látogatásra. A hideg testet akarta látni és a nyakon a platina aranyhalat, amint a hajszálvékony láncocska végén alácsuszik a keblek két halott halma közé. Nagyon jól ismeri ő azt a kecses kis jószágot, azt a platina halat. Sokszor gyönyörködött benne önfelédten, amikor a női karjai között tartotta és balkezelével átövezve a karcsu derekat, a jobbal a mellén babrált az ékszerrel játszadozva.

— Látni akarom, látni akarom! — nyögött fel keservesen és ugyanekkor ravasz számításokon kísérelte átossággal tudta is már, mint fogja végrehajtani tervét.

— A ház már nyitva van... besurranok, mint a háméskodók. Nyugodt hideg közönnnyel... igen, ez lesz a legjobb, a nyugodt és hideg közönnny.

— Pókai vagyok. Hallottam...
— Nem lehet, a szobákat lezárta a hatóság, — tart majd vissza a rendőr.

— Kérem, csak a kíváncsiság... Itt lakom a szomszédban...

— Nem lehet...
— Hiszen ismertem... És ha látnám, felvilágosításokkal is szolgálhatnék. A nyomozás számára... nyugodt és hideg közönnnyel... De ezt már nem kell hangosan, csak cnyit:

— A nyomozás számára! Erre beenged. Feltétlenül beenged. Miért ne engedne be? Felvesszük a jegyzőkönyvet is: »Tegnap délelőtt láttam a kisasszonyt egy testes fiatalemberrel 11 és 12 óra között a Királynő uton. Izgatottan beszélgettek, a hölgy arca lángvörös volt.« Lángvörös! Ez jó lesz! Nagyon jó! Vagy akárhogyan, majd diktálja a helyzet... Látnom kell... Megőrülök.

Mig ezeket gondogatta, mindöbön gyorsította lépteit. Nekiutközött a járókelőknek, átvágott a forgalmas utkereszteződéseken. Utána kiabáltak, szidták, nem törődött vele.

— Mindjárt, mindjárt — hebegett és befordult az ismerős sarkon.

A ház előtt tömeg, a járdaparton autók, a kapuban rendőr. Előre furakodott, de elállták az útját.

— Nem szabad!
— Én itt lakom, kérem — kiáltotta, mire beengedték.

Nyugodtan ért fel a második emeletig. A nagy sárga ajtó előtt megint rendőr fogadta.

— Tilos... Hatósági vizsgálat...

— Igen, igen — vetette oda hanyagul — én is a hatóságtól vagyok. Békéti fogalmazó...

A rendőr vállat vont és ajtót nyitott:
— Akkor tessék...

Az előszoba homályos és üres volt. Három ajtó nyitott befelé. Nyugodtan lenyomta a szalonbejáró kilincsét. Üres volt ez is, de a hálószobából hangok szűrődtek ki... Megindult a hálószoba felé... Léptei zaját elnyelték a puha szőnyegek... Az ajtó félig nyitva, besurran a nyíláson.

Öten voltak a szobában, három egyenruhás, egy kopasz szemüveges, alighanem az orvos és egy fiatal borzashaju, aki állva firkált papírlapokra ceruzával.

— Meggyilkolta... — Hallatszott az utolsó szó és ebben pillanathan az egyik egyenruhás hirtelen észrevette...

— Ön?

Jéghideg nyugalom áradt szét tagjain és észrevette, hogy a rendőrtisztnek két lilás anyajegye van az arcán. Az egyik a balszem felett, a másik az áll közepén. Felkacagott...

— Nem én...

— Szabadna tehát kérdeznem?...
— Ja, igen... — nyult a zsebében a ceruzáért és a levelet is kihuzta. Ugyanazt a névtelen levelet, amelyre tegnap este idejött és folyékonyan hivatászerű unalommal mondotta:

— A Déli Hírlap tudósítója... Értésültünk a szomorú esetről... Szegény, szegény művész...

Nem törődtek tovább vele... Ő kényelmesen elhelyezkedett egy bőr fotólyban, firkálgatott a levelel-horítékra, még bele-bele is szólt a társalgásba...

— Komplikált az eset — vakarta meg állán az anyajegyet a tiszt, — az értékei megvannak... szerelemfélést lehet... ki kell hallgatnom a szobalányt...

— Az, az... szerelemfélést, — mondta ő nyugodtan. — Képzeliék csak el uraim. Ilyen gyönyörű szépség... én jól ismertem... Szeretői voltak... Ott kell kereskedni.

— Valami tanárt vagy mérnököt emlegetett a házmesternő... Pacolai, nézz utána, hogy még ma kihallgathassuk... Több dolog itt nincs, mehetünk.

— Ne még! — pattant fel a kerevetről.

— Nos?
— Látni szeretném...
— Minek?

— A lap számára... Tetszik tudni, környezetrajz is szükséges...

— Tessék — vont vállat a tiszt, mire ő odalépve az alkovhoz, szétrántotta a függönyöket.

— Gyorsan, gyorsan — sürgették és a rendőrtiszt utasításokat adott ki a szoba lepecsételéséről, a holttest elszállításáról és a tanuk heidézéséről.

Két karjával a függönyszárnyakba kapaszkodva hajtotta az ágy fölé. Szívét mámoros vad öröm járta át és görcsösen erőlködött, hogy visszatartsa az eszeveszett örülette hajló ordítást:

— Barmok! Én öltem meg! Mert megcsalt, mert halálosan szerettem...

— Gyerünk, szerkesztő ur, — hallatszott az ajtóhól, de még maradt annyi ideje, hogy odalépve a kerevethoz, letépje a vékony láncot azzal a halacska-ékszerrel.

— Megyek már...
Baj nélkül ért ki az uccára. A kapuban kezet szorított vele a három rendőrtiszt:

— Szabó... Horváth... Pacolai...

Összehunyorgott velük, mert megértette, hogy a tiszték az újságban való pontos közlés végett mondták meg neveiket...

— Merre, kollega? — kérdezte a borzashaju.

— Emerre... — legyintett és megindult az el-lenkező irányba.

Ekkor delet harangoztak. Gyomra görcsökhöz riadt fel a harangszóra, de ugyanekkor ismét megröghanta a hajnali rémület. Az előbbi veszélyes helyzetben azért kerülte el, hogy most magára hagyva, annál szörnységesebben megkínózhassa.

— Eredj, most már mehetsz, szabad vagy...
Hallod!...

— Mi az? — hebegett eszelősen, — ennyi az egész? vége a rendőri nyomozásnak, egyáltalán vége van mindennek, nem üldöznek?

Órákhozzáig csatangolt az embersűrűben, végre megint kiért a folyópartra. Fölfutott a hidra és az iv közepén kiegyenesedve felkiáltott:

— Kilencvenkilenc!

A következő pillanathan nagy ivben lendült át a karján, alázuhan és elmerült az örvénylő habokban. Száz!

Tavasza a Riviérán

Királyok üdülőuton — Mrs. Bruce, a társadalom támasza
Egyenlőség a dollár jegyében

Nizza, április.

(A Bácsmegeyi Napló külön tudósítójától.) A hirlaphumor egyik legmegszokottabb tulzása a Rivierát a legújabb brit gyarmatnak nevezi. Hiszen igaz, hogy, ha Párisból érkezik az ember, az idei eleven szezonban tán még inkább, mint a mult éveken kell, hogy úgy érezze, hogy messze esett itt ama köztársaságtól, melyben Doumergue és Poincaré az ur. Az is igaz, hogy itt a Rivierán, az angol nyelv az uralkodó és, hogy az angolszások, mint mindenütt, korlátlan urnak és parancsolónak tudják magukat az egyébbrendű nép és katonaság között. Hanem az Union Jack mégis csak egyetlen szín számtalan nemzeti szín egybegyűlt szivárványában és az angol világnyelv egyetlen zöngé e minden nemzetek zagyva nyelvkoncertjén melynek szimfónián ringanak az Azurpart egymástérol luxusüldöngök, sétányai, hoteljei és színházai. Az Alpes Maritimes megyét szemmeláthatólag az egész világ minden nemzete lakja, kivéve egyetlen népet a franciát!

Pedig az öslakó benszülőttek itt vannak teljes számban, csak épen, hogy láthatatlanná tette őket mondaine szemek számára a frakk, illetve az egyenruha: valamennyi katonának, rendőrnekek, sofförnek, groomnak, portásnak, csendőrnekek, vagy pincérnek van öltözve. Politikai mintaország ez a Riviera: a nemzeti kisebbségek benne az urak. És politikusnak szivgyönyörködött látvány, hogy az öslakó nemzeti többség milyen hallatlan tapintattal és megértéssel tud viseltetni a kisebbségek iránt, amelyek mindenért aranydollárban fizetnek.

Az aranyárka a fontot is legyőzi!

Angol gyarmatnak a csodás Azurpart már csak azért sem mondható, mert a brit uralkodóházat és a főrendeket egyedül az öreg csonnaughti herceg képviseli, míg másrészt itt üdül a svéd király, Dánia királya, királynője és az egész udvartartás, hogy ne szóljak a többi hercegről és fejedelemlről, akik itt szerestül üdülnek, ismerték és ismeretlenek, radsák és maharadzák és számüzetésben élő orosz nagyhercegek. A legcsudálatosabb mégis az, hogy a tulfinomult luxusemberek e társadalmában, hol csodás életművészeti fejlesztették a gruppirozott semmittevést, ez idén határozottan a németek vezetének. Miközben a derék Schacht ur Párisban kétségbeesve azon fáradozik, hogy ország-világ előtt kétségbevonhatatlanul bizonyítsa be, hogy Németország égrekiáltó nyomorban végsőket vonaglik a jóvátételi terhek alatt, itt a déli nap fényében az aranyárka arisztokráciája leversenyzi a font sterling nagymúltú hőséit. Jönnek ezrével a német luxusvonatokon, megtanultak élvezni és megtanultak fizetni és e két erényükkel bevették egy rohamra a francia ösellenség szívét. Nizzától Mentoneig és Cannesstól Beaulieuig bátran csatoghat és krároghat a lélekemelő berlini dialektus: a frakkos, vagy egyenruhás benszülőtt, egy szót sem ért bár, lekötözöden mosolyog mindenhez és barátit mozdulattal nyujtogatja nyitott tenyerét. Az Azurpart az a meseország, ahol a nemzetközi béke több mint üres beszéd és a jövő zenéje.

Azurország — hóban!

Egyetlen pontban éli ki magát a lakosság hazafias érzülete, egyetlen pontban türelmetlenek és kérlehetetlenek minden különvéleménnyel szemben és mindennemű szólásszabadság iránt. A nemzeti hüszkeség e könnyen sérthető pontja — az időjárás. Senki, légyen bár fejedelmek és dcllármilliomosok utóda, nem

szabad, hogy legkevésbé is kételkedjék a rivierai alapigazságban, miszerint az Azurparton a tél derekán is nyári a derű és az ég ott örökké felhőmentes. Egyetlen turistának sincs és nem lehet fázási joga, bármekkora is a hideg és kék eget köteles látni, ha akárhogyan szakad is az eső. Csak most utólag merem elárulni én is, hogy a Rivierán is volt hideghullám és hócsés. Ropogott a fagy itt is, habár jólnevelt embernek nem kellett azt tudomásul venni és bűnök tekintették a télkibátót. A helybeli rendőrség ismételtelen elkobozta némely gyalázatos idegenek fényképezőgépeit, minthogy azok orvul hófelvételeket próbáltak csinálni. Ezzel szemben minden hivatal és nevezetesen a községkházak előtt, melegbűvölőül a téli hidegben rendezett uszóversenyek fényképei voltak kitéve. Uszóversenyek, víztelenül. Merf ha az Alpes Maritimes idegenbarát lakosai el is mentek odáig, hogy fürdőtüköba öltöztesék a lefényképezendő modelleket: a jéghideg tengerbe belekergetni őket mégsem volt szívük. Egyetlen sportlady pacskolt e jeges napokban is selyemtrikóban a Szent Raphael fürdőben, amiért azután fényképét le is közölték az összes lapok és kiállították az összes üzletekben az Azurpart minden kirakatában. Megmentette a Riviera jó hírnevét és ezzel halhatatlanná tette nevét minden délpárti franciák szívében. Örökítsük meg mi is: Mrs. Bruce, e kiváló angol nő nevé.

Akik megjátszák, akik kijátszák és akik eljátszák az életet...

Nem kell azonban azt hinni, hogy a nemes sportoknak az Azurpartokon Mrs. Bruce az egyetlen hódolója: a sportnak itt csaknem olyan életbetöltő szerepe van mint a szerencsésjátéknak, melynek templomai, a káprázatos kaszinók, a rivierai lét gécpontjai. Itt szervezik ama legkülönbözőbb ünnepeket, dinéket és dezsönnéket, a sport és a mozi csillagjai tiszteletre, melyeken, minden osztályelölétet megszüntével a legteljesebb demokrácia uralkodik. Mert ez a meseország nemcsak a nemzeti kisebbségek paradicsoma, hanem a demokráciáé is. Az aranydollár demokráciáé. A rivierai ünnepekben igazi uralkodók és uralkodónők testvéri egyenlőségben csevegnek és kacérkodnak a sport, a mozi, a dollár, a disznóhus, a petróleum és a kukorica aranyugárgzó királyával; itt pertubarát a nagyhatalmu vállalkozó és a nagyügyességű iparlóvag, a herceg és a herceget játszó szélhámos, a boxchampion és az államférfi, a marhamilliomos és az angol lord. Elég, ha milliomos vagy, esetleg ifjú kísérője agg milliomosnőnek, hogy részt vehess a »társaság« örömeiben.

De az aranydollár demokráciája legmerészebben a luxuriózus estebéd után a kaszinók játékkermeiben jut kifejezésre, ahol India és Beludisztán fejedelmői és más, európai létükre is jóval exotikusabb nagyságok, lekötözö mosollyal nyernek és veszítenek százezeket. A mult ősszel Deauvilleban nyert és veszített milliók most ismét gazdát cserélnek. A zöld játékszaloknak is exkluzív társaságuk van a világ minden részéről: a nagy játéknak megvannak a nemzetközi világhampionjai, akik mindenütt összeveszödnék és mindenütt zárt körben egymás között vannak, ahol aranyhalmoeskák között a roulette csontgolyója pereg. A bankot megint a görög Zographosz tartja, ki tavaly Deauvilleban Citroentől öt millió frankot nyert egyetlen éjszakán és vagy husz milliót elvesztett azóta különböző mondaine játékkermekben. Most is egyre ve-

szit. Fölteszem, hogy szívesen hagyja el helyét, mikor lejár a bank ideje és a még meleg székbe *Blumenfeld* bankár ül, a nagy játék másik hírneves matadorja. Nem fél a veszteség helyét elfoglalni és valóban megfordítja a szerencsét. A bank ötször egymásután üt százezer frankra kilencet, *Blumenfeld* a félmillióból

százezer frankot a cannesi szegények segélyezésére ad. De vannak-e még Cannesben szegény emberek? Hisz már az utolsó koldus is saját nyaralójában lakik az Azurpartokon! A nagyhotellekben 5—600 frank naponta a tizenstedős groom keresete is!

Benedek Károly.

KOZMETIKA

Rovatvezető: Dr. Vécsei Jenő

Fény- és színhatás

A szépségcsodák, amelyek már a legrégebbi egyiptomiaknál, kínaiaknál, rómaiaknál használatban voltak, a kulturhátoriá tanulságai szerint egyidőben, — szinte hihetetlen! — száműzve voltak a társadalom előkelőbb hölgyeinél, tiltva volt a természetnek, — ha az szépség tekintetében némileg mostohán hánt velük — megkorrigálására, mint ami vallásba ütköző cselekedet volt. Évtizedeken keresztül fennállott ez a tilalom és csupán a színésznőknek volt megengedve az arcuknak festése és kendőzése, de az is csak a színpadon és nem az életben.

Nem kell azonban csodálkoznunk, hogy ez a tilalom sokáig nem állhatott fenn, mert hiszen a női hiúság, tetszeni vágyás, az örök asszonyi, ez a minden természeti erők fölött álló legnagyobb emberi hatalom leküzdötte az elébe tornyosuló akadályokat és elfoglalta a helyét a kozmetikában ismét a festék, puder, pirosító, még sokkal nagyobb mértékben mint valaha.

Amde a szépségük fokozására vagyó hölgyek nem elégedtek meg ezekkel a régen ismert és közhasználatban álló szerekkel, hanem újabb és újabb eszközök után kutattak, amikkel szépségük hatását emelhetik, föltünőbbé tehetik és manapság, amikor az ajakstíf, a ruzs, a színes puder csaknem olyan általános használatban van, mint a szappan és fogpor, szépségük emelésére és fokozására egy újabb módot találtak ki, ami eredményében csakugyan meglepő és rendkívüli, és pedig szépségüknek a különféle megvilágításban és színhatásokban való kiemelését.

Mint annyi más, világra szóló felfedezés, ez is a véletlennek köszönhető létrejövését és kutterorása lett eddig soha nem sejtett erotikus hatásoknak, amiket a ragyogó szemek és mosolygó ajkak, a szín és fényhatások kellemes harmóniájával, no meg egy kis kacérsággal, soha nem sejtett fokra tudtak emelni.

Egy alkalommal egy filmfelvételnél a darab hősnője a sok izzalom, fáradtság és kimerülés folytán annyira bágyadtak és törődöttnék látszott, mintha legálább tíz évvel lett volna idősebb a valóságban, ami pedig homlokgyengején ellenkező hatást váltott ki, mint amire törekedtek. Véletlenül egy tűzvörös selyemkártya elé lépett, amely erősen meg volt világítva és ahonnan a világítás fénye az arcára visszaverődött. És ebben a pillanatban az arca szinte a felismerhetetenségig megváltozottak tűnt fel. A szemek környező sötét karikák pillanat alatt eltűntek, az arc pedig és a szemek fáradt kifejezése mintegy varázsütésre eltűntek, a szem ragyogóvá vált, — oly szépnek, virulónak, idének látszott ismét, mint a felvétel elején, amikor még a fáradtság és kimerülés az idegrendszerét el nem esigázta.

E véletlen felfedezés után, most már tudatosan tették kísérletet ezirányban, és a fényt elsősorban is piros fátylon keresztül vetítették át, amiáltal új és új lehetőségek állottak elő a szereplők szépségének emelésére és a fennálló szépséghibák eltüntetésére, amit eddig nem tudtak elérni.

Ma már alig képzelhető el olyan film felvételi csoda, amit fényvel és világossággal elő ne lehetne idézni. Amíg azelőtt a vásznon csak tökéletes szépségű egyéneket lehetett felléptetni, manapság a fény és szín segítségével csaknem minden kozmetikai hibát el lehet tüntetni. Vegyük például azt az esetet, hogy egy kiváló tehetségű színész az színpadon teljesen bevállik, de a filmnél nem felel meg, mert az orra nagyon hosszú, a haja fénytelen, tompa, a nyaka sovány stb. Mit tesz ilyenkor a rendező? Hogy az orr rövidebbnek látszék azt alólól erősebben világítja meg, mint felülől, ugy hogy az árnyék jobban felélel húzódik, hogy a hajnak intenzív fényt adjon, sárga selymen át vetíti reá a fényt, ha a nyak tulsovány, a helyett hogy árnyékba helyezné, tulerősen világítja meg, amiáltal az teltebbnek fog látszani. Ha valaki túlkövér, előlől lesz erősen megvilágítva, ha tulsovány akkor fordítva.

Ha bágyadt, elefántcsontszínű teint akarnak létrehozni, azt a színpadon lilá és zöld fény keverékével érik el, míg a vásznon ugyanezt a kék fény eredményezi. Ha a szem színe tulvilágos és élettelen kifejezésű egész fényűzőn ilyólyánlyan vetítenek rá, ami által az ragyogóvá lesz és élettelen kifejezést nyer.

Mindezek után pedig felmerült az a kérdés, hogy azokat a hatásokat, amiket színpadon vagy a filmen fényvel és színnel előidéznék nem lehetne-e érvényrejtőttatni a mindennapi életben is? Bizonyos határokon belül kétségen kívül lehetséges. Hogy erős megvilágításnál a rózsaszínű fényellenző milyen előnyös hat, azt minden nő tudja; de az a körülmény talán kevésbé ismeretes, hogy mindig jobb hatást vált

ki a megvilágítás, ha az nem felülől jó, hanem például oldalról. Egy álló lámpa selyem ellenzője, ha olyan színű, amely a nő teinének megfelel, azt rendkívüli módon emeli, szépségére végtelen befolyással van és azt az elképzelhető legmagasabb hatványig fokozza. Ha pedig a nő immár egy bizonyos kort elért, amelyben a szépsége talán hanyatlásnak indul, de azért mégis szépnek akar látszani, akkor rendkívüli fontosak még az őt közvetlenül környező színek harmóniája, főleg akkor, ha erős fénykéve vetődik rájuk.

Hogy a színhatások egyéni életében milyen végzetes szerepet játszhatnak, bizonyítja az az eset, amelyet a francia udvar chronicus scandleuse-én jegeztek fel. *Josefine császárnő*, aki előtt már akkor ismeretes volt a színek által kiváltható hatás, épen ezáltal tette lehetetlenné egyik vesélyes vetélytársnőjét. Szép udvarhölgyét, akivel a császár előszeretettel foglalkozott és aki egy estélyen kékszíni ruhában jelent meg, kényszerítette, hogy vele együtt közvetlenül egy vakított világító csillár alá üljön egy zöldszíni szőfára és itt a színhatás vetélytársnője teinjét teljesen elrontotta, formálisan ruttá tette, míg az övét, aki főhéber toletteben volt, rendkívüli mértékben emelte és szépségét csodálatos módon fokozta.

K. J., Velikibcskerék. Miután az arc bőre úgy is zsíros, a puder alá ne használjon semmi krémet, miután az ugvis jól tapad. Reggel mosakodjék hideg vízzel, amelybe egy kevés boraxot tehet, este pedig nagyon meleg vizet használjon és mizsiros kénes szappant. Hogy ez utóbbit az arca jól bírja-e, azt előbb egy kis területen ki kell próbálni; ha nyomában gyulladá állna elő, úgy el kell a használatból állania.

B. V. — a. 18., Zeman. A leöltéshez lanoygs vizet használjon, még pedig olyan hőségesen, hogy sem korpa, sem pedig szappanhaj fejéhez és hajához tapadva ne maradjon.

R. B., Dojnya-Lendava. Az ibolyán túll sugarakkal többszöri kezelés eredményre vezet.

Türelmetlen, Horgó. Csak hosszan tartó kezelés mellett számíthat eredményre. Dörzsölje be a kérdéses helyeket egy kis levendulaszesszel, vagy olyan keverékkel, amely 15 gr. kölni vízből, 15 gr. glicerinből és 120 gr. rózsavizből áll.

H. H. — a. 18., Crna-Bara. A mitesszerek kinyomkodása után igen gyakran támadnak tág pórusok, azért pudert csak akkor használjon közvetlenül utána, ha feltétlenül szüksége van rá.

Hüségese olvasó, Batina. Kétségtelenül a víz okozza. A mosásra szolgáló víznek sohasem szabad keménynek lenni, mert nemcsak hogy általmára van a teintnek, de meggátolja annak finommá tételét is. Kemény az a víz, amelyben nagy a mészkő mennyisége. A kutviz csaknem mindig kemény, az esőviz mindig puha. Hogy valamely víz milyen minőségű, azt az arc mosakodás közben rögtön megérzi. A kemény vizet lággyá lehet tenni felforralással, vagy borax hozzátelevél.

M. M., Szombor. Tornával nem érhet cél, mivel olyan tornagyakorlatok, amelyek csupán a kérdésben foglalt helyeken idéznek elő soványodást, nincsenek. A Paraffin-Therápiával célt érhet, mert azzal ott lehet fogyasztani, ahol az ember akarja.

W. L., Titel. A forróvíz hatásáról a következőket írhatom: A 42 C°-os vízbe való belépéskor a bőr véreire összehúzódnak, bőrvérteleenség és libabőr keletkezik. Ez az állapot rövid ideig tart és átcsap az ellenkezőjébe: az erek elernyednek, a bőre kipirosodik. A légzés eleinte változatlan, de mindinkább szaporábbá válik. A vér hőmérséke száiban mérve 40 C°-ig emelkedhetik. Az artériák elernvedése miatt a pulzus tell, minden főületes ütőer kiálló és kigyózó, mint súlyos artiosclerosis esetében. Oroszország egyes részében és Japánban 42—45 fokal fűrdő után azonnal meztelenül a hóban sétálnak az emberek és kizártnak tekinthető a meghülés amiatt a nagy hőmennyiség miatt, melyet a víz véreire a hőben felhalmoznak. Az ilyen forró vízbe való belépés előtt a fejet forró vízzel meg kell locsolni, hogy agyvérszegénység ne fejlődjék ki.

EGYSZERŰ
ÉS STYL- **BUTOR**
ÉDER KÁLMAN BUTORCSARNOKÁBAN
SUBOTICA, Vilsonova ul. 40. — Te. 6-82.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

»Bródi olvasó. Az 1922. évi tanonciskolai törvény 12. szakasza alapján fia munkakönyvet nem kaphat. Azonban ha fiának van három-négy középsikolája, akkor köthet visszamenőleg szerződést és akkor kaphat könyvet.

»Utítárs. Szíveskedjék velünk pontos címét közölni, hogy levélben válaszolhassunk.

Autótulajdonos. Ha autójával külföldi utra akar menni, ahhoz szüksége van autópaszusra és rendes, szabályosan láttamozott utlevélre is. Az autópaszuson kívül, ha legfeljebb három országba akar menni, még ugynevezett tripp-tiket kell váltani, ha háromnál több külföldi országba óhajtt menni az autóval, akkor nem tripp-tiket, hanem »Carne de passages engloine«-t kell váltania, amely Oroszország kivételével egész Európára szól. Az autópaszus ára 200 dinár, a tripp-tiké ára egy országra 800, a második és harmadik országra 400 dinár. A »Carne de passages engloine« ára 1600 dinár. Az autókлубok, tehát a szubotici autókлуб tagjai is ezen árak felét fizetik ezekért az okmányokért, de ezt megelőzőleg be kell lépni az autókлубba, amelynek évi tagsági díja 600 dinár, a felvételi díj, amely egyszermindenkorra fizetendő, 200 dinár. A Tripp-tiken kívül biztosítékot is kell tenni arra, hogy az autó az országba hat hónapon, esetleg tizenkét hónapon belül visszatér. A biztosíték az autó teljes értékére szól, azonban ezt nem kell készpénzben befizetni a vámhivatalnál, mert a vámhivatal elfogadja a »Dunav« biztosítási társaság erre vonatkozó kötvényét is. Ez a biztosítás néhány száz dinárba kerül évenként.

E. Beltinci. Jugoszlávia és Magyarország között a postatakarékpénztári betétekre nézve az egyezmény már megvan, azonban, hogy mikor történik a kiírtetés, azt nem lehet tudni. A legmegfelelőbb lenne, hogyha önkö a magyar postatakarékpénztár vezérigazgatójához intéznék egy levelet és megkérdéznék tőlük, hogy az az átvételi elismervény, amelyet kaptak, érvényes-e és hogy az önkök követelése be van-e ott jelentve.

Három vidéki. Az *intelligens* szónak van tágabb és szűkebb értelme. Tágabb értelemben intelligens lehet egy műveletlen ember is, ha értelmesen gondolkodik és jó ítéletképesége van. Szűkebb értelemben — és általában így használják a szót intelligensnek a művelt embert nevezik.

Szőke bakfis, Szombor. Fehér-rózsaszín leányzóba legszebb a fehér kézimunka; amilyent legszebben tud csinálni. Lehet az horgolás, filé, madeira vagy richelie himzés. A párnákat bélelje ki rózsaszín selyemmel, a lámpaernyőt is rózsaszínű selyemből készítesse.

T. L., Banatski-Karlovac. A kértett futballszabálykönyvet kívánságára megküldi önnek kiadóhivatalunk. Ára husz dinár, portóra külön két dinárt kell beküldeni.

A Naplórészlet írójának, Szubotica. B—r köszöni szíves levelet, amelyet öszinte érdeklődéssel olvasott. Nyugtalanító problémáira vonatkozólag azt tanácsoljuk: tessék csak olyan problémákkal foglalkozni, amelyek már meg vannak oldva. Akkor nyugodtabban fog aludni.

K. N. A trianoni békeszerződést Versaillesben, a Grand Trianon kastély nagytérképében 1920 június 4-én írták alá. Arról nem volt szó a békeszerződésben, hogy az esküt nem tett Máv. alkalmazottaknak beszámítandó lesz-e a nyugdíjukba a Máv.-nál eltöltött szolgálati idő. A végves döntőbírósnak már van olyan határozata, hogy a békeszerződés becikkelyezése előtt nem lehetett az állampolgári eskü letételét követelni és a le nem tételhez káros következményeket fűzni.

A. O., Noviszad. Vidor Imre vajdasági. Írásai gyakran megjelennek a *Bácsmegyei Naplóban*. Iréni Gyula petrovaradini.

A. B., Szmeczerovo. Közszükségleti cikkek, mint például kenyér eladásánál okvetlen kell hiteles mérlegnek lenni az eladó részéről. Ha nincs, akkor fell kell jelenteni az illetékes rendőrhataloságnál. Ugyanígy kell eljárni abban a tekintetben is, hogy senki más háza elé vagy az utra szemetet ne hordjon.

V. E., Kikinda. Az Állami Jelzőbank ezer dinártól felfele bármely összegig ad kölcsönt. 100.000 dinárnál nagyobb összegnél azonban a beogradi központ jóváhagyása szükséges. A kölcsönt úgy lehet kérni, hogy a Jelzőbank hőkijától Noviszadról kér egy privátot, amelynek ára 2 dinár s ezt ellátja 20 dináros helyvelgel. Ebben jelzi, hogy milyen ingatlanra és milyen kölcsönt kíván kérni. Mellékelni kell a hitelesített telekkönyvi kivonatát, adóbizonylatot, a kataszteri birtokelevét, közösgyi bizonyítványt arról, hogy milyen vagyona van a kölcsönkérőnek, épületeknél az épület vázrajzát s azonkívül a becsült költségekre egy összeget, amely 50.000 dinárig körülbelül 250 dinár, százezer dinárig körülbelül 350 dinár. Az intézmény címe: Državna Hipotekarna Banka Kraljevine S. H. S. Glavna Filijala, Novi Sad.

Orkán. Forduljon a francia követséghez, Beograd, Kneza Mihajla 3.

N. M., Ada. Nincs varolizálva és így nincs is semmi értéke.

G. S. Minthogy levele szerint önnek megvan az állampolgársága, nem utasíthatják ki.

K. F., Kula. A zárórarendelet április 4-ikén közzölt módosítása csak Szubotica-ra vonatkozik. Vidékre egyelőre a régi zárórarendelet van érvényben, amelyet a múlt év végén adtak ki, azonban most folynak a tárgyalások egy országos érvényű zárórarendeletről.

B. J. A kereskedő végeladást tarthat egy ísléven át, azonban az illetékes iparhatóság engedélye kell hoz-

zá. Látogathat országos vásárt is ez idő alatt, ha azonban máshova költözik el, ott újból kell az iparhatóságtól végeladási engedélyt kérni.

A. G., Csurug. Az ingatlan terhelő adótarozásért az ingatlan minden tulajdonosa felel, minthogy azonban az adótarozás nem abban az időben jött létre, mikor öné volt az ingatlan, jogelődjét perelheti.

H. P., Senta. Az, hogy a kézfogásnál a keztyűt le kell-e venni, az egyes országok szerint váltakozik. Egyik országban sértés keztyűben kezefogni, a másikban pedig azt tekintik sértésnek, ha keztyű nélkül fognak kezét. Nálunk sem a keztyűben való kézfogást, sem a keztyű nélkül való kézfogást nem lehet sértésnek tekinteni.

U. M. E., Szombor. A magyar magánjog bírói gyakorlatán, jogszokásokon alapszik. Törvény nincs. Az országbírói értekezlet sem szabályos törvény, de azért a bírói gyakorlat úgy kezeli, mintha az volna. Ennek 13. szakasza azt mondja, hogy a közszerzeményekre nézve a korábbi magyar törvények határozatai változást nem szenvednek. A korábbi magyar törvények alatt pedig a Werbőczy Hármaskönyvét kell érteni, amelynek I. rész 102. szakasza intézkedik a nemesek közös szerzeményéről olyképen, hogy a feleségek csak akkor illeti a házasság alatti szerzemény, ha az nevére iratott. Az 1840. évi VII. t.-c. a jobbágyok örökösödését szabályozza. A ma élő jogot legvilágosabban tünteti fel Szladits Károly egyetemi tanárnak a Grill könyvtárkiadójánál 1928. évben készült könyve: »A magánjogi bírói gyakorlat 1901—1927«. Itt fel van sorolva, hogy kiket lehet honoratioroknak és olyan tisztviselőknak tekinteni, akiknek a felesége nem igényelhet közszerzeményt. Az alacsonyabb fokú képzettséget a bírói gyakorlat nem tekinti honoratiornak, például az elemi iskolai tanítót vagy a csekélyebb javadalmazású gazdatisztet.

K. E. B. Általános szabály, hogy az ügyvéd nem köteles ingyen végezni az ügyvédi munkákat. Ebben az esetben azonban az ügyvéd a kamara kirendeltje közfunkciót teljesít és mint ilyen, díjazást nem követelhet sem az iroda letárolásáért, sem azért, hogy az iratokat kidjia a feleknek. Ellenben azért, hogy mint irodai gondnok tárgyalásokat lát el, követelhet díjazást, mert ezt a perlekedő felek terhére állapítják meg és ezektől térül meg közreműködése.

Sz. P., Pánát. Az ut miatt forduljon panasszal a főszoigabiroshoz. Kizártnak tartjuk, hogy a főbíró ne csinálna rendet ebben a dologban. — Másik kérdésére az a válaszuk, hogy az özvegyet özvegyi haszonélvezet illeti meg az ura után maradt házra és az özvegy anyának van joga nagykoru gyermekeit eltávoitani a házból, nem pedig megforditva.

L., Ada. Reggel 6 órakor, 12, 18, 16.50 és 0.30 órakor.

Sz. M., M. Igyos. A leghelyesebb, ha egy speditörhöz fordul, aki egyuttal az elvámolást is elvégzi.

»Vigyázat!« A tulajdonjog fenntartásával történt eladás joghatályos, de ennek csak bírói közbenjárással lehet érvényt szerezni. Hasonlóképen nem lehet önhatalmulag visszavenni a tanonc által a megrendelőnél hagyott ruhát sem. Sem ezekben az esetekben, sem a követeléseinek behajtása érdekében a rendőrkapitánysághoz nem fordulhat, mert ezek a kérdések a bíróság elé tartoznak. Minthogy ingatlan eladására vonatkozó ügylet csak akkor érvényes, ha az összes lényeges feltételek az írásba felvették, látnunk kellene az írásos szerződést ahhoz, hogy véleményt mondjunk. Amennyiben az írás nem fel meg a 4420/1928. számú M. F. rendeletnek, akkor érvényes ügylet nem keletkezett és ennek az a folyománya, hogy az előbbi állapot helyreállítandó, azaz a kapott foglaló egyszerűen visszaadandó.

»Előfizető, Cukorgyár.« 1. Szivekedjék a Deutsche Spielwarenzeitunghoz fordulni, Nürnberg 2.) Szubotica, Petrogradska ul. 7.

E. M., Petrovoszeló, G. A., Petrovoszeló. »F. Belinci« című üzenetünk Önöknek is szól.

M. I., Szrbobran. Zürichben 1916 május hónapban Bécsét, illetve a koronát jegyezték: 100 korona = 66.45 legalacsonyabb és 68.— legmagasabb árfolyamon.

Rádió, Horgoš. A Bácsmegeyi Napló közölte a rádiórendeletet. Észereint igenis joga volt az illető közegnek nyilvános helyiségből a rádió eltávolítását követelni.

»Hü olvasó, Ku'«. A házasság csak akkor volna érvénytelen, ha az egyik házastárs, mint kiskorú, törvényes képviselőjének beleegyezése nélkül kötött házasságot, ellenben az nem semmisségi ok, ha a vőlegény a születési és illetőségi helyét vagy állását hamisan jelentette be a kihirdetési okmányokban. Ellenben az 1894. évi 31. t.-c. 55. szakasza szerint megtámadható az a házasságkötés, amely megtévesztés alapján jött létre, ha a megtévesztés a másik házastárs lényeges személyi tulajdonságaira vonatkozik. A bíróság állapítja meg, hogy a megtámadás okai fennforogtak-e. A megtámadási pert egy év alatt kell megindítani. Az Ön által közölt eset azonban arra alkalmas, hogy a házassági kötelék felbontás iránt indítsunk pert azon az alapon, hogy a férje szándékosan és jogos ok nélkül elhagyta, ha a férj tartózkodási helye egy év óta ismeretlen, vagy azért, mert házastársi köteleességét szándékos magaviselete által súlyosan megsérti.

Keresztsoros rejtvény

(Copyright by Bokor Lajos — Bácsmegeyi Napló)

1	2	3		4	5	6	7	8	9		10	11	12	13
14				15		16					17		18	
19			20		21					22		23		
			24							25				
		26				27		28		29				
30			31							32				33
34	35											36		37
38				39				40				40/a		41
42						43					44			
45				46						47			48	
49			50									51		
			52		53	54					55	56		
		57						58	59		60			
61		62				63				64				65
66	67						68		69					70
71						72							73	
74						75							76	

Vízszintes sorok:

- Német filmművész név keresztnéve
- Kikötőváros Ragusa mellett
- Magyar közlekedési vállalat nevének kezdőbetűi
- Sör angolul
- Ezt a tüzőt teszi
- Pénzbe kerül
- Híres Rubens-kép
- Nincs eszméletnél
- Angol női név
- Olyan ügylet, amelynél pénznek szerepe nincsen
- Lengyel szabadsághős nevének — fordítottja
- Nem városi emberre szabják
- 949 római számmal
- Fekete-tengeri kikötőváros
- Ugyanannyi, mint »Fuj!«
- Négy egyforma mássalhangzó
- Női név becézve
- Büszke cím, csak uralkodókat illet meg
- Mindenknek van, ami pénzért kapható
- Bodrogközi falu (Zemplénmegye)
- Ismert információs iroda
- A gépkocsi része (az ékezet pótlásával)
- Az Országos Központi Hitelszövetkezet neve — röviden
- Hordozható, praktikus butordarab
- Fehérnemű
- Francia számnév
- Pestmegyei nagyközség
- Sváje egyik kantonja
- Faluca Győrmegeyében
- Három — angolul
- I. Rákóczi György fejedelem hívesének monogramja
- Foglalkozás, amire hosszú haj kívántatik
- Augusztus római császár harmadik (I) felesége, Tiberius anyja
- A tavaszi kosztüm-, cipő- és kalapcsodák nyilvános felvonulása
- Az 1805. év történelmi nevezetessége eseménye
- Mindenknek van belőle, legalább is, kettő
- Árktól és
- Ugyanaz, mint 41. vízszintesen
- Értékpiaci szakkifejezés
- Volt olasz miniszterelnök
- A szárnyasoknak van

Függőleges sorok:

- Erdei madár
- Igekötő
- Perzsa uralkodója
- Aki nem hisz annak, hogy a munka megcsinálódik
- Városka az Etsch mellett
- Külföldi divatlap
- Jelző
- Több ilyen tánc van

- Ezt még Demokritos találta fel ötödik században Kr. e. sz. előtt
- Három — idegen nyelven
- »Megindító« szó
- Az első magyar enciklopédia összeállítójának egyik neve, az ékezet elhagyásával
- Bibliai nevezetességű falu, az idevezető uton jelent meg Jézus két tanítványának
- Mohamedán hittudós
- Elengedhetetlen az élet fenntartásához
- Körülbelül egyértelmű a mondával
- Magyarul: komoly
- Aki nem tud macedónul, ne beszéljen...
- A növényvilág tudósa
- Az a tartomány, amelynek Janina a fővárosa
- Az teheti, akinek sok a pénze és a ráérő ideje
- A 38. vízszintes — agyonbecézve
- Latin szóösszetételekben: tul, át
- A 66. vízszintes tizedik és két utolsó betűje
- Cseh drámairól híres színműve
- Külföldi filmszínész Charles a keresztnéve
- A világhereskedelem egyik legfontosabb ága
- Díjszahás — idegen szóval
- Van ilyen »jel« is
- Egyik orosz utódállam fővárosa
- A túlságosan zsiros ételtől mondja — a német
- Kémiai képlet: C₄H₅O₆K
- Szűk helyiség, amelybe csak bejutni könnyű
- Működő vulkán Szicília szigetén
- Ebfajta
- Ige
- Filmvállalat
- Időhatározó
- Hegy Tirol nyugati határán
- Tenger is van ilyen nevű
- A fizika tanítása szerint: A mozgásállapot megváltoztatásának oka

Euphosal Paraffin Therapia

Ciril i Metod trg 5. Dr. Vécsei Jenő orvos
lakásán. Telefon: 539

A legújabb és eredményeiben felülmúlhatatlan
gyógymód reuma, köszvény, ischias, lum-
bago, és neurológiai fájdalmak esetei-
ben. Legbiztosabb sikerű paraffinos pakolásos
fogasztás az egész testre, vagy annak egyes
részeire berlini módszer szerint.

Számos köszönőirat. Vidéki betegek részére lakás
és ellátás. Kívánatra prospektust, vagy szó-
beli felvilágosítást ad: 6851

Dr. Vécsei Jenő, orvos

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik naptól kezdve lehet
előfizetni a az előfizető része-
sül a könyvkezdvezményekben

Kerestünk vasesztergályost,
aki revolverpadon önállóan tud dolgozni. Belépés május elején. Feltételek: SHS. állampolgárság, legalább 10 évi gyakorlat nagyobb gyárakban. Írásbeli ajánlatok április 25-ig nyújtandók be a következő címre: **Mašinska Radionica Drž. Dobra „Beije“ Kopačevo, Baranya-m.**

**KOMLÓ-
ZSINEG**

gyári árban csak
WEITZENFELD és TARSA
cégnél, Subotica
Kérjen árajánlatot! — Telefon: 192

**Nik. B. Jocić i Sin
resavskai szénbányái**
Beograd, Krunska ul. 32/A

Ajánlják darabos és kockasze-
neiket 6000 kalóriával, vala-
mint 7000 kalóriás brikettet

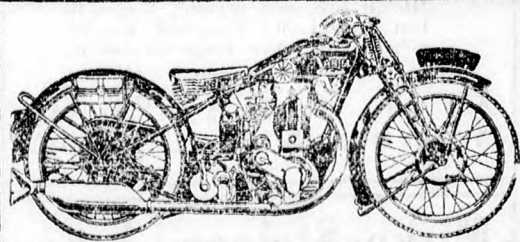
cséplési célokra

A reszavszkai szén hosszú láng-
gal, teljesen elég, mindennemű
salak nélkül, 5%, de legfeljebb
6% hamuval és a tüzelő-
rácsokat nem dugja el

Krajčović (Dr. Sp. tiszor-féle) arckrém

(nappali és éjjeli használatra), szappan vagy puder használata felelhetetlenül eredményes szépléki, pattanások, májfoltok, arciszárazság, arc- és orrvörösségnél. Valódi c. akis a készítő arcépeivel ellátott csomagolásban. Árak: krém 8 és 12 dinár, szappan 5 dinár, puder 10 dinár. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban.

Apoteka Krajčović, Vukovár

„ARIEL“
MOTORKERÉKPÁROK. MODEL 1929,
250, 500 és 557. M³ állandóan raktárról
„AUTOCAR“
cégnél kaphatók
NOVISAD, Trifkovićev trg 5
Telefon 21-32

Jégszekrények

Mészárosok, hentesek, vendéglősök, magánháztartások legelőbb beszerzési forrása. Minden nagyságban kapható.
Elsőséges kivitel!
Kérjen árjegyzéket!
Milošević Veljko
Sombor, Zlatna Greda 2

REJTVÉNYEK

Mult vasárnapi számunkban közölt rejtvények:

I.
B D e

II.
Piros Ű Rummy
Fekete

Az I-nek a helyes megfejtése:

Ebéd után

A II-nek a helyes megfejtése:

Kétszínű játék

Mai rejtvényeink:

I.
karos karos karos karos karos

II.
Vásár

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Édes semmittevés, 14. Stein, 15. Hídai, 17. Orion, 19. Gyere! 21. Cid, 22. Kövidinka, 25. Sol, 26. Spahi, 28. Den, 29. Ráday, 31. Á-k, 32. Csendes, 34. L. S., 35. Raff, 36. Aja, 37. Lodz, 38. Evoe! 41. Homo, 43. Gerhardt Hauptmann, 44. Én, te, 45. Soká, 46. Lear, 48. Man, 50. Sils, 51. Yl, 53. Szováta, 54. Iz, 55. Alpes, 58. Lék, 59. Czebe, 61. Hol, 62. Zálogolás, 65. Gim, 66. Ipari, 68. Agyal, 70. Tódor, 72. Balék, 74. Rólad szól az ének...

Függőleges sorok: 2. Dsida, 3. Eto(n), 4. Seni, 5. Si, 6. Enyv, 7. Minden jó, ha a vége jó, 8. Than, 9. Ti, 10. Edgar, 11. Vay, 12. Élesd, 13. Mocsári golyahír, 16. Helyszíni szemle, 18. Ripka, 20. Roald, 23. Ideá, 24. Inda, 27. Hófehérke, 30. Állomásoz, 32. Csortos, 33. Szopóka, 39. Van, 40. Ede, 41. Hus, 42. MTK, 47. Ellop, 48. Molo, 49. Náko, 51. Libia, 56. Plató, 57. Szida, 59. Csálél! 60. Egyke, 63. Lers, 64. Liba, 67. Ról. 69. Gen, 71. Od, 73. Az.

Mult heti számunkban közölt keresztsoros rejtvényt helyesen megfejtették 98-an. A kézfestésű hirdartót sorsolás útján **Djura Ajvaj, Krsur** nyerte meg, kit arra kérünk, hogy 5 dinárt szíveskedjen beküldeni portóra.

AZ ÜZLET

részletesen tájékoztat a magyar üzleti világ eseményeiről.

Ingyenes

mutatványszámot küld a kiadóhivatal

Budapest, VI., Andrassy-ut 29

20 ÉVES GYAKORLATI TAPASZTALAT BIZONYÍTJA:

„BIBER“
A LEGJOBB BIZTOSÍTHATÓ SZIGETELŐANYAG FALNEEDVESSÉG TALAJVIZ, SALÉTRUM SAVAK ELLEN!
Háborúelőtti minőségben és csomagolásban — a Vajdaságban vizonteladónknál is — újból kapható
BIBER WERKE
REPRÄSENTANZ: SUBOTICA
I. Sokolska 6. Telefon 868.

Kérjen ajánlatot
mész, cement és építkezési anyagokról
kiváló minőséget a legelőbb árban szállíthatok
SIPOS SANDOR SUBOTICA
I. Sokolska 6. — Telefon 868.

SLAVEKS FURNIROKAT
legutányosabban szerezheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél
LUDWIG HUBERTI SIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

Mielőtt
szőlőoltványt
vásárol, tekintse meg személyesen szőlőoltványtelepet, hol a legprimáris elsőosztályú oltványokat, amerikai vadalanra oltva
jutányos árban szerezheti be
Sévar László
mintaszőlő- és szőlőoltványtelepe
Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.
Ugy az alany, mint a faj tisztaságáért teljes garanciát vállalok 1238

ארטוד כשר של פפריקה
PAPRIKA
szuboticei orth. főrabbi Deutsch Mózes ur felügyelete alatt. Azonkívül **cukor, szilva, csokoládé, bor,** stb. kizárólag
Sugár Manó cégnél, Subotica
Telefon 47

Olesón
kartellen kívül
szerezze be szükségletét
Lederer Dezső cégnél
Somborban
Mai árak:
16% superfosfat 50 kg. zsákokban 102.—
18% „ 50 „ 116.—
15% méznitrogen vashordókban 255.—
100 kg.-ként a vevő vasuti állomására szállítva legalább fél vagon rendelésnél.
Benzin garantált könnyű minőségű 9-80
Petroleum garantált legjobb minőségű 6-80
Lucerna heremag 21.—
Kálisó, mész, őpor, chilasalétrom napi áron

Fiatalság, üdeség, szépség

Crème-Daruváru

...egyre e. esebb gyár. manya mo tern és tudományos köz. etikának. Már az első hasz. natiál a bőr finon, puha és úde lesz, eltávolítja az összes pórszemé. et, pattanásokat, szepiöket és foltokat, valamint az orr vörös dűst is s. b. Kivánatra már szétküldtünk kb. 30.00 próbadozót, amter, számalan köszöne et és ugyanannyi me. rendelést is kaptunk (kb. 2.00) db-o). Önök azonban n. h. y. jene t senkinek. h. nem kerjenek tölni. ingyen próbadozót, hogy meggyőződhesenek. Ezeket ingyen küldjük, ha nekünk beküldnek 2 dinárt bélyegben. Valódi háromszögű doboz. ban kapható minden jobb sz. üzletben. — Postán küldi: **BLUM győpyszertár, Subotica 11**

Allandóan raktáro: :

CALMA: Jovan Vujučić Katarina Pastal	CUPRIJA: S. Movčan
ČOKA: Doči Farkašić Jubász Lajos	CONOPLA: Jakob Würtz
	CAJNICE: Todor Rahović i Sin Vasa Damjančić

VILÁGMÁRKAI

Vojvodina és szerémségi képviselő
„ALTERNO“
MŰSZAKI VÁLLALAT
VEL BEČKEREK **NOVISAD**
Aleksandrova ul. 10. Kr. Petra ul. 26
Telefon: 110. Telefon: 24-14.
Kedvező részletfizetési feltételek

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN a
KÖZPONTI SZÁLLODA
VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál
Tejesen ujonnan berendezett
kényelmes családi ház.
Központi fűtés, hideg-meleg víz.
Mérsékelt polgári áruk.
A Bácsmegyei Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap
Testvérvállalat
OSTENDE KÁVÉHAZ
Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

FÉNYKÉPÉSZEKNEK
3 MINTÁT INGYEN!

Küldjön be 6 1/2 x 6 1/2 cm-es, vagy kissé nagyobb, vékony papirosra kopirozott arcképeket, én azokat **olesó, szép és praktikus** zsebtükörnek feldolgozom és postafordultával visszaküldöm.

Deutsch tükörgyár, Stara-Kanjiža

Reklámtükör-készítés
Kérjen árjegyzéket!

BUDAPESTEN
NÉPOPERA KÁVÉHAZ
Rákóczi ut 59. Keleti pályaudvar közelében
Bácskaiak találkozóhelye
Elsőrendű magyar konyha. Kifünő íjborok. Zene. Bácskai kiszolgálás

Komlóspárga helyett használjon
drótot

1. Mert a drót sokkal olcsóbb
2. Mert a drót jobb
3. Csehországban és Németországban évtizedek óta drótot használnak komlóspárga helyett ily drót beszerezhető

Kramer Testvéreknel
drót- és drótrugyár NOVISAD

Fotoamatőrök

Ha minden fáradtság és felesleges rontások nélkül akar jó képeket csinálni, használjon csak

papirokat

UJ BUICK és CITROEN automobilonok
4 és 6 hengerrel. Használt generáljavított autók, Citroen csukolt-nyitott, Fiat 502-503 kocsik, Ford luxus és teherautók, leghosszabb lejárati részlelvezetésre kaphatók. Használt autók becsesrelek

KAIN LAJOS
Buick-Citroen képviselő
SUBOTICA, Városháza épület

Cukorrépa termelők!
Az általánosan legjobbnak elismert vízbenoldódó

Csilisalétrom
használatára répa termését nemcsak lényegesen emeli, hanem a gyors és erőteljes fejlődés következtében a növényt megóvjá mindennemű kártevőktől.

Gazdák!
Fagykárt szenvedett 5 zi buza és árpa egyedüli orvosa a kat. holdanként elszórt 30-40 kg. **csil isalétrom** fehérgyá gyanánt. — Z b. árpa, kukorica, kender, komló és szőlőnél meglepő eredményeket érhetnek el. — Saját érdekü ben tegyenek kísérletet. — italan utasítást és szakszelű felvilágosítást ad a **Csil isalétromtermelők Kivendel sége Sombor, Kr. Djordja ul. 4.**
R ktár és eladás:
VILIM F. SCHER, SOM OR, Illo ila ova ulica 14

Kozmetikai szalon
Tulajdonos: **Dr. VÉCSEI JENONÉ**
Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kvarcfénykezelés, paraffin terapia
Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

Harzi kanárik
kifünő énekesek 250 dinár, élőcnekesek 300 dinár, tenyésztőstény 70 dinár. Szavatolom az élő megé kezést. Sok arany- és ezüstéremmel kitüntetve

Žiga Wohlfahrt
Ljubljana, Orkova ulica 21

2 évi hitel!

Univerzális asztalosgépek
amely egyengető és vastagsági gyaluból marógéppel, furógéppel, és körfűrészsel kombinálva, szalagfűrészsel is szállítható
Praktikus, helyet és erőt takarít!
Egyes gépeket is szíjhajtásra, beépített villamos motorral vagy anélkül!
Golyós csapágyzással
Első osztályú kivitel!
Gyártja és szállítja
Weber Werke, J. Wachstein
Wien, V/4, Laxenburgerstrasse 12
Díjtalan képviselőlátogatás

Építkezők figyelmébe!
Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tőlem árajánlatot! Üvegezést négyzetméterenkint valódi belga üvegből legolcsóbb napi áron végzek

Kész ajtók és ablakok állandó raktára
WANDMANN üveges, Subotica
Zrinjski trg 2

SZŐLŐVESSZŐ!
Forbujtásos gyökere
RIZLINGI
KÖVIDINKA
SZLANKA
ARAMON
darabja 1-50 dinár

Ugyanlónál szől szedés (áltra szarkozérien levermelt, teljesen fagymentes)

Sima
KÖVIDINKA
SZANKAMENKA
NEMES KADARKA
drb.-ja 20 para

im, lugsnak val
PIROS KESKESZEMÜ
FÉHÉR
NYÁRI CSEMÉGEFAJOK
darabja 1- dinár

Megrendelhető:
Ingusz Testvérek szőlőgazdaságából
Posta: **PALIĆ-SUPLJAK**
Előlegül 25-30 százalékos, a hátralévő összeg pedig után-fittel lesz elszámolva

Mirko Steiner i Sinovi
NOVISAD, VELIKI LIMAN

GŐZFŰRÉSZ és LÁDAGYÁR
Nagy raktár mindenfajta épületfaanyagokból Nagyban. Kicsinyben.
Az elismert
BELISTYEI PARKETTA
Tel. 23-60. egyedárusítója Postafiók 28

A legjobb
sportkerékpár

Aeroplan

Vezérképviseelő:

D. Pechmajou & Cie
Zemun

Cirka 32 katasztrális hold

Brčko környékén 100.000 dinárért

eladó

Fizetési feltételek: 25.000 dinár a szerződés aláírásakor, 75.000 dinár négyévi kamatmentes részletben. Részletes felvilágosítást ad.

Hrvatska Posavska Banka D. D., Brčko

Nyaralás, üdülés Svájcban!

CHABLOZ NEVELŐINTÉZET BEX (Svájc)

Intenzívus 12-20 éves fiúknak számára idegennyelvi tanulmányok. — Francia nyelv, algás, sport, játék, kirándulások a Bern Oberland csodás hegyvidékére. Esztendő előtti, 6000 frank.

Gerő Andorné tanítónő

Budapest VI., Szinyei Merse uca 3. III.

Kiadó Gyógyfürdő

és az ottlévő

vendéglő

1, esetleg 3 évre együtt és külön-külön is f. évi május 1-től. Bővebb felvilágosítást nyújt a

Róm. Katb. Plébániahivatal Szvetozar Miletic (Bácska)

Az ajánlatok leg később 1. hó 20-ig küldendők be a fenti címre

Érettségire

középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít *Galgóczy magántanfolyam* Budapest, VIII., Mária Terézia tér 3. sz. 178

Húsz évvel megfiatalítja

mert visszaadja a haj eredeti színét a férfielejvédjegy SCHNEEWEISS hajregenerátor. Abszolút ártalmatlan, mert mérge és ólommentes. Kapható minden drogériában, gyógy- és illatszertárban. Ahol meg nincs, 40 DINÁR beküldése ellenében franko szállít 2 üveggel a jogosítványi BALLA-DROGÉRIA, Vel.-Beckerek

Északamerikába: Canadába, Délamerikába: Argentiniába, Braziliába stb. utazni szándékozónak

ingyenes felvilágosítást nyújt a FRANCUSZKA LINIJA

Zagreb Beograd Sombor Vel.-Beckerek, Obala Princeza Jelena 3

VI. OSIJEKI VÁSÁR

és MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS

1929 május 4-12

Vásárlátogatók vasuton és hajón féláron utaznak

A kiállítási árak a rendes díjszabásból 50% kedvezményt kapnak. A féláru utazásra jogosító igazolványok minden pénztézetnél, községében, vasúti állomáson és nagyobb kereskedőknél kaphatók

VARDAR
NOVI SAD, TRG OTOBODJENJAS
A LEGOLCSOB B ÉLETBIZTOSÍTÁS ORVOSI VIZSGALAT NÉLKÜL
AZ ÉLETBIZTOSÍTÁSBAN AZ INGYENES BALESET ÉS ROKKANTBIZTOSÍTÁS BÉNFOLGATATIK
1/4 ÉVI DÍJ 64-448 DIN.
KÉRJEN PROSPEKTUST UJ! UJ!

Építetők és cementárúkészítők figyelmébe!

Bácskai Cementárugyár r. t.
Szubotica

Gyárt: Egy és több színű cement- és mozaiklapokat, drótbetétes és csomósított cementcsöveket;

Elvállal: mindennemű műkö-, vasbeton- és betonmunkákat;

Raktáron tart: mindennemű építési anyagokat, u. m.: kőport, dunai homokot, folyamkavicsot, — elszigetelő lemezt és folyadékot, továbbá műköhöz fehér, piros és fekete márványszemeséket, darabos és oltott meszet, Hamított válaszfal lemezeket, chamotte téglát és habarcsot

Költségvetéssel és mintával díjmentesen szolgál

Dughagymát, burgonyát

vetőburgonyát, hagymát, babot mezőgazdasági és kertmagvakat (búkkönyt, muhart, herét stb.)

I-a préselt sámentes rétiszenát

legjobban és legolcsóbban szállít

LEDERER JENŐ

bank és biz. üzlete, gyümölcs és főzelék import-export NOVISAD, VILSONOV TRG 7

Raktár: Temerinska 38 Telefon: 22-14 szám

„ORIENT“-KEKSZ

GRAHAM-KENYÉR, KARLSBADI KÉTSZERSÜLT

MAYER ALFRÉD

géperőre berendezett péküzemében SUBOTICA, KAKASIKOLÁVAL SZEMBEN

OTROV! OTROV!

Garantirano čist
Schweinfurter Zeleni
№ 1922 1/2 Kg.

Óvás!

Növényi kártevők elleni permetezésnél a biztos hatás titka, oly **Schweinfurter-zöldpor** használata, mely eredeti 1/2 kg. csomagokban „Aeroplán” védjeggyel (ábra mint itt látható) van ellátva

Vigyázzunk a védjegyre!

Kapható mindenütt. Ismertetőt díjtalanul küld:

KEMIKALIJA, NOVISAD
SLJUKINA UL'CA 7.

Slavonia Faipar R. T.

Lerakata: BEOGRAD

Karadjordjeva 101 Telefon 20-67

Parketta, furnir, ragasztott lemezek (sperrlatnik) és mindennemű asztalos-anyag

ROSSZ IDŐ

van ma és annak, aki jól akar járni. minden tekintetben takarékosnak kell lenni, különösen szükségleti cikkek beszerzésénél, amelyeknek legolcsóbb beszerzési forrása a **STERMECKI** nagykereskedés, különösen az, akinek hivatása végzésében pontosságra van szüksége, van szüksége jóljáró zsebórára, ébresztőóra és fall órára. Köz tudomásu dolog, hogy jó és pontos órát nagyon olcsón vehet az

R. STERMECKI nagykereskedésében
Celle, 27. szám (Szlovénia)

Nehogy az órát elveszítse, láncra is van szüksége, a szép fiatal leánynak vagy menyecskének fülönfüggő és gyűrű is kell. Mindezt fellelheti a sok ezer képpel ellátott nagy képes árjegyzékben, amelyet bárkinek ingyen küldünk. Az órákért 3 éves garanciát vállalunk. A meg nem felelő vagy kicséréljük vagy a pénzt visszadjuk.

Cséplőgéptulajdonosok!

Nem kell új dobkosár, nincs kosárjavítás, de többletjelmény és üzemműködésmegtakarítás, ha szab. dobkosár-betétléceinket felszereli

Kérjen prospektust, ajánlatot!
Bárdos és Brachfeld, Novisad

40 lánc

prima szántóföld (szép nagy szállással) közel a sztara-moravica vasutállomáshoz (esetleg kisebb parcellákban is)

szabadkézből eladó

Bővebb felvilágosítást ad: dr. Horvát Móríc ügyvéd Szubotica, (Vilsonova ul.)

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 4-13

A magyar ipar bemutatója. Számos külön csoport. 25-50% utazási kedvezmény. Vízummentes határátlépés.

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:

Budapest a Vásárirodában, V. Alkotmány-utca 8. — Szuboticeán Kereskedők és gyárosok egyesülete, a Lloyd, az Általános Hitelbank, a Közgazdasági Bank, a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, a Rádió Reklám Jugoszlávia 3-99

C s a k

RENAULT-TEHERAUTÓT

és csak **RENAULT-TRAKTORT** használjon mezőgazdasági üzemben

Az a gazdaság, amely **RENAULT-TRAKTORRAL** dolgozik, időben és pénzben nagy megtakarítást ér el

MIÉRT?

Mert egyetlen **RENAULT-traktor** egyetlen vezetővel és kétfős vagy hármás ekével **UGYANAZT A MUNKÁT VÉGI** mint két fogat négy igavonóval két szögával és két ekével.

Az állatokat etetni kell. Az állatokat naponta gondozni kell. Az állatok elfáradnak és elernyednek, sérüléseknek és betegségeknek vannak kitéve és alávetve. **A RENAULT-Traktor csak tüzelőanyagot fogyaszt, ha dolgozik.** **A RENAULT-Traktor üzembentartása egyszerű és olcsó.** **A RENAULT-Traktor felépítése erős és tartós.**

Nézze meg raktáron levő gépeinket S. H. S. királyságbeli képviselőnkkel:

Krausz Edénél
NOVISAD

LÁBADOZOKNÁL ÁLTALANOS GYENGESEGNEL

VERSZEGENYSÉG

ESETÉN **DESCHIENS SYRUP HAEMOGLOBINNAL**

AZ ORVOSOK IGAZOLJAK, HOGY EZ A VITALVASAS SZIRUP A NYERHUSZT ÉS KÜLÖNFÉLE VASKÉSZÍTMENYEKET MESSZE FELÜLMULJA.

Kisebb birtokot vagy kis családi házat földdel
Szubotica vagy Palics környékén, esetlegesen **megvételi joggal keresek**

Ajánlatokat bérletár, fizetési feltételek, nagyság és az évi jövedelem részletes közlésével, A. I. 3860* alatt a lap kiadóhivatalába címezendők.

Nagyobb cégnél pénztárnoki, raktárnoki, pénzbeszedői vagy ehhez hasonló **állást keresek**

Beszédek németül, szerbül és magyarul. 200.000 dinár óvadék kál rendelkezem. Cím a kiadóhivatalban

Fűtőtestek

4 qu. m. felülettel, 2 méter hosszúságban, a hozzátartozó flanszokkal és radiátorok használható állapotban

kerestetnek

Sürgős ajánlatokat kér **FAKO D. D. SUBOTICA**

Bajmokon a Bácsmegyei Napló részére **hirdetéseket** **Gyetvay József** bizományos vesz fel

Noviszádon a Bácsmegyei Napló **noviszádi** főkiadóhivatala **előfizetőknek** mindennap, a kora reggeli órákban **házhöz kézbesíti a Bácsmegyei Naplót**

Minden előfizető részesül **ingyenes és kedvezményes** könyvakciónkban

Felvilágosítást ad és előfizetni lehet a Bácsmegyei Napló főkiadóhivatalánál **Noviszád, Vilson-tér 7. Tel. 25-80 és 27-80**

Egészséges GYOMOR és a rendes székelés az egészség legfontosabb feltétele, mert ha erre ügyelünk, elejét vesszük sok olyan betegségnek, amelyeket az állandó vagy időnkint fellépő szorulás okoz, mint a felfújás, vérszegénység, gyomorfekély, bél- és májbajok, sárgaság, epebajok, a veseleti szervek mindennemű megbetegedése, vérérdényesmeszesedés, vértisztátalanság, étvágytalanság, stb. Mindezeket a legsikeresebben gyógyítja a **PURGATIN TEA** amely friss gyógyfüvekből készült. Készíti és utánvéttel szállítja (egy doboz 30 dinár, két doboz 55 dinár)

Sv. TRAJKOVIC gyógyszerüzára **BEGRAD** a Nemzeti színház mellett

Kérem, küldjön még 2 doboz Purgalin teát. Az első doboz: küldött tea nagyon jó és kiváló hatású min'ten tekintetben és már néhány dobozzal a leggyorsabb meggyógyulásra eljuttatottam. Mitos S. Stevevic Vel. Bečerek, Bogoroditica ul. 2

Dughagyma (makói), jutányos árban kapható **Jugo Mauthner d.d. magtelepen** Carinarska ulica 17.

A szabadalmazott **Eternit-**

pala-eladás, ugyszintén minden méretű fűrészelt és faragott épületfa, deszka, lécs és cserép, mind elsőrendű minőségben, a legolcsóbb napon kapható. Kérjen ajánlatot

Dohány Zoltán fakereskedő
Telefon 3-65 Szubotica Telefon 3-65

ELÖNYOMDÁT legmodernebb stílus rajzokkal és kellekkel legolcsóbban szállít **LEOPOLD SÁMUEL, SENTA** modern előnyomdaberendezési gyára **Relief-festéshez** való festékek, porok és kellekek kaphatók

Somborban a Bácsmegyei Napló részére **hirdetéseket** **Dr. Szántó Miklós** Apatini ut 46. vezsz fal. Telefonszám 341.

RÉGISZTEM **BENCZE-féle PATENT** **ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDÖNYÖK** a legjobbak

Miniat és árajánlatot díjtanul küldünk **BENCZE ANTAL ÉS FIA** **ESSLINGENI GÖRDÜLŐNY ZSALU ÉS SZÖVŐTT FAREDÖNYGYÁR** **VEL. BEČKEREK**

PATENT. BENCZE most!

Egyes cikkekben tulnaggy készletem csökkentésére
férfi öltönyszöveteket

az alanti

olcsó árakon vásárolhat

3 méter szövet teljes hozzávalóval	450	dinár
3 " " " " "	550	"
3 " " " prima " "	650	"

Az áru minőségéről bárki meggyőződhetik üzletemben vételkényszer nélkül. — Vidékre esetleg mintákat küldök.

Ugyanott elsőrendő angol uriszabóság!
Angol szövetek nagy raktára!

Šandor Pressburger, Subotica
(Városháza)

2540

Ezideig ilyen olcsón

ILYEN GYÖNYÖRŰT ÉS MINŐSÉGEBEN
ILYEN KIVÁLÓT NEM VÁSÁROLHATOTT!

Ismerik a földkerekség minden táján!

*Gyors
Biztos
Gazdaságos*

Az új

WHIPPET

gyorsabb, hosszabb, erősebb és sokkal szebb mint volt

Amerika legelső európai típusú könnyű kocsija!

Többet fizethet, jobbat nem vásárolhat!

Whipp 1-es és W Hys Knight autók képviselője a Vajdaság és Szerémség részére

Manchester 1 1/2 és 2 tonnás teherautók

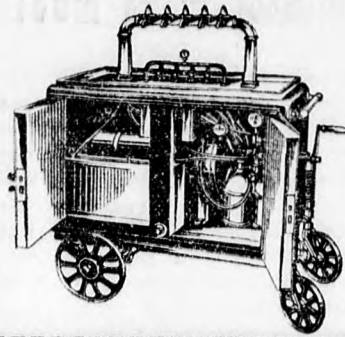
Képviselők kerestetnek:

Sombor, Subotica, V. Bečkereki és Vel. Kikinda részére
Dipl. Ing. **SARTOR & Ing. RIEGER**
Novisad, Uspenska ul. 5

Vezérképviselő: **Albion, Beograd, Decanska 7**

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szódagyártóval

tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt

Braća Goldner
jégszekrény-, fabutor- és
részárugyár

Subotica, Jugovića 20
Telefon 1-34

Kérjen árajánlatot!

VENEZIA TRIESTE FIVME ANCONA BARI CATANIA MESSINA PALERMO NAPOLI LIVORNO GENOVA IMPERIA MARSEILLE BARCELONA VALENCIA

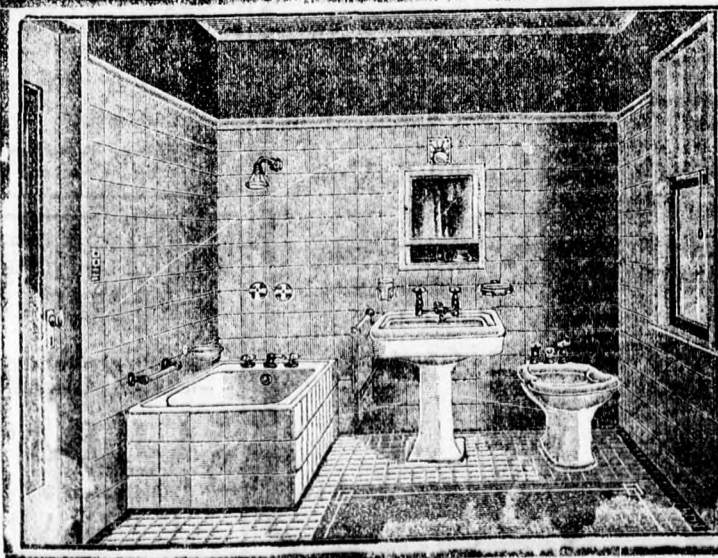
ADRIA S. A. Nav. Mar. Fiume

Bővebb felvilágosítással szolgál:
és minden nagyobb utazási iroda

Komlózsineg
árainkat mélyen leszállítottuk!

SCHIFF ABRAHÁM, NOVISAD

zsák-, zsineg- és ponyvanagykereskedő — zsák- és ponyvakölesönző
Telefon: 2403, Telegr.: Jutešif. Fiók: BEOGRAD-SAVA. Kérjen árajánlatot!

„GREINITZ“
vasipari és kereskedelmi r. t., Novisad
Műszaki-osztálya ajánlja a következő cikkeket:

Kovácsoltvas, fekete és horganyzott	Fekete és horganyzott
Gáz- és vízvezeték-, kazán- és furócsövek	Csőösszekötő-darabok
szabad, forrasztással vagy varrat nélkül.	
Öntöttvas-csövek	Víz-, gáz- és gőzszerelvények
könnyű angol lefolyócsövek és idomdarabok	vas, réz- és vörösfém-ből
Egészségügyi- és építési öntvény	Mindennemű szivattyúk
nyersen és zománcozva	szabadonállók és házi vizellátásra, kézi- és erőhajtásra
Fürdő- és klozettberendezések	fürdőkályhák és kádak, fajtanszárak és mindenemű berendezési és felszerelési cikkek

Kérjük, hogy képes árlapjainkat bekérni sziveskedjék

**Asztalosok
és építetők
figyelmébe!**

**Kész ajtók
és ablakok**
azonnal leszállításra
kaphatók.
Megrendeléseket úgy
helyben és vidékre
méret és rajz szerint
vállalok

Mihály István
asztalos
Subotica, Zlatarićeva 22
A tájékoztató anyaga közlében!

„HERSON“

speciális bőrkezttyü,
női- és gyermekfehér-
nemű üzlet, SUBOTICA

Aleksandrova ulica 15
(Ruff cukorkaüzlet mellett)

Bőrkezttyü különlegességek
eladása, szakzerű javítása
és tisztítása. Női- és gyer-
mekfehérnemű készen, ren-
delésre, hozott anyagból is.
Hibsbelyem fehérnemű meg-
rendelésre. 3760

Billiárd

mandinergumi, zöldposz-
tó, dakó, golyó, sakk, do-
minó, Lignum-Sanktum
tekegolyók, babák és
minden más esztér-
gályos áru legolcsóbban
beszereszhető

Ehrlich J.
esztér-gályosnál, SOMBOR
Pariška ulica 1 44

Olesó, de jó javítást, kész
és rendelt cipőket csak a

gyorstalpaló

készít
Poštanska ulica 4.
LUSPAI

**Építetők
figyelmébe!**

**Kész ajtók
és ablakok**
azonnal leszállításra
kaphatók.
Megrendeléseket úgy
helyben és vidékre
méret és rajz szerint
vállalok részleteire is

Mihály István
asztalos

Su očen, Zlatarićeva 22

A tájékoztató anyaga közlében!

Preciz gépmunkás aszta-
los-segédet és fizetéssel
ta onco: felveszek

**Duplagyújtás a motorkerékpároknál, repülő-
gőpmotoroknál = és most az autókna!**

A mérnöki tudomány legújabb sikere az automobilgyár-
tás terén az új „Nash 400“ — motor szelepekkel a fejben,
dupla gyújtással és magas kompresszióval.

Az új motor a „Nash 400“-nak nagyobb erőt, gyorsu-
lást, rendkívüli nagy, 140 km-es sebességet ad csekély ben-
zinfogyasztással. — Az elégés teljes, nincs bekormozás, sem
pedig motornyitogatás. — Kitaróságban felülmúlhatatlan.

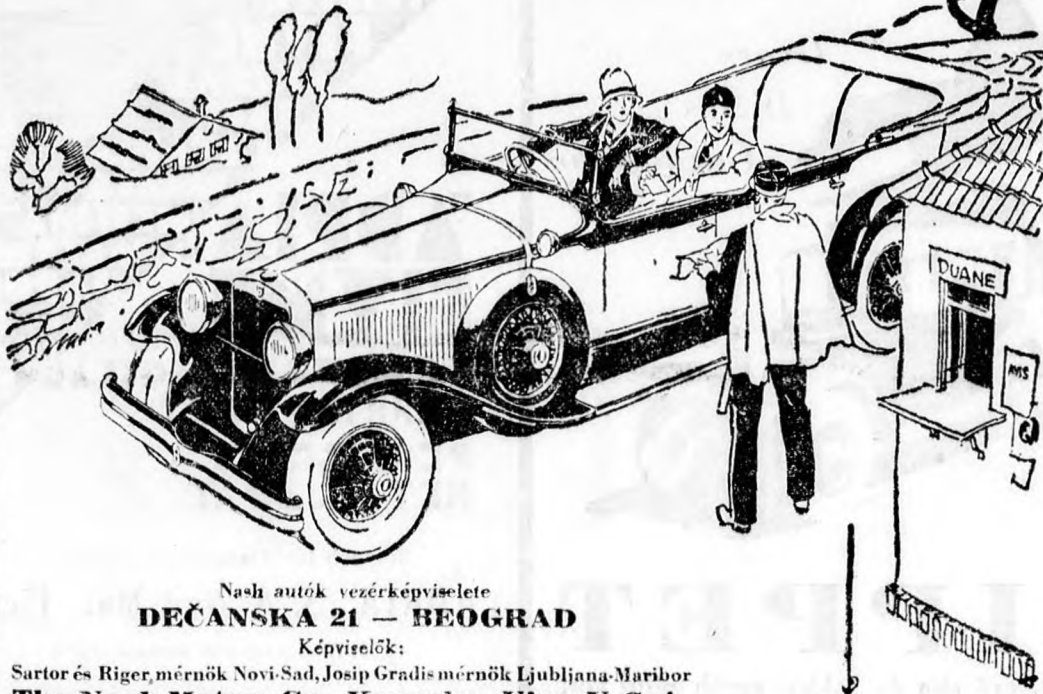
A levegőt uralja a szelepes motor — „L“ fejjel —
magas kompresszióval és dupla gyújtással. A „Nash“ most
tökéletesítette a motorját a személyautóknál is. Rendkívüli
nagyok ennek a motornak teljesítményei.

Sportolók, szakértők és autókedvelők tekintsék meg és
próbálják ki az új, duplagyújtású „Nash 400“-ast és soha
többé nem lesz megelégedve a többi régi típusu moto-
rokkal.

Ez a kocsis az egész világon modern.

Az új

NASH „400“

Nash autók vezérképviselete
DEČANSKA 21 — BEOGRAD

Képviselek:

Sartor és Riger, mérnök Novi-Sad, Josip Gradis mérnök Ljubljana-Maribor
The Nash Motors Co., Kerosha, Vise. U. S. A.

Köszönetnyilvánítás

A „PHÖNIX“ biztosító társaság, Wien, S. H. S. igazgatóságánál
Beograd, volt biztosítva megboldogult férjem, Nikola Škrgić kereskedő,
Indjija

50.000 dinárra

Férjem halála után a „PHÖNIX“ biztosító társaság azonnal folyó-
sitotta az egész biztosítási összeget, 50.000 dinárt.

A „PHÖNIX“ biztosító társaság ezen előzékenysége arra készítet-
tett, hogy ezúton fejezzem ki teljes megelégedésemet és köszönetemet,
s hogy mindenkinek ajánljam, ki családját, magát vagy tőkét biztosi-
tani akarja, forduljon a wieni „PHÖNIX“ biztosító társaság igazgatóságá-
hoz S. H. S. királyság részére, Beograd.

Beograd, 1929 március hó

Ozv. Škrgić Irén

Rózsa
Ella
Krüger
homoki
burgonya
nagyban és kicsinyben
kapható
Nojcssek Géza
cigánél
SUBOTICA

Drótkerítés
Tüskésdrót
ECLAIR VERMOREL
PERMETEZŐK
és minden más
VASÁRU
legolcsóbban
WEINER
vasüzletben
Subotica Rudičeva ul.

**MARIJA-
GYERTYA**
gyári árban
csakis
RESCH JOZSEFNEL
kapható
SOMBORBAN
KÉRJEN AJÁNLATOT!

Préselt
szénát
szállít vagon-
tételekben
Sulyok Iván
OSIJEK,
Gundulićeva ulica 15

Paraffin-terápia
biztos gyógyulás rheuma,
köszvény, ischias, neural-
giák és fagyás ellen
Paraffin-szépességápolás
a modern kozmetika leg-
újabb vívmánya
**PARAFFIN GYÓGY- ÉS
KOZMETIKAI INTÉZET**
Vel. Bežekerc, Hajduk
Veljkova 14.
ORVOSI FELÜGYELET!

Tengeri vetőmag
lőfogú 100%-os csira-
k'pes 1927-es terméskül
eladó
Bővebben 3738
Ziegler, Novisad
Jovana Subotica 9

KIRAKATÜVEGEK
TÜKRÖK
garantált elsőrendű
minőségben kaphatók
„ALBA“
tükörgyárnál
NOVISAD

KÖNYV · FILM · RÁDIÓ

ÚJ KÖNYVEK

Várkonyi Nándor: A modern magyar irodalom

Megjelent a Danubius kiadásában, Pécsen

A magyar irodalom utolsó ötven esztendejének eseményekben és eredményekben olyan gazdag történetét eddig nem dolgozták meg fel irodalomtörténet-írónk. Itt-ott történt csak kísérlet arra, hogy ezt az óriási anyagot bizonyos rendszerbe foglalják, de feleletes kísérleteken, vagy hiányos felsorolásokon eddig nem jutott túl senki. Várkonyi Nándor, a pécsi egyetem könyvtárosa vállalkozott most a nehéz feladatra és első szavunk a csodálkozás és elismerés, mert ez a fiatal tudós olyan alapos munkát végzett, ami nagyon figyelemreméltóvá teszi művét. Ugyászólván minden forrásmunka nélkül, csupán olvasottságára, tájékozottságára és nagy felkészültségére támaszkodva írta meg Várkonyi Nándor a modern magyar irodalom történetét, hatalmas munkájában hiánytalan képet és áttekinthetést nyújtva az utolsó ötven év minden irodalmi törekvéséről, különböző irányairól, fejlődésének vonaláról és minden számottevő magyar író munkásságáról.

Az 1880-as éveknél kezd Várkonyi nagy anyagát, amelyet áttekinthetően oszt be és így könnyen hozzáférhetővé teszi könyvének minden adatát. A *Kiegészítés* kezdő részét taglalja a könyv első része a magyar irodalom történetét a realizmuson és a modern líra kibontakozásán keresztül egészen a századvég irodalmáig. Ez a rész nagyon alapos és miután itt már bizonyos történeti távlatból bírálja Várkonyi a fejlődés eseményeit, itt aránylag a legkönnyebb a feladata. A második rész 1900-tól 1918-ig öleli fel a magyar irodalomnak küzdelmes és nagyon gazdag korszakát. Az újítás a magyar irodalomba új vérkeringést hozott s Várkonyi ehhez mérten és érdemükhez méltóan foglalkozik Adyval és a Nyugatosokkal. Hogy ezeket mennyire komolyan veszi és mennyire értékeli, bizonyítja az a komoly, szigorú bírálat, amellyel munkásságuk súlyát leméri. A kötet harmadik része 1918-tól még sorolja fel a nemzeti idealizmus irodalmának és az utótrékvésű költészetnek minden reprezentánsát, végül a negyedik rész az utódállamok magyar irodalmával foglalkozik.

Bennünket közelről érdekel, hogy »A modern magyar irodalom« az első olyan irodalomtörténet, amely részletesen foglalkozik az utódállamok magyar irodalmával és seregszemléjét adja az erdélyi, szlovénközi és vajdasági magyar íróknak. A munkának ez a része örvendetes dokumentuma annak, hogy végre Magyarországon is kezdenek felfigyelni a határokon túl tíz éve fejlődő magyar irodalomra és ez a fejezet — akárcsak az egész kötet — értékes forrásmunkául és adattárul fog szolgálni a jövő irodalomtörténetírőinak, aki már bizonyos távlatból fogja a mai kor magyar irodalmának történetét feldolgozni.

Az élő irodalomról és kortársokról tárgyilagosan írni a legnehezebb feladat. Várkonyi Nándor azonban ezt a próbát is becsületesen állja. A legtisztelietreméltóbb objektivitással méri az értékeket jobbról és balról egyformán, nincsenek kicsinyes szempontjai, távol áll tőle az elfogultság, amely elhomályosítaná az igazságot kereső tekintetét. Konstruktív világszemlélet és fajszereget az az alap, amelyen áll és erről a biztos bázisról egyformán igazságosan bírál minden oldalon.

Várkonyi Nándor művének óriási anyaga hozza magával, hogy a kötetben vannak aránytalanságok, ez azonban alig írható egyedül a szerző rovására. Igaz, hogy sok ismeretlen vagy alig ismert névvel más, érdemesebb írók rovására néhol túl bőven foglalkozik, de a könyvön megérezzük, hogy ilyen részletes bőséggel szeretett volna a szerző foglalkozni a magyar irodalom minden munkásával, azonban a kiadói szempontok, helyesebben a könyvnek amugyis nagy terjedelme korlátozták és megállít parancsoltak ott is, ahol esetleg még lett volna mondanivalója. Az ilyen aránytalanságok a modern irodalomról szóló tanulmányokban különben is majdnem elkerülhetetlenek és összefüggésben vannak az adatgyűjtés sok nehézségével is. A kötetből azonban alig hiányzik név és ez a teljesség a mű egyik legnagyobb érdeme.

Szólni kell még Várkonyi könyvének egy másik nagy értékéről is. Nem elégszik meg adatainak rendszerezésével és az egyes irodalmi irányok és írók is-

mertetésével, hanem az irodalom méltatásával párhuzamosan a szellemtörténeti fejlődésről is érdekes, áttekinthető képet ad és az általános szellemtörténet magasabb nézőpontjáról ítéli meg az irodalom szükségszerű fejlődését vagy hanyatlását. Megállapításai mindenkor helyesek és még ott is, ahol az ellenkező világnézet

A Letopisz új száma. A noviszadi Szrpszka Matica akadémiái nivóju kitünő folyóiratának, a Letopisnak új száma a következő gazdag és változatos tartalommal jelent meg: *Sztafics* Vászta: Egy hatvanéves jubileum. *Tartolla* Guido: Intim feljegyzések. Kéz, amelyen a vasutazó álmodik. *Szimics* Novák: Három vers. *Tomics* Stevan: Álomlátás és valóság. *Predics* Szvetiszláv: A magunkéi vagyunk (komédia három felvonásban.) *Fedjin* A. Konstantin: Testvérek, dr. *Szavics* Milan: Koszics Lázáról. *Kasunin* Milan: *Predics* Uros, dr. *Sztojanovics* Dusan: Vallás és kultúra, dr. *Jovnovics* Dragoljub: A gazdasági válság megoldása, dr. *Konstantinovic* M.: A szubotícai jogi fakultás kérdése, dr. *Koszics* M. Laza: A nemzetközi statisztikai konferencia eredményei. *A Figyelő rovatban:* *Vidkovic* A.: Az angol irodalom 1928-ban. *A gazdasági és szociális Figyelőben:* *Milenkovic* Vlada: Miért hanyatlának a szerbiai kereskedések?, *Accidenalis*: Vallás, Szocializmus és demokrácia, dr. *Jovnovics* Dragoljub: Új könyv Robespierre-ről. *Külpolitikai Figyelő:* dr. *Nikics* Fedor: Franciaországgal kötött Kereskedelmi Szerződésünkről. *A »Könyvek és Folyóiratok« rovatban:* dr. *Nedeljkovic* Dusan: A racionalizmus a mai német filozófiában, dr. *Sajkovic* Sz. Iván: Tolsztoj és Turgen-

kifogásokkal és ellenérvekkel élhet, el kell ismerni teljes tárgyilagosságra való törekvését.

Várkonyi Nándor könyve egy alapos tudós, egy nagy intelligenciájú, óriási olvasottságú, nagyszerű memóriájú, hatalmas felkészültségű és tisztán látó kultúrember munkája. Minden sorát írók életrajzi adatai, műveik méltatásán, az irodalom és a korszellem ismeretén túl az irodalom fanatikus szeretetének tüze melegíti. Várkonyi minden körülmények között és minden válságon keresztül hisz az irodalomban és ez a fanatikus hite teszi a modern magyar irodalmat először ismertető és ezért korszakalkotó hatalmas munkáját, amely a pécsi *Danubia* izléses kiadásában jelent meg, különösen becsessé.

László Ferenc

jev. Jegyzetek: *Vucetics* Nikola — *Crnjanszki* Milos — A tudományos akadémia irodalmi díjai — Goethe és Jugoszlávia — N. O. Loski — *Fedjin* A. Konstantin — Irodalmi díjak Lengyelországban, — A mai orosz irodalom — Telepítések Délserbiában — Két könyv rólunk — Gaj nyomdájának megalapítása — D. G. Rosetti — Vajdaságiak a Vajdaságról. A száznegyvenhét oldalas vasos könyvnek is beillő folyóirat minden könyvkereskedésben kapható.

Magyar Magazin címmel nemrégben lépett második évfolyamába egy irodalmi és művészeti havi folyóirat. A lapot *Farkas Imre*, az ismert kitünő poeta jegyzi mint főszerkesztő, míg a művészeti szerkesztést *Pólya Tibor*, az európai híri festőművész végzi. A *Magyar Magazin* irógárdája a mai magyar irodalom és újságírás elitjéből rekrutálódik. Csaknem minden számban ott látjuk *Krudy Gyula*, *Szegedi István*, *Terescsényi György*, *Egyed Zoltán*, *Emőd Tamás*, *Tamás István*, *Molnár Jenő*, *Hanuszti László*, *Halász Imre*, *Relle Pál*, *Pünkösti Andor*, *Nagy Endre*, *Faragó Sándor* stb. neveit. Az illusztrációk részére fenntartott oldalakon pedig a legjobb grafikusok, festőművészek és karrikaturisták adnak egymásnak találkozót. Az izléses kiállítású, nivós folyóirat Jugoszláviában is kapható.

A „BARBÁR“ TOLSZTOJ

— Apám volt minden idők legnagyobb erkölcsi tirannusa — mondja Tolsztoj Tatjana

Piteofi párisi színtársulatával együtt Milánóba érkezett Tatjana Tolsztoj, Tolsztoj Leó leánya. Mint utjában mindenütt, itt is édesapjáról beszél.

— Édesapám — mondja csendes, komoly hangon. — gyermek és hős volt egy időben: a természet embere, hainhalasadással a szemében, és barlanglakó remete, egyszerre félnék és vad. A magasztos vég, életének és munkásságának minden hősies gyöttrődése: az igazság volt. *Talán nem is trónak és nem is filozófusnak született, hanem vallásalapítónak.* Alakra és természetre a Népek Pásztorára hasonlított. Mindig a viharok között élt és nem ismert más örömet, mint amelyet állandó gyötrelmek közben a szépség és igazság keresésében feltalált. Mint minden prédikátor, atyám is ismerte a Rossz utját, ismerte a csábítást, a tévedéseket, az igazságtalanságot és erőszakot és hordta a fájdalom sebeit. Megtért és a bűn volt a gyötrelme, a fájdalom a megtisztulása. *A szeretet úgy tekintette, mint az egyetlen erkölcsi érzést, amely felemeli és gyógyítja az emberi igazságtalanságot és szeretetében addig ment, hogy nem látta meg többé a valóság igazi képét, összetévesztve az igazságot a tévedéssel.*

— Mindez annyira felgyújtotta és megrészegítette az ő nagy lelkét, hogy átélte álomvilága küszöbét, majdnem anélkül, hogy észrevette volna.

— Így a szökése... nem szökés, hanem betetőzés.

se volt a hosszú utazásának az életben. Ő volt minden idők legnagyobb erkölcsi tirannusa. Mint ilyen, nem gondol sohasem magára és következésképpen azokra sem, akik a közelében éltek. *Belépve az álomvilágába, nem akarta többé meglátni a valóságot, csak mint a nyomor és a bűn sötét együttését.*

— A jó minden volt számára: erő, ifjúság, tudás, szépség, élet. Ez volt az abszolút, az elérhetetlen. — és ezért kellett akarni a jószágot...

— Majdnem önkivülethen halt meg. Egész lelke örömmel volt telve, mert megértette, hogy végre elérkezett az egyedülüléhez, amely felé törekedett. Egy napon megkérdeztem tőle, jobban érzi-e magát, amire így felelt:

— A jobb ellensége a jónak. Azután kifogásolta, hogy a szoba, ahol feküdt, fényűzően van berendezve. Ezt mondta: »Egy földművesnek nem így kell meghalnia.« Egész életének álma volt a falusi élet, a természet ölen, egyszerű emberek között. Ha az élet meg is csalta őt, a halál nem, mert egyszerű emberek között hunyhatta le a szemét, a mezőségeken.

— Mint keresztény, gyanakvással nézte a szépséget és megvetéssel a gyönyört. De különleges erkölcsi anarchiája nem engedte meg, hogy az egész keresztény szellemet a magáévá tegye. Hívó és lihiú volt, határozott törvény nélkül. Szeretett mindenkit, de szeretete zsarnoki, despotikus volt, majdnem lehetetlen volt. Egyszerű szellem volt, magányosan élt és mindent határozottan megtagadott, ami ebbe nem tudott beleilleszkedni. Esméje nem új különösen a szláv léleknek, de ő friss erővel, új nyelven fejezte ki és saját életével mindennap megerősítette: a világ népeinek a testvérisége. *Barbár volt az apám, barbár volt, mert megtagadta a civilizációt, mint az értekek óriási, hazug, szörnyeteg illúzióját.* Lelket akart adni az embereknek és hitet prédikált. Milyent?... Ki tudja! A sajátját, egész biztosan azt, amelyért mint aszkéta élt és mint mártír halt meg.

Jóvidéki vámmalom
80—150 mm. napi teljesítménnyel és jókarban
bérbe kerestetik
Ajánlatok részletes leírással és a feltételek kértnek „Jó szakemberek” jelleg alatt a kiadói hivatalba

Ujságok és emberek

Széljegyzetek a kávéházi közönségről és a képeslapokról

Irtta Szegedi Emil

A kávéházban egy képes színházi, irodalmi és művészeti folyóirat került a kezembe. Megvallom, élvezettel szoktam benne lapozgatni, mert az eleven újság pontosan tájékoztat a színházi, irodalmi és művészeti újdonságokról. A kávéház zsongó, zsibbasztó atmoszférájában jólesően temetkezik bele az ember a nagyvilágot a közelébe hozó képeslapok tengerébe.

Az első bosszúság akkor ért, amikor rögtön a második oldal közepén üres foltot találtam. Valaki valamit kivágott belőle, — állapotot meg. A következő oldalon újból hiányzott egy kép. Csak vékony körvonalai látszóttak. Ezt is kivágta valaki. Ezután egy egész oldal hiányzott. Ezt kitépték. Hiányzott a keresztretjvény, hiányzott kedves rovatom: a sakk, elűnt filmszínészek fotografiája, hiányzott a divatrovat, a felkiklinika, minden meg volt csonkítva, csak a hirdetések nem hiányoztak.

— *Főur, ennek a lapnak a fele hiányzik. —* Pamaszkodtam.

— Elgyűjtötték — felelte a főúr és tovább szöveget. Nem ütközött meg, nem háborodott fel, nem csapta össze a kezét. Igaza volt, nem ő olvassa.

A főúr természetesen találta azt a műveletet, amelyet ő diplomáciái rövidséggel és a vendégek iránti tapintatból »elgyűjtésnek« nevezett.

Az »elgyűjtés« szó a Btk. terminológiája szerint »ellopást« jelent. A b. kávéházi vendégek egyszerűen, következetesen és pontosan kivágják a nekik tetsző képeket, verseket és rovatokat a képeslapból. Nevezük ezt az akciót elgyűjtésnek, nevezik kisdud játéknak, nevezik akárminek.

Szóval elgyűjtötték.

A hét közepén — mint azt mások is észrevehették — már a képeslapnak csak a foszlányai voltak meg. A képek nagyrészt még azokat is, amelyek előzőleg még meg voltak, kioldozták a lapból. De kik és miért? Cui prodest? — tettem fel a kérdést.

Ez is kortűnet? Beteges hajlam, a mindenkiben ott lappangó tolvaj megnyilatkozása? A kávéházi vendég azzal szórakozik — mert bizonyára csak szórakozik — hogy kivágja imádott színésznéje képét a lapból. Ki a színész, ki a színésznő, ki ezt, ki amazt. Mindenkinek meg van a szimpátiája, akiért vagy amiért érdemes elkövetni a bünt. Bizonyára ártatlan jártékna, pajkos csesnésnek tartja az illetőt. Vicc. Kinek ártat, ha kivágja Laure la Plante fotografiáját, vagy a keresztretjvényt, amelyet nem tudott végigfejteni. Ha ezt csak egy ur, mondjuk Clibere ur csinálná, tényleg nem is lenne nagy baj. De ugyanígy gondolkozik még egy tolvaj ur és ugyanannyi hölgy. Mindegyik csak egy képet vág ki — a maga imádját.

A közvélemény és a büntetőjog csak azt bélyegzi tolvajnak, aki legalább kabátot, pénztárcát, fehérneműt, vagy sonkát lop. Szóval, ha valakit érzékenyen megkárosít. Ha a közönség a kávéházi képeslapból kivesz egy képet és ezzel tömegeket károsít meg és akadályoz meg abban, hogy mások is láthassák az isteni divát, vagy olvashassák a Mistinguettől szóló tudósítást, ezt ők ártatlan szórakozásnak tekintik. Pajkoságnek.

Nem, uraim és hölgyeim. Önök is lopnak, amikor azzal a szándékkal ülnek le a kávéházban, hogy egy fekete, vagy egy málnaszörp mellett kitépik a képeslapból egyik, vagy másik képet, amely különös vonalmat ébreszt önökben. Megkárosítják ezzel elsősorban a tulajdonost, másodsorban — és ez a fontosabb — azokat, akik azért ülnek be a kávéházba, hogy a kapuciner mellett kiolvassák a lapokat, amelyeket anyagi helyzetüknél fogva nem vehetnek meg.

A képeket azonban ekkorra a b. publikum »elgyűjtötte« — ahogy a főúr udvariasan kifejezi magát.

A büntetőjogban a lopást így determinálják:

— Lopást követ el az, aki valamilyen tárgyat a tulajdonosa tudta nélkül elvész és ezáltal a tárgy tulajdonosát megkárosítja.

Nagyszójas asszonyom, ön a szemem látára, de a tulajdonos tudta nélkül kivágta manikűr ollójával a képeslapból a legújabb tavaszi kalap és ruhamodelleket. Ezáltal ön jogtalan anyagi előnyre tett szert, mert nem kell megvenni sem az illető képeslapot, sem a legújabb divatlapot. Megkárosította a tulajdonost és közvetve azokat is, akik szintén szerették volna a lapból — kivágni a legújabb Patou-kreációkat.

Nem egyszer láttam: ölébe vonta a keménytáblás képeslapot. Unottan nézett szét, de a szeme mégis firkészve szaladt át a látóhatáron. És amikor azt hitte, hogy senki nem látja, lassan, nagyon lassan, hogy zajt ne üssön kitépte a lapot. Összehajtogatva és a retiküljébe dugta Ramon Novarro. Azután mintha semmi sem történt volna, ajkához emelte a csészét és a piros nyelvvel ártatlanul szürösölte a világos kapucinert. Mért félt asszonyom? Mért titokban? Mért nem

tette az asztalra a lapot és mért nem tépte ki hangos sercenéssel a képet a Novarroét. (Ugy-e az volt, mert azután kíváncsiságból megnéztem.) Vagy mért nem szólt a főurnak?

Mért tudta, hogy bünt követ el. Mondjuk így: *inkorrekttség*. Művelt ember, aki előkelően elnyújtózva heveríti át a délutánt a kávéházban, nem csen képet a képes lapból. Legalább is nem úgy, hogy mások is lássák.

Ki mit vág ki? A film és színházrajongók kedvence színészek, vagy színésznők képét ollózzák ki. A hölgyek, mint tapasztaltam, előszeretettel vágják ki a divatrovatokat, a kalap, cipő és ruhakreációkat. A sport fanatikussai a futball, box, vívó- és birkózó primadonák képeit »gyűjtik ki«. Egyesek az autófotókat, a rádiósok a rádiórovatot, amely mindig hoz valami érdekes újdonságot. Van olyan, aki a vicceket teszi a tárcájába. Van aki Billert vágja ki, van aki Jozefine Bakert, van aki csak Simon Böske fotókat gyűjt. A negyedik a teniszt részesíti előnyben. Legtöbb hive az erotikus témájú képeknek van. Az aktokat már az első nap kivágják a lapból a fiatalvérű öregurak. A sikamlós francia illusztrált képeslapok olyanok, mint a párhajlovagok: szélében hosszában össze vannak vágdosva. Az illető, aki megfejt a kép és keresztretjvényeket, a megfejtést magával viszi. Nehogy más is törje rajta a fejét. A regényfolytatást az viszi el, aki legelőször veszi a kezébe a lapot. A másik, aki szintén a regényfolytatásra pályázott — kénytelen átmenni a másik kávéházba a folytatásért. És így tovább... Mi marad a lapban?

Ezzel azonban még nem merült ki a visszaélések száma, amelyekről úgy érzem le kell rántani a leplet. Minden képek, minden rovatnak meg van a maga publikuma. Egészen más kategóriába tartoznak azok, akik a képeket és irásokat nem vágják ki, hanem különböző szellemességeket firkálnak alá, mellé, mögé és fölé...

A kávéházi képeslap a közönség prédája. Csak ki kell adni a pikkolóknak a parancsot.

— Béla, az összes képeslapokat.

Béla rendszerint hoz két képeslapot. A többi, nyílt mondja, kézből van. Tessék most elképzelni: két képeslap egy egész délutánra. Nem csoda, ha a fizetett vendég unalmában különböző műveleteket végez vele.

A vendég miután érdeklődéssel egyszer átnézte a két képeslapot szünetet tart és vár a többire.

— Béla, mi lesz a lapokkal? — sürgeti.

— Még kézből vannak.

A vendég ásít, rágyújt és bámul. Unatkozik. Más látnivaló momentán nem adódik a kávéházban ezért újból átlapozza az egyik, majd a másik képeslapot. Eközben mehanikusan előveszi a ceruzáját és szenttelenül, közönyösen, de befelőlázó mosollyal hajszalt rajzolt Titkos Ilonának. Mosolyog rajta mint a diák, nagyon tetszik neki ez a szellemesség már tudniillik, hogy így elintézte a Titkos. Ahogy most az kinéz. Greta Garbo szakállt kapott, esontkeretes szemüveggel. Alány szép nő csak talál a lapban, azt mind eltorzítja. *Bényi Vilmanak* szemölcsöt rajzol az orrára. A törékeny Lilián *Gishnek* odafest olyan izmokat, mint *Dempseynek* van. Láttam egy birkózóbajnokot bokorugró szoknyában. *Elisabeth Berguernek* pipa volt a szájában. A kardvívó bajnok kardját seprővé alakította át a t. vendég, míg a törvívás hősnője tör helyett főzőkanállal áll angardban. Elrontják az ember legédesebb illúzióit. Bergnerből ki is ábrándultam. Szegény, ha tudná, hogy a pipa miatt...

Tessék ezután gyönyörködni szép lábokban, bokrákban, finom orrocskákban, édesen domboruló ívekben, amikor a t. kávéházi vendég vendégszolgálat jogánál fogva olyan lábakat rajzol Lili Damitának, mint egy életfánté.

Direkt népszerűsítik a sztárokat...

Másik csoport a »glossztorok« csoportja.

Ezek felháborító széljegyzetekkel tépdesik meg az olvasó idegét. És nem hagyják szegény Mistinguettet. Hát tehát ő arról, hogy elszálltak felette a tüzekek. Ilyeneket írnak a képe alá:

»A párisi nagymama«.

Szemüvegét rajzolták az orrára, meggörnyesztet-

ték, deformálták és végül olyan lett, mint a »Piroska és a farkasban« a nagyanyó, akit állítólag megevett a farkas.

Azután vallomások...

Várkonyi képe alatt ezt olvastam: *te édes cuti Misi imádtak...*

Önagsága imádja a Misi és ezt beírja a lapba. Hát ha egy másik nem imádja? Hát azt a másikat törje a frász. Idegekre megy ez a játék a képeslapban.

Kell nekem azt tudni, hogy X. Y. így vélekedik Josefín Bakerről, a fekete csopáról:

Tán csodállak, amde nem szeretlek.

Erre valaki, aki biztos rajongója az egzotikus Jozefinnak így replikázik:

»Szép vagy Baker, legalább nekem szép...«

Kedves polémia. Kíváncsi vagyok, mit írnak alá holnapra. Mert, hogy ezt nem fogja jóváhagyni az a másik, arra mérges merék venni. Érzem a két ellentétes véleményem álló ur össze fog veszni a képeslap hasábjain. Disznóságokat fognak írni egymásnak és nekünk el kell olvasni a rágalmatokat.

Ki kíváncsi arra, hogy egyiknek tetszik a fekete-bőrű, a másiknak nem? Olvasva ezt a két ellentétes véleményt, az ember önkéntelenül is csatlakozik egyikhez. Pro, vagy kontra. Nekem is lelki egyensúlyomat döntöttem fel ez a két vélemény. At akartam siklani a glosszákban, de megkaptam, mint a mágnes. Az elsőnek adtam igazat. Tán csodálom, de nem szeretem.

Most bánt a lelkiismeret.

Külön kasztot alkotnak a viccek hívei. Ők azonban a legveszedelmesebbek. Azzal szórakoznak, hogy a viccek poénjeit tintaceruzával áthuzgálják. Ez a legnagyobb bűn, amit csak kávéházi lapokban a vendégek kárára el lehet követni. Ebben a szomorú, sanyaru küzdelem csetben ellopni, megoltni a mosolyt, a derűt, a nevetést, amelyet a soványan csurrán humor nyújt, olyan kvalifikálhatatlan büntény, amelyre nincsen paragrafus a Btk.-ban.

Az olvasók nagy része szereti a vicceket. En például mindig a Kintorna rovatot olvasom el legelőször a *Bácsmegeyi Naplóban* és így vagyok a többi lapokkal is. És még sokan vannak így.

Az ember elkezd olvasni a viccet és lelke mélyén már előlegez egy mosolyt a poénnek. Van-e nagyobb bosszúság, mint amikor az olvasó a csattanó helyén fekete pacnit talál? A poengyilkosok így végzik ki a viccet:

Grün összetalálkozik az uccán régi ismerősével Kohnnal.

— *Hallom megdöcsültél —* szól Grün.

— *Bizony... bizony...*

— *Na és hogy izlik a házaset?*

— *Roppant mulatságos. Képzeld el —* felelte Kohn...

Vége. Nincs tovább. A poént, hogy mit felelt a Kohn a gyilkosok kitérőlték. Most mi ebben a viced? Min nevessem az ember? A poengyilkosoknak ez egy viced. Már tudniillik az, hogy a viccben nincs viced.

Most lehet, hogy ez a viced a Grünnel egy rossz viced volt. Akkor nem kár érte. De hát ha jó volt. Lehet, hogy jó volt. Most — amióta nem tudom a poént — kinlódom. Hát ha pompás viced volt. Ellopták tőlem a nevetési alkalmat. Megkárosítottak.

Amióta ezt a viccet olvastam szomorú vagyok...

Ezek az ugynevezett egocentrikus alakok. Megelégszenek azzal, hogy ők tudják a poént. Hogy mit felelt a Kohn a Grünnek. Pedig tessék elinni gyilkos urak mi is kíváncsiak vagyunk a poénre. Ennek a csoportnak alfajához tartoznak azok, akik a viccekkel szemben különvéleményt jelentenek be. Például:

Két jőbarát találkozik az uccán. Azt mond az egyik:

— *Legjobb, ha az ember becsületes.*

— *Miért? —* kérdezi a másik.

— *Hát képzeld, a múlt héten találtam egy kutyát. El akartam adni ötven dindért, de egy parát sem kaptam érte. Erre visszavittem a tulajdonoshoz, aki száz dindért adott.*

Eddig a viced. A lapban a nyomtatott szöveg mellett ceruzával írva ilyen megjegyzés található:

— *Ahogy ő visszavitte és ahogy ő száz dindért kapott.*

Vannak olyan szkeptikus lelkek, amelyek kétségbevonják a viced állításait. Nem hiszik el, hogy az illető visszavitte a kutyát. Polemizálnak egy viccel. Jó viced. Szép, hogy nem kérnek helyreigazítást. Az ilyen elűtő tipográfiával odáért szellemtelen megjegyzések jóllebre lefokozzák a derű hatványkitevőjét. Megingató a viced előre elfogadott igazságába vetett bizalmunkat és az apercepció folytán mi magunk is — ahelyett, hogy nevetnénk — azon melázunk, vajjon visszavitte-e az illető a kutyát, vagy sem és hogy ért-e száz dindért a kutya, avagy nem...

Az utolsó és legveszedelmesebb a tartoznak azok, akik nem vágják ki, hanem csak néznek, nem polemizálnak, hanem »elviszik« az uccán a képeslapot.

Szerintem ezek mégis korrektebbül járnak el, mint amazok. Egyszerűen megmentenek bennünket attól, hogy olvassunk...

Künstler Ernő

angol uri szabó, Subotica
I, Sokolska ulica 4

Elgánsz szabás. - Finom munka. - O. csó árak - Figyelmes kiszolgálás!!

— Hanem azt persze meghagynom, hogy amig a vála- csak annyit mondott:
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!
 — Nos, hadd halljam, mit mondasz a négyre, ötre, hatra, hétre, meg mondi valamit immár a nyolcra s mi van a kilenc- cel, felelj hát!

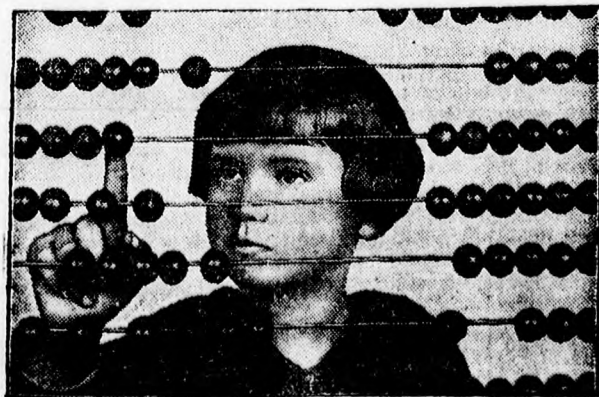
Egyszer volt...

— Szabó Magduska: Köszönöm jó kívánságodat. Lám a jó kislá- nyoknak mennyi mindent hoz a nyuszika? — Berky Ilke: Postára tettük. — Bönczi Gizike: Megkaptam. Köszönöm. — Lónyi Stelike: A beküldött mese nagyon tetszik, egyelőre helyszüke miatt nem közölhetem. — Basch Zsuzsanna: A jutalomkönyvedért jöjj személyesen d. e. 10—12, vagy d. u. 4—6ig. — Kuluncsics Józsika: A jelzett versikéd még ezideig nem kaptam meg. Nagyon sajnálom fiacskám, hogy köztünk, csupa véletlenségéből, ilyen nézeteltérések vannak. Lehet hogy levélkéd valahogyan elkallódott. Kedves soraid várom. — Stibinger Imre: Utána néztem, hogy elintézzék. Csak légy türelemmel. — Till Juck5: Küldj még.

X	&	n	ééé	Sz	i
			ééé	á	ta
			ééé		
			ééé		

Tripolszki Baba

— No, most már te vagy a... szolgám. Vége ránkba- szedetek.
 — Sajko — csóren az ékes karikkával — bizony egy kuk- kot sem tudott szólni. Pedig ahogy látta, milyen csapdába került, majdnem megpukkadt mérgeben. Izaz, utóbb könnyek jelentek meg a szemében.
 Hát folytatja Törpe Dóme:
 — Ha azonban megfogadod, hogy nem locsogsz többé, akkor megszabadítalak az ékességtől.
 A sajkó bólogatott, nagyon is.
 No, megszabadította Törpe Dóme Sajkó Jankót.
 S a sajkó nem is locsogott többé. Amíg élt Törpe Dó- me. Azóta persze már megit sokat kiabálnak a sajkók.

A BÁCSMEGYEI NAPLO vasárnapi ingyen melléklete
 Subotica, 1929. április 14. 15

Nyuszi pajtás

Nyuszi pajtás
 Merre, hova?
 Lesz itt még ma
 Vig lakoma.

Friss káposzta,
 Zöld saláta,
 Vásik is a
 Fogunk rája.

Jaj, mi az ott?
 Tán a vadász!
 Hogy integet,
 Hogy hadonász!

Sok hős nyuszi
 Széjjelszalad,
 Mert megmozdult
 Egy rossz kalap.

A szajkó világlejében híres volt arról, hogy nagyon is szeret kiabálni. Be nem áll a szája, az embernek sem, a szajkónak sem, amelyik Törpe Döme szomszédságában lakott.

Törpe Döme lakott odában a fának, Szajkó Jankó a fatetejében.

Pisze orra volt Törpe Dömének, jókora csőre Szajkó Jankónak. Igaz ugyan, hogy hatalmas szakállja Törpe Dömének, viszont még bajuszakája sem Szajkó Jankónak. És hallgatólag volt a törpe, annál hangosabb a szajkó, ez a legfontosabb.

Ugyanis ebből lett a mese.

Jankó jócsong kora hajnalban és be nem áll a szája késő este. Törpe Döme szeretett elmerülni gondolatába. Törpe Dömét minduntalan meggazavarta Szajkó Jankó. A törpe végül is elhatározta, hogy mindenképp elhallgattatja a szajkót.

Nos, fogta magát s elkezdte kérlelni. Mit sem használ, a szajkó kinevette.

Megfenyegette a törpe a szajkót. A szajkó kinevette a törpét.

Készenlétem, hogy csak valami huncutság sejt, — vélt a törpe. — Eljnye mit is kéne csinálni? Végre kitalálta Döme. Elballagott a hegyek közé: csak akadt ott egy kis ezüst, egy kis arany, egy kis rubin. Akadt is.

Ekes karikat csinált belőlük. Aztán nyugodtan kiült megalakult a háza elé. S ugyanacsak forgatta az ékszer: csillogott az a napsütésben.

— Mi az te? — kiáltott alá egyszer csak kíváncsian a szajkó.

A madárfejedelm hordta — beszélt Döme. — De meg-halt szegény madárfejedelm, az öreg készült sas. En temet-folytatta. — Nem is tudom, hol találok méltó utódot.

A szajkó szem felcsillant. Bezzeg barátságosan mondta: — Itt volnék én, szomszéd.

A törpe mosolygott, amugy befelé, ugy mondta: — Igaz is ám, jó hogy mondd.

A szajkó odarepült a törpe elé. A törpe meg ráhuzta a karikat a csőre. S azt mondta nagy kacagva:

Szajkó Jankó

MÁSODIK KALAND.

Amelyben egy cethal nagy szerepet játszik.

1776-ban egy elsőrendű angol hadihajón Portsmouthon át Éjszak-Amerikába hajóztam. Gondolhatják, mily nagy volt a hajó, mikor 1400 katona és 100 ágyu volt rajta.

Az egész utunkon semmi figyelemreméltó nem történt egész addig, míg a Szt-Lőrincz folyóhoz 300 mérföldnyire jutottunk.

Itt hajónk roppant erővel ütközött valamibe, azt hittük, sziklába. Kivetettük a mérő ónt, de 500 öltre még nem talált fenékre. Ami ezt az esetet még csodálatosabbá, szinte megfoghatatlanná tette, az volt, hogy kormányunkat elvesztettük, az előárbóc közepén kettétört s a többi árbócok mind felülről lefelé szétpattantak, kettő közülök a fedélzetre hullott.

Egy szegény ördög, aki ép a fővitorlát igazította, három mérföldnyire repült, mielőtt vízbe esett. De egyedül ő mentette meg életét az által, hogy akkor, midőn még a levegőben repült, egy arra repülő tengeri sirály farkába kapaszkodott. Ez nemcsak enyhítette vízbeesését, hanem arra is adott neki alkalmat, hogy addig uszhatott hanyatt, míg végre fedélzetre felvették.

Az ütközés erejének második bizonyítéka volt az, hogy a hajófedélzetén mindenki a feje tetejére esett. A fejem az esés következtében majd a gyomromba nyomódott be s néhány hónapig tartott, míg előbbi helyzetét újra visszanyerte.

Még mindig a zavar, a félelmes meglepetés állapotában voltunk, amidőn egy nagy cethal megjelenése, mely a vízszínen a napon sütkérezve aludt, mindent megmagyarázott.

szokat meg nem adták, je ne merjétek ölni egyet is a disz-nökből. — S ezzel eltűnt az ördög a hid alatt.

A szegény ember, meg a felesége csak hazahajította a ki-lenc disznót.

Hazáért a szegény ember meg a feleség.

— No, asszony, készíts ebédet, — mondta az ember. — Aztán meg etesd meg a kocákat is.

Megy az asszony a kamrába. Megy a pincebe. Megy a padlásra. Hát bizony sehöl sem talál semmi ennivalót, sem embernék, sem malacnak, jelent is:

— Ures a kamra is, pince is, padlás is, edes uram!

Hát bizony íres, — válaszolt az ember — tudom én azt nagyon jó. Azért vagytok szegény ember.

Hát most mit csináljanak. Ehesek voltak nagyon s bizto-san ehesek voltak a kocák is: sirtak rittak az óiban.

— Nincs mást tenni, — vélte az asszony — le kell vágni egy sertést. Amennyi nekünk kell belőle, megtartjuk, eladjuk a többi részt, veszünk kukoricát a nyolc disznónak.

De hát ha nem tudunk megfelnit a kérdésekre — az aggodalmaskodott megint az ember — az ördög visszakövetell mind a kilencet. Nagy baj lehet abból, ha nincs meg mind a kilenc.

— Az a nagy baj mindig, ami a küszöbön tanysz, — be-szél az asszony. — Ehesek vagyunk, az a nagy baj. Meg aztán, hogy számtal el kigyelméd, ha éhen pusztul valamennyi disznó. Mert az is előfordulhat, ugy látom.

Igy, ugy, végül is levágtak egy disznót.

Gondolamni ettek-ittak napokon át.

Mit sem törődtek a kérdésekkel.

Holt az újhold közelgett.

Elkövetkezett az újhold napja is. Ahogy megvaacsoráztak már csak az orra volt a levágtott disznónak. S éjféltkor itt az ördög.

— Ördög, Felémi pedig dehogy is tudnak. Bizony megszép-pent a házaspár:

— Nyakunkon a veszedelem! — Az ember elkezdte me-gint törni a fejét — ugyan nem késő még? — Az asszony meg — mit tehetett — elkezdett jajgatni.

Ékkor ekkor állított be a portáljukra:

— Adjatok szállást!

— Azt adhatunk.

— Meg valami harapnivalót.

— Jaj, az magunknak sincs.

A legutóbbi fejtörők helyes megfejtése: Szinjáték, Ponty, Ké-kinda, Keresztény, Üzenetek, Fináncz.

Helyesen fejtették meg: Malagurszki Ilonka, Ujvári Panni és Bandi, Bordás Lalka, Friedman Marci, Szalkity Mira, Till Jusko, Basch Palkó, Berger Kató, Pása Gyurika, Dukász Mariska, Földi Laci, Stibinger Imre, Csányi Pál, Kuncz Kálmán, Róth Gyula, Basch Zuzsanna, Handler Annuska, Balogh Annuska és Aranka, Lónyi Steff, Varga Pannika és Berecz Mancika, Balassa Gyurka, Tripolszky Baba, Imre Manci, Becherer Nusika, Balogh Károly, Végh Juliska, Breuer Harry, Bonci Gizike, Pálfi Jusztika, Polacssek Imriske és Lacika, Komlós Cséppi, Mak Pirooska, Kinder Béla, Berki Ili, Süli József, Szabó Magduska, Schönbrunn Béla, Patócs Mariska, Flórián Puki, Surányi Antal, Kollár Jolánka, Steiner Aliz, Sárkány Emilke, Vass Rózsika, Pressburger Lea és Moizi, Heiduska Aniko, Hermann Heddi, Haán Imre és Oszli, Vukov Konstantin és Mariska, Piri Mariska, Pataki Böske, Szarka Erzsike, Balassa Lidiko, Lucien Crochardt, Olasz Sárka, Kufmann Mira, Hevessy Mancika, Haupt József és Stefika, Tripolszky Baba, Földi Laci, Rill Antal és Margit, Berger Iréna.

A jutalomkönyvet: Rill Antal és Margit, Patócsy Megda és Schönbrunn Béla nyerték el.

ÜZENETEK:

Lucien Crochardt Skopije: Miért nem irsz magadról bővebben? Kitél tanultál meg magyarul írni, olvasni? Hol jársz iskolába és hanyadikba? Ugy-e fogsz nekem magadról bővebben írni. — Szarka Erzsike: Én is örülök, hogy a nyuszi annyi mindent vitt neked. Rólam a kis huncut megfeledezett. — Vass Rózsika: Dehogy haragszom. Nem is közölhetek egyszerre minden fejtörőt, sorját kell várni. A tiéd is sorra fog kerülni, csak légy türelmemmel. — Steiner Aliz: Mäskor ha beküldöd a megfejtést, szépen egy papírra írd le és ugy küldd. Nem kell a Habostortát szétvagdalmi, hanem szépen gyűjtsd össze és később is olvastathatsz belőle. Örülök, hogy beléptél a Habostorta táborába, csak szorgalmasan küldd a megfejtett fejtöröket. — Florián Puki: Hogyne kapnál, csak szorgalmasnak kell ám lenned. — Schönbrunn Béla: Kíváncsi vagyok, hogy ezután is ilyen pontosan fogod a megfejtést küldeni, mint eddig?

— Eppen semmi!
 — Legfeljebb egy sertés-orr.
 — Az tudja a szerencsét, — így a koldus.
 — O, bár tudna, — így az asszony, szepesve. S odaadta a koldusnak a sertés-orr. Aztán megint elkezdett jajgatni.
 — De mért jajgatsz te asszony? — kérdezte a koldus.
 — Az asszony megerőltet.
 — No, csak biztatók rám a dolgot, — felelte a koldus. — Jötét helyébe jöt várj... Kocsaort turja a szerencsét!

Ki kapja az éjjeli zenét?

REJTETTKÉP

Cigike nem nyilatkozott. De bizonyos, hogy mindig felnyűszített, ha valaki kimondta:

— Szegény Cigike, hát nagyon fáj a lábad?

Sőt ha beszéd közben simogatták is, még jobban nyűszített: ez igazán különös.

— Szegény jó Cigike, hát még mindig fáj a lábad? — mondták neki akkor is, amikor megint hozzáláttak, hogy megcseréljék a kötést.

S ő nagy kényeskedve tartotta a lábát s nyűszített, olyan cifrán, mint tán még soha. Lassacskán mestere lett a nyűszítésnek Cigike? Ugylátszik.

Hát leveszik a kötést.

És nyoma sincs már a sebnak.

De hát miért nyűszít Cigike?

Mondom, mondok, lassan nagyon megtetszett neki, hogy mindenki körülötte kering s bizonyára megsejtette, hogy vége a parádénak, amint egyszer — nem fog fájni a lába.

Igen, igen, nyűszített, holott nem volt már — »kutya baja« sem. S felnyűszített utóbb is, egyuttal megemelve lábát, amelyik dehogyan is fáj.

Muszáj volt odamondani neki:

— Cigikének nagyon fáj a lába, szegény kis Cigike.

Soha, soha többé nem mondott le Cigike az ünnepeltéről. Aminthogy nem is tud egészen lemondani az ilyesféléről, aki egyszer belekóstolt.

Igaz, ahogy telt, mult az idő, utóbb, olykor el-eltévesztette a dolgot. És nem azt a lábát emelintette meg, amelyik egykor »fájós« volt. No, de hát ezzel ne törődjünk.

Rejtett állatnevek

Gábor júniusban született.

Iercsi kórházban van.

Józsai nem bir kaszálni.

Marsa csinos leány.

Fülöp új kalapot vett.

A bácsi beteg.

Meannel több az a hideg levegő, vagy meannel jobban tázik ott a hidegben, annál gyorsabban siet a meleg felé s ahol erősebb lesz a szél. Nem is lehet rá haragudni, hiszen mi is jobban szeretjük a meleget, mint a hideget és ha fázunk, bizony mi is sietünk a melegekre. Jó is az, hogy így van, mert ha nem lenne szél, mi hátana a vitorlás hajókat, meg a szélmeleget? De az sem lenne ám jó, ha egyik helyen mindig meleg lenne, másik helyen meg mindig hideg, meg esős idő.

De ha valahol nagy eső van, például odafenn a Kárpátok között, minálunk meg szépen süt a nap, akkor ott az az esős, hideg levegő mindjárt elindul mifelénk, a meleg felé, mint a hogyan kintől a hideg levegő olyan szívesen jött be melegezni a szobába.

A levegőnek mindegy az, hogy felfelé, vagy lefelé, hitem nem tud. Azért, mert a víz mindig csak lefelé folyik, felfelé kezdett visszafelé folyni. Ezt azért könnyű kitalálni, hogy egyszerre csak megfordult volna, mintha elhúta volna s el-takban, de kell lenni valami okának, hogy folyik, meg pedig csak egy minden ok nélkül fúj. A víz is magától folyik a partok felé, hol nyugodtabb, hol erősebb szél. Nem fújja a szelet senki, hanem magától fúj, hol erő-olyan rettenetes nagy orrást, aki akkora tudna fújni, mint a nagy szél sőt sokkal nagyobb, el sem tudunk képzelni nagyon kis szelet, mert gyöngök vagyok.

Nem nagy mesterségbe kerül, ha ti is akartok szelet csinálni. Ha ráfújtok a gyertyára, vagy ha a morzsát lefújtok az asztalról, máris szelet csináltok saját magatok, csak hát az igazán szelet sokkal nagyobb, el sem tudunk képzelni nagyon kis szelet, mert gyöngök vagyok.

Pohárban, vagy a mosdótálcán nyugodtan áll a víz, de a partok felé, épny, mint ahogyan a szél belekapaszkodik a vízbe, a víz is magától kerekbe belekapaszkodik a szél felé, mint ahogyan a szél belekapaszkodik a vízbe.

A víz is magától kerekbe belekapaszkodik a szél felé, mint ahogyan a szél belekapaszkodik a vízbe. A víz is magától kerekbe belekapaszkodik a szél felé, mint ahogyan a szél belekapaszkodik a vízbe.

A szörnyeteg annyira dühös lett, hogy hajónkkal háborgattuk hogy nem csak az árbócokat verdeste farkával, hanem egyuttal a főhorgonyt is, mely szokás szerint a kormányra volt felcsavarva, fogai közé vette s legalább 60 mértföldnyire — 6 mértföldet számítva egy órára — magával vont a hajónkat.

Ki tudja, hova vitte volna hajónkat, ha időközben a horgony kötele el nem szakad. Ez által a cethal elvesztette hajónkat, de a hajó is a vasmaeskáját.

Midőn azonban hat hónap múlva Európa visszatértünk, ugyanazt a cápát, néhány mértföldnyire azon helytől, döglötten uszva találtuk s nem mondok sokat, de volt félmérföld hosszú. Minthogy pedig ily borzasztó állapot a hajóra nem vihettünk, csónakokra szálltunk s nagy fáradsággal levágtuk a fejét s nagy örömeinkre abban nem csak a vasmaeskát találtuk meg, hanem még mintegy 40 öl hosszú kötelet is, a mi szájueregében egy lyukas fogába volt beleakadva.

Ez volt az egyetlen különösebb esemény, ami ezen az utunkon történt.

De mégis valamit majd elfelejtettem. A mint a cethal az első alkalommal, t. i. a hajónkkal tova uszott, a hajó léket kapott s a víz oly erősen tódult be a hajóba, hogy minden szíattyuzás dacára így félóra múlva elsüllyedtünk volna.

Én voltam az első, aki a bajt felfedezte.

Körülbelül egy láb átmérőjű lyuk volt rajta. Minden módon törekedtem a vizet elvezetni, de hiába. Végre a szép hajót és nagyszámu katonaságát a legpompásabb ötlettel menttettem meg.

Megkértem ugyanis az összes utasokat, hogy adják oda felső ruhájukat, amit meg is tettek. E tömördek ruhával eldugaszoltuk a lyukat s akként kikerültük a fenyegető veszélyt. Igaz ugyan, hogy aztán fázunk, de rummal és más szeszekkel annyira befűtöttünk, hogy az úgy kifejlődött meleg belőlünk 20 lábnyira is kisugárzott.

HARMADIK TENGERI KALAND.

A báró látogatást tesz egy hal gyomrában.

A középtengeren egyszer nagy veszélybe jutottam. Egy nyári délután közel Marseillehez a kellemes tengerben fürödtem, midőn egy nagy hal erősen feltátott szájjal a legnagyobb gyorsasággal uszott felém.

Nem lehetett időt vesztegetni, menekülnöm lehetetlen volt

A szélhalmot a szél hatja, a vitorlás hajót a szél viszi előre, az uton a szél kapja fel a port s fújja a szemünkbe. Micsoda hát az a szél, ami annyi mindent tud csinálni? Erősebb, mint mi, hiszen sokszor bizony meg kell kapaszkodnunk, hogy el ne vágjon, vagy fel ne döntson. A szélhalmot is hiba próbálna ember a kezével hatni.

Bizony csodálatos dolog a szél, amit nem is látunk, akár csak a levegőt s mégis van. De nemcsak, hogy olyan, mint a levegő, hanem valóságosan ugyanaz is. Bizony a szél nem mert ereje van. Hogy miért van ereje?

Hát azért, mert mozog. Légy van az a vízzele is. A víznek is van ereje, ha mozog.

A SZÉL

(Folyt. köv.)

Lehetetlen leírnom a megépetést, mely arcaim mutatkozott, midőn a hal gyomrából emberi hangokat hallottam. Megépetésük még növekedett, midőn teljes életnagyságban egy embert láttam onnan kísélni. Röviden, uraim, elbeszéltem nektek azokat a körülímenyeket, amelyeket önök már tudnak s majd halálra váltak csodálkozásokban.

Minthán trissitöket vettem magamhoz, a tengerbe ugrottam, hogy lemossam magamat, ruháimért usztam s azokat egy tálatam, amint ott hagytam. Amint kiszámithattam, négyedfél órát töltöttem a hal gyomrában.

Hogy engemet megtisztítsanak hőstetemért, a kedélyes matrózok az angol nemzeti himnusz zendítették rá, s mi elképzem igen nagy benyomást gyakorolt.

Lehetetlen leírnom a megépetést, mely arcaim mutatkozott, midőn a hal gyomrából emberi hangokat hallottam. Megépetésük még növekedett, midőn teljes életnagyságban egy embert láttam onnan kísélni. Röviden, uraim, elbeszéltem nektek azokat a körülímenyeket, amelyeket önök már tudnak s majd halálra váltak csodálkozásokban.

Minthán trissitöket vettem magamhoz, a tengerbe ugrottam, hogy lemossam magamat, ruháimért usztam s azokat egy tálatam, amint ott hagytam. Amint kiszámithattam, négyedfél órát töltöttem a hal gyomrában.

Hogy engemet megtisztítsanak hőstetemért, a kedélyes matrózok az angol nemzeti himnusz zendítették rá, s mi elképzem igen nagy benyomást gyakorolt.

Lehetetlen leírnom a megépetést, mely arcaim mutatkozott, midőn a hal gyomrából emberi hangokat hallottam. Megépetésük még növekedett, midőn teljes életnagyságban egy embert láttam onnan kísélni. Röviden, uraim, elbeszéltem nektek azokat a körülímenyeket, amelyeket önök már tudnak s majd halálra váltak csodálkozásokban.

Minthán trissitöket vettem magamhoz, a tengerbe ugrottam, hogy lemossam magamat, ruháimért usztam s azokat egy tálatam, amint ott hagytam. Amint kiszámithattam, négyedfél órát töltöttem a hal gyomrában.

Hogy engemet megtisztítsanak hőstetemért, a kedélyes matrózok az angol nemzeti himnusz zendítették rá, s mi elképzem igen nagy benyomást gyakorolt.

Lehetőleg összehuztam magamat, a lábamat a hasam alá, karjaimat pedig szorosan mellemre vontam. Ilyen helyzetben átcsusztam a torkán egyenesen a gyomrába.

Itt egy ideig, azt ugyis könnyen elgondolhatják, teljes sötétségben voltam, hanem kellemes meleg volt. Mivel nagyon nyomtam a gyomrát, tudom szeretett volna tőlem megszabadulni. Mivel elég helyem volt, föl és alá járkáltam benne. De

ugylátszott, semmi sem volt neki kellemetlenebb, mint lábaim gyors mozgása, midőn a csárdást jártam.

Iszonyuan felordított, aminek a halmál mindíg különös jelentősége van s fél testével majdnem függőlegesen emelkedeti ki a vízből. Éppen arra ment egy angol kereskedő hajó s ennek matrózai észrevették. Néhány perc múlva szigonyokkal megölték.

A mint a fedélzetre vonták, hallottam, hogy a matrózok

Ez az igazi egyszerű volt... Persze másnap megint ledit egy kocát a házaspár. S akkor már korbaszt is adak a koldusnak, meg hurkát és teper-töspogácsát is sütit neki az asszony.

Illyenek is voltak a régi világban? Kilienc feletert alig ha ad-Ügyebár, kavalier ördög, Derek ördög, egyszerű: elnye, Azzal elballagott.

Itthon hát a kocákat, szervuszok. — Az már igaz, — mondta az ördög. — Meg is tarthat-vágyal. ...

— Nincs ám, mert a kilencedik kérdést megettük jöt-Nincs-e?

— Akinek nyolc kocája van az óiban, nincs már annak gondja.

— Nyolcra?

— Hétszint a szívavány.

— Hétre mit tudsz?

— Akinek jó hat ókre van, száthat, vethet, boronálh-könnyen járhat az erdőre.

— Hatra mit mondhat?

— Ot kezül elég egy kardnak markolatjára.

— Hat valamit tudsz-e az óre?

— Négy kerék elég egy szekérbe, több nem is kívánatos.

— Négyre?

— Amelyik házon három ablak van, elég világos az.

— Háromra?

— Akinek két látószeme van, szerencsés az.

— Hat tudsz-e valamit a kettőre?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

— Itthon vagy-e szegény ember?

— Itthon hát.

Cigány — Cigi...

Ugy hívták, hogy Cigány. Miért hívták így? Kóbor természet nem volt anyi bizonyos: akkor sem mozdult volna el a tanyáról, ha »cukorral csalogatják«. Bizonyára azért neveztek Cigánynak, mert fekete volt, mint az éjfé. Akarom mondani, a cigány.

De csak egy pár évig hívták Cigánynak, Aztán a gyerekek elnevezték Ciginek.

Még utóbb Cigikének.

Midjebban becézték, ahogy — korosodott.

Egyszer nagy baj történt Cigánnyal, de már Cigike korában. Alaposan megsebezte a lábát. Nem tudni, hogyan, a bal eset éjszaka történt, amikor Cigike vizitálni járt: nem mutatkozik-e valami rendtelenség a házak, istállók körül, kertek alatt.

A baleset »nagy szenzációt keltett«. Ugyancsak sajnálkoztak a gyerekek, ahogy Cigit három lábon látták.

— Cigikének fáj a lába! — terjedt el »futótüzként«.

Kimosták a sebet, bekötötték szép fehér gyolccsal. Cigike persze nyüszített hozzá.

Obégattak a gyerekek: — Cigikének fáj a lába, szegény Cigike. — Ó sántikált s bizonyára csakugyan fáj a lába. Többször is át kellett kötni a sebet. S már az egész tanya eltanulta a gyerekektől:

— Nagyon fáj a lába szegény, szegény kis Cigikének, ugy-e?

S Cigike mintha bölintott volna, nagyon fáj, nagyon fáj. És fel-felnyüszített.

Bár utóbb e tekintetben már cseppnyi szomorúság nem volt. Ellenkezőleg, mintha büszkévé tette volna, hogy ime, ő lett a világ középpontja. Már tudniillik azé a kis világé, amelyet Cigike bizonyára a nagyvilágnak tartott.

S egyre hangzott:

— Ciginek fáj a lába, ő szegény jó Cigike...

S Cigike csak emelgett a »fájós« lábát nagy kényesen és nyüszített.

De mondom, ahogy teltek a napok, ez a nyüszítés mind affektáltabbnak tetszett.

Talán már nem is fáj a lába!

Az ujjászülető Palesztina filmje

Mult év márciusában egy film expedíció kelt utra Jeruzsálemből a Holt tengerre, hogy onnan Gal-Ezer Josef rendező vezetése alatt filmkamarával bejárja a Szent Földet, a Jordán torkolatától fel a forrásáig, a Hermon hegység magaslataira. Ennek a kalandos utak gyönyörű felvételeit mutatja most be a »Tavaszi Palesztinában« című film. A Keren Hajezod, palesztinai építési alap és a Keren Kajemet, a zsidó nemzet földvásárlási alapja, amelyek a filmet készítettek, ezzel a működésükkel kulturtörténelmi szolgálatot is teljesítettek.

A Holt tenger melletti sziklától vad hegyek és hasadékokon át, amelyekben elhagyott kolostorok ábrándoznak, szép felvételek vezetnek bennünket a szent folyó mentén beduin halászok falvain át egész a nomádok sátoraihoz, akik ma is oly életet élnek még, mint a bibliai korszakban. De a zsidó uttörő már ezekben a vidékekbe behatolt: a Dzszerashan minap felfedezett római romokkal fenséges ellentétben felvételeket látunk a nagy hidroeletromos központ építéséről, a melyből Ruthenberg mérnök egész Palesztinát el fogja látni villamos árammal. A Genezareth tó partja körül virágzik már az új zsidó telepítvények egész koszo-

ruja és a legészakibb részen, a Hermon lábában is új zsidó kolóniai baromsordái letelezések.

A Jordán melléki utazás körül csoportosulnak a többi felvételek a zsidó falvak munkájáról és ünnepléséről és a városok tarka képei, amelyek közül különösen hat az ellentét Jeruzsálem, a zsidó keleti szent-helyekkel és Tel Aviv, a cionista kolonizáció szorgalmas központja között.

Egy egész felvonás az ujjáépítés hősnőiről szól, és bemutatja a pioníroknak herolikus munkáját az ujjáépítések körül és a mezőgazdasági iskolákban. A gyermekvédő és gondozó állomásokról készült elragadóan bájos képekkel zárul a gyönyörű felvételek ezen sora.

A legnagyobb érdeklődést bizonyára a haifai felvételek keltik, ahol épen a kikötő építése kezdődik, a mellyel Haifa a világgazdaság első-ársát központjává válik. A Keren Kajemet azon a tájon nagy földvásárlásokkal biztosította a gyors szociális fejlődést, amely már ezen a filmen is észlelhető.

Ezt a filmet Jugoszláviában, Beograd és Zagrebben és egyes vajdasági helyeken is nagy sikerrel mutatják be. A napokban Novisadon és Szubotícán, valamint a többi vajdasági városban kerül bemutatásra.

FILM-HIREK

Gramofonnal helyettesítik a zenekarokat a mozikban. Amerikában a zenélő film, nálunk pedig a gramofon üzlet hadat a zenekaroknak. Már eddig is sok ezer zenész vesztette el állását az újvilágban a hangfilm előretörésével, nálunk pedig a gramofon csodálatos tökéletesítésével. Beograd egyik legnagyobb mozgósínháza már megrendelte az óriásgramofont és igen sok vajdasági mozgó is tárgyalásokat folytat a zenekart pótló készülékek megvásárlásáról.

Monstre-küldöttség készül Beogradba a mozik panaszáival. A mozik érzik leginkább a rossz gazdasági viszonyok hatását és erős küzdelmet folytatnak már évek óta a rettenetes terhekkel, amelyek a mozikra olyomsúlyként nehezednek. Nagy adók, mindenféle illetékek, egyéb rezsi, a filmkölcsönzési, zenekarok, reklám nemcsak a bevételeket viszik el, hanem deficittel is terhelik a mozikat. Változnak is gyakran a mozik tulajdonosai, alig mulik el hét, hogy egy-egy újabb áldozat ne terjén el a porondon és sok mozi becsukott kapukkal várja a jobb gazdasági viszonyok bekövetkeztét. A napokban egy moziskókból álló küldöttség készül Beogradba, hogy sürgős segítséget kérjen az illetékesektől, mert különösen most a nyár közeledtével fényegyet ezer veszély a mozi ipart, amely már az ideai abnormalis télen is sokat szenvedett és aligha bírja ki a nyár ráfizetésait is.

Filmfelvételek a Vajdaságban. Egy élelmes vajdasági mozgósínház tulajdonos, a topolai Nagy Sándor elhaározta, hogy mozgósínházában egyik másik filmhez eredeti topolai felvételeket készít, hogy a közönség érdeklődését ezzel is fokozza. Az új kísérletnek bizonyára nagy sikere lesz.

Új filmek Ujabbban a következő filmek jelentek meg: Az odessai hercegnő Lya Marával, A Farsang hercege Harry Liedtkével, A Tempo Luciano Albertinivel, A kísértetek vonata Verebes Ernővel, a marokkói nőablók Vladimir Gajdorovval, A Cirkuszhercegnő Harry Liedtkével.

Dial Fjord első ideai filmje. Olaf Fjord filmjei messze elkerültek bennünket eddig, míg végre most meg fog jelenni rövidesen a nagy művész egyetlen ideai filmje »A döntő bizonyíték«, amely minden ízben izgalmas, megoldóbentő dráma, teljesen újszerű fototechnikával, kevés felirattal és rendkívül hatásos játékkal.

Therese Raquin. Zola hallhatatlan művének filmváltozata rövidesen nálunk is színré kerül. La Jana és Gina Manes, valamint Hans v. Schlettow alakítja a főszerepeket, ami egymagában is garancia arra, hogy nem mindennapi értékű filmről van ezuttal szó. A film komoly művészeti értékű és minden nézőben fejlethetetlen benyomást kelt. Zola művének filmrelevele nem volt könnyű feladat, mert a drámai felvonásba való súrttése erősen próbára tette a rendezőt. Jaques Feyder azonban könnyen megbirkózott a nehéz feladattal. A film a Mosinger-filmek sorában kerül kiadásra.

Janet Gaynor és Charles Farrell Európába jönnek. Amerikai híradás szerint még ez év folyamán Budapestre érkezik a »Hetedik menyországi« és »Az ucca anyala« filmek után nálunk is jólismert színműspár, hogy egy nagy film felvételeit itt megkezdjék. A film meséje a dalmát és olasz tengerparton folytatódik, melyre rövidesen alkalmunk lesz Janet Gaynor ked-

ves játékat régi partnerével együtt Jugoszláv milióban vizionálni. A filmet Frank Borzage, Az ucca anyjának a rendezője fogja rendezni.

Tom Mix elhagyja a színpadot. Mint ismeretes, a mult év elején Tom Mix nem hosszabbította meg szerződését, hogy a lasszót színpadi szerepléssel váltsa fel. Most azonban újra elfogadta a Fox ajánlatát és heti 12.000 dollár fizetéssel visszatért régi helyére azzal a kikötéssel, hogy az eddigi évi 10 film helyett csak 6 filmet fog készíteni, amelyek költségvetését az eddigi tizzel szemben nem szállítják le. Erdek, hogy a filmvállalat Tom Mix híres lovát, Tonyt, 150.000 dollárra biztosította.

Elkészült a híres Észak-sarki expedíciós film. A közelmult hetekben óriási reklám előzte meg az észak-sarki expedíciós film bemutatóját Berlinben. Egy két évig tartó sarki kutatás felvételeiből állították össze a filmet, amely annyiban eltér az eddig látott hasonló filmektől, hogy az összeállításnál a fősúlyt a drámai részletek összekapcsolására fordították. Ezáltal is inkább előnyös, mert ezáltal a film természeti érdekességeit és szép felvételeit a montázs még fokozza és tényleges drámává egészíti ki. Mielőtt a film mozikban műsorra került, kizárólag diákoknak mutatták be és 18 hét alatt 137.000 diák nézte meg. Azóta a mozikban látszik szokatlanul nagy érdeklődés mellett. Drámai tetőpontja egy izgalmas jegesmedvevadászat bemutatása, ami a zajló jégtömbök összeviszásságában hihetetlen nehézségekkel jár és könnyen a vadászok életébe kerülhetett volna. Hasonlóan grandiózus képekben van megörökítve egy bána elejtése és a hatalmas kiterjedésű fókavidekek egész

sorozata. Végül sikerült a tíz évvel ezelőtt szerencsétlenül végződő Steffanson-expedíció nyomát is megtalálni, ahol a tragikus sorsu emberek csontvázai mutatják, meddig jutottak előre a Steffanson fivérek tudományos kutatásaik közben. A film nálunk is rövidesen meg fog jelenni, miután a Fox filmgyár tulajdonában van.

ÜZENETEK A BEKÜLDÖTT KÉZIRATOKRÓL

Az élet árverésén, Az én asszonyomnak. Ebben a küldeményben nem találunk bemutatásra váró értékeket. Ami kérdését illeti: természetes, hogy írásai fölött szabadon rendelkezik.

Sas Zagreb. A vers készsége vall. Szokjon le a borzas, nagy szavakról és ne akarjon mennydörögve ostorozni. Képei pasztikusak és jól formáltak, ritmusérzéke is ban, ugyne, ha mélyebben nyul önmagába öszinte-séget és tömpitottabb hangot tud megútni, bizonyára fog irni közölhető is.

Reggel, Az életből, Szegény ember, Modern vers stb. Ezek a jazzre hangszerelt kuruc kesergők most már kissé sablonosan hatnak. Megírásuk sem tér el az átlagtól. Nem merjük biztatni.

Kuno Beograd. Kusza és elmosódott ceruzasorok elolvasására sajnálatunkra nem vállalkozhatunk.

Lolla. Egész ügyesek, mindamellét azt ajánlanók, hogy egyelőre inkább az irodalomtánrak mutassa be verseit. Hatodik gimnazisták celszerűen és okosan cselekszenek, ha öt ismerik el legfőbb irodalmi fórumnak.

Sasa Sztaribecsej. Az írástudó, intelligens dilettantizmus iskolapéldája, amely egyetlen szóval, egyetlen képpel sem lendül a hívatottság felé. Kizárólag családi használatra merjük csak javálni a további kísérletezést.

Adjatok. Gyöngye és kilátástalan.

Tavaszi este. Költeményéből eredeti ortografiával idézzük a következő sorokat:

*»És halgatom a falevél susogását
A távoli ebek vonyítást
Mily kísérteties mindez és mégis
Mily jól eset ez most nekem.«*

Hát ez bizony kísérteties. Ön azt kérdezi, érdemes-e tovább is foglalkoznia versírással. Isten örizz!

Voluntas Szabotica. Egyik-másikban megosillan a készség, kár, hogy előszerűvel kölcsönöz szókötéseket: temetőbe kísért izmutok lomtarából. Mi az, hogy »sz egymásratalálás lila zengése?« És mit ért ön »romba vágatás« alatt? Ha leszokik az eféle modernosságokról, elfogadható dolgokat fog irni. A novella a verseknél is gyöngébb és bombasztikusabb.

Mese, Arváoska üzenete. Az eredeti vers is, a fordítás is gyöngye. Egyiket sem használhatjuk.

Örök vágy. Most sem tehetünk mást, mint hogy megismételjük multkorit üzenetünket.

Vikás Julis esete. Jól megkomponált, kedves történet, csak ott válik moderossá, ahol népsziműüzűen akar népszerűsködni. Kezdeti eredménynek szép, bátran experimentálhat tovább.

Téli kép, Mosonó stb. Kettőt kiválogattunk. Az igazság tanítója. Szükségtelenül részletező megírása rontja le az egyébként használható témát. Igyekezze szabadulni a terjengősségtől.

A HÉT RÁDIÓMŰSORA

VASÁRNAP, április 14.

BEGRÁD 11.20, 11.40: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.05: Gramofon. 12.30: Hegedűkoncert. 13.15: Újsághírek. 15: Falusi élet Bosznijában és Hercégovinában (zenés, énekes jellemkép). 20: Képzőművészeti előadás. 20.30: Zongorahangverseny. 21.30: Újsághírek. 21.40: Jazzband.

LIUBLJANA 9.30: Templomi zene és szentbeszéd. 11: Sétahangverseny. 15: Pontos idő. 15.30: Humoros előadás. 16.30: Rádió koncert. 20: Ének-kari hangverseny. 21: Rádiókoncert. 22: Hírek, pontos idő.

ZAGREB 11: Szimfónikus hangverseny. 17: Táncczene. 20: Operaelőadás.

WIEN 10.30: Orgonahangverseny. 11: A Wiener szimfónikus zenekar hangversenye. 16: Délutáni hangverseny. 19: Kamarazene. 20: Az első wieni mándolinzenekar jubileumi hangversenye.

BERLIN 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Esti hangverseny. 22.20: Táncczene.

BRNO (Brünn) 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 18.05: Németnyelvű leadás. Gertrude O'Brien és Eugen Guth operacénekesei hangversenye. 19.05: Esti hangverseny. 22.20: Kávéházi zene.

KATOWICE 12.10: A házi zenekar hangversenye. 18: Szórakoztató zene. 20: Vidám est. 22.30: Táncczene.

KÖLN 12: Orgonahangverseny. 13: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Albert Lortzing: »Zar und Zimmermann« vígoperájának előadása. 24: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Tértzene. 13: Szórakoztató zene. 16: Délutáni hangverseny. 20: Victor Leon: »Der fidele Bauer« operettjének előadása. 22.30: Táncczene. **LEIPZIG** 8.30: Arzonahangverseny. 12: Déli hang-

verseny. 15: Gramofonzene. 17: Dr. Alf. Nestmann zongorahangversenye. 18: Wagner: »Lohengrin« című operájának előadása. 23: Táncczene.

MILANO 12.30: Jazzband. 18.20: Jazzband. 21: Egy opera közvetítése a Scala-ból.

PRAMA (Prága) 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 18.05: Hangverseny. 19.05: Fuvózenekari hangverseny. 21.30: Jan Hermann Zongorahangversenye. 22.30: Kávéházi zene.

STUTTGART 12: Tértzene. 15: Délutáni hangverseny. 20.45: Carl Struve: »Es war einmal« hangjáték.

BUDAPEST 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11: Unitárius Isteniszteltés. 12.10: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Utána: Szimfónikus zenekari hangverseny. Közreműködik: Lénárth Klári hegedűművész és Vinkovich László operacénekese. 15.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17: Kodály Zoltán gyermekkar-estje a Zeneművészeti Főiskola nagytereméből. 19.10: Sporteredmények. 19.15: Astri Kalseth norvég hangversenyénekese nő hangversenye. 19.45: Népszimű előadás a Studióból: »Ejje! az erdőn«. Parasztvígjáték három felvonásban. Utána kb. 22: Pontos időjelzés, sport-, ló- és úgátverseny-eredmények. Majd: Perits Jenő és cigányzenekarával hangversenye.

HÉTFŐ, április 15.

BEGRÁD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.05: Gramofon. 12.30: Bőrszínház. 12.45: Rádiókvartett. 13.15: Újsághírek. 20: Humoros előadás. 21.05: Finn-est (koncert). 22.40: Újsághírek. 22.50: Ci. 21.05: Finn-est (koncert). 23.30: Dr. Miloslav Stojadinović előadása Beograd népességéről. 22.40: Újsághírek. 21.40: Jazzband.

LJUBLJANA 12.30: Gramofón. 13: Pontos idő. 13.30: Börzehírek. 17: Rádiókoncert. 18.30: Cseh nyelvóra. 19: Francia nyelvóra. 20: Vadász-est. 21: Rádiókoncert. 22: Hírek, pontos idő.

ZAGREB 13.15: Gramofónia. 17.30: Mozi-zene-közvetítés az Európa Palace moziból.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. Julius Poitschek énekes közreműködésével. 20: A Wiener filharmonikus társaság és a Wiener szimfonikus zenekar monstre hangversenye. Nemzetközi rádió közvetítés.

BERLIN 17: Eva Hauptmann Bernstein hegedűhangversenye. 18: Gécsey Barnabás zenekarának hangversenye. 20.30: Bécsi műsor közvetítése Közép-európai műsorcsere. 22.30: Dajos Béla zenekarának hangversenye.

BRNO (Brünn) 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. Részletek Puccini »Pillangókisasszony« című operájából.

KATOWICE 12.10: Gramofónia. 16: Gramofónia. 17.55: Délutáni hangverseny. 22.30: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónia. 16.30: Szórakoztató zene. 20.05: Zenekari hangverseny. 21: Esti hangverseny. 22.30: Táncczene.

LEIPZIG 12: Gramofónia. 20: James Simon szerzői este. 21: Arno Schirokauer »Oceanflug« Hangjáték. 23: Szórakoztató zene.

MILANO 11.15: Gramofónia. 12.30: Jazzband. 13.35: Jazzband 17: Jazzband 23: Jazzband.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofónia. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Hangversenyközvetítés Bécsből. Közép-európai műsorcsere. 22.25: Gramofónia.

STUTTGART 16.15: Délutáni hangverseny. 21.30: A Völker »Die Schwarzhörner« című vígjátékának előadása. Utána: Weber »Der Freischütz« című operájának előadása. 23: Szórakoztató zene.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. Miklóssy Irén (ének), Radó Magda (cselló), Simenszky Valéria (zongora). Zongorán kísér: Pongrácz László. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó. 12.05: A Rádió házitriójának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: »Asszonyok tanácsadója«. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés és hírek. 17.40: Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 19: Német nyelvoktatás. (Dr. Szentgyörgyi Ede.) 20: A Közép-európai Nemzetközi Műsorcsere Sorozatban a wieni rádió leadóállomás műsorának közvetítése. Átvitel a nagy bécsi Konzerthausából. Monstre hangverseny. A bécsi Filharmonikusok és a bécsi Szimfonikus zenekar közreműködésével. 21.30: Szalontrióhangverseny. Közreműködik Robert Key. Utána kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd a Bachmann jazzband.

KEDD, április 16.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.05: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.45: Gramofón. 13.15: Ujsághírek. 20: Egészségügyi előadás. 20.30: Esti koncert. 21.30: Ujsághírek. 21.40: adás. 20.30: Esti koncer, különböző népek zenei gyöngye. 21.30: Ujsághírek. 21.40: Desanka Maksimović felolvasása. 22.15: Jazzband.

LJUBLJANA 12.30: Gramofón. 13: Pontos idő, gramofón. 13.30: Börzehírek. 17: Rádiókoncert. 19: Német nyelvóra. 20: Színelőadás. 21: Rádiókoncert. 22: Pontos idő, hírek. 22.15: Európa helyzete.

ZAGREB 13.15: Gramofónia. 17.30: Délutáni hangverseny. 20.35: Esti hangverseny. 22: Könnyű zene.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. Elisabeth Fischer közreműködésével. 21: Arthur Schnitzler: »Literatur« vígjátékának előadása. Utána könnyű zene.

BERLIN 19: Else Wachsman dalórja. 21: Esti hangverseny. Operarészletek.

BRNO (Brünn) 12.30: Déli hangverseny. 19.05: Esti hangverseny. 20.35: Zdenka Pokorná hangversenyének hangversenye. 21: Rádió-kvartett hangversenye. 22.20: Kávéházi zene.

KATOWICE 16: Gramofónia. 19.50: Janacek »Lenufa« című operájának közvetítése Poznanból.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónia. 16.30: Szórakoztató zene. 21.05: Zenekari hangverseny. »Elégia«. 22.30: Gramofónia. 24: Ejelje zene.

LEIPZIG 12: Gramofónia. 16.30: Délutáni hangverseny. Operarészletek. 20: Esti hangverseny »Nagy Östland willen wij riden«. 24: Táncczene.

MILANO 11.15: Gramofónia. 12.30: Jazzband. 13.35: Jazzband. 17: Rádiókvintett. 19: Jazzband. 20.30: Olasz zene-est.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofónia. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.05: Katonazene. 20.15: Esti hangverseny. 22.20: Kávéházi zene. 17: Gramofónia. 20: Szimfonikus hangverseny.

STUTTGART 16.35: Zenekari hangverseny. Operazene. 20: Szórakoztató hangverseny. 21.30: Esti hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A m. kir. I. honvédegyalgezed zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.50: Hírek, élelmiszerárak. 16: Kálmán bácsi mesél a gyermekeknek. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés- és hírek. 17.40: A Városi Színház tagjából alakult zenekar hangversenye. (Részletek új operettekből). 18.30: »Mit üzen a Rádió?« 18.55: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és szereplőinek közlése. 19: A m. kir. Operaház »Faust« előadása. Utána kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZERDA, április 17.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.05: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.45: Rádió. 13.15: Ujsághírek. 17: Mica Bandić meseórája. 20: Pera Gazić előadása a lakásépítésről. 20.35: Humoros előadás. 21: Ujsághírek. 21.10: Paródiák. 22.20: Schubert-dalok.

LJUBLJANA 12.30: Gramofón. 13: Pontos idő, gramofón. 13.30: Börzehírek. 17: Rádió koncert. 19: Szerb-horvát nyelvóra. 19.30: Opera átvitel. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 13.15: Gramofónia. 17.30: Délutáni hangverseny. 20.35: Könnyű zene. 22: Gramofónia.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. Marianne Waldenburg közreműködésével. 20.05: Kétzongorás hangverseny. 20.35: Bolgár népdalok. 21.15: Népszerű hangverseny.

BERLIN 17: Szórakoztató zene. 20.30: Esti hangverseny. 22.30: Táncczene.

BRNO (Brünn) 12.30: Déli hangverseny. 17.45: Németnyelvű leadás. Tilly Waldek operaénekesszö hangversenye. 18.55: Közvetítés Prágából. Weber: »Der Freischütz« című operájának előadása.

KATOWICE 16: Gramofónia. 17.55: D. n. hangverseny közvetítés Warszawából. 20.30: F. Lukasiwicz zongorahangversenye.

LEIPZIG 12: Gramofónia. 16.30: Délutáni hangverseny. Cseh zene. 19.30: Puccini »Tosca« című operájának előadása. 23: Táncczene.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofónia. 12.50: Déli

12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny, folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: Rádió Szabad Egyetem. E hangverseny szünetében kb. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés és hírek. 17.40: Dr. Szilágyi Imre magyar hegedűestje cigányzenekari kísérettel. 18.50: Gyorsírási tanfolyam (Dr. Szlabey Géza). 19.25: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson). 20: Előadás a Studióból. »Ellák«. Tragédia öt felvonásban. Írta: Harsányi Kálmán. Utána kb. 22.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és ügétöversenyeredmények. 22.30: A m. kir. I. honvédegyalgezed zenekarának hangversenye. Közreműködik: Sonkoly István hegedűművész.

PÉNTEK, április 19.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.05: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.45: Gramofón. 13.15: Ujsághírek. 20: Uti rajzok Mezopotámiairól. 20.30: Szerb népdal-est. 21.40: Ujsághírek. 21.50: Szépművészeti előadás. 22.25: Koncert.

LJUBLJANA 12.30: Gramofón. 13: Pontos idő, gramofón. 13.30: Börzehírek. 17: Rádiókoncert. 19: Francia nyelvóra. 20: Esti koncert. 21: Rádiókoncert. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 15: Gramofónia. 17.15: Hangverseny-közvetítés a Corso-kávéházból. 20.35: Anka Kascevic-Badalic dalestie. 22: Szórakoztató zene.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. 17.30: Zeneakadémia. 20.05: A munkás mandolinlegylet hangversenye. 21.30: Német zenészek a renaissance idejéből.

BERLIN 13.30: Délutáni hangverseny. 20: Fritz Düttbernd (bariton) dalestie. 20.30: Dr. Fritz Klein előadása Mussolini és Bethlenről.

KATOWICE 16: Gramofónia. 17.55: Délutáni hangverseny. 20.15: Szimfonikus hangverseny közvetítése Warszawából.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónia. 16.30: Szórakoztató zene. 20.05: Zenekari hangverseny. 21.15: A férfitárlarda hangversenye. 22.30: Táncczene.

LEIPZIG 12: Gramofónia. 16.30: Kamarazene. 20: Szimfonikus hangverseny. 22.20: Táncczene.

MILANO 11.15: Gramofónia. 12.20: Jazzband. 13.35: Jazzband. 16.30: Gyermekkarénekek. 17: Jazzband. 20.30: Szimfonikus hangverseny. 23: Jazzband.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofónia. 12.20: Déli hangverseny. 16.25: Délutáni hangverseny. Kamarazene. 19.05: Szórakoztató zene. Shakespeare: »Julius Caesar« hangjátéka átdolgozva. 22.30: Kávéházi zene.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Pálffy Mária (ének), Révész László (hegedű), Faragó György (zongora). Zongorán kísér: Pongrácz László. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Hírek, élelmiszerárak. 16: »Virágoskert« meseóra. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés és hírek. 17.10: A Magyar Országos Cserkész Szövetség előadása. 17.40: Szalontrió hangverseny. Közreműködik: Vig Miklós. 18.45: Francia nyelvoktatás. (Id. Garzó Miklós). 19.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és szereplőinek közlése. 19.30: A m. kir. Operaház »Hegyek alján« előadása. (A második felvonás után kb.) 21.20: Pontos időjelzés, hírek. 22.30: A Magyar Külügyi Társaság előadásorozata. Utána: Időjárásjelentés. Majd Pertiš Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, április 20.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.05: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.45: Rádiókvartett. 12.15: Ujsághírek. 17: Desanka Maksimović saját műveiből olvas fel. 18.30: Mit üzen a rádió? 20: Védekezés a bűnözés ellen. 20.25: Cigányzene. 21.30: Ujsághírek. 21: Előadás Vojnovics Ivó műveiből. II. rész. 22.45: Rádiókvartett.

LJUBLJANA 12.30: Gramofón. 13: Pontos idő, gramofón. 13.30: Börzehírek. 17: Rádió koncert. 18.30: Német nyelvóra. 20: Énekkari hangverseny. 22: Pontos idő, hírek. 22.15: Az európai helyzet.

ZAGREB 13.15: Gramofónia. 17.30: Táncczene. 20.35: Operett-est. 22.10: Táncczene.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. Josef Volk énekes közreműködésével. 17.35: Kamarazene. 20.05: Don Pedro Galderon: »Die Locken Absolons« drámájának előadása. Utána: Esti hangverseny.

BERLIN 20: Slágerek és operett-részletek. **BRNO (Brünn) 12.30:** Déli hangverseny. 16.45: Zongorahangverseny. 18.05: A brünni német színház zenekarának hangversenye. 19.15: Mozart: »Don Juan« című operájának előadása. 22.25: Kávéházi zene.

KATOWICE 12.10: Gramofónia. 16: Gramofónia. 20.30: Egy operett közvetítése Warszawából. 22.30: Táncczene.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofónia. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 18.05: Eduard Ulbrich német népdalokat énekel. 19.15: Szórakoztató zene. 22.25: Kávéházi zene.

STUTTGART 15: Szórakoztató zene. 16.30: Táncczene. 20.15: Toni Impekoven vígjátékának előadása. 22.30: Táncczene.

BUDAPEST 9.15: A Rádió házitriójának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédegyalgezed zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: Dr. Szondy György ifjúsági elbeszélései. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés és hírek. 17.10: Irodalmi délután. 18: Ballet-délután. Zenekari hangverseny. 19.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és szereplőinek közlése. 19.30: A m. kir. Operaház »Rigoletto« előadása. 22.20: Pontos időjelzés, hírek, lóversenyeredmények. Utána: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

P 414 a kvalitásos készülék végerősítő csöve!

Használjon Tungram Bárium-csőveket!

hangverseny. 19: Weber: »Der Freischütz« című operájának előadása. 21.30: Fuvzenekari hangverseny.

STUTTGART 12: Déli hangverseny. 16.15: Délutáni hangverseny. 20: Vidám sváb-est.

BUDAPEST 9.15: A Rádió házitriójának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés és hírek. 17: Szórakoztató zene. (Zenekari hangverseny). 19: Rádiómátör-posta. 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.30: A Bakó László Emlékverseny hangversenye a Zeneművészeti Főiskolában. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és lóversenyeredmények. 22.30: Gramofónhangverseny.

CSÜTÖRTÖK, április 18.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.05: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.45: Gramofón. 13.15: Ujsághírek. Dr. Dragutin Prohaska előadása az angol és hazai disznótenyésztésről. 20.30: Esti koncert. 21: Ujsághírek. 21.30: Anekdoták. 22: Rádiókvartett.

Tudja már hogy mindenkinek, aki a **RADIOWELT**-re előfizet, vagy e öfzetését megújítja,

ingyen kap egy SD 4 audionlámpt, vagy egy XD 4 végerősítőlámpát. Az előfizetés díja egész évre 250 dinár és 10 dinár a lámpa portója.

Ismeri már Európa legjobb havi folyóiratát? Ha nem, kérjen még ma próbapéldányt a **Funkmagazin**-ból!

WIENER RADIOVERLAG, Wien I., Postalozzigasse 6

LJUBLJANA 12.30: Gramofón. 13: Pontos idő, gramofón. 13.30: Börzehírek. 17: Jazzband. 19: Cseh nyelvóra. 20: Orosz-est (koncert). 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 13.15: Gramofónia. 17.30: Délutáni hangverseny. Az orosz Balalajka-zenekar hangversenye. 21.40: Könnyű esti zene.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. Vally Tansky énekes közreműködésével. 20.05: Operarészletek. Közreműködik Berta Klara kamaracénekesnő, Roman Hühner operaénekész. Utána jazzzene.

BERLIN 17: Délutáni hangverseny. 20.00: Eugen Scribe: »Die Afrikanerin« című operájának előadása. Utána táncczene.

KATOWICE 17.55: Kamarazene. 20.05: Zenekari hangverseny. közv. Krakóból. 22.50: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónia. 16.30: Szórakoztató zene. Operett-részletek. 20.45: Esti hangverseny.

LEIPZIG 12: Gramofónia. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Vidám-est.

MILANO 11.15: Gramofónia. 12.30: Jazzband. 13.35: Jazzband. 17: Rádiókvintett. 19: Jazzband. 23: Jazzband.

STUTTGART 16.35: Délutáni hangverseny. 20.15: Kamarazene.

BUDAPEST 9.15: Gramofónhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó. 12.05: A Rádió házitriójának hangversenye.